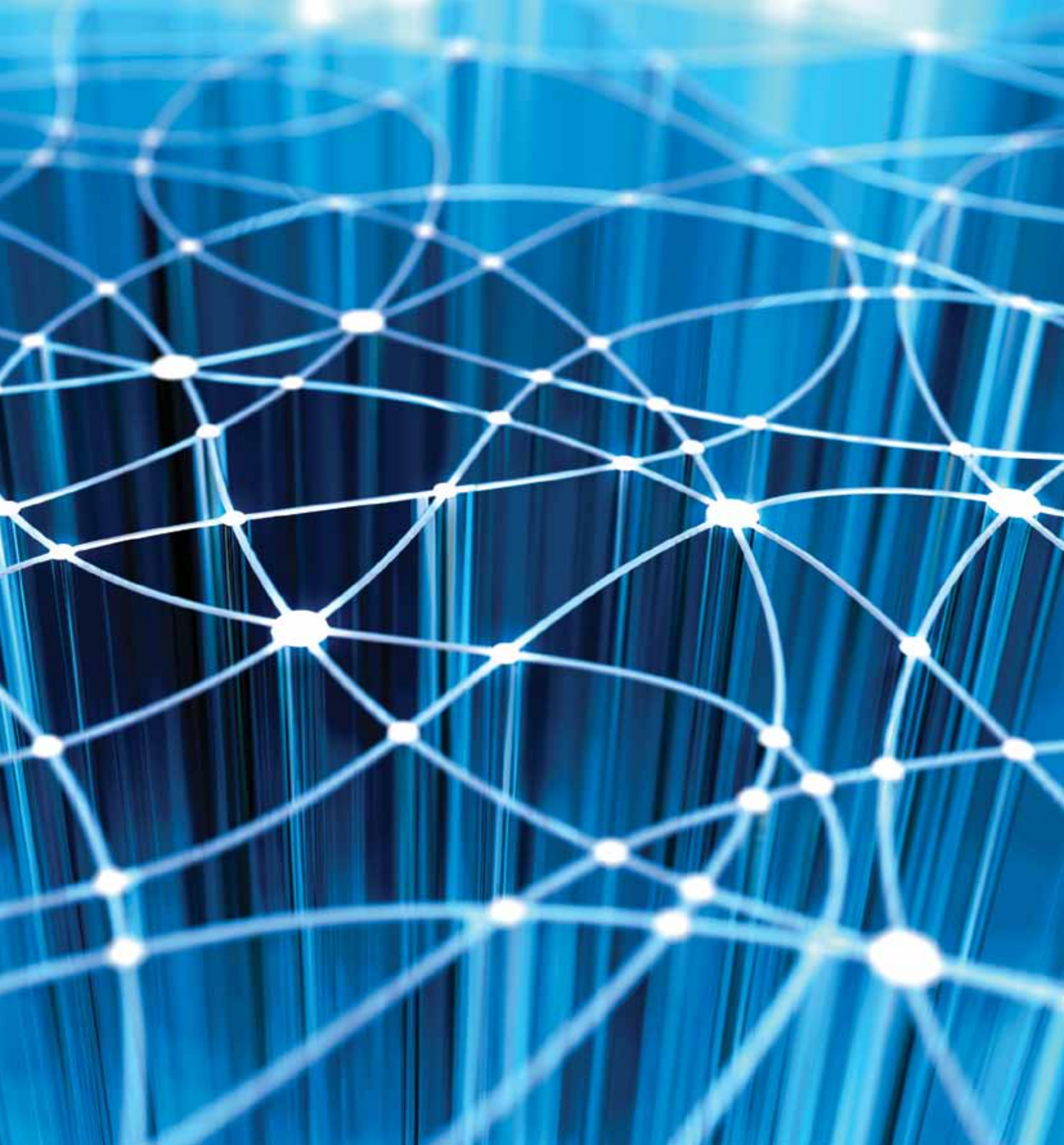

APEK

LETNO POROČILO **2010**

APEK

**Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije**

KAZALO

PISMO DIREKTORJA	7
PРАВNA PODLAGA	9
1 PREDSTAVITEV AGENCIJE ZA POŠTO IN ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE REPUBLIKE SLOVENIJE	11
1.1 Poslanstvo agencije	11
1.2 Strateški cilji	11
1.3 Svet za elektronske komunikacije in Svet za radiodifuzijo	12
2 OSREDNJA PODROČJA AKTIVNOSTI V LETU 2010	15
2.1 Zagotavljanje učinkovite konkurence na trgu elektronskih komunikacij	15
2.2 Evropska digitalna agenda	16
2.3 Zakonodajne aktivnosti na področju elektronskih komunikacij v Sloveniji	18
2.4 Internetni protokol verzija 6 (IPv6)	19
2.5 Prehod iz analogne na digitalno radiodifuzijo	20
2.6 Priprave na liberalizacijo trga poštnih storitev	23
2.7 Dostop do poštnega omrežja	24
3 TRG ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJ V LETU 2010	27
3.1 Telekomunikacije	27
3.1.1 Stanje in razvoj na posameznih tržnih segmentih	27
3.1.2 Sodelovanje s pristojnimi organi v Republiki Sloveniji	63
3.1.3 Nadzor trga telekomunikacij	64
3.2 Radiokomunikacije	66
3.2.1 Stanje in razvoj na posameznih tržnih segmentih	66
3.2.2 Zakonodajne aktivnosti	74
3.2.3 Razvoj politik na ravni Evropske unije in Sveta Evrope	75
3.2.4 Delavnica o otrokom namenjenem oglaševanju hrane in pijače z visoko vsebnostjo maščob, soli in sladkorjev	76
3.2.5 Strokovne podlage za zaščito otrok in mladostnikov pred potencialno škodljivimi programskimi vsebinami	78
3.2.6 Priprava projekta Digi.TV – transnacionalno sodelovanje pri aktivnostih prehoda na digitalno radiodifuzijo	80
3.2.7 Analiza digitalnega okolja	81
3.2.8 Strokovni nadzor televizijskih in radijskih programov po Zakonu o medijih	82
3.2.9 Radiofrekvenčni spekter	93

4 TRG POŠTNIH STORITEV V LETU 2010	99
4.1 Zakonodajne aktivnosti	99
4.2 Razvoj trga poštних storitev	100
4.3 Analiza trga poštних storitev v letu 2009	102
4.4 Kakovost poštних storitev	105
4.4.1 Kontaktne točke	106
4.4.2 Kakovost prenosa poštних pošilk	107
4.4.3 Obravnavanje reklamacij in ugovorov	109
4.4.4 Izjeme pri izvajanju univerzalne poštne storitve	109
4.5 Teoretična in praktična analiza cen in rokov prenosa izvajalcev poštних storitev	111
4.6 Zadovoljstvo uporabnikov s poštними storitvami	111
4.7 Cenovna regulacija	112
4.8 Nadzor trga poštних storitev	113
5 REŠEVANJE SPOROV IN PRITOŽB	115
5.1 Spori na področju elektronskih komunikacij	115
5.1.1 Medoperaterski spori	115
5.1.2 Uporabniški spori	116
5.2 Spori na področju poštних storitev	117
5.2.1 Spori med izvajalci poštних storitev	117
5.2.2 Uporabniški spori	117
6 ZAŠČITA KONČNIH UPORABNIKOV	119
6.1 Izvajanje Uredbe o gostovanju	119
6.2 Enotna evropska številka za klice v sili 112	119
6.2.1 Evropski dan enotne evropske telefonske številke za klice v sili "112"	119
6.2.2 Sprememba Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom)	120
6.2.3 Zagotovitev dostopnosti enotne evropske telefonske številke za klic v sili "112" in drugih pomembnih števil	120
6.3 Številke za storitve z družbeno vrednostjo »116 xxx«	120
6.4 Portal www.komuniciraj.eu	121
6.5 Portal http://dvb-t.apek.si	121
6.6 Klicni center Bodi DIGI!	122
7 MEDNARODNE AKTIVNOSTI V LETU 2010	125
7.1 Evropska komisija	125
7.1.1 COCOM	125
7.1.2 RSPG	125
7.1.3 PDC	125
7.1.4 Odbor za stike o Direktivi o čezmejni televiziji	126
7.1.5 Sestanek predstavnikov Evropske komisije, zadolženih za področje avdiovizualne politike, z nacionalnimi regulatorji	126

7.2.	Skupine evropskih regulatorjev	127
7.2.1	ERG / BEREC	127
7.2.2	EPRA	128
7.2.3	ERGP	129
7.3	Mednarodna telekomunikacijska zveza (ITU)	129
7.4	Svetovna poštna zveza (UPU)	129
7.5	NATO	130
7.6	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)	130
7.7	Evropska konferenca poštnih in telekomunikacijskih administracij (CEPT)	130
7.8	Evropski odbor za standardizacijo (CEN)	130
7.9	Drugo mednarodno sodelovanje	130
7.9.1	Dvostranska srečanja s tujimi regulatorji	130
7.9.2	In hope regionalna konferenca o varnejšem internetu v Sloveniji, 25. in 26. marec 2010, Bled, Slovenija	131
7.9.3	Izklop analognih oddajnikov v Slavoniji, 25.-26.5.2010, Ilok, Hrvaška	131
7.9.4	Mednarodna konferenca o prehodu na digitalno radiodifuzijo, 10.-12.6.2010, Lucca, Italija	131
7.9.5	Weekend Media Festival 2010, Rovinj, Hrvaška	132
7.9.6	The Media Literacy Conference 2010, 19. in 20. november 2010, London, Velika Britanija	132

8 RAČUNOVODSKO POROČILO 135

8.1	Podlaga za sestavo računovodskega poročila	135
8.1.1	Podlaga za merjenje	135
8.1.2	Računovodske usmeritve	135
8.2	Vsebina računovodskega poročila	137
8.2.1	Pomembnejša razkritja računovodskih informacij – bilanca stanja	137
8.2.2	Izvenbilančna sredstva in obveznosti	145
8.2.3	Pomembnejša razkritja računovodskih informacij – izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov	145
8.2.4	Pomembnejša razkritja računovodskih informacij – izkaz prihodkov in odhodkov po denarnem toku	150
8.3	Prihodki pripoznanje	154
8.3.1	Plačila za uporabo radijskih frekvenc	154
8.3.2	Plačila za uporabo števil	154
8.3.3	Plačila za pošto	154
8.4	Dogodki po dnevu bilance stanja	154
8.5	Revizorjevo poročilo	155

9 KADROVSKO POROČILO 157

9.1	Organizacijska struktura agencije	157
9.2	Kadri	158

PISMO DIREKTORJA

Spoštovani.

Minulo leto je zaznamovala splošna gospodarska kriza, ki je opazna tudi v slovenskih elektronskih komunikacijah. Kljub temu so bili izpeljani nekateri ključni projekti - denimo prehod na digitalno televizijsko oddajanje - ki smo jih soustvarjali na agenciji.

Gospodarska kriza je najbolj opazna pri izgradnji optičnih omrežij, kjer sta oba vodilna operaterja praktično ustavila investicije. Zaradi bistveno

spremenjenih razmer na trgu, ki se kažejo tudi v nizkih maloprodajnih cenah telekomunikacijskih storitev, plačilni nedisciplini in nenazadnje v pomanjkanju storitev za učinkovito trženje optičnih omrežij, smo se odločili, da pred že napovedano razvezavo lokalne optične zanke, ponovno analiziramo zadevne trge. Na podlagi novih analiz smo sklenili, da optično zanko razvežemo, oblikovanje cene razvezane zanke pa smo predvideli za kasneje.

Lanskega decembra se je v Sloveniji zgodil digitalni prehod, ki smo ga sooblikovali in pripravljali več let. Gledalci, ki sprejemajo televizijske programe preko sobnih ali strešnih anten, lahko po novem v digitalni tehniki spremljajo več programov. Čeprav je sprva kazalo, da se bo izgradnja javnega digitalnega omrežja zavlekla, s tem pa tudi digitalni prehod, se to ni zgodilo. Predlagali smo spremembo Zakona o digitalni radiodifuziji, kar je na koncu omogočilo, da je 1. decembra 2010 v Sloveniji ugasnila večina analognih televizijskih oddajnikov. Da bi gledalcem, ki so morali prilagoditi sprejemnike, omogočili čim lažji prehod, smo vzpostavili klicni center oziroma brezplačno telefonsko številko 080 2222. Kar 34 študentov je odgovarjalo na vprašanja klicateljev ter jim pomagalo s konkretnimi nasveti. Svoje delo so opravili odlično tudi v času največjih obremenitev. Samo na dan izklopa analognih oddajnikov so denimo odgovorili na 3345 telefonskih klicev.

Z letom 2011 se je v Sloveniji liberaliziral trg poštnih storitev. Na trgu so prisotni že 4 alternativni ponudniki poštnih storitev, ki uporabljajo poštno

omrežje Pošte Slovenije. Večja konkurenca med ponudniki storitev pa navadno prinaša tudi večje koristi uporabnikom. Ključne podzakonske akte, ki skupaj s poštnim zakonom ukinjajo zakonski monopol Pošte Slovenije, smo spravili v življenje v letu 2010.

To je le nekaj glavnih nalog preteklega leta, za katere mislim, da smo jih opravili z odliko. Celovit pregled in končno oceno dela agencije pa prepustim vam, spoštovani bralci.

Eden ključnih dejavnikov za uspešno in več kot dobro delo agencije so zaposleni. S svojim znanjem in s svojimi izkušnjami so jamstvo, da bodo ne malokrat težke odločitve in zahtevne naloge tudi v prihodnje opravljene strokovno in kvalitetno.

Miha Krišelj
v. d. direktorja

PRAVNA PODLAGA

V skladu s 16. členom Sklepa o ustanovitvi Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (Ur. l. RS št. 30/01, 52/02 in 80/04) daje Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju besedila agencija) Vladi Republike Slovenije v soglasje in v seznanitev Državnemu zboru Republike Slovenije Letno poročilo agencije za leto 2010, sestavljeno iz poslovnega poročila in računovodskega poročila.

Agencija je v letu 2010 opravljala svoje naloge na podlagi:

- Zakona o elektronskih komunikacijah, v nadaljnjem besedilu ZEKom, (Ur. l. RS, št. 13/07 uradno prečiščeno besedilo in 102/07-ZDRad);
- Zakona o medijih, v nadaljnjem besedilu ZMed, (Ur. l. RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 69/06/ ZOIPub in 36/08/ ZPOmK);
- Zakona o poštnih storitvah, v nadaljnjem besedilu ZPSto-2, (Ur. l. RS, št. 51/2009 in 77/2010);
- Zakona o Radioteleviziji Slovenija, v nadaljnjem besedilu ZRTVS-1 (Ur. l. RS, št. 96/05, 109/05-ZDavP-1B in 105/06-odl. US);
- Zakona o digitalni radiodifuziji, v nadaljnjem besedilu ZDRad (Ur. l. RS, št. 102/07).

1 PREDSTAVITEV AGENCIJE ZA POŠTO IN ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE REPUBLIKE SLOVENIJE

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije je neodvisen organ, ki ureja in nadzira trg elektronskih komunikacij, upravlja in nadzira radiofrekvenčni spekter v Sloveniji, opravlja naloge na področju radijskih in televizijskih dejavnosti ter ureja in nadzira trg poštnih storitev.

Na področju elektronskih komunikacij je naloga agencije zagotavljanje pogojev za učinkovito konkurenco ter upravljanje radiofrekvenčnega in številskega prostora, s čimer agencija omogoča enakopravno delovanje operaterjev na trgu elektronskih komunikacij. Cilj agencije so sodobne in cenovno dostopne elektronske komunikacijske storitve, ki zadovoljujejo potrebe uporabnikov.

Na področju radiodifuzije je naloga agencije upravljanje radiofrekvenčnega spektra in izvajanje nadzora programskih vsebin na način, ki zagotavlja pluralnost radiodifuznih medijev in vsebin.

Na področju poštnih storitev agencija sledi ciljem zagotavljanja univerzalne storitve, varstva pravic uporabnikov in spodbujanja konkurence na trgu poštnih storitev. Pri tem agencija deluje pregledno in zagotavlja, da v podobnih okoliščinah ni diskriminacije med izvajalci poštnih storitev in uporabniki poštnih storitev.

Agencija deluje v skladu z veljavno zakonodajo in predpisi. Svoje naloge opravlja javno, pregledno, na prijazen način ter v korist končnih uporabnikov in širše javnosti.

1.1 POSLANSTVO AGENCIJE

Poslanstvo agencije je regulacija trga elektronskih komunikacij in poštnih storitev, vključno z radijsko in televizijsko dejavnostjo:

- zagotavljanje primernih pogojev za razvoj konkurence;
- omogočanje svobodne gospodarske pobude;
- upravljanje radiofrekvenčnega spektra in številskega prostora;
- spodbujanje razvoja novih, kakovostnih, sodobnih, varnih in cenovno dostopnih storitev po meri uporabnikov;
- zagotavljanje pogojev za razvoj radijskih in TV programov.

1.2 STRATEŠKI CILJI

Strateški cilji agencije izhajajo iz njenega poslanstva in so:

- zagotavljati pogoje za kakovostne storitve po primerni ceni;
- zagotoviti dostopnost univerzalnih storitev vsem prebivalcem Slovenije po dostopnih cenah in neodvisno od geografske lokacije;
- ščititi interese uporabnikov storitev, vključno z zaščito tajnosti in zasebnosti;
- zagotoviti učinkovito konkurenco na trgu;
- zagotoviti in pospeševati učinkovitost in tekmovanje med ponudniki storitev;
- spodbujati uvajanje novih storitev za višjo kakovost življenja in za razvoj gospodarstva z zagotavljanjem pogojev za nove investicije;
- zagotoviti in nadzirati učinkovito rabo radiofrekvenčnega spektra in številskega prostora;
- strokovno nadzirati izvajanje programskih zahtev in omejitev za radijske in televizijske programe;

- zagotoviti delovanje elektronskih komunikacij in uporabo radiofrekvenčnega spektra za ponujanje storitev v času izrednih razmer ter ščititi nacionalne interese države;
- zagotoviti javnost dela;
- vzdrževati in nenehno izboljševati sistem upravljanja, ki zagotavlja, da agencija svoje naloge izvaja uspešno, učinkovito, kakovostno in v skladu z veljavno zakonodajo.

1.3 SVET ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE IN SVET ZA RADIODIFUZIJO

Delo agencije za Svet za elektronske komunikacije (SEK) in Svet za radiodifuzijo (SRDF) je pogojeno z zakonsko določenimi nalogami. Agencija za delovanje obeh svetov zagotavlja finančna sredstva ter strokovno in administrativno podporo.

V okviru nalog določenih v ZEKom je SEK organ za spremljanje in svetovanje pri usmerjanju trga elektronskih komunikacij. Agencija SEK nudi strokovno in administrativno podporo. Na rednih sejah SEK je agencija v letu 2010 poročala o vseh pomembnejših zadevah na telekomunikacijskem področju, med drugim je predstavila četrletna poročila s področja elektronskih komunikacij in v obravnavo predložila Program dela in finančni načrt agencije za leto 2011 ter Letno poročilo za leto 2009. Za oba dokumenta je SEK na svojih sejah oblikoval pozitivno mnenje. SEK je imel v letu 2010 sedem sej, ki so se jih poleg 11 članov udeleževali tudi predstavniki agencije in Direktorata za informacijsko družbo.

V preteklem letu je agencija v skladu z dolžnostjo, ki ji jo nalaga ZMed, nudila SRDF strokovno, tehnično, finančno in administrativno podporo za njegovo delovanje. Agencija je poskrbela za zbiranje, posredovanje in pripravo gradiv za seje sveta, nudenje strokovne podpore glede posameznih vprašanj, svetu zagotovila sredstva in prostor za delo ter izplačevanje mesečnih nagrad za člane sveta. Agencija je sodelovala pri izpeljavi vsakomesečnih rednih sej SRDF (12), ki se jih poleg članov SRDF redno udeležujejo tudi predstavniki agencije (direktor oziroma njegov namestnik in strokovni sodelavci) in predstavniki Ministrstva za kulturo. Predstavniki agencije pa so se ob tem udeležili tudi sestanka delovne skupine, ki jo je oblikoval SRDF za pripravo izhodišč strategije razvoja radiodifuzije v Sloveniji.

2 OSREDNJA PODROČJA AKTIVNOSTI V LETU 2010

2.1 ZAGOTAVLJANJE UČINKOVITE KONKURENCE NA TRGU ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJ

Agencija se je intenzivno ukvarjala z vprašanji bodoče regulacije dostopovnih omrežij naslednje generacije (NGA), ki pretežno temeljijo na optiki. K širokemu diskurzu je pritegnila operatersko in strokovno javnost ter zaključila z analizama trgov za fizično dostopovno infrastrukturo in operaterski dostop z bitnim tokom. Regulacija obeh trgov bo v prihodnosti ključno zaznamovala prihodnost konkurenčnega in uporabniku prijaznega okolja, ki bo temeljilo na možnosti izbire in dostopnosti širokopasovnega dostopa z visoko hitrostjo. Posledično je agencija ukrepe na obeh trgih zasnovala tako na ideji odprtosti omrežij, ki naj zagotovi izbiro, kot tudi na načelu nadaljnjega vzpodbujanja investicij v infrastrukturo, ki naj zagotovi čim bolj univerzalno dostopnost širokopasovnih omrežij.

Agencija je v letu 2010 ponovno opravila analizi upoštevne trga 4 »Dostop do (fizične) omrežne infrastrukture vključno s sodostopom ali razvezanim dostopom na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)« in upoštevne trga 5 »Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)«, ter pri tem sledila razvoju trga elektronskih komunikacij in nagli rasti širokopasovnih priključkov prek optičnih vlaken. Tako je agencija kot del obeh upoštevanih trgov vključila tudi optično infrastrukturo oziroma širokopasovni dostop prek optičnih vlaken.

Poleg tega je začela analizirati upoštevni trg 1 »Dostop do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji za rezidenčne in poslovne uporabnike (maloprodajni trg)« in upoštevni trg 6 »Dostopov-

ni deli zakupljenih vodov ne glede na tehnologijo, ki zagotavlja zakupljeno ali dodeljeno zmogljivost (medoperaterski trg)«.

V mesecu novembru 2010 je agencija izvedla raziskavi o delovanju ponudnikov ter o vedenju končnih uporabnikov na področju elektronskih komunikacij, in sicer:

- raziskavo Mesečni izdatki gospodinjstev za storitve elektronskih komunikacij za mesec oktober 2010¹ in
- raziskavo Uporaba storitev s področja elektronskih komunikacij in zadovoljstvo uporabnikov².

V prvi raziskavi je spremljala mesečne izdatke gospodinjstev za storitve elektronskih komunikacij v letu 2010, pri čemer je izvajalec raziskave končne uporabnike telefonsko anketiral o višini zneska mesečnega računa ter o njihovih odločitvah za posamezne storitve elektronskih komunikacij. Druga raziskava se nanaša na uporabo storitev s področja elektronskih komunikacij in zadovoljstva uporabnikov s kvaliteto uporabljenih storitev, znanja uporabe storitev ter možnosti za uporabo storitev. Obe raziskavi je objavila tudi na svoji spletni strani.

V letu 2010 je bil na trgu elektronskih komunikacij še vedno močno opazen trend konvergenca (zlivanja storitev), ki se odraža predvsem v vedno večjem povpraševanju končnih uporabnikov po paketih storitev, ki tako v različnih kombinacijah vključujejo fiksno in mobilno telefonijo, IP televizijo in širokopasovni dostop do interneta. Posledično se je še razširila ponudba paketov storitev

¹ <http://www.apek.si/datoteke/File/2010/Telekomunikacije/Mesecni%20izdatki%20gospodinjstev%20za%20storitve%20elektronskih%20komunikacij%20za%20mesec%20oktober%202010.pdf>

² <http://www.apek.si/datoteke/File/2010/Telekomunikacije/Uporaba%20storitev%20s%20podrocja%20elektronskih%20komunikacij%20in%20zadovoljstvo%20uporabnikov.pdf>

trojček in četverček. Poleg nabora govornih storitev, je končnim uporabnikom v vse bolj dostopni in prilagojeni obliki na voljo tudi večja zmogljivost prenosa podatkov prek mobilnih omrežij predvsem prek tehnologij, ki omogočajo širokopasovni mobilni dostop UMTS/HSDPA/HSUPA.

Pri tem pa se je agencija vseskozi zavedala, da tudi konkurenčen trg včasih ne zadostuje, da bi se končnim uporabnikom zagotovila najvišja stopnja koristi. Skladno s tem je nadaljevala z aktivnostmi za zaščito potrošnikov, ki v odnosu do operaterjev predstavljajo šibkejšo stranko. Poleg učinkovitega sistema reševanja sporov in portala www.komuniciraj.eu, ki zagotavlja preglednost ponudbe operaterjev na trgu, je agencija v letu 2010 pripravila in v Uradnem listu RS objavila Splošni akt o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o kakovosti univerzalne storitve in Splošni akt o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o preglednosti in objavi informacij. Skladno s Splošnim aktom o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o preglednosti in objavi informacij so operaterji dolžni agencijo obvestiti ob vsaki spremembi v tem aktu predpisanih informacij, in sicer preko spletnega portala za zagotavljanje transparentnosti (www.komuniciraj.eu). Tako so s spremembami transparentno seznanjeni tudi končni uporabniki. Istotčasno je agencija v letu 2010 začela prenavljati obstoječi portal komuniciraj.eu. Glavni namen prenove je izboljšanje vizualne podobe portala ter njegove uporabnosti za potrošnike.

Agencija je sledila spremembam na trgu in tako pripravila in objavila tudi Splošni akt o spodbujanju pogodbenega urejanja skupne uporabe lastnine in zmogljivosti elektronskih komunikacijskih

omrežij, s katerim se ureja način spodbujanja skupne uporabe lastnine in zmogljivosti, kakršne so kabelska kanalizacija, antenski drogovi ali stolpi, stavbe in prostori na skupni lokaciji, kadar je fizična ali pravna oseba, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja, pridobila pravico do postavitve teh zmogljivosti na nepremičnini v tuji lasti, nad to nepremičnino ali pod njo ali kadar lahko izkoristi postopek razlastitve ali ustanovitve služnosti za to nepremičnino. Agencija želi z navedenim aktom spodbuditi skupno uporabo lastnine in zmogljivosti elektronskih komunikacijskih omrežij, ter posredno s tem prispevati k boljši izkoriščenosti obstoječih omrežij in k hitrejšemu razvoju trga.

2.2 EVROPSKA DIGITALNA AGENDA

Regulatorni okvir Evropske unije (EU) določa cilje, ki jih je treba doseči v okviru harmonizacije in regulacije trga elektronskih komunikacij. Nacionalnim regulatornim organom zagotavlja okvir in pravno podlago za ukrepanje in jim hkrati pri uporabi pravil na nekaterih področjih zagotavlja prožnost glede na nacionalne okoliščine. Za uspešen razvoj notranjega trga elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev je treba zagotoviti, da se bo regulatorni okvir EU skladno uporabljal v vseh državah članicah.

Evropska komisija je 19.5.2010 v okviru strategije Evropa 2020 sprejela ambiciozno evropsko digitalno agendo, v kateri je določila vrsto ukrepov za spodbujanje digitalnega gospodarstva. V okviru tega so bili sprejeti trije akti, ki se med seboj dopolnjujejo ter olajšujejo vzpostavitev in uveljavitev širokopasovnega dostopa do interneta visokih

in ultravisokih hitrosti v Evropski uniji:

- Priporočilo Komisije o reguliranem dostopu do dostopovnih omrežij naslednje generacije (NGA), v katerem je določen skupni regulatorni pristop glede dostopa do novih optičnih omrežij visokih hitrosti, na podlagi katerega morajo nacionalni regulatorni organi za telekomunikacije zagotoviti ustrezno ravnotežje med spodbujanjem naložb in zaščito konkurence. To bo vsem akterjem na trgu omogočilo jasnejšo ureditev, ki je nujna za spodbujanje naložb v hitre in ultrahitre širokopasovne povezave;
- Predlog Komisije za sklep Evropskega parlamenta in Sveta o petletnem programu za spodbujanje učinkovitega upravljanja radiofrekvenčnega spektra, s katerim bi zlasti zagotovili, da se do leta 2013 sprostijo dovolj radiofrekvenčnega spektra za brezžične širokopasovne povezave (kar bi znatno prispevalo k omogočanju hitrih širokopasovnih povezav na odročnih območjih, inovativne storitve pa bi postale na voljo po vsej Evropi);
- v sporočilu o širokopasovnih povezavah je podan skladen okvir za doseganje ciljev digitalne agende glede širokopasovnih povezav. V njem je tudi opisano, kako najbolje spodbujati javne in zasebne naložbe v omrežja visokih in ultravisokih hitrosti. Države članice EU so v sporočilu pozvane, da za omrežja visokih in ultravisokih hitrosti uvedejo operativne načrte s konkretnimi izvedbenimi ukrepi. Poleg tega so v sporočilu podane smernice glede možno-

sti znižanja naložbenih stroškov, pri tem pa je opisano tudi, kako lahko nacionalni organi podpirajo naložbe v širokopasovne povezave, vključno z boljšim črpanjem sredstev Evropske unije. Nadalje je v sporočilu napovedano, da nameravata Evropska komisija in Evropska investicijska banka oblikovati instrumente za financiranje širokopasovnih projektov.

Na podlagi okvirne direktive o telekomunikacijah so države članice obvezane zagotoviti, da njihovi regulatorni organi dosledno upoštevajo Priporočilo Komisije o reguliranem dostopu do dostopovnih omrežij naslednje generacije in upravičijo vsako odstopanje od njega. Komisija namerava z navedenimi ukrepi spodbuditi javne in zasebne naložbe v širokopasovna omrežja visokih in ultravisokih hitrosti, ki naj bi pospešile povpraševanje po storitvah, za katere so potrebna širokopasovna omrežja, in s tem sprožile uspešen cikel gospodarske rasti v Evropski uniji.

Digitalna agenda vsebuje glede širokopasovnih povezav visoko zastavljene cilje. Vsi državljani EU naj bi imeli do leta 2013 osnovni širokopasovni dostop do interneta, do leta 2020 pa širokopasovni dostop s hitrostjo 30 megabajtov na sekundo (Mbps), od tega pa naj bi bila vsaj polovica evropskih gospodinjstev naročena na hitrosti 100 Mbps.

Navedene ukrepe morajo spremljati tudi enotni regulatorni pristopi in njihovo učinkovito izvajanje. To naj bi močno prispevalo h gospodarski rasti Evropske unije, koristi digitalne dobe pa naj bi uživala celotna družba. Agenda določa sedem

prednostnih področij ukrepanja:

- vzpostavitev enotnega digitalnega trga;
- izboljšanje določanja standardov na področju informacijske in komunikacijske tehnologije (v nadaljevanju: IKT) in interoperabilnosti;
- povečanje zaupanja v internet in okrepitev internetne varnosti;
- občutno povečanje hitrosti spletnega dostopa;
- spodbujanje raziskav in naložb na področju najsodobnejših IKT;
- širjenje digitalne pismenosti, znanj in vključevanja ter uporaba IKT za odziv na družbene izzive, kot so podnebne spremembe in staranje prebivalstva.

Agenda naj bi npr. prispevala k poenostavitvi elektronskega plačevanja in izdajanja računov ter močno spodbudila uporabo telemedicine in energetsko učinkovitih tehnologij razsvetljave. Komisija v digitalni agendi predlaga 100 nadaljnjih ukrepov (od tega 31 zakonodajnih) na naštetih področjih.

2.3 ZAKONODAJNE AKTIVNOSTI NA PODROČJU ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJ V SLOVENIJI

V začetku leta 2010 je stopila v veljavo novela Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 13/07-UPB1, 102/07-ZDRad in 110/09; v nadaljevanju: ZEKom). Novela zakona podrobneje ureja gradnje elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture predvsem s spodbujanjem soinvestiranja v javna komunika-

cijska omrežja oziroma druge vrste gospodarske javne infrastrukture. Vzpodbuja se tudi predvideni zakup prostih zmogljivosti tako projektiranih javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture. Predlagane spremembe zahtevajo od investitorja, da pred začetkom projektiranja z objavo preko spletnih strani agencije pozovejo zainteresirane za soinvestiranje v novo infrastrukturo k skupni gradnji oziroma zainteresirane zakupnike za tako projektirana javna komunikacijska omrežja, z rokom najmanj 20 dni za izjasnitev o takšnem interesu. Hkrati se povečujejo tudi nadzorne pristojnosti agencije. Namen nove ureditve je spodbujanje konkurence in racionalizacija rabe prostora.

Poleg tega novela zakona z namenom bolj učinkovitega zagotavljanja konkurence na trgu elektronskih komunikacij uvaja možnost dodatnega ukrepa agencije operaterju s pomembno tržno močjo, in sicer funkcionalne ločitve vertikalno integriranega operaterja, ki mora v tem primeru dejavnosti povezane z zagotavljanjem operatorskega dostopa prenesti na neodvisno poslovno enoto. Pri tem gre za skrajno možnost, ki se uporabi le ob strogih pogojih in če drugi ukrepi ne zagotovijo ciljev, možna pa je tudi prostovoljna ločitev s strani operaterja samega.

Hkrati novela zakona razširja obveznost objave informacij o veljavnih cenah in tarifah ter splošnih pogojih dostopa na vse javne komunikacijske storitve (torej tudi za internetne storitve) ter njihovo uporabo. Uvaja se tudi obveza agencije, da v korist potrošnikov objavlja podatke o storitvah in cenah operaterjev in povezave na njihove spletne cenike, operaterji pa morajo agenciji zagotavljati

za ta namen ustrezne podatke. Slednje je agencija zagotavljala preko spletnega portala za zagotavljanje transparentnosti www.komuniciraj.eu in spletnih strani agencije na podlagi Splošnega akta o preglednosti in objavi informacij.

Skladno z navedeno novelo zakona je agencija v letu 2010 pripravila spremembe in dopolnitve Splošnega akta o kakovosti univerzalne storitve in Splošnega akta o preglednosti in objavi informacij ter pripravila nov Splošni akt o spodbujanju pogodbenega urejanja skupne uporabe lastnine in zmožljivosti elektronskih komunikacijskih omrežij.

Agencija s Splošnim aktom o spodbujanju pogodbenega urejanja skupne uporabe lastnine in zmožljivosti elektronskih komunikacijskih omrežij ureja način spodbujanja skupne uporabe lastnine in zmožljivosti, kot so kabelska kanalizacija, antenski drogovi ali stolpi, stavbe in prostori na skupni lokaciji, kadar je fizična ali pravna oseba, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja, pridobila pravico do postavitve teh zmožljivosti na nepremičnini v tuji lasti, nad to nepremičnino ali pod njo ali kadar lahko izkoristi postopek razlastitve ali ustanovitve služnosti za to nepremičnino.

Agencija je s Splošnim aktom o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o kakovosti univerzalne storitve predpisane parametre kakovosti, njihove mejne vrednosti in metode merjenja teh parametrov, dopolnila skladno z novimi določbami osnutka Uredbe o ukrepih za končne uporabnike-invalidne, ki se nanašajo na parametre kakovosti za storitev prenosa besedila v tekstovni obliki.

V Splošnem aktu o preglednosti in objavi informacij skladno z zakonodajo EU, ki se nanaša na univerzalne storitve na področju elektronskih komunikacij, agencija podrobneje predpiše, katere informacije morajo objaviti operaterji javnih komunikacijskih omrežij oziroma javnih komunikacijskih storitev in katere informacije mora objaviti sama. Skladno s Splošnim aktom o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o preglednosti in objavi informacij so operaterji dolžni agencijo obvestiti ob vsaki spremembi v tem aktu predpisanih informacij preko spletnega portala za zagotavljanje transparentnosti (komuniciraj.eu). Tako so s spremembami seznanjeni tudi končni uporabniki.

2.4 INTERNETNI PROTOKOL VERZIJA 6 (IPV6)

Agencija poleg ostalih kazalnikov stanja elektronskih komunikacij pozorno spremlja aktivnosti, ki se dogajajo na področju uvajanja internetnega protokola verzije 6 (IPv6) v Sloveniji. Čas, ko se bo izčrpal IPv4 naslovni prostor, ki ga krovna internetna organizacija IANA razdeljuje regionalnim internetnim registrarjem, se hitro bliža. IPv6 predstavlja trenutno edino tehnološko alternativo obstoječemu IPv4 protokolu. Poleg velikega naslovnega prostora in številnih tehnoloških prednosti omogoča mnoge nove poslovne, znanstvene in druge priložnosti ter izzive. Uvedba protokola IPv6 je obenem vitalnega pomena za zagotovitev kontinuirane rasti in stabilnosti interneta in internetnega gospodarstva. Temu pritrjujejo tako v Evropski komisiji³, OECD⁴, kot tudi drugod po svetu.

³ Evropska komisija (2008): Nadaljnji razvoj interneta, Akcijski načrt za uvedbo internetnega protokola različice 6 (IPv6) v Evropi, (COM(2008) 313 konč

⁴ OECD (2008): Economic Consideration in the Management of IPv4 and in the Deployment of IPv6, dosegljivo na naslovu: <http://www.oecd.org/dataoecd/7/1/40605942.pdf>

Agencija se zaveda pomembnosti tehnološkega prehoda na IPv6, zato aktivno spodbuja njegovo uvajanje. Poleg aktivnega sodelovanja na konferencah z IPv6 tematiko, je v začetku februarja 2010 na svojih spletnih straneh objavila dokument⁵, ki je celovit pregled tehnoloških novosti protokola IPv6 ter možnih scenarijev prehoda. Zainteresirana javnost se lahko seznani z vsemi posledicami nepravčasna uvedba tega protokola in obenem ima vpogled v prednosti, ki jih prinaša.

V februarju 2010 je agencija pozvala slovenske telekomunikacijske operaterje in ponudnike dostopa, da ji posredujejo podatke o stanju uvedbe IPv6 v njihovih omrežjih. Na podlagi prejetih odgovorov je na svoji spletni strani objavila Analizo stanja uvajanja internetnega protokola IPv6 med slovenskimi operaterji in ponudniki dostopa⁶. Rezultati analize kažejo, da so operaterji z večinskim tržnim deležem že zahtevali in pridobili svoj IPv6 naslovni prostor. IPv6 se pri njih pospešeno uvaja v hrbtenična omrežja, počasi pa tudi v agregacijska in dostopovna omrežja. Nekateri operaterji že omogočajo IPv6 povezljivost poslovnim in rezidenčnim uporabnikom, kot tudi osnovne IPv6 storitve.

Da nekateri slovenski operaterji resno jemljejo skorajšnje izčrpanje IPv4 naslovov dokazujejo tudi odlični rezultati, ki jih Slovenija oziroma njeni lokalni registrarji dosegajo v primerjavi z drugimi državami na nivoju IPv6 RIPEness meritev. Če lahko zaupamo podatkom, ki jih objavlja RIPE NCC, so nekateri slovenski LIR-i v aprilu 2010 dosegli največ kriterijev, ki predstavljajo pripravljenost na IPv6.

Agencija podpira vsa pomembna dogajanja, ki spodbujajo uvedbo IPv6 v Sloveniji. Med drugim aktivno sodeluje v Zavodu go6, ki je trenutno glavna iniciativa in promotor uvajanja IPv6 v Sloveniji. Promocija uvajanja protokola IPv6 sicer poteka tako v Evropi kot tudi drugje v svetu.

2.5 PREHOD IZ ANALOGNE NA DIGITALNO RADIODIFUZIJO

Agencija se je v letu 2010 intenzivno ukvarjala s prehodom iz analognega v digitalni način oddajanja, saj so 1. decembra 2010 v Sloveniji ugasnili večino analognih televizijskih oddajnikov. Konec minulega leta se je dokončno začelo iztekati 54 letno obdobje analogne televizije v Republiki Sloveniji, ki je trajalo vse od prvega začasnega oddajanja na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani leta 1956, oz. prvih začetkov rednega oddajanja televizijskega programa leta 1957 na Krvavcu.

V začetku leta 2010 je ustanova Sintesio podelila prva dovoljenja za označevanje digitalnih televizijskih sprejemnikov z logotipom Digi. Pogoji za pridobitev pravice uporabe znaka je skladnost s Specifikacijami zahtev za DVB-T sprejemnike v Sloveniji, objavljenimi na spletni strani agencije. Testiranje je zajemalo preverjanje parametrov in funkcionalnosti, ki zagotavljajo sprejem slovenskih DVB-T multipleksov in z njim povezanega prikaza slike, predvajanja zvoka in drugih storitev digitalne televizije (EPG - elektronski programski vodič, možnost posodabljanja programske opreme sprejemnikov, samodejno dodajanje novih digitalnih programov v seznam, slovenski izbirniki, prikaz šumnikov za teletext in podnapise ...).

⁵http://www.apek.si/datoteke/File/2010/Prehod%20na%20IPv6_2.pdf

⁶http://www.apek.si/sl/analiza_stanja_uvajanja_internetnega_protokola_ipv6_med_slovenskimi_operaterji_in_ponudniki_dostopa

Na prvem multipleksu DVB-T z nacionalnim pokrivanjem operaterja RTV Slovenija so bili do jeseni poleg programov RTV Slovenija (TV SLO 1, TV SLO 2, TV SLO 3, TV Koper Capodistria na območju pokrivanja Zahod, Tele M na območju pokrivanja Vzhod) prisotni na nacionalnem nivoju tudi zasebni programi POP TV, Kanal A, TV Pika in TV 3, na območju pokrivanja Vzhod zasebni program RTS, na območju pokrivanja Center zasebni program Vaš kanal, na območju pokrivanja Zahod pa zasebni program TV Primorka. Zasebni program TV Pika je iz prvega multipleksa izstopil v začetku jeseni, program TV 3 pa je novembra prešel na oddajanje v drugem multipleksu. V prvi multipleks je jeseni 2010 vstopil še zasebni program INFO TV, tako da je bilo mogoče ob koncu leta 2010 na prvem multipleksu na območju pokrivanja Center spremljati sedem, na območjih pokrivanja Vzhod in Zahod pa po osem slovenskih televizijskih programov. Agencija je operaterju prvega multipleksa ob koncu leta podaljšala veljavnost odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za multipleks za 15 let, obenem pa je bila izvedena tudi sprememba odločbe. Odpravljena je bila dosedanja delitev kapacitete na t.i. javni in komercialni del, odpravljena pa je bila tudi omejitev oddajanja televizijskih programov v formatu visoke razločljivosti (HD). Poleg tega je v novembru prišlo do spremembe kanalov prvega multipleksa na območjih pokrivanja Vzhod in Zahod in sicer je bil operaterju prvega multipleksa dodeljen nižji 27. kanal, namesto 66. in 51. kanala. Operater prvega multipleksa je v letu 2010 pridobil tudi precej novih odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za posamezne oddajne lokacije, tako da je skupno število teh ob koncu leta 2010 za prvi multipleks že 160. Ker je operater prvega multipleksa v letu 2010 uspel vklo-

piti določeno število novih oddajnih lokacij, se je povečala tudi pokritost prebivalstva s signalom prvega multipleksa, ki ob koncu leta 2010 tako znaša že približno 93%.

Agencija je maja izdala soglasje k prenosu pravic uporabe radijskih frekvenc za drugi nacionalni multipleks DVB-T in sicer iz družbe Norkring AS, članico skupine Telenor iz Norveške na družbo Norkring d.o.o., Ljubljana. Operater drugega multipleksa je konec avgusta dosegel predpisano pokritost prebivalstva Republike Slovenije, z rednim oddajanjem pa je začel 1. septembra. Na drugem multipleksu z nacionalnim pokrivanjem je bil ob začetku rednega oddajanja prisoten le zasebni program Pink SI, novembra pa je iz prvega na drugi multipleks prestopil še zasebni program TV 3. Operater drugega multipleksa je v letu 2010 pridobil tudi nove odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za posamezne lokacije, tako da skupno število teh ob koncu leta 2010 za drugi multipleks znaša 26. Ker je operater drugega multipleksa v letu 2010 uspel vklopiti oddajnike na vseh 26. lokacijah, znaša pokritost prebivalstva s signalom drugega multipleksa že približno 80%, kar je sicer tudi zahtevana pokritost po odločbi o dodelitvi radijskih frekvenc za drugi multipleks.

Da bi bil prehod na digitalno oddajanje čim bolj gladek tudi za manjše televizije, je agencija konec junija 2010 objavila javne razpise za podelitev radijskih frekvenc za prizemno digitalno radiodifuzijo DVB-T na območju Kopra, Litije, Puconcev, Škofje Loke, Selnice ob Dravi, Murske Sobote, Celja, Ilirske Bistrice, Dornberka ter na območju med Ravnami na Koroškem in Celjem. S tem je želela tudi manjšim lokalnim televizijam zagotoviti

tehnične možnosti za oddajanje v digitalni tehniki in lokalnim skupnostim omogočiti spremljanje kar največjega števila televizijskih programov.

Pet javnih razpisov je bilo uspešno zaključenih, izbranim ponudnikom pa so bile izdane odločbe, ki so omogočile nastanek prvih lokalnih multipleksov oziroma paketov televizijskih programov, ki jih na določenem območju oddajajo digitalni oddajniki. Gre za pet lokalnih multipleksov, ki bodo pokrivali območja Litije, Muske Sobote, Celja, Dornberka ter območje med Ravnami na Koroškem in Celjem.

Za preostala lokalna območja, za katera do izteka roka ni prejela ponudb, je agencija postopke ustavila in oktobra 2010 za območje Kopra, Puconcev, Škofje Loke ter Ilirske Bistrice razpise ponovila. Po ena ponudba je prispela le za območji Kopa in Ilirske Bistrice, zato je agencija izbranim ponudnikom podelila odločbi o dodelitvi radijskih frekvenc za multipleks. Poleg dveh nacionalnih multipleksov tako v Sloveniji obstaja tudi sedem manjših multipleksov, ki bodo namenjeni predvsem pokrivanju lokalnih območij in skupnosti. Agencija je jeseni izdala odločbe o prenehanju veljavnosti odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo z dnem 30. november 2010 za programe RTV Slovenije TV SLO 1, TV SLO 2, TV SLO 3, TV Koper Capodistria, Tele M in M1 ter za zasebne programe POP TV, Kanal A, TV 3, RTS, Vaš kanal in TV Primorka. Konec novembra se je namreč izteklo z ZDRad določeno največ 18 mesečno obdobje hkratnega oddajanja analogne in digitalne televizije. Jeseni sprejeta novela ZDRad je javnemu zavodu RTV Slovenija omogočila, da zaradi zagotavljanja neprekinjene pokritosti s

televizijskimi programi javne radiotelevizije na območjih, kjer na dan 1. december 2010 še ni prisoten digitalni signal, agencijo zaprosi za podaljšanje veljavnosti odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo. Iz tega razloga je bila novembra podaljšana veljavnost 253 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo - najdlje do 30. junija 2011, gre pa izključno za oddajnike malih moči za oddajanje programov TV SLO 1, TV SLO 2 oz. TV Koper Capodistria. V decembru je agencija razveljavila še zadnje veljavne odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo, t.j. za lokalne televizijske programe. S pretekom 31. decembra 2010 je tako veljavnih le še 253 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo, oddajniki za analogno televizijo na vseh pomembnejših lokacijah v državi pa so bili konec leta 2010 izklopljeni.

Prehod iz analogne na digitalno televizijsko oddajanje je povzročil predvsem sprostitev pomembnega dela radiofrekvenčnega spektra, katerega bo v bodoče mogoče uporabiti tako za dodelitev novih digitalnih multipleksov - gledalci si lahko obetajo predvsem bolj pestro izbiro televizijskih programov - kot tudi za uvajanje novih tehnologij. Pri razvoju digitalnega radia pa tudi v letu 2010 ni prišlo do bistvenega napredka. Stanje je pravzaprav enako kot ob koncu leta 2009. Pravico do oddajanja v T-DAB tehniki iz oddajne točke Krvavec imajo še naprej le štirje programi RTV Slovenije, in sicer A1, Val 202, Ars in Radio Si. Navedeni programi so v T-DAB tehniki slišni le v severnem delu ljubljanske kotline.

Agencija je z ažurnim urejanjem spletne strani <http://dvb-t.apek.si/> nadaljevala z informiranjem

javnosti o značilnostih digitalnega oddajanja oz. digitalne televizije, poteku prehoda na digitalno radiodifuzijo ter osveščanju potrošnikov glede nakupa opreme za sprejemanje digitalnega TV-signalov. Poleg tega je za pomoč uporabnikom v zvezi s preходом na digitalno radiodifuzijo v začetku oktobra 2010 odprla posebni klicni center. Za osnovne informacije in nasvete so lahko prebivalci Slovenije vsak dan med 9.00 in 21.00 uro poklicali brezplačno telefonsko številko 080 2222. Skupina študentov, ki so jih strokovnjaki agencije posebej usposobili za delo v klicem centru, je ob prehodu oziroma v prvih dneh decembra 2010 odgovorila na več kot 3 tisoč klicev dnevno, večina gledalcev pa se je na klicni center obrnila predvsem zaradi težav s sprejemom signala. Izklop analognih oddajnikov ali digitalni prehod je minil brez večjih težav in zapletov, kar je pokazal tudi upad števila klicev na brezplačno telefonsko številko dober teden dni po prehodu, ko se je število klicev vrnilo na raven pred izklopom. Agencija je po uspešnem prehodu na digitalno televizijsko oddajanje sklenila, da v začetku leta 2011 postopno zapre začasni klicni center, saj je ob koncu leta prejela le še nekaj 10 klicev na dan. Vse do konca junija 2011 se bo kljub temu na morebitne klice oglašal odzivnik, ki bo klicateljem sporočal, kam se lahko obrnejo v primeru težav in jim tako tudi sporočil, da se klicni center postopoma zapira.

2.6 PRIPRAVE NA LIBERALIZACIJO TRGA POŠTNIH STORITEV

V Republiki Sloveniji od 2. avgusta 2009 velja nov Zakon o poštnih storitvah (v nadaljevanju ZP-Sto-2), ki je nastal na podlagi spremenjene Poštne direktive. V letu 2010 so bila zato osrednja podro-

čja aktivnosti agencije na področju pošte usmerjena v uskladitev delovanja z novim zakonskim okvirom (prilagoditev individualnih in izdaja novih splošnih aktov), ki je določil, da se 31.12.2010 izteče zakonski monopol na trgu poštnih storitev.

Univerzalna poštna storitev je storitev v javnem interesu, ki jo v skladu z ZPSto-2 zagotavlja Republika Slovenija in izvaja Pošta Slovenije. Agencija je v letu 2010 Pošti Slovenije izdala prilagojeno dovoljenje za izvajanje univerzalne poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije, in sicer do 31. maja 2013. Glavna sprememba v dovoljenju, izdanem v letu 2010 je, da se je z 31.12.2010 izvajalcu univerzalne poštne storitve odvzela ekskluzivna pravica izvajanja rezerviranih poštnih storitev zaradi odprave zakonskega monopola.

Agencija je v letu 2010 v predpisanem roku, to je do 1. avgusta 2010, pripravila več obveznih podzakonskih aktov, s katerimi je podrobneje uredila zahteve podane v zakonu. Gre za naslednje akte:

- Splošni akt o izjemah pri izvajanju univerzalne poštne storitve (Ur. l. RS, št. 22/2010);
- Splošni akt o nalepki za prepoved dostavljanja v predalčnik (Ur. l. RS, št. 22/2010);
- Splošni akt o ločenih računovodskih evidencah in prepovedi subvencioniranja (Ur. l. RS, št. 29/2010);
- Splošni akt o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve (Ur. l. RS, št. 47/2010);
- Splošni akt o računovodskih informacijah in izračunu neto stroška obveznosti univerzalne poštne storitve (Ur. l. RS, št. 47/2010);

- Splošni akt o posredovalnem postopku med udeleženci v poštni dejavnosti (Ur. l. RS, št. 55/2010).

Najprej so rezultate izdanih aktov občutili prebivalci na ruralnih območjih, ki jih pismonoša po novem obišče petkrat na teden, saj njihovo gospodinjstvo ni več na seznamu trajnih izjem od vročanja na dom. Poštne pošiljke iz naslova izjem se praviloma dostavljajo v t. i. izpostavljene predalčnike, ki so nameščeni nekje ob dostavljavčevi poti. Zaradi uskladitve načina dostave poštних pošiljk s kriteriji, zapisanimi v Splošnem aktu o izjemah pri izvajanju univerzalne poštne storitve, ki ga je izdala agencija, pa se je število nameščenih izpostavljenih predalčnikov v letu 2010 drastično zmanjšalo. Pošta Slovenije je v letu 2010 ukinila skoraj 3.000 izpostavljenih predalčnikov, tako da je na dan 31.12.2010 znašal odstotek gospodinjstev, ki jim Pošta Slovenije pošiljk ne dostavlja in vroča na dom ampak preko izpostavljenih predalčnikov, le še 0,27 % oz. ca 1.900 gospodinjstev.

Zaradi uskladitve z novim zakonom je morala agencija v letu 2010 tudi prevetrili vse že izdane ugotovitvene sklepe izvajalcem poštних storitev in jih prilagoditi glede na določila ZPSto-2. Ugotovila je, da noben od dosedanjih izvajalcev poštних storitev trenutno ne izvaja zamenljivih poštних storitev, zato je vse ugotovitvene sklepe razveljavila. Zamenljive storitve so poštne storitve, ki jih je mogoče z vidika uporabnika šteti za storitve, ki spadajo v nabor univerzalne storitve, saj so v zadostni meri medsebojno zamenljive z univerzalno storitvijo.

V Republiki Sloveniji je v letu 2010 deloval zgolj

en izvajalec z ugotovitvenim sklepom za izvajanje zamenljivih poštних storitev izdanim na podlagi novega zakona, kar mu posledično tudi omogoča dostop do poštne infrastrukture ali storitev iz nabora univerzalne storitve. Ob koncu leta pa je agencija prejela še dve vlogi.

2.7 DOSTOP DO POŠTNEGA OMREŽJA

Od 1. januarja 2011 je v Republiki Sloveniji trg poštних storitev liberaliziran, odpravljena je ekskluzivna pravica izvajanja rezerviranih poštних storitev, ki jih je lahko izvajala le Pošta Slovenije, s tem pa je na tem segmentu poštних storitev omogočeno delovanje tudi drugih izvajalcev poštних storitev brez cenovnih omejitev.

Zakon o poštних storitvah v 32. členu ureja dostop izvajalcev zamenljivih poštних storitev do poštne infrastrukture ali storitev iz nabora univerzalne poštne storitve in pri tem navaja, da so to:

- sistem poštних oznak;
- podatkovne zbirke z naslovi;
- poštni predali;
- nabiralniki za dostavo pošiljk;
- informacije o spremembi naslova;
- storitve preusmeritve poštne pošiljke in
- storitve vračanja pošiljk pošiljatelju.

Za vse naštetu zakon določa, da mora izvajalec univerzalne storitve skleniti pogodbo z drugim izvajalcem zamenljivih storitev, če slednji to zahteva. V praksi dostop do omrežja pomeni, da izvajalec zamenljive storitve dostavi svoje sortirane pošiljke do točke dostopa, ter glede na to točko dostopa (regijska pošta ali dostavna pošta) in gle-

de na nivo sortiranosti pošilk (do dostavne pošte ali dostavnega okraja) pridobi za to določen popust. Splošni pogoji za dostop do poštnega omrežja družbe Pošta Slovenije, d.o.o. opredeljujejo kot dostop do poštnega omrežja in delov poštne infrastrukture sledeče:

- storitve, zajete v naboru univerzalne storitve (dostop do omrežja za prenos standardnih pisem, navadnih pisem do 2 kg in dopisnic),
- sistem poštne oznake,
- podatkovne zbirke z naslovi,
- storitve vračanja pošilk pošiljatelju in
- storitve preusmeritve pošilk.

V letu 2010 je en izvajalec zamenljivih poštne storitve Pošto Slovenije zaprosil za dostop do poštnega omrežja. Ker pa se obe strani v zakonsko

določenem roku (4 mesece) o tem nista uspeli dogovoriti, je po neuspešnem posredovalnem postopku o tem odločila agencija in Pošta Slovenije je morala zaradi izdane odločbe, spremeniti nekatere tehnološke rešitve in upoštevati v odločbi določene cene za dostop do omrežja za prenos pisem od 50 g do 2 kg. V postopku nadzora pa je pooblaščen osebja agencije izvedla nadzor nad cenami za dostop do poštnega omrežja za pisma do 50 g in izdala odločbo, s katero je Pošti Slovenije naložila spremembo cen v objavljenem ceniku dostopa do omrežja.

Na podlagi obeh odločb mora Pošta Slovenije od vsakokratnih veljavnih maloprodajnih cen, odšteti izračunan delež aktivnosti, ki se jim izogne (že sortirane pošiljke oz. opravljene določene aktivnosti), v odstotku, kot ga je določila agencija (v sporu in nadzoru) in je prikazan v spodnji tabeli.

Tabela 1: Delež aktivnosti (v %) ki se jim Pošta Slovenije izogne v primeru dostopa do omrežja

	STANDARDNO PISMO	NAVADNO PISMO DO 20 g	NAVADNO PISMO 20 g - 50 g	DOPISNICA	NAVADNO PISMO 50 g - 100 g	NAVADNO PISMO 100 g - 2 kg
I. Dostop ¹	16,82	33,69	27,45	39,76	13,48	1,91
II. Dostop ²	22,39	37,98	31,65	43,70	22,61	16,73
III. Dostop ³	27,72	42,47	37,89	48,37	30,90	31,60

Vir: APEK

¹ Izvajalec lahko dostopa do poštnega omrežja na 8 regijskih sprejemnih pošt s pošilkami, ki so sortirane do nivoja dostavne pošte.

² Izvajalec lahko dostopa do poštnega omrežja na 8 regijskih sprejemnih pošt s pošilkami, ki so sortirane do nivoja dostavnega okraja.

³ Izvajalec lahko dostopa do poštnega omrežja na dostavnih poštah s pošilkami, ki so sortirane do nivoja dostavnega okraja.

3 TRG ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJ V LETU 2010

3.1 TELEKOMUNIKACIJE

3.1.1 Stanje in razvoj na posameznih tržnih segmentih

Na trgu elektronskih komunikacij je bilo v letu 2010 152 operaterjev, ki so končnim uporabnikom zagotavljali storitve mobilne telefonije, širokopasovnega dostopa do interneta, fiksne telefonije, zakupa dostopovne infrastrukture, prenosa

radiodifuznih vsebin do končnih uporabnikov ter druge storitve. V letu 2010 se je v register na novo vpisalo 20 operaterjev, medtem ko jih je bilo izbranih 9.

Tabela 2: Število v uradno evidenco vpisanih operaterjev/ponudnikov storitev po posameznih pomembnejših storitvah na dan 31. decembra 2010

STORITEV	ŠTEVILO
Dostop do interneta	
Ozkopasovni dostop	19
Širokopasovni (xDSL, FTTH, radijski, kabelski, satelitski, ...) dostop	75
Kabelski dostop	44
Kabelski operaterji	71
Govorne storitve v javnem mobilnem omrežju	12
Operaterji	4
Ponudniki storitev (VMNO)	8
Fiksna javna govorna telefonija	
Operaterji mednarodne fiksne govorne telefonije	22
Operaterji nacionalne fiksne govorne telefonije	21
Operaterji zakupljenih vodov	45
Operaterji storitev z dodano vrednostjo	20

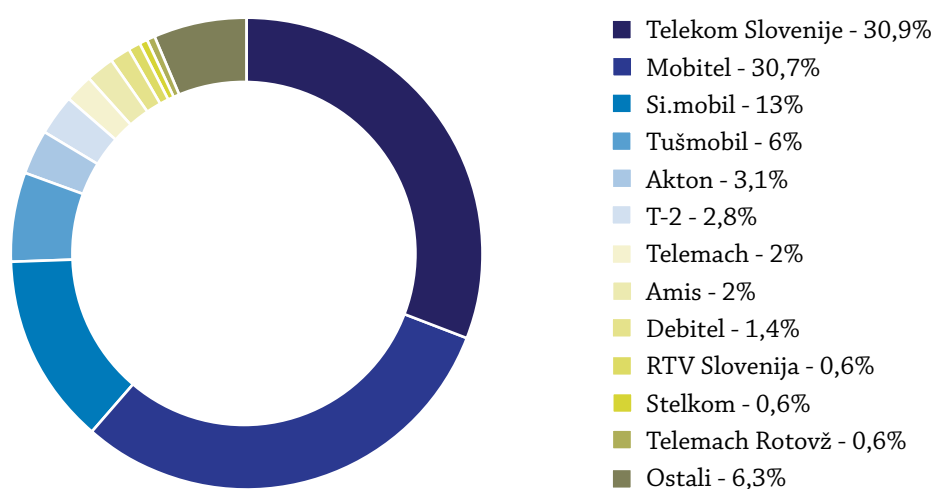
Vir: APEK

Leta 2010 je bilo v uradni evidenci agencije prijavljenih 73 sprememb na podlagi obvestil, na osnovi katerih je agencija izdala potrebna potrdila oziroma izpise iz uradne evidence. V preteklem letu je prispelo 17 obvestil o nameri načrtovane gradnje javnih komunikacijskih omrežij oziroma druge gospodarske infrastrukture. Tako kot predpisuje drugi odstavek 7. člena ZEKom je bilo na spletni strani agencije objavljenih 17 pozivov za interesiranim soinvestitorjem oziroma potencial-

nim zakupnikom, da izrazijo interes pri načrtovani gradnji. Od 17 obvestil o načrtovani gradnji se jih je 15 nanašalo na gradnjo javnih elektronskih komunikacijskih omrežij (predvsem baznih postaj za mobilno telefonijo), 2 obvestili pa sta se nanašali na gradnjo druge gospodarske infrastrukture.

Po podatkih, ki so jih operaterji dolžni posredovati agenciji, so bili leta 2010 po prihodkih največji naslednji operaterji:

Graf 1: Deleži prihodkov po operaterjih

Vir: APEK

3.1.1.1 Številski prostor

V primerjavi s preteklimi leti je bilo v letu 2010, podobno kot v letu 2009, v zvezi s potrebami operaterjev po dodelitvah posameznih elementov oštevilčenja, ki jih potrebujejo za dostop do storitev in delovanje svojih omrežij, opazno precej manjše povpraševanje operaterjev po dodelitvi geografskih in negeografskih števil, namenjenih

javno dostopnim telefonskim storitvam na fiksni lokaciji. Prav nobene potrebe pa ni bilo po dodelitvi števil za mobilna omrežja. Prav tako je v letu 2010 skromen tudi obseg vrnjenih elementov oštevilčenja. Za vzpodbudo racionalnejši uporabi dodeljenih elementov oštevilčenja je agencija konec leta v zvezi s plačili za uporabo posameznih vrst dodeljenih elementov oštevilčenja predlagala ustrezno povišanje števila točk.

V letu 2010 je agencija v Uradnem listu RS in na svoji spletni strani objavila, da namerava dodeliti štiri proste nacionalne šestmestne številke skrajšanega izbiranja iz območja 116QRT.

Na dan 31. decembra 2010 je bilo v uradno evidenco agencije vpisanih 34 operaterjev in drugih subjektov, ki so jim bili v preteklosti dodeljeni različni elementi oštevilčenja. Minulo leto v evidenco ni bilo vpisanih novih operaterjev z dodeljenimi viri oštevilčenja, trije pa so bili izbrisani. Izdano je bilo 19 novih odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja, 5 odločb o razveljavitvi oziroma prenehanju ali delnem prenehanju odločb, 3 odločbe pa so

bile spremenjene po uradni dolžnosti. Ob koncu leta 2010 je bilo tako celotno število izdanih in še veljavnih odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja enako 355.

Število vseh prenosov telefonskih števil se je v letu 2010 glede na predhodno leto zmanjšalo za 15 %. Tako je bilo po podatkih upravljavca centralne baze prenesenih števil v letu 2010 opravljenih skupno 132.454 prenosov števil od tega 70.331 mobilnih in 62.123 prenosov fiksni števil. Od uvedbe prenosljivosti v začetku leta 2006 je bilo skupaj opravljenih že 551.026 prenosov števil.

Tabela 3: Obseg dodeljenih oziroma vrnjenih elementov oštevilčenja v letu 2010

VRSTA ELEMENTOV OŠTEVILČENJA	DODELJENO V LETU 2010	VRNJENO V LETU 2010	STANJE DODELJENIH ELEMENTOV OŠT. NA DAN 31.12.2010
Geografske številke	50.000	-	5.631.000
Negeografske številke (v mobilnih omrežjih)	-	-	7.500.000
Negeografske številke (VOIP številke)	170.000	100.000	2.380.000
080 številke (brezplačne storitve)	260	-	4.380
090 številke (premijske storitve)	10	-	3.180
088 številke (dostop do posebnih omrežij)	-	4	44
089 številke (daljinsko glasovanje)	-	-	310
10PQ kode (predpone za izbiro operaterja)	-	1	7
NDC kode (nacionalne smerne kode)	4	1	33

DPC kode (kode nacionalne signalizacijske točke)	1	-	127
ISPC kode (kode mednarodne signalizacijske točke)	1	-	37
98MN kode (usmerjalne kode)	5	2	24
MNC kode (koda mobilnega omrežja)	-	-	4
Št. skrajšanega izbiranja	1	-	38
Št. izdajateljeve oznake	-	-	4
Kode podatkovnih omrežij	-	-	1
Kode nestandardne opreme	-	-	1

Vir: APEK

3.1.1.2 Trg mobilne telefonije

Agencija je v drugi polovici leta 2009 na trgu mobilne telefonije operaterjem izdala odločbe na dveh upoštevnihih trgih. Na medoperaterskem trgu zaključevanja govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih (t.i. upoštevni trg 7) so bili vsi mobilni infrastrukturni operaterji, ki v lastnem javnem mobilnem telefonskem omrežju zaključujejo klice svojim končnim uporabnikom, določeni za operaterje s pomembno tržno močjo z naloženimi naslednjimi regulatornimi obveznostmi: dopustitev operaterskega dostopa na razumno zahtevo za potrebe medomrežnega povezovanja, enako obravnavanje, zagotavljanje preglednosti, vključno z objavo vzorčne ponudbe in obveznost cenovnega nadzora. V okviru cenovnega nadzora so bile določene cenovne obveznosti na podlagi stroškovnega modela agencije »LRIC bottom-up«,

ki temelji na stroških učinkovitega hipotetičnega operaterja z določenim časovnim preходом od izhodiščnih »LRIC plus« cen od začetka veljavnosti odločb k »čistim LRIC« cenam v začetku januarja 2013.

Izhodiščna stroškovno naravnana cena, ki jo je agencija izračunala za družbi Mobitel d.d. in Si.mobil d.d. je bila 0,0523 EUR na minuto brez DDV, družbama Tušmobil d.o.o. in T-2 d.o.o. pa je bila omogočena uporaba faktorja asimetrije v višini 1,5. Ciljna stroškovna cena, do katere morajo operaterji opraviti postopen prehod znaša 0,0324 EUR, ko bodo dosežene tudi simetrične cene med operaterji. Na podlagi veljavnih odločb agencije so mobilni infrastrukturni operaterji v letu 2010 tako že dvakrat prilagodili cene zaključevanja klicev in spremembe cen objavili v lastnih vzorčnih ponudbah.

Na medoperaterskem trgu dostopa do javnih mobilnih telefonskih omrežij in posredovanja klicev iz teh omrežij (t.i. stari upoštevni trg 15), ki ga je agencija analizirala po predhodnem preizkusu treh meril, s katerimi je bilo dokazano, da je predmetni upoštevni trg še naprej primeren za predhodno (ex ante) regulacijo, je bila za operaterja s pomembno tržno močjo določena družba Mobitel d.d. Družbi so bile naložene naslednje regulatorne obveznosti: dopustitev operaterskega dostopa na razumno zahtevo za potrebe nacionalnega gostovanja operaterjev navideznih mobilnih omrežij in ponudnikov storitev/preprodajalcev, enako obravnavanje, zagotavljanje preglednosti, vključno z objavo vzorčnih ponudb za posamezno obliko operaterskega dostopa ter obveznost cenovnega nadzora, v okviru katere je bila določena prepoved škarij cen med veleprodajnimi in maloprodajnimi cenami. Na podlagi veljavne odločbe agencije sta v letu 2010 storitev nacionalnega gostovanja na omrežju družbe Mobitel d.d. uporabljali družbi Tušmobil d.o.o. in T-2 d.o.o., medtem ko sta družbi Debitel d.d. in Izi mobil d.d. preprodajali veleprodajne storitve družbe Mobitel d.d. lastnim končnim uporabnikom.

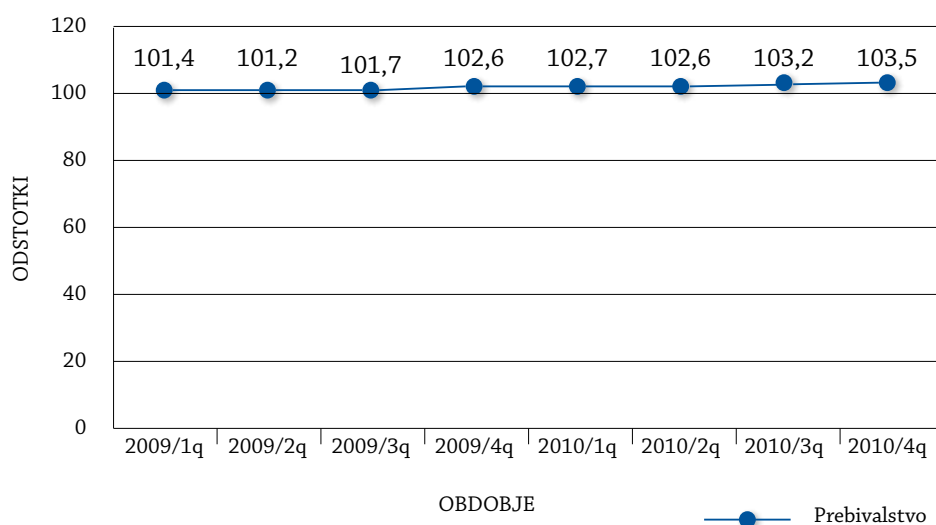
Omeniti je potrebno tudi, da so se s 1.7.2010 cene odhodnih in prejetih klicev v državah članicah Evropske unije znižale na podlagi nove uredbe Evropske komisije o mednarodnem gostovanju znotraj Evropske unije z dne 18.6.2009⁷. Najvišja cena gostujočega klica se je tako znižala s trenutnih 0,43 € na 0,39 € na minuto (brez DDV), cena dohodnih klicev pa iz 0,19 € na 0,15 € na minuto (brez DDV). Sprejem sporočila med gostovanjem, da je prišlo novo govorno sporočilo, je brezplačno, medtem ko je poslušanje govornih sporočil

potrebno plačati. Cena za pošiljanje kratkih pisnih sporočil bo ostala 0,11 € na sporočilo (brez DDV).

Današnji način življenja vse bolj pogojuje našo odvisnost od mobilnih telefonov. Mnogi si življenja brez mobilnih telefonov in njihovih pripomočkov zelo težko predstavljajo. Ponudba storitev namenjenih uporabnikom mobilne telefonije je zelo raznolika, saj vključuje govorne storitve, podatkovne storitve in sporočilne storitve (SMS, MMS storitve).

Po podatkih raziskave Uporaba storitev s področja elektronskih komunikacij in zadovoljstvo uporabnikov⁴ anketiranci mobilne podatkovne storitve preko mobilnega telefona najpogosteje uporabljajo za spremljanje elektronske pošte (39%) in iskanje informacij (39%), pogosto pa tudi za spremljanje novic (23%), komunikacijo (20%) in uporabo informacijskega portala mobilnega operaterja (19%). 15% anketirancev se poslužuje storitev za prebiranje spletnih vsebin, 13% za plačevanje z mobilnim telefonom, slabih 10% za spremljanje multimedijskih vsebin, internetne televizije in radia. Odstotkovno nižja (med 1,4% in 6,8%) je uporaba storitev za objavljanje lastnih vsebin, zaradi potreb na delovnem mestu, za videotelefonijske storitve, internetno telefonijo, prenašanje programov, iger, filmov, glasbe, ipd., za nakupovanje preko spleta, mobilno bančništvo, mobilno televizijo operaterja in učenje na daljavo. Mobilne podatkovne storitve preko mobilnega telefona še vedno ne uporablja 30% anketirancev.

⁷<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:167:0012:0023:SL:PDF>

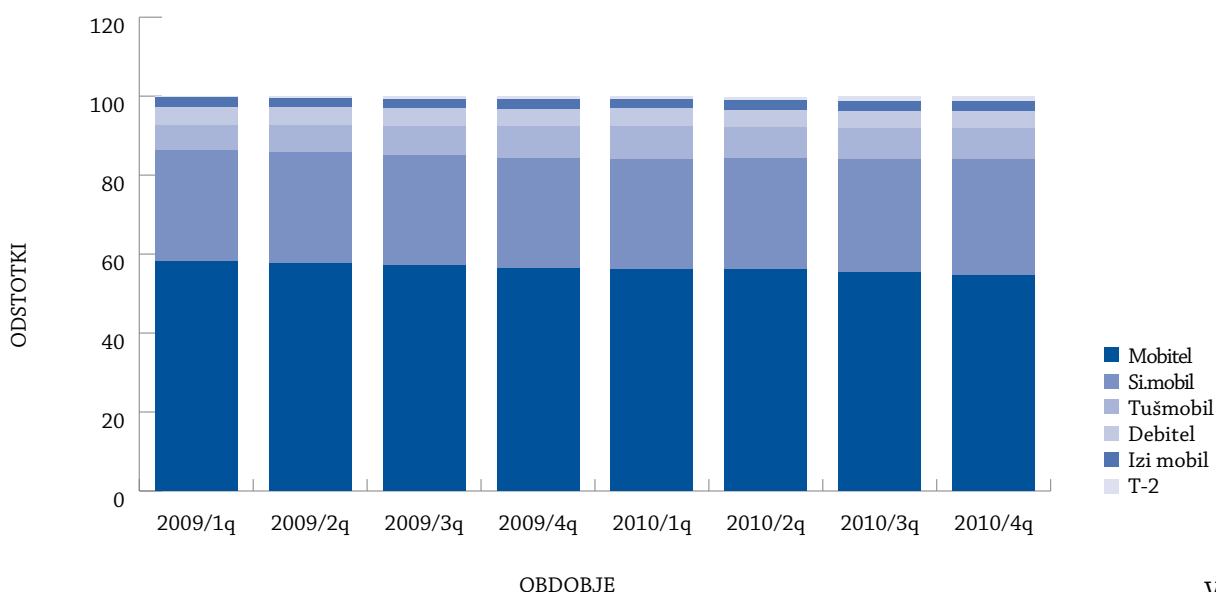
Graf št. 2: Penetracija aktivnih uporabnikov mobilne telefonije na prebivalstvo

Vir: APEK

Konec leta 2010 je stopnja penetracije⁸ aktivnih uporabnikov mobilne telefonije na prebivalstvo znašala 103,5%, kar je za 0,3% točke več v primerjavi s predhodnim četrletjem. Gledano od začetka leta 2010 pa je penetracija večja za 0,8% točke. Kljub temu, da je stopnja penetracije aktivnih uporabnikov mobilne telefonije na prebivalstvo v drugem četrletju 2010 zabeležila padec za 0,1% točke v primerjavi s prvim četrletjem 2010, je število aktivnih uporabnikov mobilne telefonije do konca leta ponovno naraščalo. Rast števila

aktivnih uporabnikov mobilne telefonije se tako še ni ustavila, kljub temu da je bilo vsled slabe gospodarske situacije omenjeno mogoče pričakovati. Mobilni telefon predstavlja v današnjem času za končnega uporabnika skoraj nepogrešljivo telekomunikacijsko sredstvo, s katerim mu je omogočena stalna dosegljivost in dostopnost do informacij. Mnogi med njimi zato uporabljajo tudi dva ali celo več mobilnih telefonov, tako za osebne kot tudi za poslovne namene.

⁸ Agencija meri penetracijo aktivnih mobilnih uporabnikov. To so uporabniki, ki imajo kot naročniki veljavno pogodbo in so kot predplačniki vsaj enkrat v zadnjih treh mesecih opravili ali prejeli klic, poslali SMS ali MMS sporočilo oziroma uporabljali podatkovne storitve. Agencija za izračun stopnje penetracije poleg omenjenih podatkov upošteva vsakokratne podatke števila prebivalstva, kot jih poroča Statistični urad Republike Slovenije.

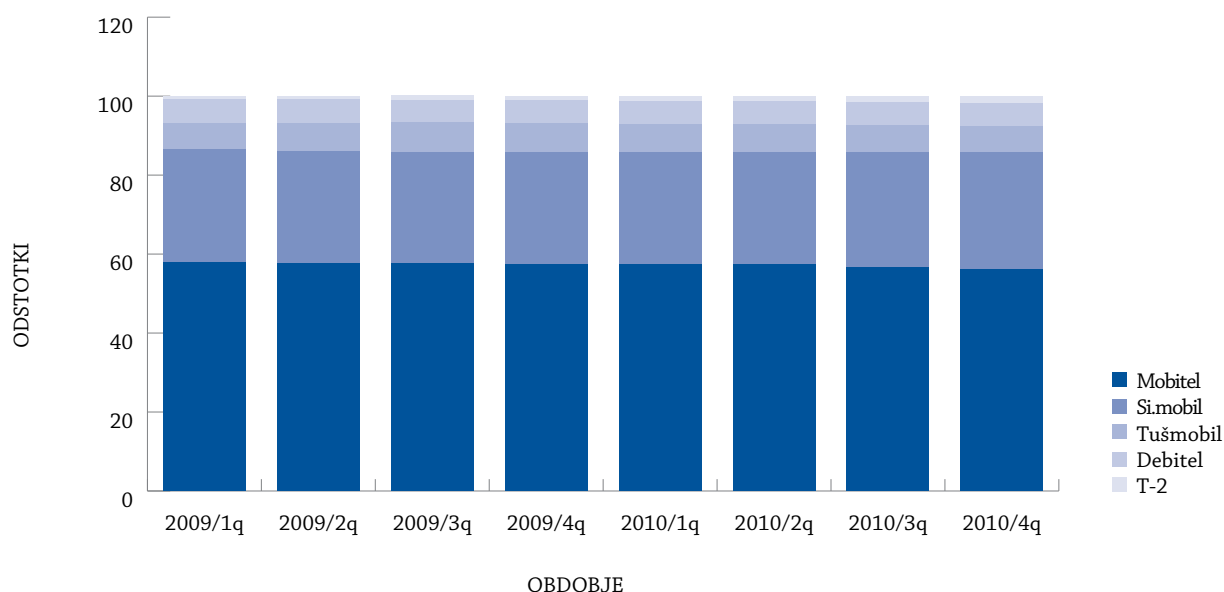
Graf 3: Deleži aktivnih uporabnikov mobilne telefonije po operaterjih

Vir: APEK

Leto 2010 je na prvem mestu glede na tržni delež aktivnih uporabnikov mobilne telefonije zaključila družba Mobitel d.d., čeprav je njen tržni delež v prvi polovici leta stagniral, v drugi polovici leta pa upadal. Družba v primerjavi s prvim četrtletjem 2010 beleži padec tržnega deleža za 1,4% točke. Nasprotno pa je druga po vrsti s 29,2% tržnim deležem zaključila leto družba Si.mobil d.d., ki je porast tržnega deleža beležila skozi celo leto 2010. Njen tržni delež se je v primerjavi z začetkom opazovanega obdobja povečal za 1,1% točke. Porast tržnega deleža sta v letu 2010 beležili tudi družbi Izi mobil d.d. (za 0,2% točke v primerjavi z začetkom leta) in T-2 d.o.o. (za 0,4% točke v primerja-

vi z začetkom leta). Za družbo Tušmobil d.o.o. se je leto končalo s 7,9% tržnim deležem, ki je skozi leto upadal oziroma stagniral in v zadnjem četrtletju zabeležil porast tržnega deleža v primerjavi s tretjim četrtletjem za 0,1% odstotne točke. Opazovano obdobje pa je z nespremenjenim tržnim deležem zaključila družba Debitel d.d.

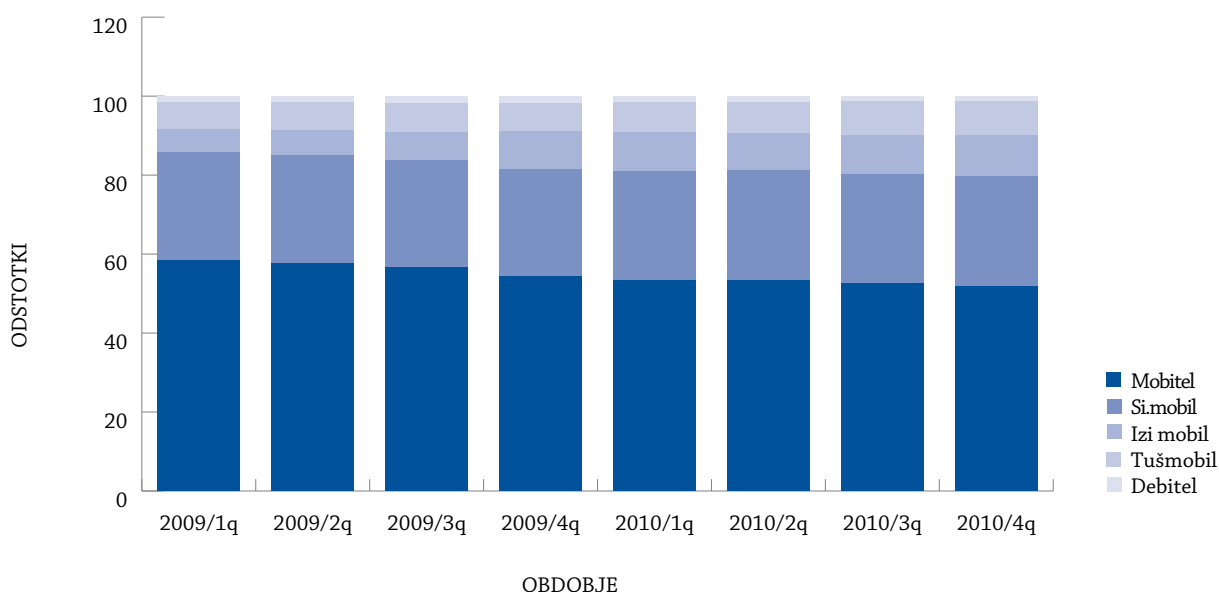
Kot aktivni uporabniki operaterja so upoštevni tako naročniki kot tudi predplačniki.

Graf 4: Deleži naročnikov po operaterjih

Vir: APEK

Po podatkih iz zgornje tabele je razvidno, da je družba Mobitel d.d. v letu 2010 beležila trend postopnega upadanja tržnega deleža naročnikov mobilne telefonije. Leto 2010 je zaključila z najvišjim tržnim deležem, ki pa se je v primerjavi s prvim četrtletjem istega leta zmanjšal za 1,3% točke. Z drugim najvišjim tržnim deležem ji sledi družba Si. Mobil d.d., ki je po začetnem nespremenjenem tržnem deležu v prvi polovici leta tega vse

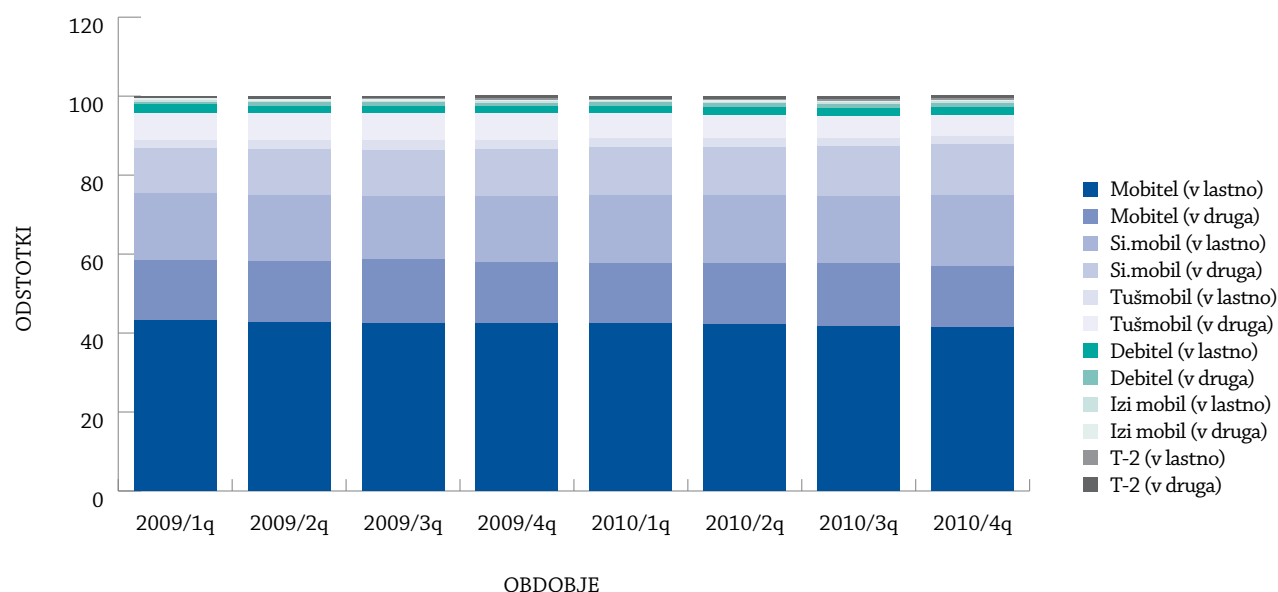
do konca leta postopoma povečevala. Gledano od začetka leta, se je njen tržni delež povečal za 1,3% točke. V istem opazovanem obdobju se je tržni delež za 0,4% točke povečal tudi družbi T-2 d.o.o. Povečeval se je skozi celo leto. Družbi Debitel d.d. je tržni delež večino leta stagniral, medtem ko je družba Tušmobil d.o.o. zabeležila celoletni trend upadanja tržnega deleža (za 0,5% točke).

Graf 5: Deleži predplačnikov po operaterjih

Vir: APEK

Družba Mobitel d.d. je leto zaključila z najnižjim tržnim deležem predplačnikov gledano od začetka leta 2010. Njen tržni delež se je zmanjšal za 1,7% točke, vendar pa je s 51,7% tržnim deležem ohranila vodilni položaj. Družba Si.mobil d.d. je v drugem četrtletju tega leta zabeležila porast tržnega deleža, ki je naslednji dve četrtletji ostal nespremenjen, konec leta 2010 pa se je povečal za 0,3% točke. Le družba Izi mobil d.d. je zabeležila celo-

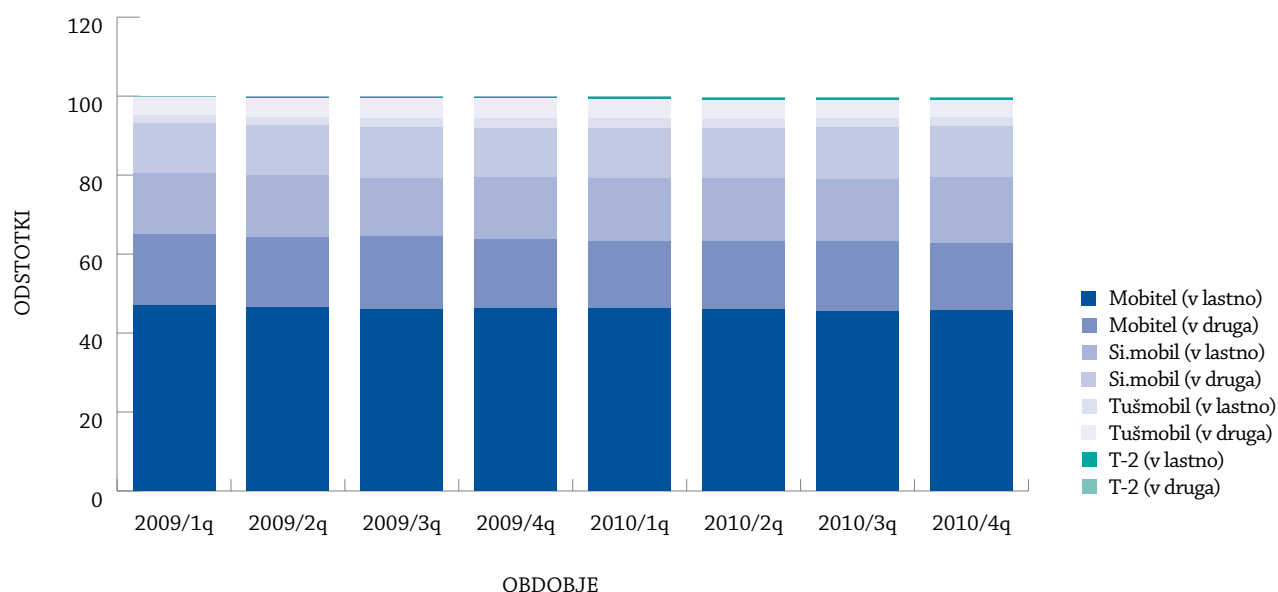
letni trend naraščanja deleža predplačnikov in v primerjavi z začetkom leta tega zvečala za 1,1% točke. Družbi Debitel d.d. je tržni delež v drugi četrtini leta padel na 1,5% in do konca leta ostal nespremenjen. Pri družbi Tušmobil d.o.o. pa je tržni delež izmenično padal oziroma naraščal ter ob zaključku leta obstal na 10,4%, kar je za 0,3% točke več v primerjavi s prvim četrtletjem 2010.

Graf 6: Deleži posredovanega govornega prometa po operaterjih

Vir: APEK

Pogled na podatke skozi leto 2010 v zgornji tabeli kaže, da ima družba Mobitel d.d. največji tržni delež posredovanega govornega prometa tako v lastno omrežje (gledano od začetka leta 2010 manjšim za 0,9% točke) kot tudi v druga omrežja (gledano od začetka leta 2010 manjšim za 0,1% točke). Takoj za njo je po tržnem deležu posredo-

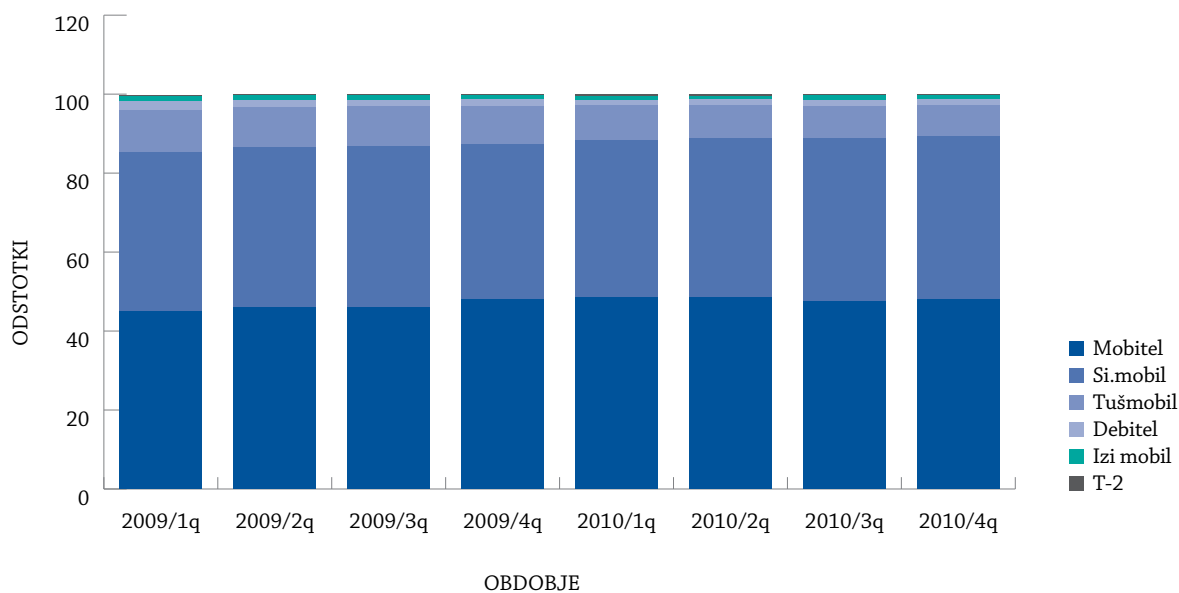
vanih klicev znotraj lastnega omrežja (gledano od začetka leta 2010 večjim za 0,9% točke) in v druga omrežja (gledano od začetka leta 2010 večjim za 0,9% točke) družba Si.mobil d.d. S precej nižjimi tržnimi deleži posredovanega govornega prometa jima po vrsti sledijo družbe Tušmobil d.o.o., Debitel d.d., Izi mobil d.d. in T-2 d.o.o.

Graf 7: Deleži zaključenega govornega prometa po operaterjih

Vir: APEK

Družba Mobitel d.d. je končala leto 2010 tudi z najvišjim tržnim deležem zaključenega govornega prometa iz lastnega omrežja (v primerjavi s prvim četrletjem 2010 manjšim za 0,4% točke) in iz drugih omrežij (v primerjavi s prvim četrletjem 2010 manjšim za 0,1% točke). Z občutno višjima tržnima deležema zaključenega govornega pro-

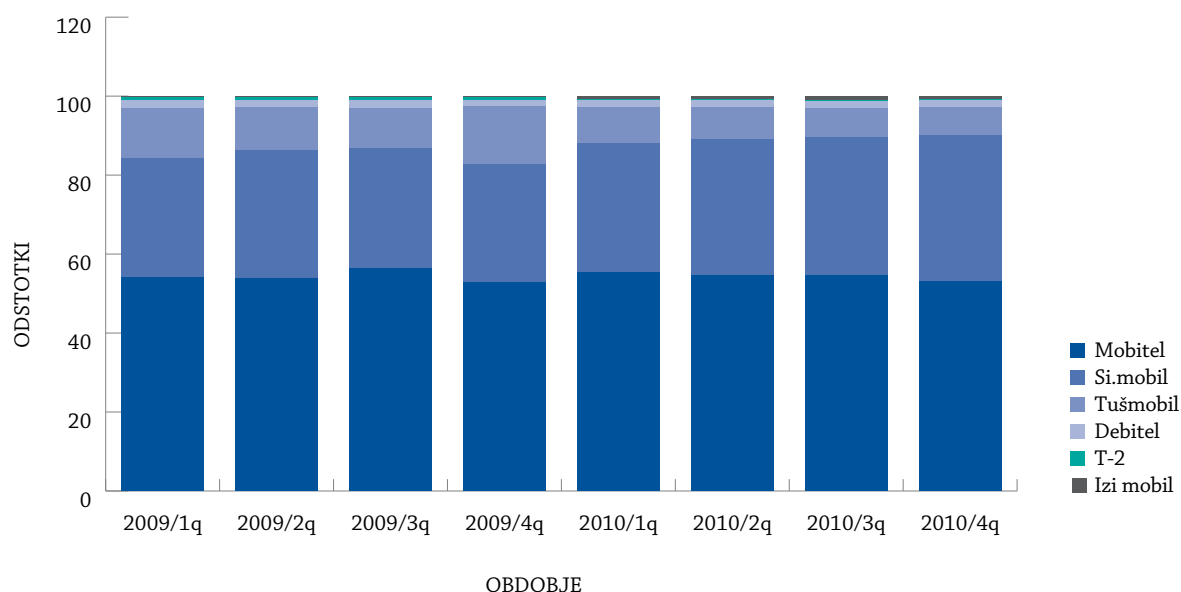
meta v primerjavi z ostalimi mobilnimi operaterji ji sledi družba Si.mobil d.d., kateri se je promet iz lastnega omrežja povečal za 0,8% točke, medtem ko se je delež prometa iz drugih omrežij povečal za 0,2% točke. Z mnogo nižjimi tržnimi deleži zaključenega govornega prometa jima po vrsti sledita družbi Tušmobil d.o.o. in T-2 d.o.o.

Graf 8: Deleži poslanih SMS po operaterjih

Vir: APEK

Med mobilnimi operaterji na slovenskem trgu elektronskih komunikacij imata v letu 2010 družbi Mobitel d.d. in Si.mobil d.d. najvišja tržna deleža poslanih SMS sporočil. Še vedno je na vodilnem mestu z 48,0% tržnim deležem poslanih SMS sporočil družba Mobitel d.d., kateri se je delež v primerjavi s prvim četrtletjem opazovanega leta zmanjšal za 0,4% točke. Tesno ji sledi družba Si.mobil d.d., ki je svoj tržni delež skozi leto ves

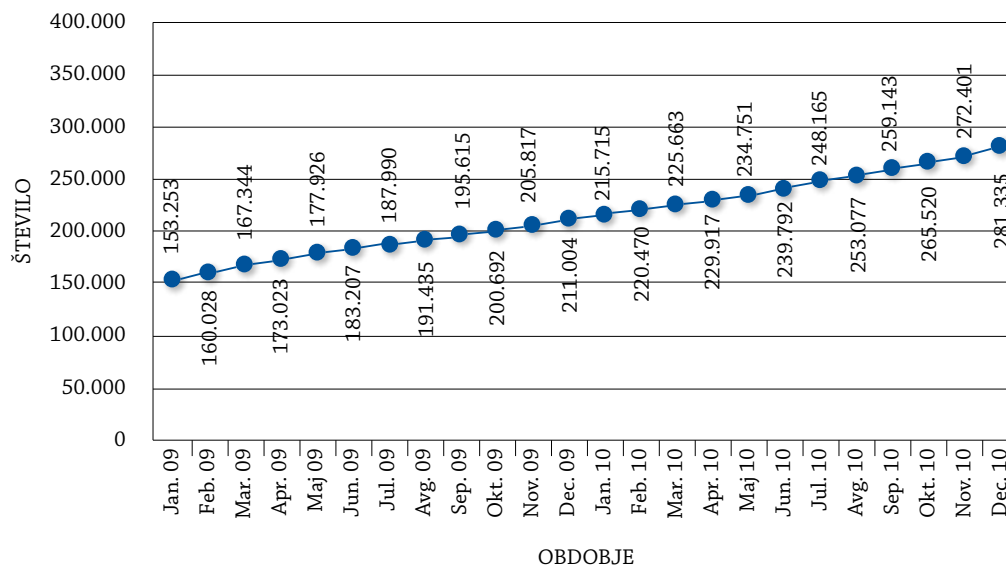
čas povečevala ter za 1,6% točke večjim deležem zaključila leto 2010. Družba Tušmobil d.o.o. je leto zaključila s 7,8% tržnim deležem, kar je manj za 1,1% točke v primerjavi s prvim četrtletjem, medtem ko se družbi Debitel d.d. v istem opazovanem obdobju tržni delež ni spremenil. Nespremenjeni tržni delež skozi celo leto 2010 beleži tudi družba T-2 d.o.o.

Graf 9: Deleži poslanih MMS sporočil po operaterjih

Vir: APEK

Ob koncu leta 2010 so se tržni deleži poslanih MMS sporočil prerazporedili tako, da ima še vedno največji tržni delež družba Mobitel d.d., ki se ji je delež v primerjavi z začetkom leta zmanjšal za 2,2% točke. Sledi ji družba Si.mobil d.d. s 4,2%

točke povečanim tržnim deležem. Družba Tušmobil d.o.o. ostaja na tretjem mestu s 7,1% tržnim deležem, ki se je zmanjšal za 2,1% točke. Tržni deleži družb Debitel d.d., Izi mobil d.d. in T-2 d.o.o. ostajajo nespremenjeni.

Graf 10: Kumulativno število prenosov mobilnih telefonskih števil

Vir: APEK

V grafu prenesenih mobilnih telefonskih števil je prikazano kumulativno število prenosov mobilnih telefonskih števil v določenem obdobju. Njihov trend naraščanja se je nadaljeval tudi v letu 2010. Kumulativno gledano je bilo konec leta opravljenih 281.335 prenosov mobilnih telefonskih števil med mobilnimi operaterji, v celem letu 2010 pa 70.331 mobilnih števil.

3.1.1.3 Trg fiksne telefonije

Na trgu fiksne telefonije je agencija v letu 2010 spremljala razmere po deregulaciji maloprodajnih trgov za klice na fiksni lokaciji v letu 2009, in sicer trga javno dostopnih nacionalnih telefonskih storitev na fiksni lokaciji za rezidenčne in za poslovne uporabnike (nekdanja trga 3 in 5) ter trga javno dostopnih mednarodnih telefonskih storitev na

fiksni lokaciji za rezidenčne in poslovne uporabnike (nekdanja trga 4 in 6)⁹. Agencija je na podlagi zbranih podatkov ugotovila, da je bila odločitev za deregulacijo pravilna, da so navedeni trgi konkurenčni in predhodna oziroma ex ante regulacija na njih ni več potrebna.

V letu 2010 je agencija začela z analizo starih ter še reguliranih upoštevni trgov 1 in 2, ki sta obsegala dostop do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji ločeno za rezidenčne in poslovne uporabnike in sta bila skladno z novim priporočilom Komisije združena v nov upoštevni trg 1 »Dostop do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji za rezidenčne in poslovne uporabnike (maloprodajni trg)«.

⁹ Splošni akt o določitvi upoštevni trgov, Uradni list RS, št. 18/2008, 112/2008.

Na področju fiksne telefonije so največje tehnološke spremembe še vedno povezane z vedno večjo penetracijo širokopasovnega dostopa do interneta in posledično z rastjo števila IP telefonskih priključkov.

Agencija je z regulatornima odločbama v letu 2007 na upoštevem trgu »Dostop do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji za rezidenčne in poslovne uporabnike« družbi Telekom Slovenije d.d., kot operaterju s pomembno tržno močjo, naložila obveznost oblikovanja cen po metodi cenovne kapice. Gre za obveznost za naročnine za priključke PSTN, ISDN BA, in ISDN PA, ki jo mora operater izpolniti v štirih korakih. Tako je konec januarja 2010 v skladu z odločbama sledila tretja uskladitev cen. Družba Telekom Slovenije d.d. je morala v letu 2010 cene naročnin za priključke PSTN, priključke ISDN BA in priključke ISDN PA oblikovati v skladu z navedeno obveznostjo, in sicer za priključke PSTN izračunano po formuli »inflacija 2009 - 3,18%«, za priključke ISDN BA po formuli »inflacija 2009 -1,45%« ter za priključke ISDN PA po formuli »inflacija 2009 -0,15%«.

Družbe Amis d.o.o., In.life d.d., Tušmobil d.o.o., T-2 d.o.o., in Telemach d.o.o. so na podlagi obveznosti cenovnega nadzora z začetkom leta 2010 oblikovale in uveljavile ceno zaključevanja klicev v svojem javnem telefonskem omrežju na fiksni lokaciji, ki ni presegala več kot 20% najnižje izračunane stroškovne cene zaključevanja klicev v kateremkoli javnem telefonskem omrežju na fiksni lokaciji v Republiki Sloveniji na tistem nivoju medomrežne povezave, ki omogoča dostop do vseh končnih uporabnikov predmetnega operaterja. Na ta način so se cene zaključevanja klicev vseh na-

vedenih operaterjev na medoperaterskem nivoju v letu 2010 posledično približale druga drugi kot tudi najnižji izračunani stroškovni ceni zaključevanja klicev družbe Telekom Slovenije d.d. Slednja je izračunana na podlagi lastnega modela agencije, ki temelji na metodi dolgoročnih prirastnih stroškov (LRIC) in pristopu od spodaj navzgor.

Fiksna telefonija še vedno predstavlja pomemben del trga elektronskih komunikacij, ki pa je že dobro razvit, zato je njena rast upočasnjena. Trajno rast bo v prihodnosti mogoče zagotoviti z novimi inovativnimi storitvami in poslovnimi modeli, kar bi omogočil prehod na okolje naslednje generacije, ki prinaša nove priložnosti in izzive.

Operaterji fiksno telefonijo ponujajo kot klasično fiksno telefonijo ali kot IP telefonijo (VoIP). Klasično fiksno telefonijo vse bolj nadomešča IP telefonija. Klasični telefoniji upravljana IP telefonija predstavlja substitut predvsem zaradi glavnih področjih, ki so vključena v regulatorni vidik, in sicer: oštevilčenje, prenosljivost števil in dostop do storitev klica v sili, obveznosti medomrežnega povezovanja in povezave med dvema koncema (*end to end connectivity*). Vsak upravljani IP telefonski priključek ima dodeljeno telefonsko številko iz javnega številskega prostora, omogoča IP telefonsko storitev kot upravljano govorno telefonijo, za katero je značilno, da je zagotovljena njena kakovost.

Operaterji IP telefonijo praviloma vključujejo v pakete skupaj z ostalimi elektronskimi komunikacijskimi storitvami kot so: širokopasovni dostop do interneta, IP televizija in mobilna telefonija, ki jih različno kombinirajo. Na naraščajoči trend IP

telefonije tako pomembno vplivajo kombinirane ponudbe elektronskih komunikacijskih storitev operaterjev.

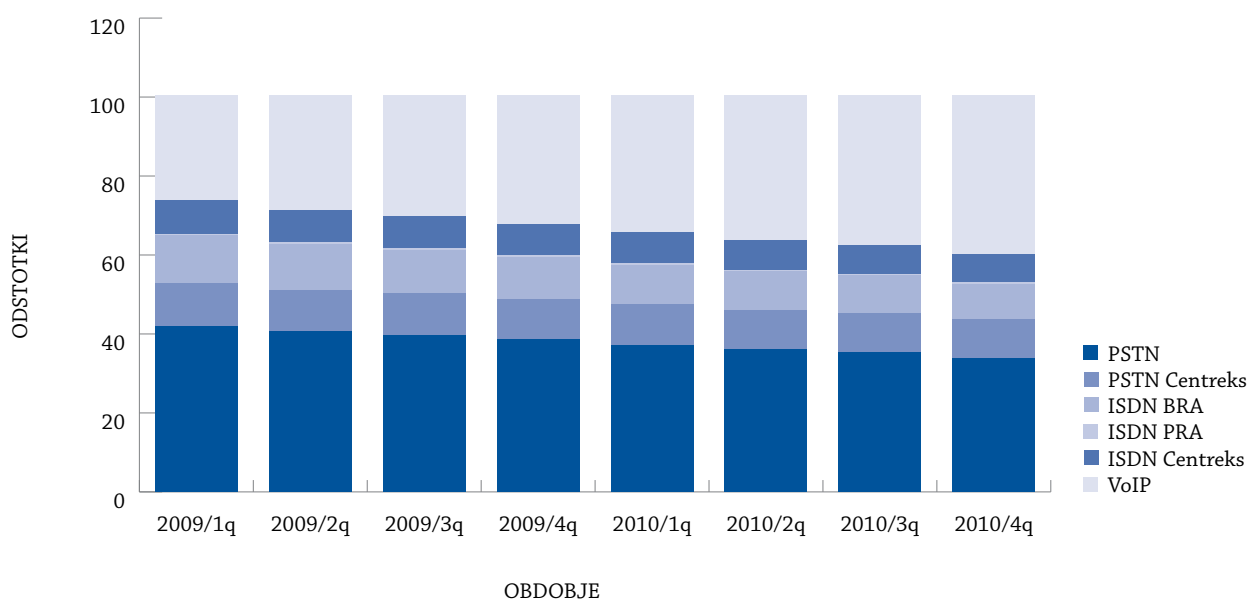
V primerjavi z ostalimi članicami Evropske unije se slovenski trg IP telefonije razvija zelo hitro, saj se glede na podatke iz 15. implementacijskega poročila Evropske komisije¹⁰ Slovenija po tržnem deležu prometa operaterjev, ki ponujajo storitve IP telefonije, uvršča na peto mesto.

Da klasično fiksno telefonijo vse bolj nadomešča IP telefonija, potrjuje grafični prikaz deležev telefonskih priključkov po tehnologijah (graf št. 11). V letu 2010 je namreč zaslediti trend rasti

deleža telefonskih priključkov IP telefonije na račun zmanjševanja deleža telefonskih priključkov klasične fiksne telefonije. Agencija ocenjuje, da je pričakovati nadaljevanje tega trenda tudi v prihodnje.

Ker zaradi različnih tehničnih izvedb IP telefonije in s tem tudi različnih podatkov, ki so jih posredovali operaterji, neposredna primerjava podatkov med operaterji ni bila mogoča, je agencija s prvim četrtletjem leta 2010 za priključke IP telefonije upoštevala priključke širokopasovnega dostopa, na katerih je omogočena storitev IP telefonije. Zaradi tega je prišlo do odstopanj pri podatkih, ki so navedeni v Letnem poročilu 2009.

Graf 11: Deleži telefonskih priključkov po tehnologijah

Vir: APEK

¹⁰http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/library/communications_reports/annualreports/15th/index_en.htm

Iz grafa deležev telefonskih priključkov po tehnologijah je razviden trend rasti deleža priključkov IP telefonije skozi celo leto 2010. Konec leta je tržni delež dosegal 40,2%, kar je za 5,5% točke več v primerjavi s prvim četrtletjem.

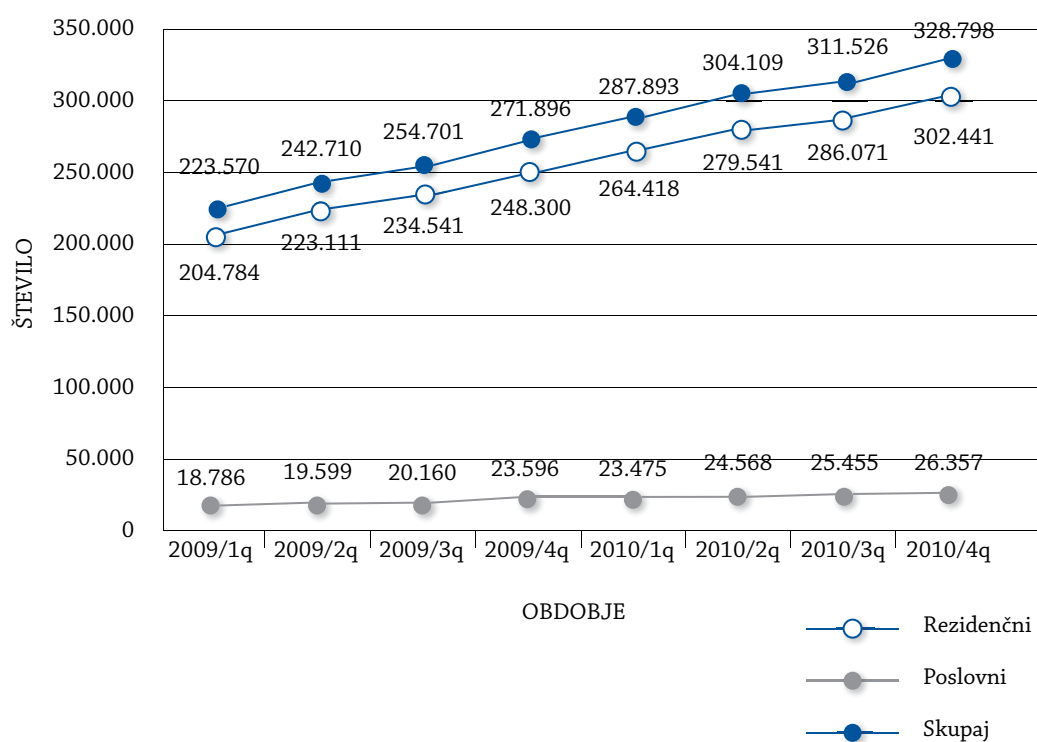
Na podlagi raziskave Mesečni izdatki gospodinjstev za storitve elektronskih komunikacij za mesec oktober 2010³, ki jo je agencija s pomočjo zunanjega izvajalca izvedla meseca novembra 2010, je razvidno, da bi bilo 15 % anketiranih, ki imajo analogni oziroma navadni ter ISDN priključek, pripravljeno zamenjati storitev klasične telefonije za IP telefonijo, medtem ko 30% anketiranih še ni razmišljalo o tej možnosti. Pri tem ima malo več kot polovica anketirancev te raziskave analogni (oziroma navadni) telefonski priključek (52%), 28% jih ima že IP telefonski priključek, 16% jih koristi ISDN, 3% pa jih ne ve, kakšen priključek imajo. To pomeni, da imajo operaterji še dovolj manevrskega prostora, da tiste, ki ne razmišljajo o tej možnosti ali menijo, da te storitve ne potrebujejo (23% anketiranih), prepričajo v nasprotno

in obenem odpravijo dvom o kakovosti te storitve (11% anketiranih) ter omogočijo dostop do te storitve (16% anketiranih).

Po podatkih iz navedene raziskave je ena tretjina gospodinjstev (32,4%) že razmišljala o odpovedi fiksnega telefonskega priključka zaradi uporabe mobilne telefonije.

Druga raziskava o delovanju ponudnikov ter o vedenju končnih uporabnikov na področju elektronskih komunikacij, ki nosi naslov Uporaba storitev s področja elektronskih komunikacij in zadovoljstvo uporabnikov⁴, je pokazala, da 52% anketirancev ne bi želelo prekiniti naročniškega razmerja za storitev fiksne telefonije in 12% za nobeno izmed storitev elektronskih komunikacij. Nadalje, 64% anketirancev ne bi želelo prekiniti naročniškega razmerja za storitve mobilne telefonije, 51% za storitev interneta, 35% za storitev kabelske televizije, 15% za storitev IP televizije in 5% za mobilne podatkovne storitve.

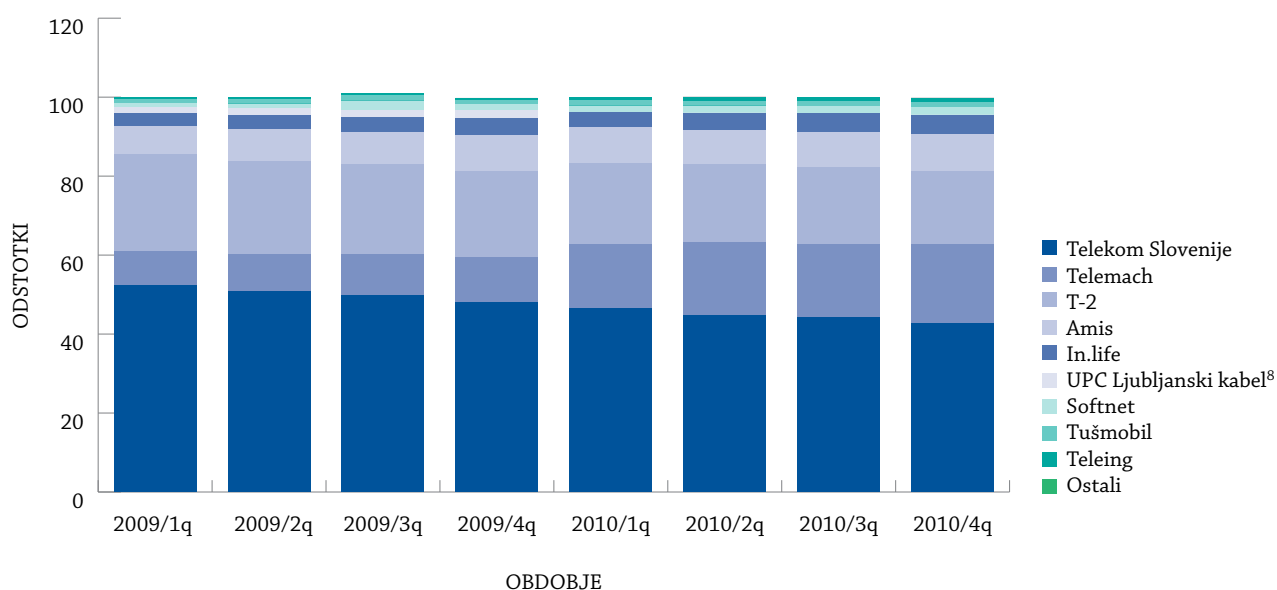

Graf 12: Rast IP telefonskih priključkov

Vir: APEK

Zgornji graf prikazuje rast rezidenčnih in poslovnih IP telefonskih priključkov. Konec leta 2010 je bilo vzpostavljenih 328.798 IP telefonskih priključkov, kar je za 20,9% več v primerjavi s koncem preteklega leta.

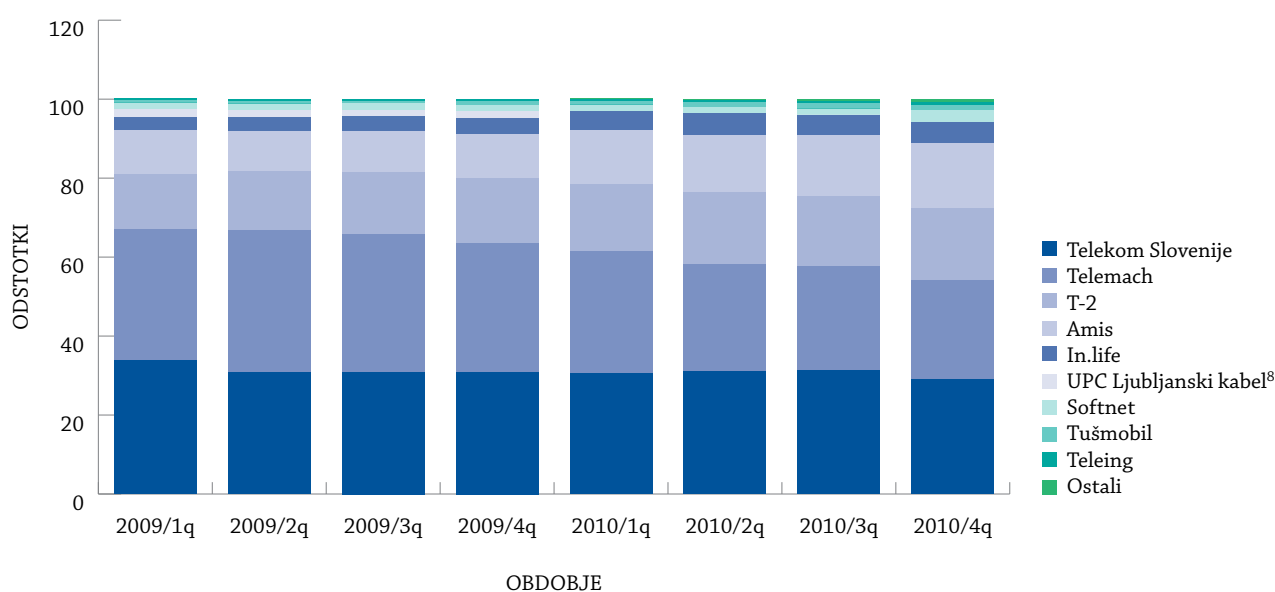
Rezultate ugotovitev raziskave Mesečni izdatki gospodinjstev za storitve elektronskih komunikacij za mesec oktober 20103 potrjuje tudi graf rasti IP telefonskih priključkov, iz katerega je razvidna konstantna rast tako rezidenčnih kot tudi poslovnih IP telefonskih priključkov skozi celo leto 2010.

Graf 13: Tržni deleži operaterjev, ki ponujajo storitve IP telefonije, po številu priključkov

Vir: APEK

Pogled na podatke v grafu tržnega deleža operaterjev, ki ponujajo storitve IP telefonije po številu priključkov kaže, da je imela tudi konec leta 2010 najvišji tržni delež po številu IP telefonskih priključkov družba Telekom Slovenije d.d. Ta je opazovano obdobje zaključila z 42,7% tržnim deležem, kar je za 3,8% točke manj v primerjavi s prvim četrtletjem istega leta. Tržni delež družbe Telemach d.o.o. je skozi celo leto 2010 naraščal. Družba je opazovano obdobje zaključila z 20,0%

tržnim deležem, kar je za 3,8% točke več kot v začetku leta 2010. Sledi jima družba T-2 d.o.o. z 18,6% tržnim deležem, kar je manj za 2,1% točke gledano od začetka leta. Preostalih družbam: Amis d.o.o. (za 0,2% točke), In.life d.d. (za 1,2% točke), Softnet d.o.o. (za 0,3% točke) in Teleing d.o.o. (za 0,3% točke) so se tržni deleži zvečali, medtem ko se tržni deleži družb Tušmobil d.o.o. in skupini ostalih alternativnih operaterjev niso spreminjali.

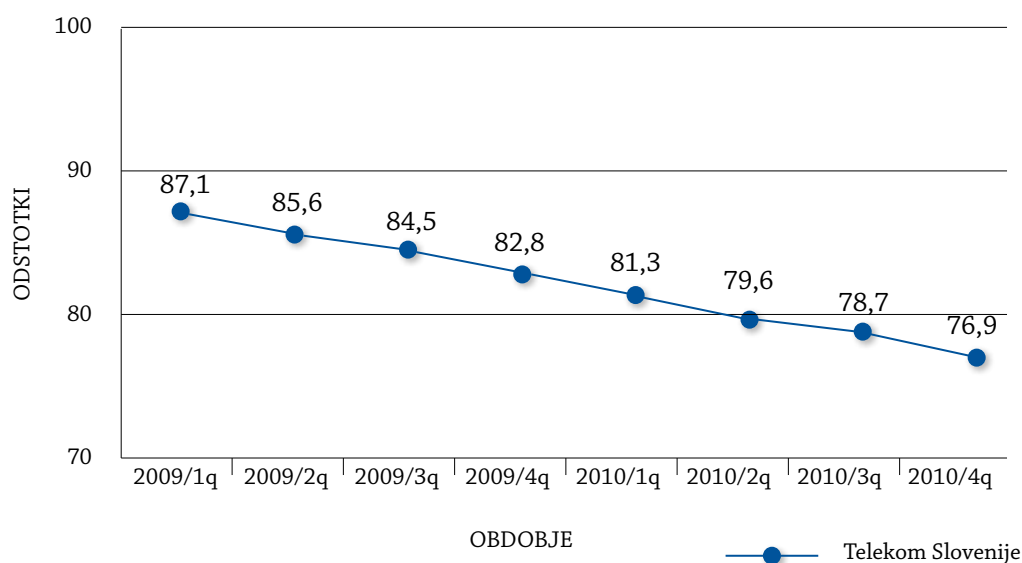
Graf 14: Tržni deleži operaterjev, ki ponujajo storitve IP telefonije, po govornem prometu

Vir: APEK

Z najvišjima tržnima deležema govornega prometa iz naslova storitve IP telefonije sta leto 2010 zaključili družbi Telekom Slovenije d.d. in T-2 d.o.o. Družbi Telekom Slovenija d.d. se je tržni delež v letu 2010 zmanjšal za 1,4% točke, medtem ko se je družbi T-2 d.o.o. zmanjšal za 5,9% točke. Družbi Amis d.o.o. in Telemach d.o.o. sta se borili za tretje mesto. Leto se je uspešneje končalo za družbo Amis d.o.o., ki je svoj delež povečala za 1,2% toč-

ke. Vendar pa je, za razliko od družbe Amis d.o.o., družba Telemach d.o.o. svoj tržni delež skozi celo leto postopno zviševala in ga do konca leta povečala za 2,8% točke. Tržni delež družbe In.life d.d. je ves čas nihal, vendar ga je konec leta povečala za 0,7% točke. Z občutno nižjimi tržnimi deleži si konec leta sledijo v naslednjem vrstnem redu družbe: Tušmobil d.o.o., Softnet d.o.o., Teleing d.o.o. in skupina ostalih alternativnih operaterjev.

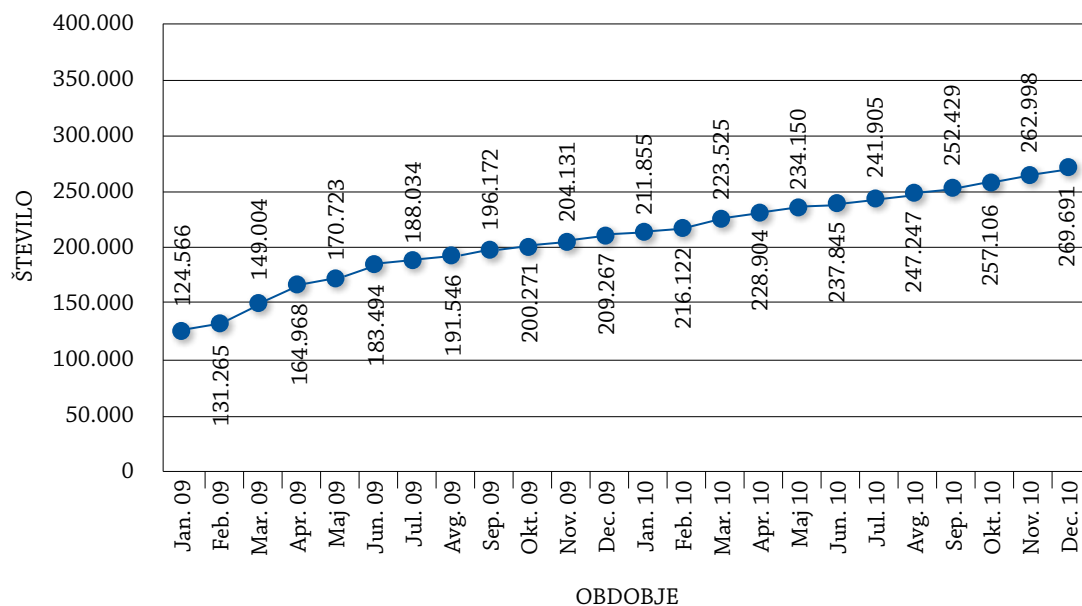
Graf 15: Tržni delež družbe Telekom Slovenije d.d. na trgu fiksne telefonije glede na število priključkov na javno telefonsko omrežje na fiksni lokaciji

Vir: APEK

Družba Telekom Slovenije d.d. je leto 2010 zaključila s 76,9% deležem števila priključkov na trgu fiksne telefonije glede na število priključkov na javno telefonsko omrežje na fiksni lokaciji. V primerjavi s predhodnim obdobjem je njen delež

manjši za 1,8% točke, gledano od začetka leta 2010 pa za 4,4% točke. Trend upadanja števila priključkov na trgu fiksne telefonije družbe Telekom Slovenije d.d. se tako nadaljuje.

Graf 16: Kumulativno število prenosov fiksnih telefonskih števil

Vir: APEK

V grafu prenesenih fiksnih telefonskih števil je prikazano kumulativno število prenosov fiksnih telefonskih števil v določenem obdobju. Kumulativno število zajema tudi prenesene fiksne telefonske številke storitev z dodano vrednostjo. Njihov trend naraščanja se je nadaljeval tudi v letu 2010. Kumulativno gledano je bilo konec leta opravljenih 269.691 prenosov fiksnih telefonskih števil med fiksnimi operaterji, v celem letu 2010 pa 62.123 fiksnih števil.

3.1.1.4 Trg širokopasovnega dostopa

Širokopasovni dostop do interneta ostaja še vedno eno glavnih meril in gonil razvoja informacijske družbe v Evropi in je v današnjem času ena

najpomembnejših elektronskih komunikacijskih storitev, po kateri povprašujejo končni uporabniki, saj je nepogrešljivi vir informacij, sredstvo za komuniciranje in tudi vir zabave. Pomembno prispeva k razvoju internetnih storitev, e-trgovine in novih elektronskih distribucijskih poti. Širokopasovni dostop na fiksni lokaciji se še vedno najpogosteje zagotavlja prek xDSL tehnologij, ki uporabljajo bakrene krajevne zanke javnega telefonskega omrežja ali prek kabelskih omrežij, vse več pa tudi prek optičnih vlaken. V letu 2010 pa je bil kljub navedenemu opazen padec deleža širokopasovnega dostopa preko xDSL tehnologije in sicer zaradi nagle rasti širokopasovnega dostopa prek optičnih vlaken.

V začetku tretjega četrtletja 2010 je agencija objavila odločitev¹¹, da bo zaradi bistveno spremenjenih razmer na trgu ponovno analizirala upoštevni trg 4 »Dostop do (fizične) omrežne infrastrukture vključno s sodostopom ali razvezanim dostopom na fiksni lokaciji (medoperatorski trg)« in upoštevni trg 5 »Širokopasovni dostop (medoperatorski trg)«. Glavni razlogi za takšno odločitev so bili: negativna gospodarska rast in zmanjševanje investicij na trgu elektronskih komunikacij ter pospešeno nadgrajevanje kabelskih omrežij s standardom za širokopasovni prenos DOCSIS 3.0.

Evropska komisija je pri pripravi novega regulatornega okvira zavzela stališče tehnološke nevtralnosti. Skladno s tem načelom je lahko predmet predhodne (*ex ante*) regulacije vsa omrežna infrastruktura.

Strategija družbe Telekom Slovenije d.d. glede posodabljanja omrežja je v manjši meri skrajševanje zank in v večji meri nadgradnja obstoječih zank z optičnimi, pri čemer gre za nadgradnjo bakrenih dostopovnih povezav med glavnim delilnikom in (bolj) lokaliziranih optičnih točk zgoščevanja. To bi v odsotnosti regulacije optične infrastrukture operaterje, ki uporabljajo dostop z bitnim tokom prek omrežja družbe Telekom Slovenije d.d. siliло v iskanje alternativ, ki bi bile praviloma manj učinkovite. Take alternative bi lahko vključevale gradnjo vzporednega lastnega dostopovnega omrežja, uporabo dostopa do podzank v kombinaciji s svojim (razširjenim) omrežjem, uporabo podzank v kombinaciji s primernim hrbteničnim in agregacijskim (t.i. »backhaul«) omrežjem do lokacije glavnega delilnika oziroma korak nazaj po investicijski lestvi, ki ga predstavlja uporaba veleprodajne storitve širokopasovnega dostopa, zago-

tovljene na lokaciji glavnega delilnika ali na višji ravni v omrežju. Večina alternativnih operaterjev je že znatno investirala v razvezavo bakrene krajevne zanke, pri čemer pa trenutno nimajo na voljo lastne optike oziroma ethernetnih povezav, izgradnja lastnega omrežja pa bi bila zanje najmanj v obdobju do naslednje analize preveliko finančno breme. Istočasno pa za vstopajoče operaterje tudi dostop z bitnim tokom še vedno predstavlja pomembno stopnjo na investicijski lestvi, po kateri postopno plezajo.

Agencija je tako predvsem zaradi nadgrajevanja obstoječe bakrene dostopovne infrastrukture z optičnimi vlakni in zaradi tehnološke primerljivosti storitev, ki jih je mogoče zagotavljati prek obeh oblik dostopa, kot del obeh upoštevnihi trgov vključila tudi optično infrastrukturo.

Agencija je v analizi upoštevnege trga »Dostop do (fizične) omrežne infrastrukture (vključno s sodostopom ali razvezanim dostopom) na fiksni lokaciji (medoperatorski trg)« ugotovila, da je na upoštevnihi trgu operater s pomembno tržno močjo družba Telekom Slovenije d.d. in zanjo predlagala naložitev naslednjih obveznosti:

- obveznost dopustitve operatorskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe (vključno do optične krajevne zanke, jaškov, kanalizacije, aktivne ethernet povezave, neosvetljenega optičnega vlakna in hišne napeljave);
- obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja,
- obveznost zagotavljanja preglednosti;
- obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva;

¹¹ http://www.apek.si/sl/agencija_za_posto_in_elektronske_komunikacije_apek_v_ponovno_analizo_trgov_za_sirokopasovni_dostop

- ter obveznost ločitve računovodskih evidenc.

Podobno je agencija na podlagi ugotavljanja zamenljivosti kot del upoštevne trga »Širokopasovni dostop (medoperatorski trg)« upoštevala tudi širokopasovni dostop prek optičnega omrežja. V predmetni analizi je ugotovila, da je na upoštevni trgu operater s pomembno tržno močjo družba Telekom Slovenije d.d. in zanjo predlagala naložitev naslednjih obveznosti:

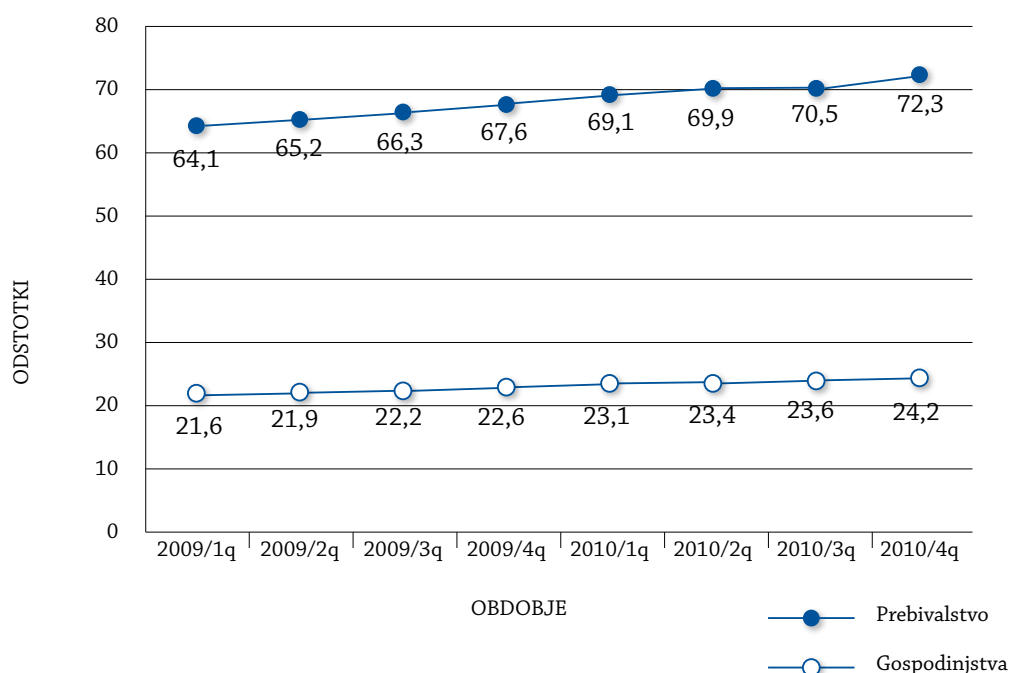
- obveznost dopustitve operatorskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe;
- obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja;
- obveznost zagotavljanja preglednosti;
- obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva;
- ter obveznost ločitve računovodskih evidenc.

Agencija je konec leta 2010 analizi obeh upoštevanih trgov predložila v postopek javnega posvetovanja tako, da ju je sočasno objavila na svoji spletni strani. Hkrati je obe analizi navedenih upoštevanih trgov priglasila Evropski komisiji.

Agencija je v postopku regulatornega urejanja storitev elektronskih komunikacij analizirala trg dostopa do omrežne infrastrukture na fiksni lokaciji. Preučila je obstoječe cenovne obveznosti in ocenila, da se stroškovna metodologija dolgoročnih inkrementalnih stroškov (LRIC) za storitve dostopa do bakrenega dostopovnega omrežja ohrani, ter da se stroškovna metodologija LRIC naloži tudi

za storitve dostopa do optičnega dostopovnega omrežja. Agencija bo pri prehodu na metodologijo LRIC za storitve dostopa do optičnega dostopovnega omrežja upoštevala breme, ki ga naložitev te metode prinaša za družbo Telekom Slovenije d.d., tako da bodo cene teh storitev vstopile v veljavo najkasneje z dnem 1.7.2011. V vmesnem obdobju se bodo družbi Telekom Slovenije d.d. naložile obveznosti cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva, kot so: prepoved škarij za storitve razvezave optične zanke, povprečna cena na osnovi primerjalne analize (benchmark) za storitve najema kabelske kanalizacije, za storitve najema neosvetljenega optičnega vlakna, »backhaul« povezave in ethernet povezave pa stroškovna naravnost cen.

Hkrati z analizo dostopa do omrežne infrastrukture je agencija analizirala trg širokopasovnega dostopa. Ponovno je preučila metode in ugotovila, da je najprimernejša metoda za oblikovanje veleprodajne cene za mesečno zakupnino navideznega kanala za širokopasovni dostop na obstoječih priključkih »maloprodajna cena minus«, se pravi metoda, ki je v veljavi tudi sedaj. Agencija je pri izračunu »maloprodajne cene minus« ponovno angažirala eksperte ekonomske stroke. Agencija je izhajala iz hibridnega modela, ki podatke družbe Telekom Slovenije d.d. kombinira s primerljivimi podatki drugih operaterjev (pridobljenih s pomočjo primerjalne analize). Dodatno je za operaterja s pomembno tržno močjo predvidela obveznost oblikovanja cen v skladu z LRIC metodologijo za vse tiste cene, ki jih zaračunava v okviru zagotavljanja širokopasovnega dostopa pa niso zajete v maloprodajni ceni minus, kakor tudi prepoved škarij cen pri oblikovanju paketov.

Graf 17: Penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta

Vir: APEK

Penetracija širokopasovnih priključkov je tako glede na gospodinjstva in kot tudi glede na prebivalstvo naraščala tudi v letu 2010. Tako je penetracija glede na gospodinjstva konec leta 2010 znašala 24,2%, kar je za 3,2% točke več kot v prvem četrtletju. Penetracija glede na prebivalstvo se je v opazovanem obdobju povečala za 1,1% točke in dosegla konec leta 24,2%, ter se približala evropskemu povprečju 24,8%. To je razvidno tudi iz 15. implementacijskega poročila Evropske komisije⁸.

Po podatkih raziskave Uporaba storitev s področja elektronskih komunikacij in zadovoljstvo uporabnikov⁴ uporablja storitve dostopa do interneta 71% anketirancev. Od anketirancev, ki imajo do-

stop do interneta doma, jih slabi dve tretjini (65%) tega uporablja vsak dan oziroma skoraj vsak dan, 20% ga uporablja dva do trikrat tedensko, nekajkrat mesečno ali redkeje pa 5%. Interneta nikoli ne uporablja 10% anketirancev, ki sicer imajo doma dostop do interneta. Dostop do interneta v največji meri uporabljajo zaposleni (41%), sledijo jim otroci in dijaki (37%), upokoenci (9%) ter ostali družinski člani (13%).

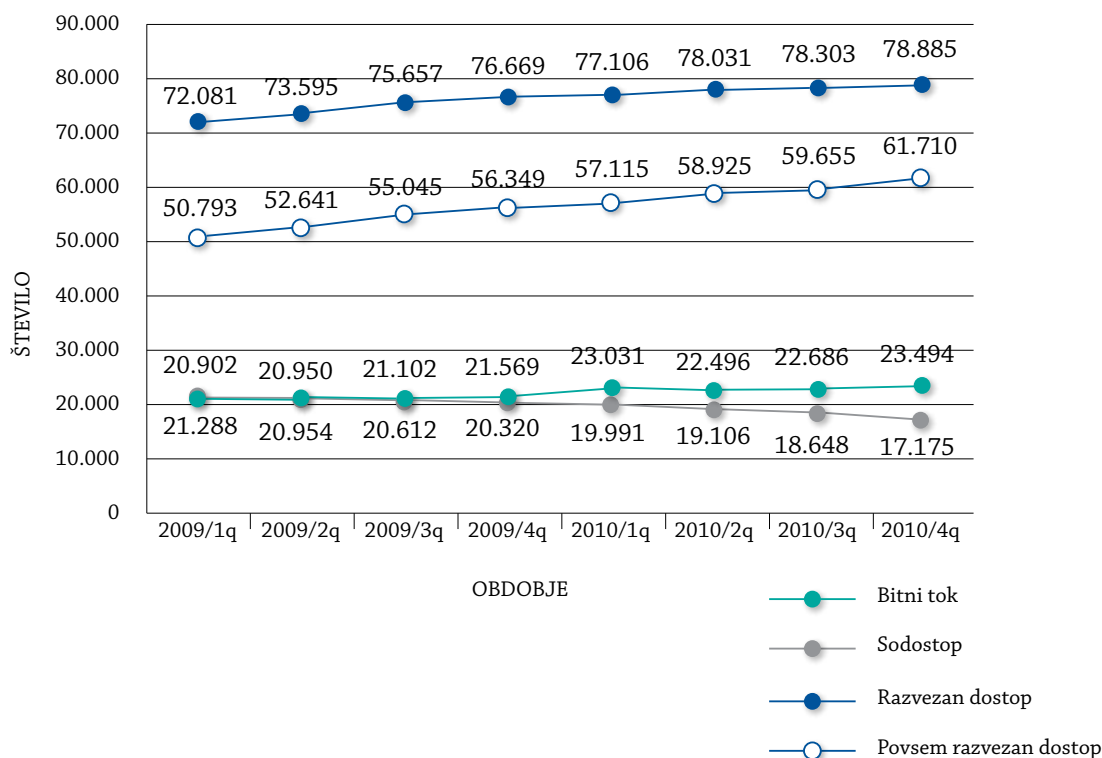
Anketiranci po podatkih iz raziskave Uporaba storitev s področja elektronskih komunikacij in zadovoljstvo uporabnikov⁴ najbolj pogosto uporabljajo internet z namenom iskanja informacij (77%), za pregled in pošiljanje elektronske pošte

(76%) ter za spremljanje novic (68%). Skoraj polovica ga uporablja tudi za prebiranje spletnih vsebin (47%), pogosto pa tudi za uporabo spletnega bančništva (41%), za komuniciranje preko klepetalnic, forumov, blogov in socialnih omrežij (39%) ter za potrebe na delovnem mestu (39%). 37% anketirancev uporablja storitev za spremljanje multimedijskih vsebin, internetne televizije in radia, 30% za nakupovanje preko spleta, naslednjih 30% za prenašanje programov, iger, filmov, glasbe ipd.,

22% za internetno telefonijo. Anketiranci uporabljajo storitev tudi za igranje spletnih iger in iger preko omrežja (15%), za spletne storitve javne uprave (13%), objavljane lastnih vsebin (13%), učenje na daljavo (10%) in drugo (10%).

Operaterji na maloprodajnem trgu ponujajo širokopasovni dostop prek lastne infrastrukture ter prek razvezave krajevne zanke in prek bitnega toka družbe Telekom Slovenije d.d.

Graf 18: Število medoperaterskih širokopasovnih priključkov glede na tip dostopa

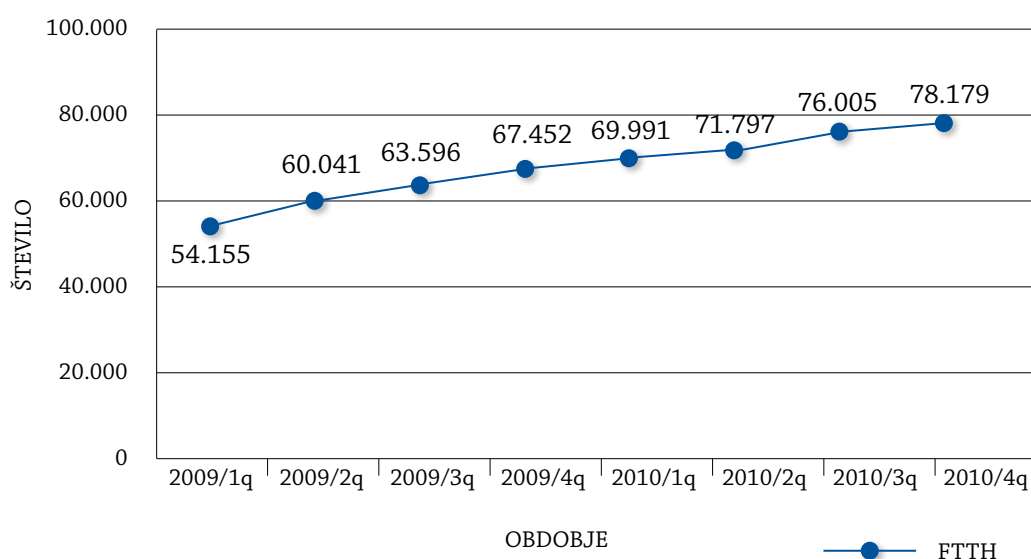

Vir: APEK

Celoletni trend padanja števila priključkov sodo- stopa se po podatkih v zgornji tabeli nadaljuje. Gledano od začetka leta je konec opazovanega ob- dobjja število priključkov prek sodostopa padlo za 14,1%. V primerjavi z začetkom leta se je število

priključkov preko bitnega toka povečalo za 2%. Število priključkov povsem razvezanega dostopa do krajevne zanke pa je skozi celo leto naraščalo in je do konca leta naraslo za 8,1%.

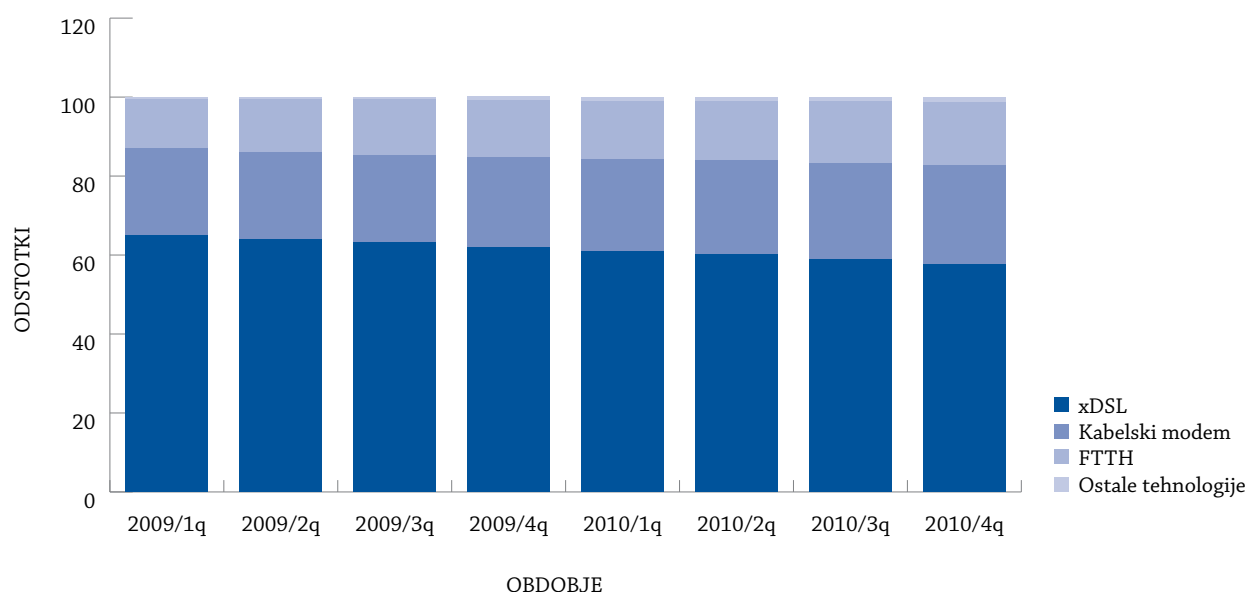
Graf 19: Rast števila priključkov preko optike do doma (FTTH)¹²

Vir: APEK

Konec leta 2010 je bilo v Sloveniji 78.179 optič- nimh priključkov do doma (priključki FTTH). Minulo leto je zaznamoval trend rasti priključ- kov FTTH in to kljub svetovni gospodarski krizi,

zaradi katere operaterji niso pripravljeni na obse- žnejša vlaganja v izgradnjo oziroma nadgradnjo optičnih omrežij. Število priključkov FTTH se je gledano od začetka leta 2010 povečalo za 11,7%.

Graf 20: Gibanje deležev fiksni širokopasovnih tehnologij¹²

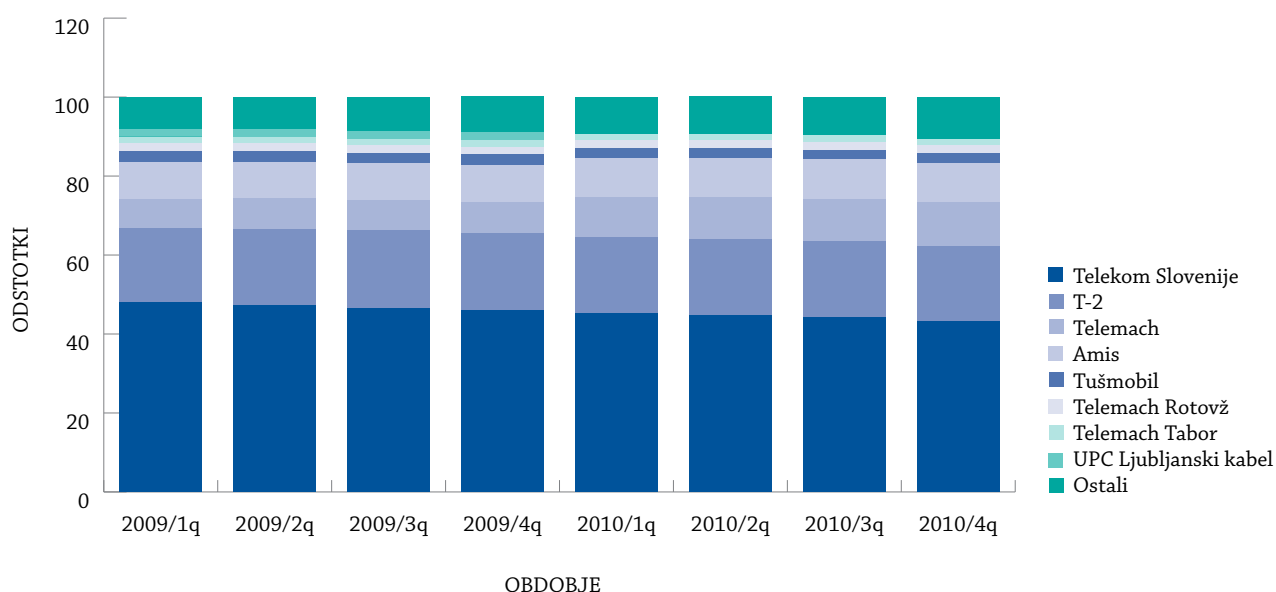
Vir: APEK

Konec leta 2010 ni zaslediti večjih sprememb v tržnih deležih fiksni širokopasovnih tehnologij. Največ končnih uporabnikov še vedno dostopa do interneta prek xDSL tehnologije, vendar pa delež te oblike širokopasovnega dostopa pada. Tržni delež končnih uporabnikov, ki dostopajo do interneta preko xDSL tehnologije je konec opazovnega znašal 57,6%, kar je za 3,4% točke manj v primerjavi z začetkom leta 2010. Navedeni obliki širokopasovnega dostopa po vrstnem redu sledi

širokopasovni dostop preko kablanskega modema (s 25,3% tržnim deležem, kar je za 2,1% točke več kot v začetku leta), optike do doma (FTTH - *fiber to the home*) (s 15,8% tržnim deležem, kar je za 1,0% točke več kot v začetku leta) in drugih tehnologij (kot so Ethernet, fiksni brezžični dostop, dostop preko zakupljenih vodov) z 1,2% tržnim deležem, (kar je za 0,3% točke več kot v začetku leta).

¹² Podatke, ki se nanašajo na FTTH tehnologijo, je agencija s prvim četrtletjem 2010 začela ločevati na podatke, ki se nanašajo na FTTH in Ethernet tehnologijo. Podatke, ki se nanašajo na Ethernet tehnologijo je agencija za predhodna obdobja prištel k kategoriji ostale tehnologije. Posledično je prišlo pri tržnih deležih do določenih sprememb za predhodna obdobja.

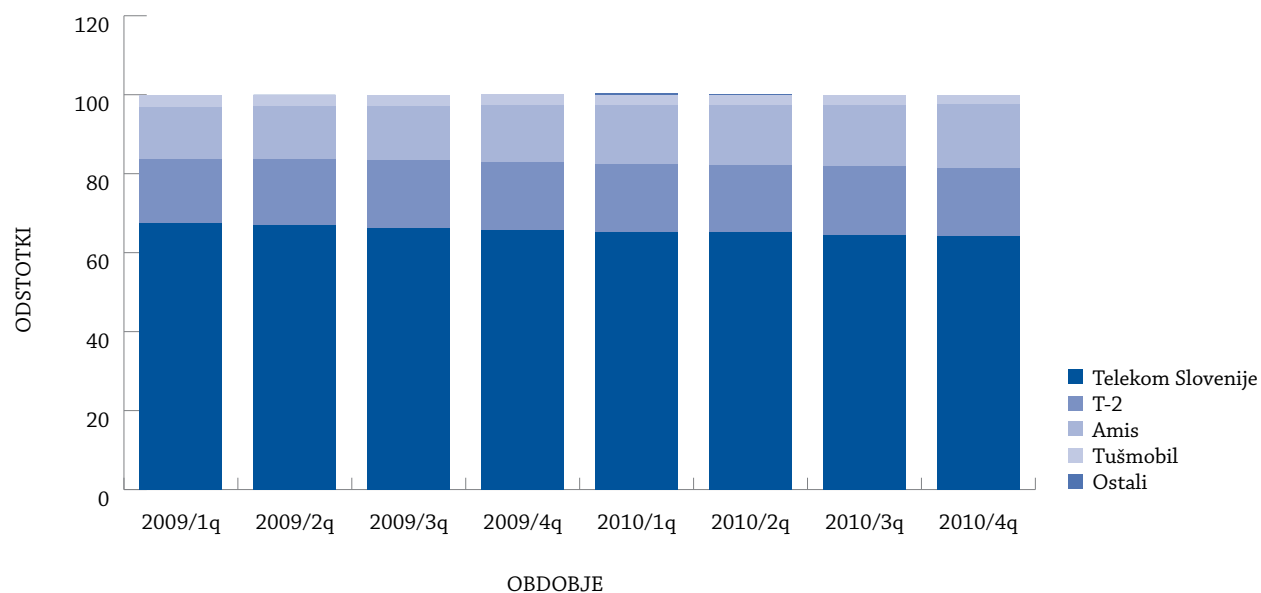
Graf 21: Tržni deleži operaterjev fiksne širokopasovnega dostopa do interneta po številu priključkov

Vir: APEK

Tudi v letu 2010 se je nadaljeval trend upadanja tržnega deleža družbe Telekom Slovenije d.d. glede na število fiksnih širokopasovnih priključkov, ki je v letu 2010 padel za 2 % točki. Kljub temu ima družba Telekom Slovenije d.d. še vedno najvišji tržni delež (43,1%). Trend postopnega upadanja tržnega deleža v letu 2010 je zabeležila tudi družba T-2 d.o.o., kateri se je tržni delež zmanjšal za 0,5% točke. V letu 2010 se je v primerjavi s prvim četrtletjem delež širokopasovnih priključkov

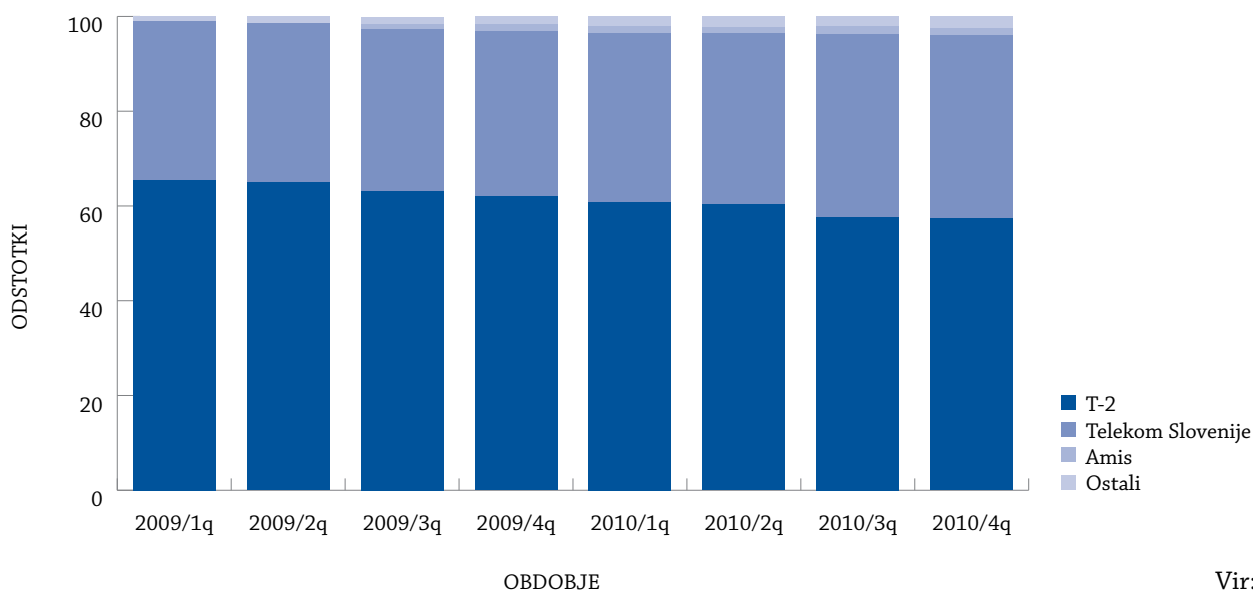
zmanjšal tudi družbi Tušmobil d.o.o. (za 0,3% točke). V opazovanem obdobju beležijo porast tržnega deleža družbe Telemach d.o.o. (za 1,2% točke), Amis d.o.o. (za 0,2% točke) in Telemach Rotovž d.d. (za 0,1% točke). Družbi Telemach Tabor d.d. se tržni deleži skozi leto niso spreminjali, medtem ko so ostali alternativni operaterji leto zaključili s 10,4% tržnim deležem in slednjega v primerjavi s prvim četrtletjem zvečali za 1,1% točke.

Graf 22: Tržni deleži xDSL priključkov po operaterjih

Vir: APEK

Z občutno najvišjim tržnim deležem xDSL priključkov (64,1%) je svoje poslovanje v letu 2010 zaključila družba Telekom Slovenije d.d. Kljub temu, da ima konec leta še vedno največji tržni delež, je ta v primerjavi s prvim četrtletjem padel za 1,2% točke. Rast tržnega deleža sta zabeležili

družbi T-2 d.o.o. (za 0,2% točke) in Amis d.o.o. (za 1,3% točke), katerih deleža se po vrednostih zelo približujeta. Sledijo jim družba Tušmobil d.d., katere delež je konec leta 2010 za 0,3% točke manjši in ostali alternativni operaterji, katerim se je tržni delež zmanjšal za 0,1% točke.

Graf 23: Tržni delež FTTH po operaterjih¹²

Vir: APEK

Z največjima tržnima deležema iz naslova števila priključkov optike do doma sta leto 2010 zaključili družba T-2 d.o.o. s 57,4% in družba Telekom Slovenije d.d. z 38,6% tržnim deležem. Družbi T-2 d.o.o. se je tržni delež zmanjšal za 3,4% točk v primerjavi s prvim četrtletjem, medtem ko se je družbi Telekom Slovenije d.d. povečal za 3 % točke. Tržni delež se je za 0,1% točko zvečal tudi družbi Amis d.o.o. Ostalim alternativnim operaterjem se tržni delež optičnih (FTTH) priključkov ponovno zvečal, in sicer za 0,3% točke.

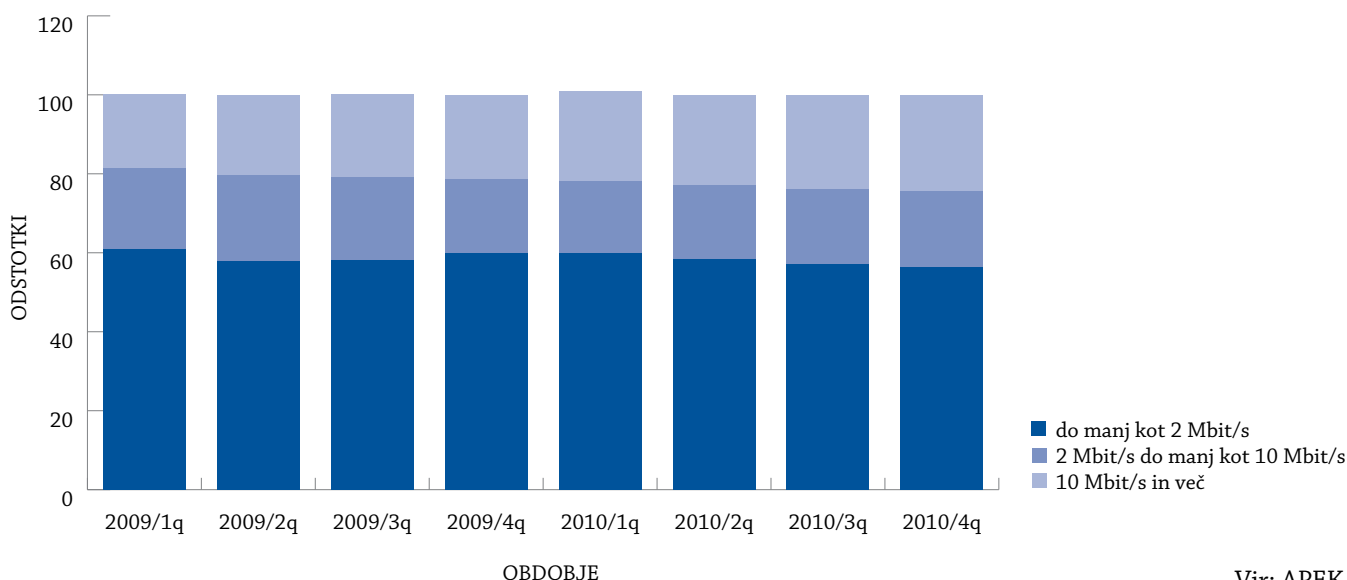
Ne glede na to ali se uporabniki odločajo za dostop do interneta po bakreni, kabelski, optični ali brezžični poti, se zgornja meja prenosne hitrosti dostopa do interneta zvišuje. Za kakšno prenosno hitrost se bo končni uporabnik odločil, je odvisno od njegovih potreb in želja. Vse več je takšnih, ki

zaupajo novim tehnologijam, so bolj dojemljivi za nove storitve, jih uporabljajo pogostejše in prav tako je tudi obseg storitev, ki jih uporabljajo širši. Vedno več časa namenjajo iskanju informacij po spletu, za navezavo stikov, za zabavo, elektronsko nakupovanje in podobno, med katerimi določene storitve zahtevajo večje prenosne hitrosti. Poslovni uporabniki pa se praviloma odločajo za višje prenosne hitrosti zaradi večjih potreb, ob čemer imajo mnogi med njimi tudi večje potrebe po simetričnih prenosnih hitrostih (povezava, ki omogoča enako prenosno hitrost v obe smeri). Vendar pa na hitrosti prenosa vpliva tudi infrastrukturna razvitost posamezne regije, še vedno pa obstajajo tudi tehnološke omejitve medijev prenosa, saj bakrene in brezžične povezave ne omogočajo takšnih prenosnih hitrosti kot npr. optične povezave.

Višje hitrosti širokopasovnega dostopa v času močnega trenda konvergence na trgu postajajo vedno pomembnejše, saj le dovolj visoke prenosne

hitrosti omogočajo kvalitetno zagotavljanje vseh storitev, vključenih v pakete storitev, po katerih končni uporabniki vse pogosteje povprašujejo.

Graf 24: Deleži priključkov fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta glede na hitrost dostopa

Iz zgornjega grafa je razvidno, da se vedno več končnih uporabnikov odloča za priključke fiksnega širokopasovnega dostopa s hitrostjo dostopa 2Mbit/s do manj kot 10Mbit/s (v primerjavi s prvim četrtletjem se je zvečal za 0,8% točke) in 10 Mbit/s (v primerjavi s prvim četrtletjem se je zvečal za 1,7% točke). Temu ustrezno se vse manj uporabnikov odloča za hitrost dostopa do interneta nižjo od 2 Mbit/s. Njen delež se je v opazovanem obdobju zmanjšal za 2,5% točke.

Anketiranci raziskave Uporaba storitev s področja elektronskih komunikacij in zadovoljstvo uporabnikov⁴, ki imajo dostop do interneta, so na vprašanje "Ali bi širokopasovne storitve, ki zahtevajo večje prenosne hitrosti (npr. HDTV, internet z 10 Mbit/s in več), uporabljali v primeru, da bi imeli možnost priklopa?" odgovarjali z naslednjimi odgovori: 43% anketirancev bi v primeru možnosti priklopa uporabljalo širokopasovne storitve z večjimi prenosnimi hitrostmi z 10 Mbit/s in več; 29% teh storitev ne bi uporabljalo; 18% anketirancev te storitve že uporablja in 10% pa jih glede tega ni podalo mnenja.

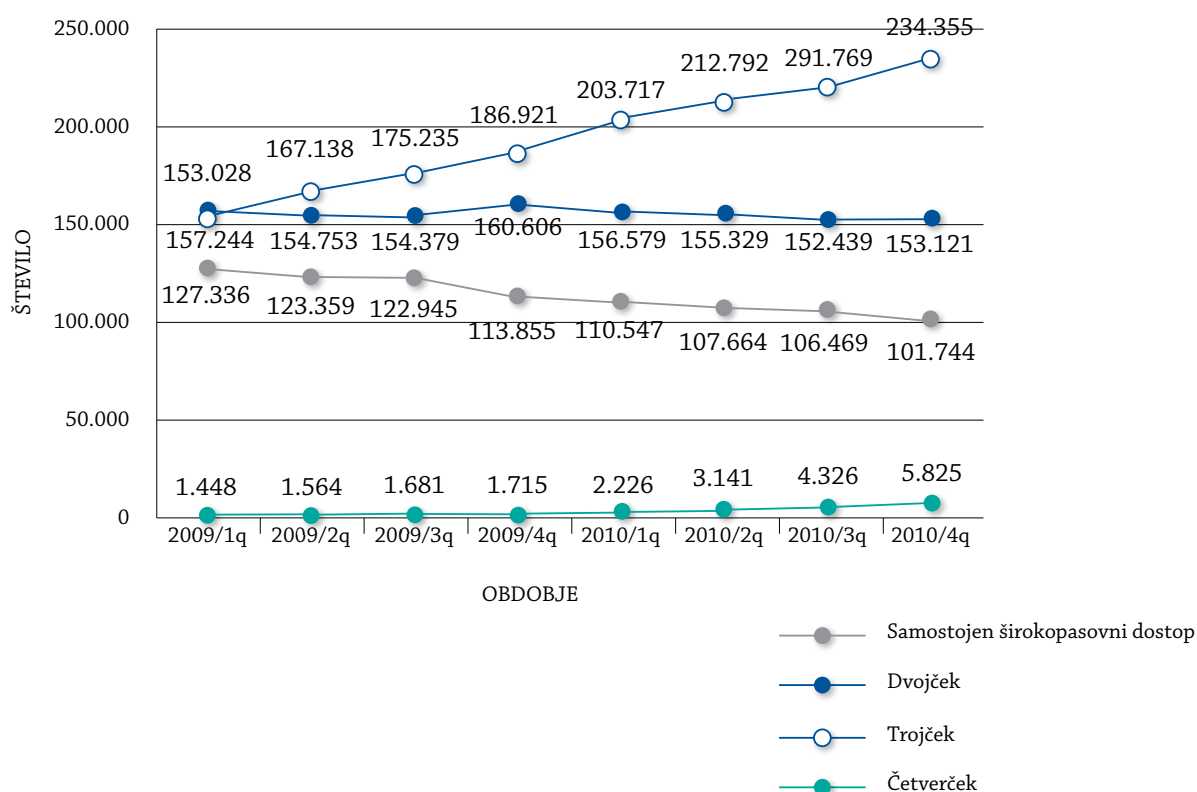
3.1.1.5 Konvergenca storitev

Na trgu elektronskih komunikacij je bilo mogoče v letu 2010 opaziti nadaljevanje trenda konvergence. S konvergenco v splošnem označujemo zbliževanje obstoječih omrežij za prenos govora, omrežij za prenos podatkov in omrežij za prenos radiodifuznih vsebin. Spremlja jo tudi integracija oziroma zlivanje storitev, oboje pa predstavlja eno od najpomembnejših tendenc globalnega razvoja elektronskih komunikacij. Pod vplivom konvergence so se na trgu pričele pojavljati nove storitve oziroma produkti, obstoječe pa se nadgrajujejo in postajajo dostopne najširšemu krogu končnih uporabnikov, ki se zavedajo prednosti, ki jih konvergenca skupaj z uvajanjem novih tehnologij prinaša, kar ustvarja dodatno povpraševanje na trgu. Prav tako pa so se na konvergenco ustrezno odzvali tudi operaterji, ki vlagajo znatne napore v razvoj novih tehnologij in storitev, kar je po eni strani posledica povečanega povpraševanja, po drugi strani pa je posledica želje po utrditvi tehnološkega in ekonomskega položaja na trgu.

Vedno opaznejšemu trendu konvergence na trgu je agencija v letu 2010 sledila z aktivnim sodelovanju pri oblikovanju stališč glede prihodnje regulacije trga elektronskih komunikacij ter konvergenčnih storitev v okviru ERG/BEREC, ter pri oblikovanju regulatornih obveznosti na upoštev-
nih trgih.

Konvergenca storitev operaterjem omogoča, da končnim uporabnikom ponujajo t.i. pakete storitev. Tako rezidenčni kot tudi poslovni uporabniki (predvsem manjša podjetja) vse bolj povprašujejo po paketih storitev v veliki meri zaradi cenovno ugodnih ponudb operaterjev. Pakete vidijo kot način zniževanja stroškov elektronskih komunikacijskih storitev, saj operaterji praviloma slednje v paketih ponudijo po ugodnejših cenah. Poslovanje podjetij je tako stroškovno učinkovitejše in tudi uspešnejše, saj imajo v paketih na voljo različne storitve elektronskih komunikacij, ki so lahko obogatene z informacijskimi rešitvami, obenem pa so v paketih praviloma cenejše. Uporaba storitev fiksne telefonije, dostopa do interneta, televizije in celo mobilne telefonije v paketih je cenejša tudi za rezidenčne uporabnike, ki se v današnjem času negativne gospodarske rasti trudijo znižati stroške družinskega proračuna.

Graf 25: Rast števila priključkov na pakete storitev¹³

Vir: APEK

V letu 2010 se je vedno več končnih uporabnikov odločalo za paketa trojček in četverček. Število naročnikov prvega paketa je naraslo za 15%, drugega pa se je tržni delež povečal za 161,7%. Posredno s tem je število priključkov samostojnega širokopasovnega dostopa tudi v letu 2010 postopoma upadalo in se je konec opazovanega obdobja zmanjšalo za slabih 8%. Prav tako je na trgu zaslediti celoletno upadanje tržnega deleža števila priključkov paketa dvojček, ki se je v primerjavi s prvim četrtletjem zmanjšal za 2,2%. 36 operaterjev je v letu 2010 ponujalo storitev trojček, od tega je bilo 7 takšnih, ki vse storitve na maloprodaji ponujajo sami, medtem ko sta operaterja Mobitel d.d. in

T-2 d.o.o. na trgu ponujala storitev četverček (t.i. »quadruple-play«), ki poleg prej navedenih storitev vključuje tudi mobilno telefonijo.

Da je konvergenca na slovenskem trgu elektronskih komunikacij dodobra zaživela, kažejo tudi ugotovitve raziskave Mesečni izdatki gospodinjstev za storitve elektronskih komunikacij za mesec oktober 2010³, saj 53% anketirancev že koristi pakete različnih storitev elektronskih komunikacij. Od preostalih 47% anketirancev, ki nimajo paketa storitev elektronskih komunikacij je 39% takšnih, ki jih paketne storitve ne zanimajo, 23% jih meni, da nimajo te možnosti, 16% anketiran-

¹³ Paketi storitev prikazani v grafu vključujejo storitve v naročniškem razmerju, ki pa jih končni uporabniki lahko kupijo kot paket ali kot del posamezne storitve pri določenem operaterju.

cev pa se za to možnost zanima, vendar se še niso dokončno odločili. Poleg tega so anketiranci navedli tudi, da nimajo časa pregledati ponudb (4%), da operater v paketu ne ponuja ustreznih hitrosti prenosa (2%), da je v paketih višja cena (2%) ter da je kvaliteta storitev slabša (0,4%). Preostali anketiranci razlogov niso opredelili.

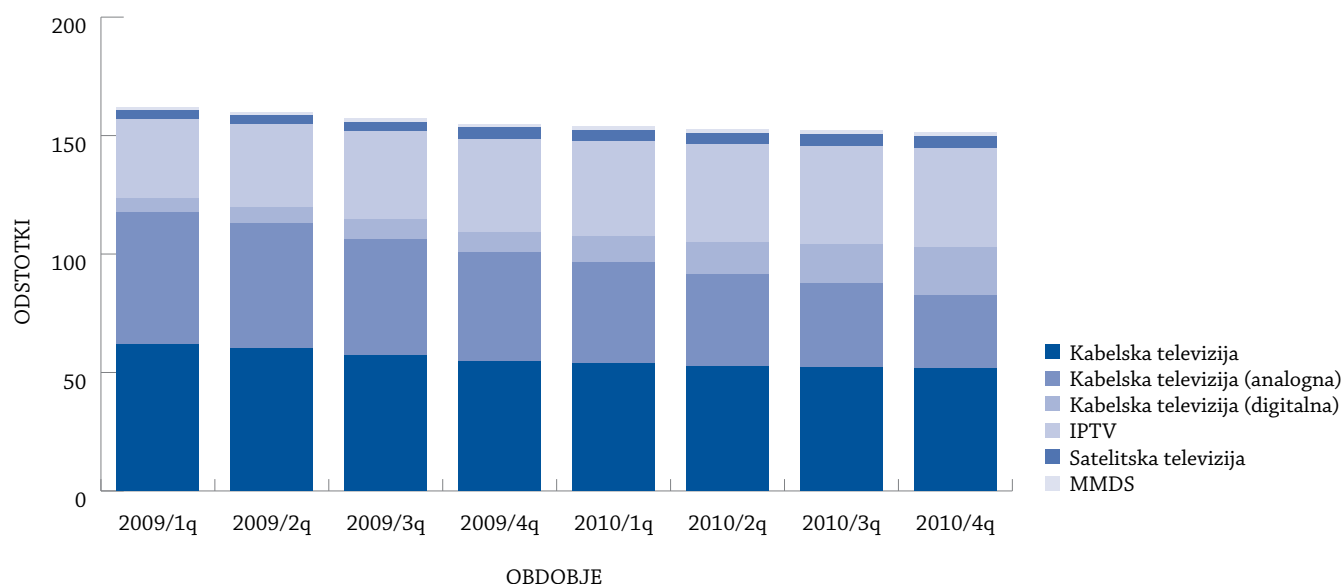
Glede na ugotovitve raziskave je v prihodnje pričakovati nadaljnjo rast deleža paketnih storitev, saj te kažejo, da je smo vprašanje časa, kdaj se bodo uporabniki, ki razmišljajo o storitvah v paketnih, dokončno odločili zanje.

3.1.1.6 Televizija

Končni uporabniki niso več zadovoljni le z osnovnimi programi, temveč od ponudnikov pričakujejo razgibane programske sheme, kakovostno in zanesljivo storitev ter napredne dodatne storitve. Prihod digitalne in IP televizije je omogočil prenos programov s HD signalom.

Razvoj na področju televizijskih storitev se je nadaljeval skozi celo leto 2010. Ponudniki teh storitev so se ves čas trudili slediti povpraševanju zahtevnejših uporabnikov.

Graf 26: Deleži televizijskih priključkov po tehnologijah¹⁴

Vir: APEK

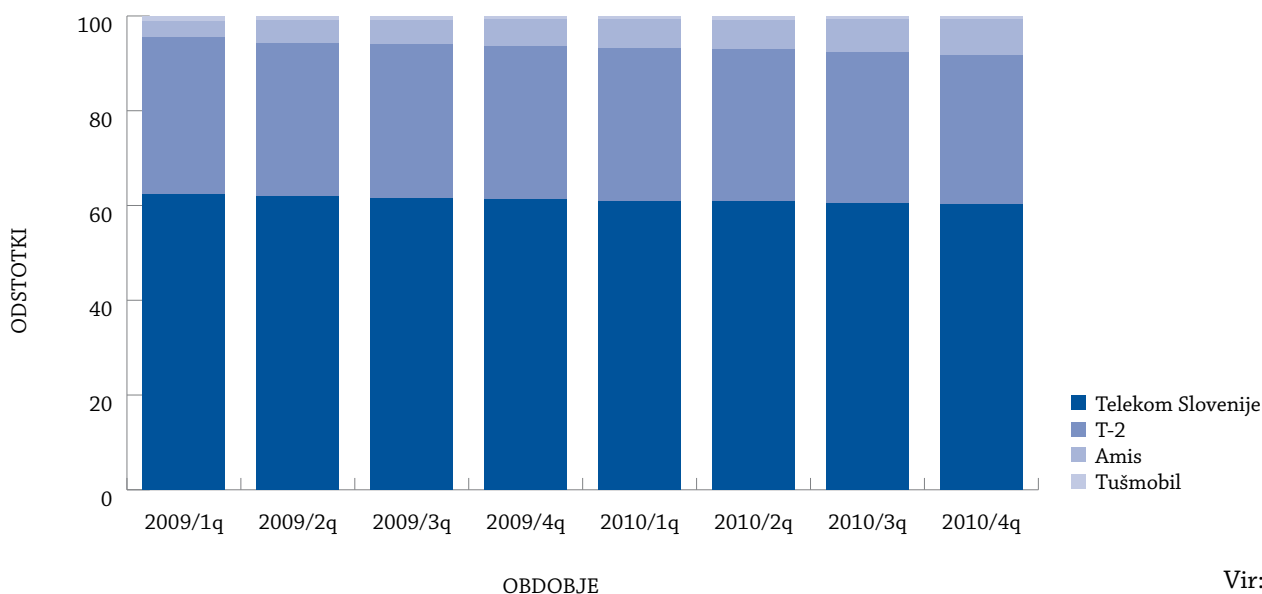
¹⁴ V drugem četrtletju leta 2010 je Agencija pri deležih televizijskih priključkov po tehnologijah razdelila delež kableske televizije na analogni in digitalni ter dodala deleže televizijskih priključkov preko satelitske in MMDS tehnologije.

Gledano od začetka leta 2010 je ves čas prisoten trend naraščanja deleža priključkov IP televizije. Kljub temu da delež priključkov kablanske televizije še naprej konstantno pada, pa delež digitalne kablanske televizije v okviru skupnega tržnega deleža kablanske televizije raste. Pogled na podatke kaže, da se je tržni delež IP televizije v letu 2010 povečal za 1,6% točke, medtem ko se je tržni delež digitalne kablanske televizije zvečal za 9,7% točke. Konec opazovanega obdobja je delež analogne ka-

belske televizije v okviru skupnega tržnega deleža kablanske televizije padel za 11,9% točke. Porast tržnega deleža sta v letu 2010 zabeležili tudi satelitska televizija (za 0,2% točke) in MMDS (za 0,3% točke).

Kot izhaja iz 15. implementacijskega poročila Evropske komisije⁸, se Slovenija po penetraciji IP televizijskih priključkov uvršča v sam vrh med državami članicami EU, in sicer na drugo mesto.

Graf 27: Tržni deleži ponudnikov storitev IP televizije

Vir: APEK

Skozi celo leto 2010 sta bili družbi Telekom Slovenije d.d. in T-2 d.o.o. s svojima tržnima deležema daleč pred družbama Amis d.o.o. in Tušmobil d.o.o. Gledano od začetka leta 2010 je družba T-2 d.o.o. svoj tržni delež zmanjšala za 0,7% točke, v primerjavi s predhodnim četrtletjem pa za 0,3% točke. Prav tako je zabeležila padec tržnega deleža tudi družba Telekom Slovenije d.d., in sicer v primerjavi s prvim četrtletjem 2010 za 0,7% točke,

konec opazovanega obdobja pa za 0,3% točke. Tržni delež se skozi celo leto povečuje družbi Amis d.o.o. (od začetka leta 2010 za 1,3% točke, gledano tretje četrtletje za 0,6% točke). Medtem ko se tržni delež družbi Tušmobil d.o.o. ne spreminja od drugega četrtletja dalje. Zaradi popravkov podatkov določenih operaterjev je prišlo do spremembe tržnih deležev za predhodna obdobja.

3.1.2 Sodelovanje s pristojnimi organi v Republiki Sloveniji

3.1.2.1 UVK

Agencija je v letu 2010 v sklopu priprave analiz upoštevnih trgov sodelovala z Uradom RS za varstvo konkurence (UVK), ki ji je skladno z zakonom redno posredoval mnenja k opravljenim analizam. Po drugi strani pa je agencija UVK nudila strokovno podporo pri več postopkih ugotavljanja zlorabe prevladujočega položaja na področju elektronskih komunikacij.

3.1.2.2 Sodelovanje z ministrstvi v okviru OECD

Agencija je v letu 2010 aktivno sodelovala v projektni skupini za pripravo gradiv za vstop Republike Slovenije v Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) za področje informacijske družbe.

3.1.2.3 Ministrstvo za gospodarstvo in Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo

Agencija je sodelovala pri revidiranju odgovorov za vprašalnik OECD o regulaciji trga storitev v Sloveniji.

3.1.2.4 Statistični urad Republike Slovenije

Agencija je v letu 2010 nadaljevala sodelovanje s Statističnim uradom Republike Slovenije pri zbiranju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij. Po medsebojno dogovorjenem protokolu za izmenjavo podatkov agencija četrtletno posreduje podatke operaterjev Statističnemu uradu za objavo na spletnih straneh urada in v SI-STAT

podatkovnem portalu. S protokolom o izmenjavi podatkov je zmanjšano administrativno breme operaterjev, ki podatkov o storitvah elektronskih komunikacij ne posredujejo več Statističnemu uradu. Agencija je poleg tega sodelovala tudi pri pripravi podatkov za vprašalnik Eurostata. Na drugi strani pa je agencija potrebovala podatke, ki jih zbira Statistični urad s statističnimi raziskavami gospodinjstev in podjetij o uporabi storitev elektronskih komunikacij.

3.1.2.5 Banka Slovenije

Agencija že več let uspešno sodeluje z Banko Slovenije pri zbiranju podatkov o mednarodnem gostovanju za namene spremljanja turističnih in tranzitnih gibanj. Tako je tudi v letu 2010 od operaterjev mobilne telefonije mesečno zbirala podatke o dnevno aktivnih gostujočih uporabnikih v mobilnih omrežjih posameznih držav, tako lastnih gostujočih uporabnikih v omrežjih tujih držav, kakor tudi tujih gostujočih uporabnikih v omrežjih domačih mobilnih operaterjev. Agencija je zbrane podatke združene na nivoju posameznih državah posredovala Banki Slovenije za nadaljnje analize migracij prebivalstva in plačilne bilance.

3.1.2.6 Univerze in visoke šole

Agencija je Fakulteti za družbene vede posredovala razpoložljive podatke za potrebe mednarodnega projekta o razširjenosti širokopasovnega dostopa do interneta v urbanih, suburbanih in ruralnih območjih.

3.1.2.7 Inšpektorat RS za elektronske komunikacije, elektronsko podpisovanje in pošto

Agencija je Inšpektoratu RS za elektronske komunikacije, elektronsko podpisovanje in pošto posre-

dovala prijave motenj radiofrekvenčnega spektra, če je v postopku nadzora ugotovila, da so motnje posledica nedovoljenih elektromagnetnih sevanj. Agencija je Inšpektoratu nudila strokovno in tehnično pomoč pri meritvah elektromagnetnih sevanj, ko jo je Inšpektorat za to zaprosil.

3.1.3 Nadzor trga telekomunikacij

Agencija v okviru postopkov nadzora ugotavlja, ali operaterji e-komunikacijskih storitev spoštujejo obveznosti, ki so jim naložene z ZEKom in na njegovi podlagi sprejetimi predpisi, splošnimi akti in posamičnimi akti oz. ukrepi, ki jih je sprejela sama. Če agencija preko pooblaščenih oseb v postopku nadzora ugotovi, da je prišlo do kršitev prej navedenih pravnih predpisov, od kršitelja zahteva odpravo ugotovljenih nepravilnosti, v okviru postopka o prekršku pa kot prekrškovni organ izda ustrezno odločbo o prekršku.

Agencija je v letu 2010 nadaljevala s postopki nadzora nad izvajanjem z odločbami naloženih obveznosti operaterjem s pomembno tržno, obveznosti zagotavljanja storitve klica na enotno evropsko številko za klice v sili »112«, obveznosti zagotavljanja tajnosti, zaupnosti in varnosti elektronskih komunikacij ter drugimi obveznostmi, naloženimi z ZEKom oz. s splošnimi in posamičnimi akti, sprejetimi na njegovi podlagi. V letu 2010 je po uradni dolžnosti vodila 203 inšpekcijskih postopkov, od tega jih je bilo 126 začelih v poročevalnem obdobju. Konec leta 2010 je v fazi reševanja ostalo 132 zadev. Ob tem je potrebno upoštevati dejstvo, da je ugotavljanje dejanskega stanja mnogokrat tehnično zahtevno in obsežno ter, da ZEKom v postopku nadzora predvideva

minimalni 30 dnevni rok, da se zavezanec o zadevi izreče ali nepravilnosti tudi sam odpravi.

Glavnina postopkov (58 %), ki jih agencija uvedla v letu 2010 se je nanašala na nadzor nad izvajanjem obveznosti dopustitve operatorskega dostopa, enakega obravnavanja in cenovnega nadzora. Pri teh nadzorih si je agencija prizadevala, da skozi konkretne postopke ne ugotovi le kršitve naloženih obveznosti, temveč tudi vzroke za te kršitve. V okviru izvedenih postopkov je agencija ugotovila, da v določenih primerih naložene obveznosti niso bile izvajane v skladu z določbami ZEKom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, posamičnimi in splošnimi akti ali drugimi predpisi izdanimi na podlagi ZEKom. V postopkih nadzora je bilo v primerih, ko operaterji ugotovljenih nepravilnosti po pozivu agencije niso sami odpravili, tako izdanih več odločb, s katerimi so bili operaterjem s pomembno tržno močjo naloženi primerni in sorazmerni ukrepi za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.

Zelo veliko postopkov nadzora (38%) je bilo tudi s področja zagotavljanja tajnosti in zaupnosti komunikacij, predvsem zaradi prijav neželenih komunikacij. Podobno kot Tržni inšpektorat RS in Informacijski pooblaščenec RS agencija opaža, da se trend pošiljanja neželene elektronske pošte z namenom neposrednega trženja še vedno povečuje. Področje neposrednega trženja trenutno urejajo v vsaj štirje zakoni, kar ustvarja zmedo in ni v prid pravni varnosti. Smiselno bi bilo, da se področje neposrednega trženja ne glede na medij (elektronska ali navadna pošta, telefon,...) zaradi doseganja pravne varnosti uredi enotno – v enem sistemskem zakonu.

Tako je agencija npr. pozvala operaterja, da odpravi nepravilnosti v zvezi z obveščanjem naročnikov o možnosti odstopa od naročniške pogodbe brez sankcij v primeru sprememb naročniške pogodbe. Agencija je tudi pozvala operaterja s pomembno tržno močjo, da zaradi napačne definicije pristojnosti organa za odločanje o spornosti računa popravi pet vzorčnih ponudb. Prav tako je pozvala operaterja s pomembno tržno močjo, da uskladi

cene v vzorčni ponudbi z naloženimi obveznostmi. V vseh zgornjih primerih so operaterji upoštevali poziv in ugotovljene nepravilnosti v postavljenem roku prostovoljno odpravili, zato je agencija v teh primerih postopek nadzora ustavila. Agencija je začela tudi postopek nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti operaterja s pomembno tržno močjo na trgu Prenos radiodifuzne vsebine do končnih porabnikov (medoperaterski trg).

Graf 28: Nadzor telekomunikacij v letu 2010

Vir: APEK

Agencija je zaradi ugotovljenih kršitev ZEKom in obveznosti, naloženih z regulatorno odločbo, proti enemu operaterju in njegovi odgovorni osebi začela postopek o prekršku.

Pri nadzoru je agencija po potrebi sodelovala tudi z drugimi organi, pristojnimi za nadzor nad določbami ZEKom ter nad sorodnimi področji, predvsem z Uradom informacijskega pooblaščenca Republike Slovenije, Uradom za varstvo konkurence

Republike Slovenije, Zvezo potrošnikov Slovenije, Inšpektoratom Republike Slovenije za elektronske komunikacije, elektronsko podpisovanje in pošto in Tržnim inšpektoratom Republike Slovenije. V okviru sodelovanja z Zvezo potrošnikov Slovenije in ob upoštevanju predlogov operaterjev mobilnih komunikacij je izdala Priporočilo operaterjem o elementih osnovne stopnje razčlenitve računa za javno dostopne mobilne telefonske storitve. Cilj agencije pri izdaji navedenega Priporočila je bil, da

na njegovi podlagi operaterji javno dostopnih mobilnih telefonskih storitev osnovno stopnjo razčlenjenega računa poenotijo vsaj glede osnovnih elementov, ki naj jih ta vsebuje in vanj vključijo vse storitve, ki jih ponujajo in zaračunavajo svojim končnim uporabnikom. Uporabniki namreč iz mesečnih računov, ki jih prejema v številnih primerih ne morejo oziroma ne znajo razbrati količine in vrste uporabljenih storitev. Skladno s prvim odstavkom 91. člena ZEKom pa imajo vsi naročniki javno dostopnih telefonskih storitev pravico do takšne stopnje razčlenitve računa, ki jim omogoča preverjanje in nadzor uporabe in zaračunanega zneska.

3.2 RADIOKOMUNIKACIJE

3.2.1 Stanje in razvoj na posameznih tržnih segmentih

3.2.1.1 Radio

Konec leta 2010 je bilo v Sloveniji 98 imetnikov dovoljenja za izvajanje radijske dejavnosti. Med njimi jih 90 za svoje delovanje uporablja radijske frekvence, dejavnost ostalih programov pa ni vezana na uporabo radijskih frekvenc oziroma ti še ne oddajajo. Celotno ozemlje Republike Slovenije - in s tem vse prebivalstvo - pokrivajo trije radijski programi javne službe RTV Slovenija. To so A1, Val 202 ter Ars. Največje pokrivanje med zasebnimi programi dosega nepridobitni program Radio Ognjišče, pri čemer pa moramo izpostaviti tudi izdajatelje, ki se v skladu Zakonom o medijih in ob uporabi Zakona o elektronskih komunikacijah povezujejo v programske mreže, ki pokrivajo večja območja Republike Slovenije.

V letu 2010 je agencija izdala tri dovoljenja za izvajanje radijske dejavnosti, ki so prilagojena programskim mrežam. V programsko mrežo Radio Center so se povezali trije radijski programi dveh izdajateljev. Trenutno na območju Republike Slovenije delujejo štiri programske mreže z ustrezno prilagojenimi dovoljenji za izvajanje radijske dejavnosti. To so Regionalna radijska mreža Radio 1, Regionalna programska radijska mreža Radio 94, Regionalna radijska mreža lokalnih radijskih programov Primorski val in radijska mreža Radio Center. V letu 2010 je prenehala delovati Regionalna radijska mreža Radio Ekspress.

Večina radijskih programov v Sloveniji za svoje razširjanje uporabljajo radijske frekvence v frekvenčnem območju med 87,5 in 108 MHz (FM). Konec leta 2010 je bilo veljavnih 327 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za FM in šest odločb o dodelitvi radijskih frekvenc na srednjem valu (AM). Štirje radijski programi javnega zavoda RTV Slovenija so bili uporabniki pravice za oddajanje v tehniki T-DAB na oddajni točki Krvavec, ki pokriva severni del ljubljanske kotline, vendar je za zdaj še nemogoče govoriti o uveljavljenosti digitalnega prizemnega radia pri nas, saj ni ne zadostne ponudbe programov ne zadostnega števila poslušalcev.

Največja konkurenca klasičnemu radiu na globalni ravni je model potrošnje glasbe in drugih avdio posnetkov na zahtevo (t. i. *podcasti* ipd.), ki ga je v zadnjih letih uveljavili Apple s spletno aplikacijo in trgovino iTunes, pa tudi nekateri drugi spletni portali. Poleg tega in podobnih komercialnih modelov pa so na spletu priljubljeni tudi internetni radijski programi, ki zaradi lastnosti interneta

niso omejeni pri pokrivanju. Slovenski radijski programi se že dolgo razširjajo tudi po tej prenosni poti, tako tisti, ki za svoje razširjanje primarno uporabljajo radijske frekvence, kot tisti, ki se razširjajo samo prek interneta. V zadnjem času vse bolj izkoriščajo možnosti, ki jih omogoča internet, predvsem za ponujanje dodatnih, glasbeno bolj specializiranih radijskih programov, in radijskih vsebin na zahtevo, pa tudi za stopnjevanje interakcije s poslušalci prek družabnih medijev (predvsem Facebooka in Twitterja).

3.2.1.2 Televizija

Ob koncu leta 2010 je bilo v Sloveniji 81 imetnikov dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti. Slovenija je 1. decembra 2010 z izklopom analognih oddajnikov prešla na digitalno prizemno radiodifuzijo. Z dnevom izklopa analogne televizije na posameznem geografskem območju so prenehale veljati odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo, zato je agencija izdala ugotovitelne odločbe o prenehanju odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo. Prek digitalne prizemne platforme je na ozemlju celotne države trenutno mogoče spremljati TV SLO 1, TV SLO 2, TV SLO 3, POP TV, Kanal A, Info TV, TV 3 in Pink TV, na posameznih geografskih območjih pa še TV Koper Capodistria (zahod), Tele M (vzhod), TV Primorka (zahod), Vaš kanal (center) in RTS (vzhod).

Agencija je v letu 2009 v primeru odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo veljavnost podaljšala le do 31. decembra 2010, saj ZDRad določa, da agencija vsem, ki na dan 31. decembra 2010 še razpolagajo z veljavno odločbo

o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo, po uradni dolžnosti izda odločbo, s katero odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo razveljavi. Na dan 31. decembra 2010 je tako 14 programov še razpolagalo z 284 odločbami o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo. Večina teh odločb, kar 265, jih je pripadala javnemu zavodu RTV Slovenija, preostale pa desetim zasebnim, predvsem manjšim izdajateljem televizijskih programov. Po izteku leta 2010 imajo na manjših območjih, kjer na dan izklopa digitalni signal še ni na voljo, veljavne odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za analogno televizijo le še štiri programi RTV Slovenija. To so TV SLO 1, TV SLO 2, regionalni televizijski program TV Koper Capodistria in televizijski program za italijansko narodno skupnost TV Koper Capodistria. RTV Slovenija bo na teh manjših območjih še nekaj časa zagotavljala analogni signal, da gledalci ne bi bili prikrajšani za možnost spremljanja programov javne radiotelevizije.

Konec leta 2010 je bilo veljavnih 192 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za posamezne oddajne lokacije za digitalno prizemno radiodifuzijo DVB-T, s katerimi je agencija obema operaterjema multipleksov dodelila pravico oddajanja s teh lokacij. Javnemu zavodu RTV Slovenija je bilo izdanih 160 odločb, Norkringu AS pa 26 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za posamezne oddajne lokacije. Preostale odločbe so bile izdane operaterjem lokalnih multipleksov – ATV Babnik & CO d.n.o., HI-FI VIDEOSTUDIO d.o.o., AVP Ivan Saksida s.p. in VTV Studio d.o.o., ki so bili izbrani na javnih razpisih.

Agencija je namreč konec junija 2010 objavila razpise za podelitev radijskih frekvenc za prizemno

digitalno radiodifuzijo DVB-T na območju Kopra, Litije, Puconcev, Škofje Loke, Selnice ob Dravi, Murske Sobote, Celja, Ilirske Bistrice, Dornberka ter na območju med Ravnami na Koroškem in Celjem. Na ta način je želela vsem televizijam zagotoviti tehnične možnosti za oddajanje v digitalni tehniki, saj s prehodom iz analognega v digitalni sistem oddajanje in sprejemanje programov v analogni radiodifuzni tehniki ni več mogoče. Na petih razpisanih območjih so bili izbrani operaterji prvih petih lokalnih multipleksov, ki bodo pokrivali območja Litije, Muske sobote, Celja, Dornberka ter območje med Ravnami na Koroškem in Celjem. Ker za preostala lokalna območja do izteka roka agencija ni prejela ponudb, je postopke ustavila in oktobra 2010 za območje Kopra, Puconcev, Škofje Loke, ter Ilirske Bistrice razpise ponovila. Po ena ponudba je prispela le za območji Kopra in Ilirske Bistrice, zato je agencija izbranim ponudnikoma, Domates d.o.o. in Zavodu TV Galeja Ilirska Bistrica, podelila odločbi o dodelitvi radijskih frekvenc za multipleks.

Televizijski trg v Sloveniji obvladuje peščica dominantnih akterjev, ki si med seboj razdelijo praktično celoten televizijski oglaševalski kolač. Kljub možnostim, ki jih ponujajo nove platforme, ni opaziti povečanega interesa novih akterjev za vstop na naš trg. Število televizijskih programov je sicer razmeroma veliko, vendar je večina med njimi omejena na zelo majhna ciljna občinstva in s tem na majhne prihodke. To se je pokazalo tudi v dogajanju v okviru prehoda na digitalno radiodifuzijo. Kljub temu da je bil interes za pridobivanje dovoljenj za razširjanje v digitalni tehniki med izdajatelji televizijskih programov velik, se je namreč pokazalo, da se imetniki dovoljenj obotavljajo skleniti dogovore z operaterjema multi-

pleksa. Glede na to, da so razpoložljive kapacitete trenutno precej večje od povpraševanja po njih oziroma od števila televizijskih programov, ki so imetniki pravice za razširjanje prek digitalne prizemne televizije, bi bilo smiselno omogočiti vstop tujih programov na to platformo, saj si prebivalci od prehoda na digitalno radiodifuzijo verjetno obetajo predvsem pestrejšo ponudbo televizijskih programov.

V zvezi s televizijo visoke ločljivosti je v prihodnje smiselno podpreti prizadevanja slovenskih izdajateljev televizijskih programov k uvajanju programske ponudbe v tehniki HDTV z zagotovitvijo ustreznih spektralnih kapacitet. Pomembno je tudi omogočanje oddajanja v tehniki HDTV v okviru prizemne digitalne radiodifuzije, ki lahko bistveno pripomore k odločitvi posameznih ponudnikov TV programov za HDTV produkcijo, ob tem pa tudi k odločitvi gledalcev za sprejemanje TV programov prek DTT. Komercialne televizijske postaje lahko prizemno televizijo izkoristijo tudi za uvajanje novih storitev in poslovnih modelov, kot je npr. plačljiva televizija.

Analiza digitalnega okolja, ki jo je za agencijo pripravila Semantia, kaže, da televizija ohranja pomembno vlogo v potrošnji medijskih vsebin kljub temu, da raba interneta raste in vedno več uporabnikov dnevno spremlja video vsebine prek spleta. Končni uporabniki spremljajo televizijske programe predvsem prek IP televizije, kabelske televizije in satelitske televizije, še vedno pa veliko gospodinjstev spremlja prizemni televizijski signal prek sobne oziroma strešne antene. V Sloveniji ima največji, 52-odstotni tržni delež kabelska televizija, sledi IP-televizija z 41 %, satelitska tele-

vizija pa ima 5-odstotni tržni delež. 1,6 odstotka pripada televizijskim priključkom preko MMDS tehnologije.¹⁵

Danes je televizija v večini primerov del paketne ponudbe telekomunikacijskih operaterjev (končnim uporabnikom je sicer lahko dostopna posamezno ali v paketu), ki hkrati nudijo tudi storitve fiksne in mobilne govorne telefonije ter storitve širokopasovnega dostopa do interneta. Ponudniki uporabnikom televizijskih storitev nudijo pakete s fiksnim naborom TV kanalov, IP in digitalna kabelska televizija pa prek digitalnih sprejemnikov omogočata napredne funkcije upravljanja s TV-vsebinami – programirano snemanje, ustavljanje

in prekinjanje programa, elektronski vodič po sporedu, video na zahtevo itd. Televizijske družbe iščejo priložnosti v različnih modelih videa na zahtevo in integracijo s spletnimi video portali. Uporabniška nadgradnja IP in kabelske televizije je video na zahtevo (video on demand oz. VOD), ki uporabniku omogoča izbiro vsebin iz knjižnice oziroma zbirke ponudnika. Poslovni modeli videa na zahtevo so naročniški ali t. i. »pay per view« - plačilo po ogledu oziroma plačilo posamezne vsebine. Video na zahtevo ni le storitev ponudnikov IP in kabelske televizije, temveč je na trgu množično prisoten v različnih oblikah in dostopen prek spleta.

Tabela 4: Slovenski ponudniki storitev videa na zahtevo

PONUDBNIK IN STORITEV	VSEBINE, NAČIN DOSTOPA
Siol Box	Filmi in TV vsebine
Tuštelekom	Filmi in TV vsebine
Amis Video	Videoteka (filmi), Popplus, Videoklub (športni dogodki, dokumentarci)
Telemach Video scena	Filmi in TV vsebine, glasba
Popplus (Pro plus)	Arhiv oddaj in filmov, ekskluzivne vsebine, športni prenosi
T-2	Filmi in TV vsebine, dokumentarci
MMC RTV Slo	Vsebine produkcije RTV Slo
SiOL iO	Vsebine produkcije Planet 9, tudi uporabniške vsebine

Vir: Semantia, 2010

¹⁵ »Poročilo o razvoju trga elektronskih komunikacij za tretje četrtletje 2010«, APEK, december 2010.

V svetu se bo po napovedi Semantie še bolj širila internetna televizija ter druge spletne storitve za distribucijo TV-vsebin. V letu 2011 lahko pričakujemo širitev novih televizijskih platform v evropske domove. V ZDA so uveljavljene že več let, postopoma jih prevzema tudi Evropa. S pomočjo internetne televizije ter videa na zahtevo televizija v različnih izvedbah ponovno osvaja dnevne sobe, saj uporabnikom omogoča več interaktivnosti in predvsem lastno odločanje o izbiri vsebin in terminih spremljanja teh vsebin. Ne glede na pojav novih načinov gledanja televizijskih vsebin, pa je pričakovati, da bo linearna televizija še naprej prva izbira televizijskih gledalcev, ki jim pasivno gledanje televizije ustreza.

3.2.1.3 Dovoljenja za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti v letu 2009

Agencija je na podlagi 105. in 106. člena Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 - UPB1, 69/06-ZOIPub in 36/08-ZPOmK-1) in Splošnega akta o dovoljenju za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/06 in 25/07) v letu 2010 poleg dveh upravnih postopkov, začelih v letu 2009, na novo obravnavala 45 upravnih postopkov s področja dovoljenj za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti.

Agencija je v letu 2009 obravnavala 47 upravnih postopkov, od tega 21 upravnih postopkov, začelih po uradni dolžnosti in 26 upravnih postopkov, začelih na zahtevo stranke.

Obravnavani upravni postopki, začeti na zahtevo stranke:

- 1 vloga za pridobitev dovoljenja za izvajanje radijske dejavnosti;
- 9 vlog za pridobitev dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti;
- 9 vlog za spremembo dovoljenja za izvajanje radijske dejavnosti, v katerih so imetniki dovoljenj želeli spremeniti osnovne programske zahteve iz dovoljenj;
- 3 vloge za prenos dovoljenja za izvajanje radijske dejavnosti;
- 4 vloge za prenos dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti.

Agencija je do konca leta 2010 izdala:

- 8 dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti na podlagi vlog za pridobitev dovoljenja,
- 9 novih dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti na podlagi vlog za spremembo dovoljenja, stara dovoljenja so prenehala veljati,
- 2 novi dovoljenji za izvajanje televizijske dejavnosti na podlagi vloge za prenos dovoljenja, staro dovoljenje je prenehalo veljati,
- 2 novi dovoljenji za izvajanje radijske dejavnosti na podlagi vloge za prenos dovoljenja, staro dovoljenje je prenehalo veljati,
- 7 spremenjenih dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti po uradni dolžnosti zaradi sprememb podatkov o imetniku dovoljenja ali spremembe imena programa, stara dovoljenja so prenehala veljati,
- 10 spremenjenih dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti po uradni dolžnosti zaradi sprememb podatkov o imetniku do-

voljenja ali spremembe imena programa, stara dovoljenja so prenehala veljati,

- 3 ugotovitvene odločbe o prenehanju veljavnosti dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti po uradni dolžnosti zaradi izbrisa televizijskega programa iz razvida medijev pri pristojnem ministrstvu,
- 1 sklep o zavrženju na podlagi vloge za prenos dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti,
- 1 sklep o zavrženju na podlagi vloge za pridobitev dovoljenja za izvajanje radijske dejavnosti,
- 1 sklep o zavrženju na podlagi vloge za pridobitev dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti,
- 1 zavrnilna odločba na podlagi vloge za prenos dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti.

Agencija je tudi v letu 2010 naletela na težavo, da je imetniki dovoljenj za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti ne obveščajo o spremembah podatkov o imetniku dovoljenja ali imena programa. Imetniki dovoljenj agenciji ne sporočijo vedno zadevnih sprememb podatkov, kar bi lahko vodilo do neažurnih podatkov o imetniku dovoljenja ali imena programa v posameznih dovoljenjih. Pri analizi podatkov o izdanih dovoljenjih je agencija ugotovila tudi sledeče:

- v letu 2010 je agencija izdala enako število dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti za nove televizijske programe (8 dovoljenj) kot v predpreteklem letu, kar pomeni, da je število televizijskih programov, kljub prenehanju delovanja treh te-

levizijskih programov, v rahlem porastu. Navedeno sovпада s trendom naraščanja števila novih televizijskih programov, ki ga omenja tudi Evropska komisija (Generalni direktorat za komunikacije) v svojem sporočilu za javnost z dne 13. januarja 2010 o številu novih televizijskih programov v Evropski uniji. Pretežen del novih televizijskih programov je programsko usmerjenih k specifičnim ciljnim skupinam ali k določeni tematiki (na primer: program za ženske med 18. in 34. letom starosti, dva programa s tematiko s področja turizma in življenjskega sloga, program o kmetijstvu in agroživilstvu, filmski program) ;

- v letu 2010 se je zmanjšalo število vlog za spremembo dovoljenja in posledično je bilo izdanih manj novih oziroma spremenjenih dovoljenj za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti. V dveh primerih je šlo za spremembo osnovnih programskih zahtev zaradi izključitve programske radijske mreže iz radijskih programov dveh izdajateljev, v treh primerih pa so se osnovne programske zahteve v dovoljenjih za izvajanje radijske dejavnosti spremenile zaradi vključitve nove programske radijske mreže v radijske programe (predvsem sprememba osnovnih programskih zahtev v delu, ki se nanaša na dnevni oddajni čas – povečanje oz. zmanjšanje dnevnega oddajnega časa v dovoljenju izdajatelja programa, v katerega se vključuje mreža). V preostalih primerih je šlo za spremembe dovoljenj za izvajanje radijskih programov, pri čemer se osnovne programske zahteve iz dovoljenj niso bistveno spremenile.

Agencija ocenjuje, da je razlog za zmanjšano število zahtevkov za spremembo dovoljenj ta, da v letu 2010 ni bilo javnih razpisov za dodelitev radijskih frekvenc za opravljanje radiodifuzije, kar posledično ni vodilo do spreminjanja oz. prilagajanja osnovnih programskih zahtev za potrebe kandidiranja na javnih razpisih. Prav tako ni bilo izdanih spremenjenih, z dodatnimi programskimi zahtevami dopolnjenih dovoljenj, ki izhajajo iz programskih pogojev posameznih javnih razpisov za dodelitev radijskih frekvenc za opravljanje radiodifuzije ;

- agencija je na podlagi vloge imetnikov dovoljenj prenesla dve dovoljenji za izvajanje

televizijske dejavnosti in dve dovoljenji za izvajanje radijske dejavnosti na drugo pravno ali fizično osebo, ki je izpolnjevala predpisane pogoje za pridobitev dovoljenja;

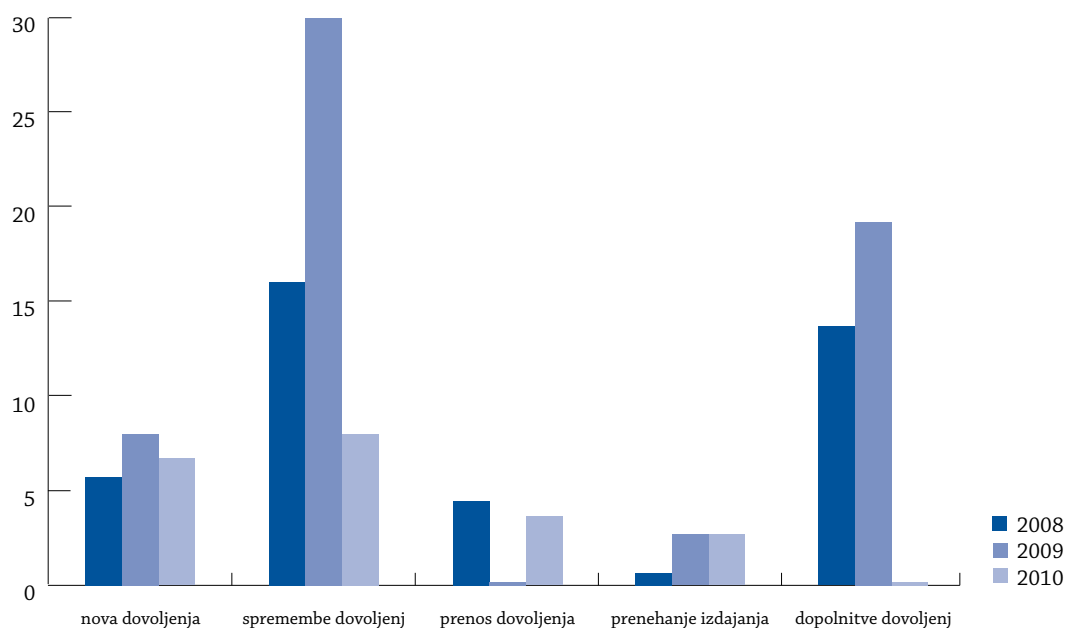
- poleg dovoljenj, izdanih na zahtevo izdajateljev, je agencija izdala dovoljenja tudi po uradni dolžnosti. Razlogi so bili spremembe podatkov o izdajatelju (spremembe naslova oz. sedeža izdajateljev, spremembe zakonitih zastopnikov) in spremembe imen programov.

V letu 2011 se bo nadaljevalo reševanje preostalega upravnega postopka.

Tabela 5: Dovoljenja, izdana za nove programe leta 2010

IZDAJATELJ	PROGRAM
Spot, Boštjan Lesjak, s.p.	BK TV
Zavod Mediatravel, turistična televizija Ljubljana	MT.TV
SKLEDAR, Zavod za promocijo kulture in kmetijstva	S-tv, SKLEDAR - Stroka - Svet(ovanje)
TUR-TV, d.o.o.	TUR-TV
B & T TRGOVINA IN STORITVE Boštjan Tramte s.p.	TV PAPRIKA
Kolarič, d.o.o.	Kanal K3 Beltinci
POP TV, d.o.o., Ljubljana	POP BRIO
ARENA VIP, d.o.o.	TV ARENA PLUS

Vir: APEK

Graf 29: Dovoljenja za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti izdana v letu 2008, 2009 in 2010

Vir: APEK

3.2.1.4 Programi posebnega pomena

Na področju programov posebnega pomena, med katere ob programih RTV Slovenija, ki imajo tak status že po samem zakonu, sodijo še lokalni, regionalni, študentski in nepridobitni radijski in televizijski programi, ki status pridobijo na vlogo in pod določenimi pogoji, tudi v letu 2010 ni bilo izrazitih sprememb.

Agencija je v letu 2010 odvzela status lokalnega programa posebnega pomena radijskemu programu Radio Goldi Savinjski val, katerega izdajatelj je družba Radio Goldi Savinjski val, d.o.o., saj je na podlagi analize ugotovila, da izdajatelj v analizira-

nem obdobju ni izpolnjeval pogojev in zahtev, ki jih morajo po Zakonu o medijih izpolnjevati radijski programi, ki želijo pridobiti ali obdržati status lokalnega programa posebnega pomena. Agencija je status regionalnega programa posebnega pomena v letu 2010 odvzela tudi televizijskemu programu TV Pika, izdajatelja Televideo d.o.o., ki prav tako ni izpolnjeval pogojev in zahtev, določenih v Zakonu o medijih. Status regionalne mreže lokalnih radijskih programov posebnega pomena je bil dodeljen mreži Primorski val, v katero sta vključena radijska programa Radio Odmev, izdajatelja Radio Cerklje, d.o.o., in Radio Alpski val, izdajatelja Radio Kobarid, d.o.o., ki imata oba status lokalnega programa posebnega pomena.

Konec leta 2010 je tako imelo status programa posebnega pomena 29 programov. Med temi programi je skupaj 12 televizijskih in 17 radijskih, kar pomeni približno 15 % vseh televizijskih oz. približno 17 % vseh radijskih programov. Status lokalnega programa posebnega pomena je imelo šest televizijskih in šest radijskih programov, status regionalnega programa posebnega pomena trije televizijski in deset radijskih programov, status nepridobitnega programa posebnega pomena pa trije televizijski in dva radijska programa. En radijski program ima hkrati status lokalnega in nepridobitnega programa posebnega pomena, zato je število statusov višje od števila radijskih programov, ki so nosilci statusa.

Tabela 6: Radijski in televizijski programi glede na vrsto pridobljenega statusa

VRSTA STATUSA	RA PROGRAM	TV PROGRAM
lokalni	6	6
regionalni	10	3
študentski	0	0
nepridobitni	2	3
SKUPAJ	18	12

Vir: APEK

3.2.2 Zakonodajne aktivnosti

Agencija je v letu 2010 na področju radiokomunikacij sodelovala pri mnogih zakonodajnih aktivnostih:

- pri pripravi spremembe ZDRad v delu, ki

se nanaša na zagotavljanje neprekinjene pokritosti s televizijskimi programi javne radiotelevizije na območjih, kjer še ni bil prisoten digitalni signal;

- v skupini SG 6 pod okriljem ITU, ki se je ukvarjala z odprtimi vprašanji radiodifuzije, kot so razna tehnična priporočila;
- v skupini JTG 5-6 pod okriljem ITU, ki se je podrobneje ukvarjala z vprašanji uporabe televizijskih kanalov 61 – 69 v bodoče;
- v skupini ECC TG 4 pod okriljem ERO, v kateri se je ukvarjala z vprašanjem vpliva drugih tehnologij, npr. LTE, na DVB-T;
- v skupini FM 45 pod okriljem CEPT, ki se je podrobneje ukvarjala z vprašanjem digitalizacije frekvenčnih področij, ki se trenutno uporabljajo za analogno zvokovno radiodifuzijo.

Izdala je dopolnitev splošnega akta, v katerem je uredila:

- uporabo radijskih frekvenc za mobilne komunikacije v skladu z dopolnjeno direktivo Evropske komisije 87/372/EEC/2009/114/EC (GSM direktiva) in odločbo 2009/766/EC;
- uporabo radijskih frekvenc za širokopasovne komunikacije v skladu z odločbo Evropske komisije 2008/447/EC (2,5 GHz) in 2008/441/EC (3,5 GHz).

Agencija je v letu 2010 aktivno sodelovala v različnih delovnih skupinah. Predstavnica agencije je sodelovala v ekspertni skupini za prenovu medijske zakonodaje pri Ministrstvu za kulturo. Pri tem je posredovala predloge ureditve posameznih

vsebinskih sklopov in institutov ter v različnih fazah oblikovanja osnutka ZMed-1 pripravljala evalvacije predlaganih členov, predvsem na naslednjih področjih:

- definicije v ZMed-1 uporabljenih izrazov;
- sofinanciranje programskih vsebin v interesu javnosti;
- programsko povezovanje;
- oglaševanje in TV-prodaja;
- dovoljenja za izvajanje dejavnosti;
- prigrasitev nelinearnih medijskih storitev;
- dovoljenja za razširjanje programov v tehniki digitalne prizemne radiodifuzije;
- financiranje regulacije;
- nadzor programskih zahtev in omejitev;
- zaščita otrok in mladoletnih pred nepriemernimi vsebinami;
- tematski programi.

Na področju upravljanja radiofrekvenčnega spektra je agencija sodelovala z naslednjimi organi v Republiki Sloveniji:

- z Ministrstvom za gospodarstvo (DEK) in Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (DID), kjer je sodelovala pri pripravljanju predlogov stališč za sestanke Evropske Komisije in delovnih skupin (RSC, TCAM, COCOM/AUTH, COCOM/2GHzMSS);
- z Ministrstvom za obrambo pri nalogah usklajevanja uporabe radiofrekvenčnega spektra za potrebe varnosti in obrambe države ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- s Slovenskim institutom za standardiza-

cijo (SIST), kjer je sodelovala v tehničnih odborih za obravnavo standardov s področja uporabe radijskih frekvenc (TC/MOC)

- z Zvezo radioamaterjev Slovenije, Upravo za pomorstvo RS in Upravo za civilno letalstvo na področju klicnih zankov za radioamaterje.

3.2.3 Razvoj politik na ravni Evropske unije in Sveta Evrope

3.2.3.1 Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah

Direktiva o AVMS naj bi odpravljala prepreke za vzpostavitev enotnega evropskega trga na področju AVMS, poleg tega pa od regulatorjev pričakuje intenzivno sodelovanje, zato je uvedba skupnih minimalnih standardov nujna. Medtem ko so številne države članice EU določila direktive o AVMS že implementirale, ponekod pa lahko že ocenjujejo uspešnost njihovega prenosa ter učinkovitost različnih ukrepov, prenos direktive o AVMS v slovensko zakonodajo močno zaostaja, čeprav bi se moral zaključiti že pred dobrim letom. Evropska komisija je začela uvajati postopke zoper države članice, ki direktive o AVMS niso pravočasno prenesle v svoj pravni red. Poleg tega je napovedala razpošiljanje obsežnih vprašalnikov, s katerimi naj bi naredili pregled različnih področij. Posebni poudarki bodo dani oglaševanju, ki je namenjeno otrokom (morebitna strožja pravila v posameznih državah članicah), oglaševanju hrane in sprejemanju etičnih kodeksov s tega področja, koregulaciji in samoregulaciji ter dostopnosti vsebin osebam z okvarami vida in sluha. Direktiva o AVMS namreč med drugim določa, da Evropska komisija najpo-

zneje do 19. decembra 2011 in nato vsaka tri leta Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru predloži poročilo o uporabi direktive o AVMS ter po potrebi oblikuje dodatne predloge za njeno prilagoditev razvoju na področju avdiovizualnih medijskih storitev, zlasti ob upoštevanju tehnološkega razvoja, konkurenčnosti sektorja in stopenj medijske pismenosti.

3.2.3.2 Konvencija Sveta Evrope o čezmejni televiziji

Konvencija, ki je v Sloveniji ratificirana od leta 1999 in še velja v okviru Zakona o ratifikaciji Evropske konvencije o čezmejni televiziji in Protokola, ki spreminja Evropsko konvencijo o čezmejni televizij (Ur. l. RS, št.18/1999), je prav tako v postopku spreminjanja. Njena vsebina je usklajena z evropsko Direktivo o televiziji brez meja, ki jo je že nadomestila sodobnejša različica, razvoj dogodkov v okviru prilagajanja konvencije Sveta Evrope pa kljub razlikam v pogledih na medije, ki se v okviru Sveta Evrope obravnavajo predvsem v kontekstu človekovih pravic, kaže na močne težnje, da bi bila tudi posodobljena različica konvencije kar se da usklajena z Direktivo o AVMS.

Zaradi stališča Evropske komisije protokol h konvenciji Sveta Evrope o čezmejni televiziji v letu 2010 še ni bil odprt za podpisovanje. Postavilo se je namreč vprašanje dodane vrednosti konvencije, saj ta predstavlja dodatno administrativno breme in možnost konfliktov v državah, ki jih zavezuje direktiva o AVMS. Kot možna področja, ki ne sodijo med pristojnosti Evropske komisije in še niso urejene v direktivi o AVMS in bi jih zato konvencija lahko urejala, so bila na zasedanjih stalnega

odbora Sveta Evrope obravnavana: neodvisnost regulatorjev, pluralizem medijev, javni servisi, politično oglaševanje, obvestila v javnem interesu in pozivi k dobrodelnosti, poštena predstavitev dejstev; nejasno pa je ostalo vprašanje manjšin. Članice Sveta Evrope vidijo nujnost posodobitve konvencije predvsem zaradi sodelovanja v širši Evropi (države članice, ki mejijo na države nečlanice, posebej poudarjajo pomen konvencije pri promociji vrednot EU), saj ta predstavlja platformo za izmenjavo mnenj in izkušenj za države nečlanice, ki se ne morejo obrniti na odbor za stike in Evropsko komisijo.

3.2.4 Delavnica o otrokom namenjenem oglaševanju hrane in pijače z visoko vsebnostjo maščob, soli in sladkorjev

Agencija za pošto in elektronske komunikacije je 21. maja 2010 organizirala delavnico o otrokom namenjenem oglaševanju hrane in pijače z visoko vsebnostjo maščob, soli in sladkorjev, katere cilj je bil dvigniti raven poznavanja različnih razsežnosti oglaševanja 'nezdrave' hrane v avdiovizualnih medijih in njihove izdajatelje pripraviti na oblikovanje etičnih kodeksov za objavlanje tovrstnih oglasov, ki jih zahteva direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah. Ker prizadevanja za promocijo zdravih prehranjevalnih navad in aktivnega življenjskega sloga niso omejena zgolj na oglaševalce in medije, je agencija k sodelovanju povabila strokovnjake s področij medijskega opismenjevanja, oglaševanja in promocije zdravja, s katerimi je prek študija primerov iz oglaševalske prakse poskušala osvetliti različne vidike te problematike.

Na delavnico so bili vabljeni vsi izdajatelji televizijskih programov, ki so imetniki dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti, večji operaterji kot potencialni ponudniki avdiovizualnih vsebin in predstavniki pristojnih inštitucij. Odziv na delavnico je bil zelo majhen, iz česar lahko sklepamo, da je zavedanje o problematiki otrokom namenjenega oglaševanja hrane in s tem povezanih obveznostih, izhajajočih iz Direktive o AVMS, med izdajatelji zelo nizko. Delavnice so se tako poleg predstavnikov Agencije udeležili predstavniki Ministrstva za kulturo, predstavnice Inštituta za varovanje zdravja, Slovenske oglaševalske zbornice in Zveze potrošnikov Slovenije, ki so tudi predstavile aktivnosti svojih organizacij na tem področju, predavateljica s Fakultete za družbene vede in tri predstavnice medijev. Kljub razmeroma majhni udeležbi je bila razprava zelo živahna, udeleženci so izpostavili številne probleme, možne rešitve pa zgolj nakazali.

Delavnica se je pričela s predavanjem Oglaševanje in otroci, ki ga je pripravila dr. Karmen Erjavec, strokovnjakinja s področja medijskega opismenjevanja (FDV). Zdravstvene vidike otrokom namenjenega oglaševanja hrane in pijače je predstavila predstojnica Centa za promocijo zdravja pri IVZ Mojca Gabrijelčič Blenkuš, predstavnica Zveze potrošnikov Slovenije Marjana Peterman pa je pojasnila, da je današnja družinska prehrana posledica izobilja, velike ponudbe in izbire, prehranjevanje pa je pogosto bolj namenjeno užitku in nagrajevanju kot pa potešitvi lakote. Direktorica Slovenske oglaševalske zbornice Ana Predovič se je skladno s tematiko delavnice osredotočila na tista določila oglaševalskega kodeksa, ki urejajo oglaševanje, namenjeno otrokom. Kodeks posebej ščiti osebe,

mlajše od 16 let, v splošnem pa določa, da mora oglaševanje, ki neposredno ali posredno nagovarja otroke, upoštevati posebnosti otrok, zlasti njihovo zaznavo oglaševanja in odzivanje nanj, saj otroci nimajo znanja, izkušenj in zmožnosti zrele presoje odraslih. Posebno pozornost je treba posvetiti tudi zasnovi in umeščanju oglasov, ki so namenjeni otrokom in mladostnikom, kot tudi tistim, v katerih ti nastopajo. Kot zadnja je nastopila predstavnica agencije, ki je poudarila, da je določba direktive za države članice zavezujoča, pomembno pa je njeno razumevanje v luči širših prizadevanj EU za zmanjševanje otroške debelosti. Sredstva za doseg tega cilja niso natančneje opredeljena, pomembno pa je njeno razumevanje v luči širših prizadevanj EU za zmanjševanje otroške debelosti. Poleg omejitev oglaševanja je posebej pomembna promocija zdravih prehranjevalnih navad in aktivnega življenjskega sloga, zato je zaželeno sodelovanje avdiovizualnega sektorja z zdravstvom.

Razprava, ki se je vnela že med prvim predavanjem in ostala živahna vse do konca, je pripeljala do spoznanja, da je to področje zelo aktualno, vendar kljub aktivnostim različnih institucij in organizacij zaenkrat ostaja brez jasno začrtane politike, ki bi vključevala vse relevantne akterje. Vsi sodelujoči so izrazili pripravljenost za sodelovanje, opozorili pa so tudi na druge sektorje in ustanove, ki bi jih bilo nujno vključiti v tovrsten projekt. Kljub temu da je agencija s pričujočo delavnico sprožila razpravo in skušala opozoriti na to problematiko in bo na tem področju odigrala svojo vlogo, je urejanje tako kompleksnega področja izven njenih pristojnosti. Možni ukrepi, ki so jih izpostavili udeleženci delavnice, so določitev starostne meje,

do katere bi otroke šteli pred oglasi za hrano in pijačo z visoko vsebnostjo maščob, soli in sladkorjev, in časovnih omejitev za predvajanje tovrstnih oglasov. Nujen je tudi sistem, ki bi omogočal enostavno klasificiranje hrane in pijače ter ugotavljanje njune neprimernosti. Strinjali so se tudi, da je ključno izobraževanje in medijsko opismenjevanje otrok, saj jih moramo ozaveštevati in usposobiti, da bodo znali pravilno presojati vsebine in oglase, jih naučiti kritične analize in ocenjevanja oglasov ter prepoznavanja oglaševalskih tehnik. Pri tem lahko veliko vlogo odigrajo mediji in seveda šola, ne smemo pa zanemariti staršev, saj lahko le medijsko pismeni starši otroku primerno pojasnijo medijske vsebine ter nudijo vodenje in razlago.

3.2.5 Strokovne podlage za zaščito otrok in mladoletnikov pred potencialno škodljivimi programskimi vsebinami

Agencija je septembra 2010 zbirala ponudbe za pripravo strokovnih podlag za zaščito otrok in mladoletnikov pred potencialno škodljivimi programskimi vsebinami. Cilj strokovnih podlag je bil izoblikovanje vsebinskih izhodišč za celovito regulacijo programskih vsebin, ki so potencialno škodljive fizičnemu, psihičnemu in moralnemu razvoju otrok in mladoletnikov, tj. vzpostavitev enotnega sistema njihove klasifikacije in nadzora. Poleg regulacije tovrstnih vsebin v televizijskih in radijskih programih so morale strokovne podlage predvideti tudi regulacijo v avdiovizualnih medijskih storitvah in radijskih storitvah na zahtevo, saj se bodo določena pravila v prihodnje širila tudi nanje. Z gledišča potencialne škodljivosti programskih vsebin sta predmet regulacije predvsem nasilje in pornografija, zato je agencija v svojem

povpraševanju zahtevala tudi, da morajo strokovne podlage ponuditi opredelitev teh pojmov z upoštevanjem družbenega in kulturnega konteksta ter omogočati presojo narave programskih vsebin in njihovega možnega vpliva na telesni, duševni in moralni razvoj otrok in mladoletnikov.

Izbrana je bila ponudba Fakultete za družbene vede, ki je ponudila znanstveno utemeljena vsebinska izhodišča za razumevanje določil o zaščiti otrok in mladoletnikov pred škodljivimi programskimi vsebinami. Strokovne podlage uvodoma predstavljajo splošne znanstvene ugotovitve o potencialno škodljivi programski vsebini za fizični, psihični in moralni razvoj otrok in mladoletnikov ter opredeljujejo osnovne termine, v nadaljevanju pa vzpostavljajo natančna merila za varovanje otrok in mladoletnikov pred potencialno škodljivimi programskimi vsebinami in njihove rabe pri razvrščanju televizijskih vsebin. Oblikovanje teh meril je bilo težavno, saj so rizični dejavniki medijskih učinkov nejasno opredeljivi, upoštevati pa je treba tudi dejstvo, da obstajajo številne intervencije spreminljivke, ki vplivajo na možen negativen učinek. Ključno izhodišče pri konkretiziranju rizičnih dejavnikov medijskih učinkov je bila zaščita otrok in mladoletnikov, ki ni podrejena svobodi umetniškega ustvarjanja. Čeprav se znanstveniki strinjajo, da so iz psihološkega vidika »mlada leta« zaključena šele pri 25. letih (postadolescenca), je pri oblikovanju meril nujno upoštevati zakonska določila in doseženo polnoletnost (18 let), pri čemer procesa dozorevanja nagovorjenih mladih gledalcev ni mogoče diferencirati individualno, temveč po starostnih skupinah oz. kot gledalce, ki v določenem času gledajo televizijo.

Znanstvenim podlagam in raziskavam sledi pregled obstoječih modelov (samo)regulacije na tem področju v izbranih državah ter predstavitev zakonskih podlag zaščite otrok in mladoletnikov pred potencialno škodljivimi medijskimi vsebinami v Sloveniji. Drugi del strokovnih podlag ponuja opredelitev in usmeritve za razvrstitev programskih vsebin za otroke in mladoletnike, ki vključujejo osnovne razvrstitve programskih vsebin, programske vsebinske kategorije, časovne in starostne kategorije ter na koncu povsem praktično zasnovan ključ razvrščanja programskih vsebin po kategorijah. Pri tem so zajeta merila za opredelitev programskih vsebin, katerih predvajanje je prepovedano na linearni TV, z omejitvami pa dovoljeno na nelinearnih AVMS, saj bi lahko resno škodovala telesnemu, duševnemu ali moralnemu razvoju otrok in mladoletnikov; programskih vsebin, ki utegnejo škodovati telesnemu, duševnemu ali moralnemu razvoju otrok in mladoletnikov in katerih predvajanje je v televizijskih programih dopustno le pod pogojem, da so omejene s tehnično zaščito, ki je ni mogoče odstraniti s strani uporabnika in omogoča dostop le tistim, ki imajo dovoljenje za ogled, ali s primerno izbranim časom predvajanja, ter programskih vsebin, ki niso primerne za otroke in mladoletnike različnih starostnih skupin in morajo biti zato primerno časovno umeščene v program.

Enoten sistem klasifikacije in nadzora programskih vsebin, ki so potencialno škodljive za razvoj otrok in mladoletnikov, postavlja merila za opredelitev prepovedane vsebine ter zakonsko določene starostne (12, 15 in 18 let) in z njimi povezane časovne (po 21.00, 22.00 in 24.00 uri) kategorije. Dela, ki so kategorizirana kot »18+« za tradicio-

nalno televizijo, so dosegljiva za video na zahtevo brez časovne omejitve in s tehnično zaščito (PIN). V primeru pornografije in neupravičenega nasilja, torej pri vseh tistih vsebinah, ki niso prepovedane, vendar je pri njih potrebna najvišja stopnja zaščite mladoletnikov, je vsebina posebej kategorizirana za video na zahtevo (nelinearne storitve) z nujno sočasno uvedbo obeh varoval, torej tehnične zaščite (PIN) in predvajanja od 24.00 do 5.00 ure.

Uvedba ustrezne tehnične zaščite je prilagojena za vse avdiovizualne medijske storitve, torej tako za tradicionalno televizijo, kot tudi nelinearne storitve. Ker raziskave kažejo, da prevladujoča tehnična zaščita pri spremljanju tradicionalne televizije v praksi ne deluje, je potrebna takšna zaščita, ki je gledalec ne more odstraniti in bo od njega pri vsakem posamičnem gledanju strogo kategoriziranih vsebin zahtevala vnos kode. Na podlagi predpostavke o večji aktivnosti gledalcev pri izbiri programske vsebine za nelinearne storitve so dela, ki so kategorizirana kot »18+« za tradicionalno televizijo, dosegljiva za video na zahtevo s tehnično zaščito (PIN) in brez časovne omejitve.

Na podlagi strokovnih podlag bodo v prihodnje organizirane delavnice za izdajatelje, nastal pa bo tudi vodič za starše, katerega cilj bo osveščanje in usmerjanje staršev, da bodo znali presojsati možne učinke vsebin in tveganje za otroke, otrokom primerno pojasniti medijske vsebine in jim nuditi ustrezno vodenje.

3.2.6 Priprava projekta Digi.TV – transnacionalno sodelovanje pri aktivnostih prehoda na digitalno radiodifuzijo

Projekt Digi.TV je namenjen transnacionalnemu sodelovanju pri aktivnostih prehoda na digitalno radiodifuzijo in je namenjen harmonizaciji aktivnosti prehoda na digitalno radiodifuzijo v devetih državah JV Evrope (Slovenija, Italija, Avstrija, Madžarska, Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora in Makedonija), ki zaradi geografskih, tehnoloških, pravnih, ekonomskih, družbenih in infrastrukturnih razlik med državami potekajo neusklajeno.

Ključno vlogo v projektu igra mreža nacionalnih regulatorjev, katerih sodelovanje je za sinhronizacijo dejavnosti prehoda na digitalno radiodifuzijo in koordinacijo digitalne dividende odločilno. Bistvene dejavnosti projekta so usmerjene v in organizacijo aktivnosti, ki bodo omogočile komunikacijo med partnerji pri projektu ter izmenjavo izkušenj in znanja med državami EU in državami ciljne regije.

Cilji projekta so premostiti razkorake med državami, ustvarjati pogoje in pospešiti proces izklopa analogne radiodifuzije, tam, kjer do njega še ni prišlo, povečati usklajenost pravnih in tehničnih okvirov, preprečiti fragmentacijo trga ter optimizirati uporabo sproščenih frekvenc za nove širokopasovne storitve in učinkovito rabo digitalne dividende.

Agencija, ki v partnerstvu projekta Digi.TV nastopa kot vodilna partnerica, je v letu 2010 vodila priprave dokumentacije projekta in koordinirala aktivnosti za pridobitev sredstev iz programa tran-

snacionalnega sodelovanja Jugovzhodna Evropa. Po uspešni oceni prijave v prvem krogu, je agencija v sodelovanju s 14 partnerji iz 12 držav iz širšega sosledstva zbrala obsežno dokumentacijo, pripravila podrobno utemeljitev projekta in do roka, ki se je iztekel 7. septembra 2010, vložila končno prijavo. Napovedi, da bodo rezultati razpisa objavljeni do konca leta 2010, se niso uresničile, saj so se postopki ocenjevanja prijavljenih projektov zavlekli, vendar je pričakovati, da bo izid znan v začetku leta 2011.

Ob agenciji, ki bo v primeru uspešne kandidature oziroma odobritve projekta prevzela odgovornost za njegovo izvedbo, v projektu Digi.TV sodelujejo še:

- AGCOM in CORECOM FVG (nacionalni in regionalni regulator iz Italije);
- RTR (nacionalni regulator iz Avstrije);
- NMHH (nacionalni regulator iz Madžarske);
- HAKOM in AEM (nacionalna regulatorja - za elektronske komunikacije in za elektronske medije - Hrvaške);
- RAK (nacionalni regulator iz Bosne in Hercegovine);
- RRA (nacionalni regulator iz Srbije);
- BAM in Ekip (nacionalna regulatorja - za elektronske komunikacije in za elektronske medije, iz Črne gore);
- SRD (nacionalni regulator za radiodifuzijo iz Makedonije);
- NCRT (nacionalni regulator iz Albanije);
- Sintesis (neprofitni testni laboratorij za NGN iz Slovenije).

3.2.7 Analiza digitalnega okolja

Agencija je ob koncu leta 2010 naročila analizo digitalnega okolja. Izbrana je bila ponudba Petre Oseli, Semantia s.p., ki je zajela obsežen pregled trenutnega stanja digitalnih tehnologij in njihove uporabe pri nas in po svetu. Raziskovalka je za potrebe te analize izvedla tudi kvalitativno raziskavo med uporabniki in poznavalci digitalnih storitev, katere namen je bil pridobiti pogled na tematiko s strani zunanjih, v raziskavo nevpeljenih oseb in iz njihovega »zornega kota« osvetliti ključna vprašanja. Kvalitativna raziskava je bila opravljena na majhnem vzorcu in ne omogoča statističnega sklepanja na širši krog ljudi oziroma na populacijo, omogoča pa dodatno razlago in osvetlitev izbranih tematik, predvsem z vidika vprašanj, »zakaj imajo uporabniki takšne navade«, »kako razmišljajo« in podobno. Z vsakim izmed njih je bil izveden osebni, vsebinsko poglobljeni in nestrukturirani intervju s pomočjo tematskih sklopov oziroma izhodišč za potrebe analize.

Analiza navaja podatke RIS (Raba interneta v Sloveniji), po katerih je bilo v Sloveniji konec leta 2009 74 % uporabnikov interneta (v populaciji 10-75 let), tj. 1.249.000 oseb, vsak dan pa je internet uporabljalo 60 % populacije. Po podatkih Statističnega urada RS je v prvem četrtletju 2010 24 % populacije (10-74 let) za dostop do interneta uporabljalo mobilne naprave¹⁶. Slovenija je pri dostopu gospodinjstev do interneta na ravni evropskega povprečja¹⁷ (Evropa 70 %, Slovenija 68 %), medtem ko je pri deležu uporabnikov interneta nad evropskim povprečjem – v Evropi je dnevni uporabnikov je 53 %, v Sloveniji pa 60 %. Delež uporabnikov interneta je največji med mlajšimi

uporabniki - evropsko povprečje v starostni skupini od 16 do 24 let je 90 %, v Sloveniji pa kar 97 % internetnih uporabnikov.

Med uporabniki, ki so digitalni svet osvojili že odrasli, in med uporabniki, ki so v digitalnem svetu odraščali, je velik razkorak v t. i. »informacijski pismenosti«. Pri slednjih uporaba tehnologij vpliva na njihovo zaznavanje sveta in spoznavanje sebe, predvsem pa vse bolj na njihovo učenje in izobraževanje. »Otroci digitalnega sveta« vse več informacij dobijo na internetu, kjer je med njihovimi glavnimi viri Youtube, medtem ko jim Facebook predstavlja eno glavnih poti za stik s prijatelji.

Tudi v Sloveniji so najbolj popularni vodilni svetovni družabni mediji, vendar sistematskih podatkov o rabi ni na voljo. Največ, preko 600.000 uporabnikov ima Facebook, vendar podatek izhaja iz števila profilov in ne odraža nujno števila aktivnih uporabnikov. Na področju poslovnega mreženja je najbolj razširjen LinkedIn, v svetu popularni Twitter pa ima v Sloveniji le nekaj tisoč (po zadnjih podatkih 6000) uporabnikov, med katerimi so večinoma mnenjski vodje – strokovnjaki s področja visokih tehnologij in digitalnih tehnologij, novinarji in drugi, ki se profesionalno ukvarjajo z mediji, blogerji idr., število uporabnikov pa hitro raste.

V Sloveniji domačih družabnih medijev nimamo, so pa vzpostavljene različne spletne skupnosti. Med njimi so najbolj priljubljeni spletni portali podjetja Pro Plus: Zadovoljna.si (z dosegom 365.000 uporabnikov), Cekin.si (308.000), Vizi-ta.si (308.000) Bibaleze.si (250.000), Moškisvet.com (242.000). Doseg več kot 200.000 uporabni-

¹⁶ Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije ...«, SURS.

¹⁷ Povprečje vključuje 27 držav članic EU ter Hrvaško, Norveško in Turčijo. Vir podatkov je Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat>), "Internet access and use in 2010".

kov imata tudi spletna video portala Genspot in Mojvideo.

V Sloveniji kar 96 % uporabnikov interneta vsaj občasno spremlja video vsebine na spletu, 37 % anketiranih pa zaradi tega manj pogosto gleda televizijo¹⁸. V raziskavi so ugotovili, da je med spletnimi video gledalci najbolj priljubljen portal YouTube (spremlja ga 87 % uporabnikov), sledi Google video (ki v zadnjem času ni aktiven, saj nima novih objav), na tretjem mestu pa je s 24 % uporabnikov največji domači video portal, Mojvideo.com.

Med slovenskimi mediji je najbolj dominantno v digitalni svet vstopil Pro Plus, ki prek svojih novinarjev nastopa na Twitterju, na področju videa na zahtevo pa je uvedel storitev Popplus, edini z zahodnim poslovnim modelom, ki bi se v slovenskem prostoru lahko obdržal. Na spletnem portalu so po vzoru tujih televizijskih in produkcijskih hiš na voljo plačljive (mesečna naročnina) vsebine lastne in kupljene produkcije. Pro Plus ima tudi najbolj obiskane spletne portale (pet spletnih mest z dosegom več kot 200.000 uporabnikov)¹⁹.

3.2.8 Strokovni nadzor televizijskih in radijskih programov po Zakonu o medijih

3.2.8.1 Programi posebnega pomena

Agencija je v letu 2010 iz izpeljala pet postopkov strokovnega nadzora v povezavi s statusi programov posebnega pomena. V treh postopkih so izdajatelji želeli pridobiti status programa posebnega pomena.

Izdajatelj televizijskega programa TV Primorka, ki je imetnik statusa lokalnega televizijskega programa posebnega pomena, je želel pridobiti status regionalnega televizijskega programa posebnega pomena. Program je začel oddajati v radiodifuzni digitalni tehniki in pokriva dovolj veliko število prebivalcev, da je izpolnjeval pogoj glede regionalnega pokrivanja prebivalcev s svojim signalom. Ker program TV Primorka ni izpolnjeval pogoja glede zadostnega deleža regionalnih programskih vsebin, mu agencija statusa regionalnega programa posebnega pomena ni dodelila. Podoben postopek je potekal v primeru programa Televizija Celje. Izdajatelj s statusom lokalnega televizijskega programa z območja Celja in okolice je prav tako želel pridobiti status regionalnega televizijskega programa posebnega pomena, katerega pa mu zaradi pomanjkanja regionalnih vsebin v programu ni uspelo pridobiti.

V začetku leta 2010 je agencija regionalni mreži povezanih lokalnih programov posebnega pomena Alpski val in Radio Odmev z imenom Primorski val dodelila status regionalne mreže lokalnih radijskih programov posebnega pomena. Izdajatelja programov Alpski val, ki deluje na območju Kobarida z okolico in Radio Odmev, ki deluje na območju Cerkna z okolico, delujeta na demografsko ogroženih in gospodarsko nerazvitih območjih, zato sta želela z medsebojno programsko povezanostjo izboljšati kakovost lokalnih vsebin ter povečati slišnost lokalnih vsebin z obeh območij. Agencija je v postopku pridobitve statusa ugotovila, da izdajatelja izpolnjujeta vse predpisane pogoje za pridobitev in jima dodelila status regionalne mreže lokalnih radijskih programov posebnega pomena.

¹⁸ Po podatkih podjetja Iprom, ki je vodilno slovensko podjetje za spletno medijsko načrtovanje in organizacijo spletnih oglaševalskih akcij in ki je v sodelovanju z družbo Valicon izvedlo raziskavo med spletnimi uporabniki. Raziskava se je s spletno anketo izvajala med decembrom 2009 in januarjem 2010, v njej pa je sodelovalo 1662 internetnih uporabnikov.

¹⁹ Kvalitativna raziskava o digitalnem svetu – raba tehnologij, potrošnja medijev in poslovni modeli; intervjuji s strokovnjaki in uporabniki, APEK in Semantia, december 2010.

Agencija se je v letu 2010 odločila za nadzor določenih radijskih in televizijskih programov, v katerih je bilo mogoče zaznati programske spremembe ali spremembe v lastniških strukturah medijev.

S pomočjo treh postopkov je agencija ugotovila, da radijski program Radio Robin še vedno izpolnjuje zahtevane pogoje za lokalni status programa posebnega pomena, Koroški radio ter Radio Ptuj pa še vedno izpolnjujeta pogoje za imetnika statusa regionalnega radijskega programa posebnega pomena.

V dveh primerih je bilo ugotovljeno neizpolnjevanje pogojev za status kot jih zahteva Zakon o medijih in njegovi podzakonski akti, zato je agencija v soglasju s Svetom za radiodifuzijo programoma status odvzela.

V primeru strokovnega nadzora radijskega programa Radio Goldi Savinjski val je agencija ugotovila, da program ni izpolnjeval večine od zahtevanih pogojev za status lokalnega programa posebnega pomena. Iz nadzora je razvidno, da so se lastniške spremembe odrazile tako v programu kot tudi v kadrovske strukturi programa Radia Goldi Savinjski val.

Agencija je prav tako domnevala, da so na izpolnjevanje programskih in ostalih pogojev za status regionalnega televizijskega programa TV Pika vplivale lastniške spremembe. V nadzorstvenem postopku se je domneva potrdila, zato je agencija izdajatelju programa v soglasju s svetom status odvzela. Kasneje se je pokazalo, da so imeli lastniki namen program TV Pika ukiniti in ga nadomestiti s programom POP Brio.

Kot kažejo postopki nadzora in podatki na medijskem trgu se gospodarska kriza močno vpliva tudi na poslovanje programov s statusom posebnega pomena, še posebej je prizadela programe s statusom lokalnega programa posebnega pomena.

3.2.8.2 Zaščita otrok in mladoletnikov pred potencialno škodljivimi in neprimernimi vsebinami v televizijskih programih

V letu 2010 je agencija obravnavala manjše število postopkov, ki so se nanašali na zaščito otrok in mladostnikov pred potencialno škodljivimi in neprimernimi vsebinami v televizijskih programih, kot v preteklem letu, ko je obravnavala 8 postopkov kršitev. Agencija je zato v letu 2009 organizirala posvet na temo izvajanja učinkovite zaščite otrok v televizijskih programih pred potencialno škodljivimi vsebinami, na katerem je želela osvetliti problematiko predvajanja neprimernih vsebin v televizijskih programih in izdajatelje televizijskih programov vzpodbuditi k označevanju vsebin, ki so neprimerne za otroke, ter jih pozvati k večji pozornosti pri umeščanju tovrstnih vsebin v njihove programe.

Posvet in drugi izvedeni ukrepi, kot so sankcije za kršitve v programih, so imeli učinek že v naslednjem letu 2010, ko je agencija izpeljala le tri postopke, v katerih je obravnavala pritožbe glede predvajanja domnevno škodljivih in neprimernih vsebin za otroke in mladoletnike v televizijskih programih. K spoštovanju določil 84. člena Zakona o medijih (Zmed), ki ureja zaščito otrok in mladoletnikov pred potencialno škodljivimi vsebinami, je agencija pozvala tudi novega izdajatelja televizijskega programa v slovenskem medijskem pro-

storu PINK SI. Učinek poziva je bil takojšen, saj je izdajatelj pričel zadevne vsebine kmalu ustrezno označevati oziroma jih umeščati v svoj program.

Še v letu 2009 je agencija prejela pritožbo zaradi predvajanja nasilja in nezaščitenosti vsebine pred otroki v filmih »Šesti čut« in »Distorzija« v televizijskih programih Televizija Slovenija 1 in Televizija Slovenija 2. Agencija je v obeh filmih ugotovila predvajanje nasilnih prizorov in neupoštevanje določil ZMed ter Pravilnika o določitvi vizualnega in akustičnega opozorila za programske vsebine, ki niso primerne za otroke in mladoletnike.

V filmu »Šesti čut« je šlo predvsem za predvajanje nasilnih prizorov v t.i. »akcijskem filmu«, kot so prizori različnih načinov ubijanja, ugrabitve, pretepanja, streljanja, lova na človeka, pregona z avtomobili, izmaličenih trupel, strelskega obračuna in podobno. V celovečernem filmu »Distorzija« so bili predvajani prizori z uporabo pogovornega jezika (mladostniški sleng), ki vsebuje veliko preklinjanja in vulgarizmov, ki se v filmu pojavljajo v spletu z verbalnim nasiljem (zaničevanjem in poniževanjem, s prizori preklinjanja glavnih junakov, prepira v družini, psihičnega nasilja učitelja nad učencem, nasilnih prepirsov med sovrstniki in podobno) ali v spletu s fizičnim nasiljem (metanja predmetov skozi okno, razbijanja inventarja v vadbenem prostoru, prerivanjem igralcev in podobno). Mladostniki so bili v filmu prikazani tudi v dejanjih, ki so družbeno bolj nadzirana in s tem pogojno sprejemljiva ali celo nesprejemljiva, kot so kajenje in uživanje alkohola (prizori uživanja alkohola s strani mladostnikov, prizori kajenja učiteljice in srednješolca).

Pred predvajanjem filmov »Šesti čut« in »Distorzija« izdajatelj ni predvajal ustreznega vizualnega in akustičnega opozorila, da vsebina ni primerna za otroke in mladoletnike do 15. leta starosti, med predvajanjem pa filma nista bila označena z ustreznim vizualnim simbolom. Agencija je izdajatelju naložila odpravo nepravilnosti v najkrajšem možnem roku enega meseca in nadaljnje ustrezno označevanje vsebin ter primerno umeščanje tovrstnih vsebin v program.

Inšpektorat RS za kulturo in medije je agenciji odstopil prijavo glede domnevne kršitve 84. člena ZMed v televizijskem programu SPONKA TV. Po navedbah prijavitelja naj bi se v programu praviloma po polnoči predvajale vsebine pornografskega programa SCT brez tehnične zaščite ali drugih opozoril, ki bi zagotavljala zaščito otrok in mladostnikov pred pornografskimi vsebinami. Agencija je pri pregledu posnetkov predvajanega programa SPONKA TV zasledila programske vsebine s prevladujočimi eksplicitnimi prizori seksualnosti in ugotovila, da so bile te programske vsebine predvajane skladno s 84. členom Zmed. Omenjene vsebine so bile predvajanje med polnočjo in peto uro zjutraj, pred njihovim predvajanjem je bilo predvajano vizualno, ne pa tudi akustično opozorilo, ves čas predvajanja programskih vsebin je bil v zgornjem levem kotu predvajan predpisan simbol. Ne glede na to, da akustično opozorilo, ki ga zakonodaja v takih primerih predvideva, ni bilo predvajano, je agencija ugotovila, da je bil z objavo vizualnega opozorila in vizualnega simbola med predvajanjem omenjenih programskih vsebin ter s časom predvajanja le teh dosežen namen opozorila gledalcem pred vsebinami, ki so sledile.

V naslednjem primeru je Inšpektorat RS za kulturo in medije agenciji odstopil prijavo zoper televizijski program TV 1000, v katerem naj bi se predvajali pornografski filmi brez zaščite, ki bi mladoletnim preprečila ogled teh vsebin. Agencija je ugotovila, da izdajatelj televizijskega programa TV 1000 nima sedeža v Sloveniji in zato tudi ni vpisan v razvid medijev, zaradi česar ta program ne sodi pod jurisdikcijo Republike Slovenije in s tem tudi ne v stvarno pristojnost agencije. Agencija zato ni mogla izvesti strokovnega nadzorstva, je pa kljub temu pregledala posnetke omenjenega programa in podala strokovno mnenje glede domnevno spornih vsebin. V programu TV 1000 so se predvajale programske vsebine s prevladujočimi prizori seksualnosti v času med polnočjo in peto uro zjutraj, pred tem pa je bilo predvajano vizualno in akustično opozorilo o neprimernosti vsebine za mladoletne. Tovrstna opozorila so bila predvajana skladno z določili Direktive o televiziji brez meja in Konvencije o čezmejni televiziji, ki veljajo za države članice Evropske unije in Sveta Evrope.

Agencija je v letu 2010 namenila veliko pozornosti nadzoru izvajanja zaščite otrok v televizijskih programih. To bo počela tudi v prihodnje, ko se bo regulacija zaščite otrok in mladoletnikov na podlagi Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah razširila na avdiovizualne medijske storitve na zahtevo.

3.2.8.3 Oglaševalske vsebine

Agencija je v letu 2010 precej pozornosti namenila nadzoru omejitev oglaševanja v televizijskih programih. Izpeljala je deset postopkov, v katerih

je preverjala in ugotovila kršitve določil o televizijskem oglaševanju, ki jih predpisujejo členi 93 do 99 Zakona o medijih. Strokovni nadzor televizijskih programov je bil osredotočen na upoštevanje pravil o oglaševanju v času največje gledanosti televizijskih programov, v t.i. »prime time« časovnem intervalu med 18. in 23. uro.

Za leto 2010 je bilo značilno tudi medsebojno prijavljanje izdajatelja najbolj gledanega »komercialnega« televizijskega programa ter izdajatelja javnih televizijskih programov glede kršitev oglaševalskih deležev v celi uri predvajanega programa.

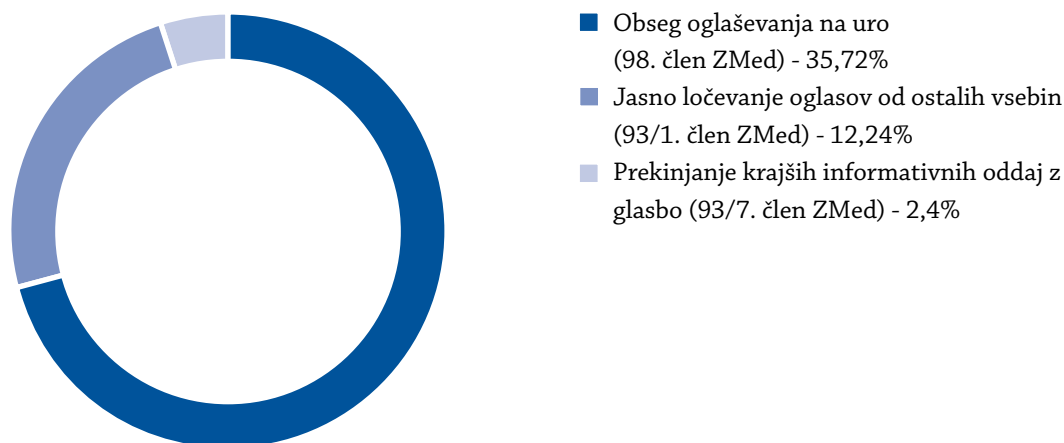
Število ugotovljenih kršitev posameznih oglaševalskih določil kaže, da je bilo daleč največ kršitev s področja omejitev oglaševalskih vsebin na uro. Nekatere postopke je začela agencija po uradni dolžnosti, medtem ko so ostali posledica medsebojnih prijav izdajateljev.

V primerih nejasnega ločevanja oglaševalskih vsebin od ostalih programskih vsebin, agencija ugotavlja, da se v večini primerov pojavlja umeščanje oglasov v programske vsebine. To je po mnenju agencije posledica uveljavitve Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki pod določenimi pogoji dopušča promocijsko prikazovanje izdelkov ali storitev. Direktiva še ni implementirana v slovenski pravni red, a jo kot kaže praksa izdajatelji že uporabljajo v svojih programih. Uporaba promocijskega prikazovanja izdelkov ali storitev v programskih vsebinah, nastalih v produkciji slovenskih izdajateljev, še ni dovoljena in se še vedno interpretira kot prikrito oglaševanje. Direktiva namreč dovoljuje promocijsko prikazovanje izdel-

kov ali storitev pod natančno določenimi pogoji, ki še niso preneseni v slovensko medijsko zakonodajo. Zelo pomembno namreč bo, da se slovenske gledalce pred pričetkom izvajanje tovrstne prakse temeljito seznani z dejstvom, da se v določenih

programskih vsebinah pojavljajo namenoma umeščeni proizvodi in storitve, ter se jih o tem ustrezno obvesti še pred vsako posamezno vsebino, v katero so proizvodi in storitve umeščeni.

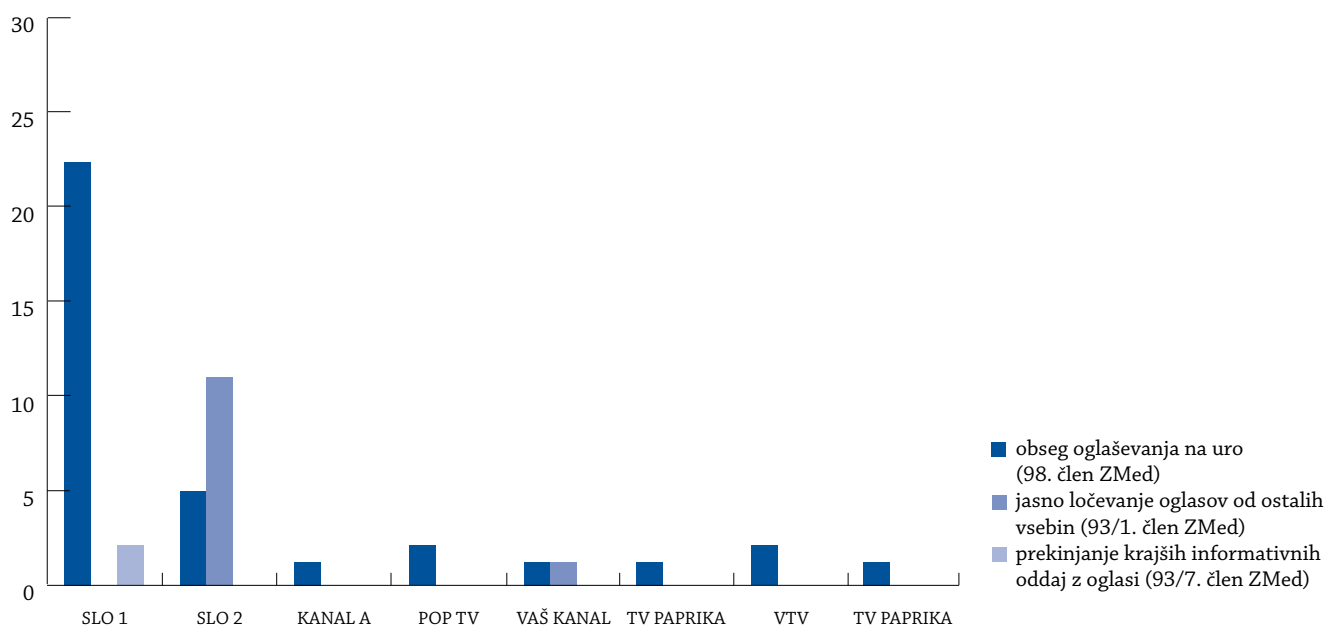
Graf 30: Število ugotovljenih kršitev po posameznih oglaševalskih določilih v televizijskih programih

Vir: APEK

V vseh postopkih, ki jih je vodila agencija, je ugotovila presežen dovoljen obseg oglaševanja med 18. in 23. uro. V dveh programih je agencija ugotovila 12 kršitev člena, ki določa, da morajo biti

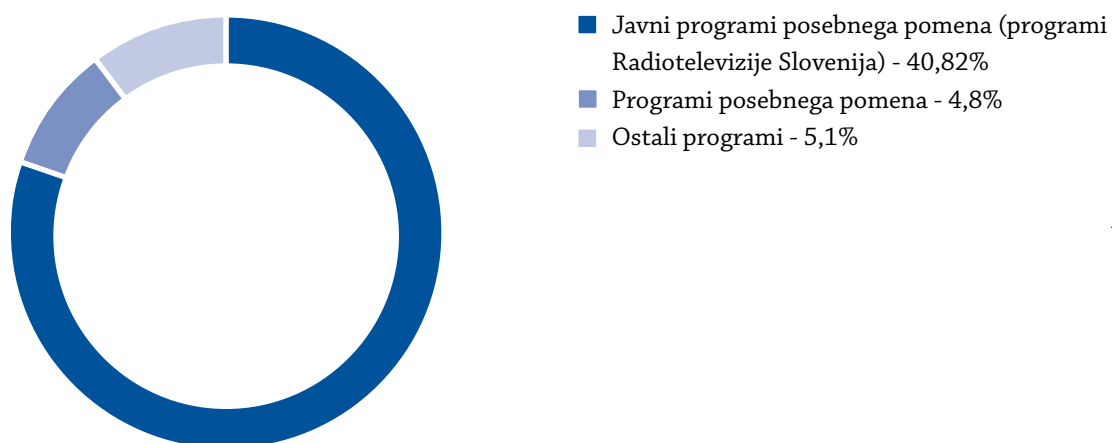
oglasilni zvokovno in optično jasno ločeni od ostalih programskih vsebin, v enem programu pa je dvakrat ugotovila nedovoljeno prekinjanje z oglasi v informativnih oddajah, krajši od 30 minut.

Graf 31: Število ugotovljenih kršitev oglaševalskih določil po posameznih televizijskih programih

Vir: APEK

Podatki kažejo, da je bilo na podlagi vseh izvedenih postopkov največ kršitev v programih Radiotelevizije Slovenija. Ob tem je potrebno poudariti,

da je bilo nad temi programi opravljenih tudi največ strokovnih nadzorov.

Graf 32: Število ugotovljenih kršitev glede na »status« televizijskega programa

Vir: APEK

Največ kršitev je agencija ugotovila v televizijskih programih Radiotelevizije Slovenija, pri katerih je šlo predvsem za presežen obseg dovoljenih 9 minut oglasov na uro v času med 18. in 23. uro. Za

ostale t.i. »komercialne« programe znaša omejitev oglaševanja na uro v celotnem dnevu 20-odstotkov v celi uri oziroma 12 minut.

Tabela 7: prekoračitve obsega oglaševanja po posameznih televizijskih programih v času največje gledanosti med 18. in 23. uro

	SLO 1	SLO 2	POP TV	KANAL A	TV PIKA	VAŠ KANAL	VTV	TV PAPRIKA	
MED URAMA									Povprečno v eni uri
18.-19.	13:24 18:32 09:77 11:53 09:24 12:45 13:35	16:50			31:31	13:42	13:09		15:01
19.-20.	09:12 09:20 09:22 09:11 09:05 09:21	09:47					14:41		09:59
20.-21.	09:11 09:29 09:04		12:07	13:47					10:44
21.-22.	14:32 17:17	13:41							15:10
22.-23.	09:05 10:13 14:26 09:42 11:24	09:21					17:53		11:43
Povprečno v programu	11:01	13:23	12:07	13:47	31:31	13:42	13:55	17:53	

Vir: APEK

Omejitev oglaševanja v času med 18. in 23. uro za televizijske programe Radiotelevizije Slovenija znaša 9 minut v celi uri, za ostale programe pa 12 minut v celi uri.

Za vse zgoraj navedene prekoračitve obsega oglaševanja v televizijskih programih v času največje gledanosti med 18. in 23. uro je agencija v postopkih nadzora izdajateljem naložila odpravo kršitev v roku enega meseca.

Podatki iz tabele kažejo, da so bile največje prekoračitve obsega oglaševanja na uro v programu Televizije Slovenija 1 zaznane v času med 18. in 19. uro in med 21. in 22. uro, to je v času, ko je gledalcev TV programov največ. V času med 18. in 19. uro so se v programu Televizije Slovenija 1 predvajale informativne oziroma izobraževalne vsebine, ki so oglaševale določeno podjetje, izdelke ali storitve in so bile opredeljene kot oglaševalske vsebine, ki pa niso bile označene kot takšne. V času med 19. in 20. uro in med 22. in 23. uro se je na Televiziji Slovenija 1 predvajal predvsem informativni program, ki je kot kaže najbolj zanimiv za oglaševalce. V času med 21. in 22. uro je prišlo do prekoračitev obsega oglaševanja na Televiziji Slovenija 1 zaradi informativno-oglaševalskih oddaj, v programu Televizije Slovenija 2 pa je do velikih prekoračitev oglaševanja v času med 21. in 22. uro prišlo zaradi prenosov športnih dogodkov (svetovno nogometno prvenstvo, boks). Agencija zaznava, da se je v zadnjih nekaj letih obseg oglasov zelo povečal med prenosi posameznih večjih oziroma pomembnejših športnih dogodkov, kar se odraža tudi v številu kršitev v času teh prenosov. Prekoračitve oglaševanja na uro nastajajo tudi zaradi umeščanja oglasov v same programske

vsebine, kar izdajatelji razumejo kot promocijsko umeščanje izdelkov v programske vsebine. V teh primerih gre za oglaševanje, ki ima za posledico prekoračitve dovoljenega obsega oglaševanja na uro.

3.2.8.4 Avdiovizualna dela

Izdajatelji televizijskih programov so na podlagi 91. člena Zakona o medijih agenciji do konca februarja 2010 posredovali poročila o doseženih deležih slovenskih in evropskih avdiovizualnih del v letu 2009.

Izdajatelji televizijskih programov si morajo prizadevati, da slovenska avdiovizualna dela v njihovih programih vsako leto obsegajo pomemben delež letnega oddajnega časa, minimalni delež pa mora obsegati najmanj 2 odstotka letnega oddajnega časa. Dosežen delež naj bi izdajatelji vsako leto povečevali v primerjavi z deležem iz preteklega leta. Kot je razvidno iz tabele, so vsi izdajatelji izpolnili vse minimalne predpisane zahteve.

Izdajatelji televizijskih programov si morajo prizadevati, da evropska avdiovizualna dela v njihovih programih vsako leto obsegajo večinski delež letnega oddajnega časa, minimalni delež pa mora obsegati najmanj 20 odstotkov letnega oddajnega časa. Dosežen delež naj bi izdajatelji vsako leto povečevali v primerjavi z deležem iz preteklega leta. Kot je razvidno iz tabele so vsi izdajatelji izpolnili minimalni zahtevan delež, tudi izdajatelj Radiotelevizija Slovenija, za katerega je zahtevan 25-odstotni delež v programih SLO 1 in SLO2.

Izdajatelji televizijskih programov si morajo pri-

zadevati, da evropska avdiovizualna dela neodvisnih producentov v njihovih programih vsako leto obsegajo najmanj 10 odstotkov letnega oddajnega časa, in delež vsako leto povečevati v primerjavi z deležem iz preteklega leta, dokler ta deležni ni do-

sežen. Kot je razvidno iz tabele, so vsi izdajatelji že dosegli zahtevan delež, tudi izdajatelj Radiotelevizija Slovenija, ki mora doseči najmanj četrtno (od 25 odstotkov) deleža slovenskih avdiovizualnih neodvisnih producentov.

Tabela 8: Deleži slovenskih in evropskih avdiovizualnih del televizijskih programov v letu 2009

PROGRAM	DELEŽ EVROPSKIH AUDIOVIZUAL- NIH DEL	DELEŽ SLOVENSKIH AUDIOVIZUAL- NIH DEL	DELEŽ EVROPSKIH AUDIOVIZUAL- NIH DEL NEOD- VISNIH PRODU- CENTOV	DELEŽ AUDIOVIZU- ALNIH DEL EVROPSKIH NEODVISNIH PRODUKTOV, KI NISO STAREJ- ŠA OD 5 LET
Čarli TV	20%	20%	/	/
Golica TV	20%	20%	/	/
I-TV	67,92%	2,31%	27,046	/
Net TV	35%	12,14%	10,98%	100%
Net XXL	80%	20%	10%	100%
RTS	37%	36%	11,3%	100%
Šport TV 1	/	89%	/	/
Šport TV 2	/	85%	/	/
Pop TV	68,5%	19%	19,4%	52,6%
Kanal A	64,6%	7,1%	36,6%	74,8%
TV Pika	80,8%	35,5%	81%	73,2%
Televizija Koper Capodistria /TV KC/: regionalni televizijski program	61,2%	29,9%	10,5%	84,7%
Televizija Koper Capodistria /TV KC/: televizijski program za italijansko narodno skupnost	61,2%	29,9%	10,5%	84,7%
Televizija Maribor - Tele M	76,2%	41,5%	11,2%	90,8%
Televizija Slovenija 1 / SLO1/	61,2%	29,9%	10,5%	84,7%

Vir: APEK

Televizija Slovenija 2 / SLO2/	61,2%	29,9%	10,5%	84,7%
Televizija Slovenija 3 / SLO3/	61,2%	29,9%	10,5%	84,7%
TV 3	25,28%	4,88%	25,28%	64,32%
Vaš kanal	19,9%	22,5%	19,9%	98,4%
Vaša televizija (VTV)	47,8%	38,2%	17,3%	92,9%

Agencija je v letu 2010 izvajala tudi strokovne nadzore, s katerimi je preverjala podatke, ki so bili podlaga za pripravo poročil izdajateljev slovenskih televizijskih programov za leto 2009 o doseženih deležih slovenskih avdiovizualnih del, slovenskih avdiovizualnih del neodvisnih producentov, evropskih avdiovizualnih del ter evropskih avdiovizualnih del neodvisnih producentov.

Tabela 9: Ugotovljeni deleži avdiovizualnih del televizijskih programov v letu 2009

PROGRAM	EU AVDIOVIZUALNA DELA V Odstotkih	SLOVENSKA AVDIOVIZUALNA DELA V Odstotkih	AVDIOVIZUALNA DELA EU NEODVISNE PRODUKCIJE V Odstotkih	AVDIOVIZUALNA DELA EU NEODVISNE PRODUKCIJE, KI NISO STAREJŠA OD 5 LET, V Odstotkih
NET TV	34,13	12,94	10,98	99,55
RTV SLO	50,34	29,39 (neodv. 7,35)	11,86	/
VTV	46,16	37,22	12,47	100,00
TV 3	25,28	4,88	25,28	64,32
Vaš Kanal	38,54	10,14	19,86	94,16
RTS	69,8	53,6	21,3	96,2
POP TV	/	/	/	/
Kanal A	/	/	/	/
TV Pika	/	/	/	/
TV Paprika	/	/	/	/

Vir: APEK

Agencija od izdajateljev programov POP TV, Kanal A, TV Pika in TV Paprika že drugo leto zapored ni prejela zahtevanih razčlenjenih podatkov o predvajanih avdiovizualnih delih v letu 2008, zato v teh upravnih postopkih ni mogla odločati. O tem je obvestila tudi Ministrstvo za kulturo. Agencija meni, da bi bilo potrebno zakonodajo ustrezno spremeniti, da se ji omogoči pridobiti potreben podatek od izdajateljev za izvedbo postopkov nadzora oziroma sankcionirati izdajatelje, ki potrebnih podatkov agenciji ne posredujejo.

Pri preostalih programih je agencija ugotovila, da so izdajatelji (razen izdajatelja programa NET TV) v letu 2009 predvajali zadostne deleže slovenskih avdiovizualnih del, slovenskih avdiovizualnih del neodvisnih producentov, evropskih avdiovizualnih del ter evropskih avdiovizualnih del neodvisnih producentov, zato je te postopke zaključila brez izrečenih sankcij. Izdajatelj programa NET TV ni izpolnil kvote evropskih avdiovizualnih del in ob tem navedel objektivne razloge za neizpolnjevanje deležev. Agencija je v soglasju z Ministrstvom za kulturo RS izdajateljeve razloge opredelila kot utemeljene in postopek ustavila. Podatki o doseženih deležih avdiovizualnih del v primerjavi s preteklimi leti kažejo, da deleži avdiovizualnih del v slovenskih televizijskih programih iz leta v leto naraščajo (še v preteklem letu je agencija izrekla sankcije trem izdajateljem programov za neizpolnjevanje zahtevanih deležev).

3.2.8.5 Dovoljenja za izvajanje radijske oziroma televizijske dejavnosti

Agencija je v letu 2010 zaključila štiri postopke, na podlagi katerih je preverjala skladnost pred-

vajanih programov s programskimi zahtevami in omejitvami, ki jih morajo izdajatelji upoštevati pri razširjanju svojih programov in so zapisane v njihovih dovoljenjih za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti. Od tega so bili trije postopki izpeljani v radijskih in eden v primeru televizijskega programa.

V primeru postopka strokovnega nadzora za program Radio Center je agencija ugotovila, da izdajatelj pri razširjanju radijskega programa tega ni predvajal skladno s programskimi zahtevami, ki so na podlagi tretje in četrte alineje prvega odstavka 106. člena ZMed določene v odločbi o dovoljenju za izvajanje radijske dejavnosti. Agencija je ugotovila, da izdajatelj v tedenskem oddajnem času ni predvajal kulturno-zabavnih, kulturno-umetniških, otroških in mladinskih ter izobraževalnih vsebin. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da v programu niso bili predvajani zadostni deleži informativnih, športnih ter zabavnih programskih vsebin niti zadostni deleži informativnih, športnih ter zabavnih programskih vsebin lastne produkcije. Predvajane niso bile še vsaj še tri druge vrste programskih vsebin (informativne, zabavne in vsaj še eno) v tedenskem oddajnem času, ki pomenijo dodatne programske zahteve pri razširjanju programa, ki jih je izdajatelj dolžan izvajati zaradi pridobitve določene frekvence za oddajanje programa na določenem območju. Agencija je izdajatelju naložila, da v roku enega meseca v radijskem programu Radio Center zagotovi izvajanje programskih zahtev iz veljavnega dovoljenja za izvajanje radijske dejavnosti.

V postopku strokovnega nadzora nad izdajateljem programa Radio Bakla je agencija ugotovila,

da je bil v programu predvajan premajhen tedenski povprečni delež lastne produkcije v dnevnem oddajnem času. Predvajani so bili prenizki deleži informativnih, kulturno-zabavnih, otroških ali mladinskih ter zabavnih programskih vsebin kot tudi nezadostni deleži informativnih, kulturno-zabavnih, otroških ali mladinskih ter zabavnih lastne produkcije. Program Radio Bakla se je prav tako neustrezno identificiral oziroma objavljajl napačno ime programa. Za navedene nepravilnosti je agencija izdajatelju naložila, da v roku enega meseca v programu Radio Bakla zagotovi izvajanje programskih zahtev iz veljavnega dovoljenja za izvajanje radijske dejavnosti.

Na podlagi pobude, v kateri je prijavitelj navedel, da na frekvencah radijskega programa Radio Tempo oddaja Radio Center, zaradi česar naj bi prihajalo do kršitev dovoljenja za izvajanje radijske dejavnosti, je agencija uvedla strokovni nadzor, v katerem je preverjala pritožnikove navedbe. Agencija je ugotovila, da ima izdajatelj veljavno dovoljenje za izvajanje radijske dejavnosti za program Radio Center Savinjska, vendar izdajatelj pri razširjanju programa ni izpolnjeval večine programskih zahtev, ki so na podlagi tretje in četrte alineje prvega odstavka 106. člena ZMed določene v njegovi odločbi o dovoljenju za izvajanje radijske dejavnosti. Analiza programa je pokazala, da so večino programskih vsebin predvajanih v programu Radio Center Savinjska predstavljale vsebine produkcije Radia Center, zaradi česar izdajatelj ni izpolnjeval deležev programskih vsebin lastne produkcije, kot tudi ne nekaterih drugih zahtev iz dovoljenja za izvajanje radijske dejavnosti (napačna identifikacija programa, manjko nekaterih drugih programskih vsebin, neizpolnjevanje do-

datnih programskih pogojev, ki so bili pridobljeni na javnem razpisu za dodatno frekvenco oddajanja in podobno). Agencija je izdajatelju določila rok za odpravo kršitev in zahtevala zagotovitev izvajanja programskih zahtev iz veljavnega dovoljenja za izvajanje radijske dejavnosti.

Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije je agenciji posredoval prijavo pritožnika, da naj bi se v televizijskem programu Televal predvajale zgolj oglaševalske vsebine. Agencija je v postopku ugotovila, da izdajatelj pri razširjanju omenjenega programa ni izpolnjeval večine programskih zahtev, ki so določene v izdajateljevem o dovoljenju za izvajanje televizijske dejavnosti. Glede na utemeljene velike težave izdajatelja pri produkciji vsebin je agencija odločila, da so odstopanja od zahtev takšne narave, da jih ni možno odpraviti v kratkem času, zato je izdajatelju naložila šestmesečni rok za odpravo nepravilnosti.

3.2.9 Radiofrekvenčni spekter

3.2.9.1 Upravljanje z radiofrekvenčnim spektrom

V letu 2010 je agencija v skladu z ZEKom vodila upravne postopke urejanja radiofrekvenčnega spektra in nudila pomoč uporabnikom. Največ vprašanj je bilo s področja priprave vlog in tehničnih rešitev uporabe spektra.

V zvezi z upravnimi postopki je agencija izdala:

- 1323 odločb o dodelitvi radijskih frekvenc v fiksni, satelitski in mobilni storitvi;
- 26 dovoljenj za postaje na zrakoplovih;
- 73 dovoljenj za postaje na plovilih;
- 346 mednarodnih (CEPT) dovoljenj za radioamaterje;

- 823 potrdil v zvezi s členom 6.4 Direktive o radijski in terminalski opremi (RTTE) - uporaba opreme za uporabo radijskih frekvenc na področju Republike Slovenije).

V letu 2010 se je povečal interes za MMDS storitve, zato je agencija v oktobru pripravila javni poziv za zbiranje mnenj v skladu z 38. členom zakona. Postopek se bo zaključil v letu 2011. Na področju fiksni zvez so nastale potrebe po zmogljivejših usmerjenih zvezah zaradi uporabe širokopasovnih storitev in novega operaterja digitalnega multipleksa.

Agencija je sodelovala pri pripravi strategije razvoja širokopasovnih komunikacij ter usklajevanju Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom) in zakonodaje s pomorskega in zrakoplovnega področja na področju izdajanja dovoljenj za postaje na plovilih in zrakoplovih.

Začela se je ukvarjati s projektom osebnih javljalnikov lokacij (PLB). V sodelovanju z »Za-Re« agencija pripravlja možnost uporabe storitev v Republiki Sloveniji kot dopolnitev klica na številko »112«. Storitve omogoča javljanja svojega položaja v primeru nesreče, predvsem na nedostopnih in s signalom mobilnih komunikacij nepokritih terenih.

Kot v prejšnjih letih je tudi v letu 2010 usklajevala uporabo frekvenc s sosednjimi državami v skladu z regionalnim sporazumom (HCM) izmenjala frekvence za fiksne storitve in posamezne frekvence za mobilne storitve s sosednjimi državami ter vpisovala posamezne dodeljene frekvence v svetovno podatkovno bazo pri Mednarodni telekomunikacijski zvezi (ITU), v t.i. »Master register«.

3.2.9.1.1 Rešavanje problematike z Italijo

V letu 2010 je agencija nadaljevala aktivnosti za rešitev problemov slišnosti oziroma vidnosti slovenskih programov ob meji z Republiko Italijo. Nadzorovala je stanje ob državni meji in prijavljala motnje italijanski administraciji ter Uradu za radiokomunikacije pri Mednarodni telekomunikacijski zvezi (ITU). S problematiko je seznanjala tudi Odbor za radijsko regulativo pri ITU. Nadaljevala je z obveščanjem organov ITU glede kršitve mednarodnih pogodb in neaktivnosti Republike Italije pri odpravi motenj. Agencija je o problematiki seznanjala MVZT in MZZ ter sodelovala v delovni skupini, ki se je ukvarjala s problemi slišnosti oz. vidnosti slovenskih programov ob meji z Republiko Italijo.

Agencija je nadaljevala tudi z dodeljevanjem dodatnih radijskih frekvenc slovenskim imetnikom odločb o dodelitvi radijskih frekvenc na zahodu države, namenjenih omilitvi težav sprejema slovenskih signalov zaradi prekomernega vpliva italijanskih postaj. Zaradi zagotavljanja boljšega pokrivanja pa je ob koncu leta izvedla že tudi preplaniranje ene od frekvenc za lokalni digitalni multipleks.

Poleg tega je agencija celo leto nudila tudi tehnično in pravno pomoč slovenskim imetnikom odločb o dodelitvi radijskih frekvenc, ki so se v tožbenih postopkih pred italijanskimi oziroma slovenskimi sodišči z različnimi zahtevki obračali na agencijo.

3.2.9.1.2 Optimalna raba radiofrekvenčnega spektra

Na področju UHF radiofrekvenčnega spektra je agencija v letu 2010 naredila več sprememb analognih in tudi že digitalnih televizijskih kanalov. Razlog so bili predvsem optimizacija oddajnih kanalov posameznih multipleksov po posameznih oddajnih lokacijah.

Na področju FM zvokovne radiodifuzije pa je nadaljevala z dodeljevanjem dodatnih radijskih frekvenc. Agencija je v letu 2010 izdajala tudi odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc v zvezi s povezovanjem radijskih programov v programske radijske mreže, zgodile pa so se tudi spremembe že obstoječih programskih radijskih mrež.

Možnosti za pridobivanje novih frekvenc za FM zvokovno radiodifuzijo so zelo omejene, predvsem na koordinacijo novih frekvenc za radijske postaje majhnih moči z zelo omejenim dosegom. Take frekvence so zato uporabne pravzaprav le za odpravo motenja sprejema že obstoječim programom, nikakor pa ne za uvajanje povsem novih programov.

3.2.9.1.3 Pristojnost nad satelitskimi televizijskimi programi

Direktiva o AVMS je vnesla novosti tudi na področje določanja pristojnosti nad satelitskimi televizijskimi programi. Ta se bo za televizijske programe iz tretjih držav, katerim pripadajo satelitske zmogljivosti, prenesla na države, v katerih so nameščene zemeljske postaje (t.i. »uplinki«). Slovenija je glede na velikost države med tistimi, ki se

jim bo vloga na tem področju občutno povečala, saj na našem teritoriju delujeta dva pomembna operaterja, ki zagotavljata storitve številnim televizijskim programom zlasti iz držav na območju nekdanje Jugoslavije, ki še niso članice Evropske unije.

S tem v zvezi je Evropska komisija v sodelovanju z državami članicami že v letu 2009 pripravila in izvedla nekaj aktivnosti, v prvi fazi za identificiranje vseh televizijskih programov iz tretjih držav, za katere bo zaradi spremembe subsidiarnih kriterijev prišlo do prenosa pristojnosti, v drugi fazi pa pregled, ali države, za katere je bilo ocenjeno, da bi utegnile v prihodnje biti zanje pristojne, to pristojnost sprejmejo ali ne. Sloveniji je bila sprva pripisana pristojnost nad 20 televizijskimi programi, za druge programe s seznama pa je bilo ugotovljeno, da so bodisi prenehali obstajati ali pa da jim je potekla pogodba z operaterjem, tako da se »uplink« zanje ne zagotavlja več s slovenskega ozemlja. Avgusta 2010 je Evropska komisija zaprosila države članice, da ji posredujejo osvežene podatke (pri slovenskem operaterju STN, d.o.o. je prišlo do ene spremembe), po zaključku tega postopka pa se je pokazalo, da je na evropski ravni še vedno odprtih 58 primerov.

Postopek ugotavljanja pristojnosti je potekal v treh fazah, zadnja pa naj bi bila zaključena že 19. decembra 2009, vendar je prišlo do zamude, ker ni bilo mogoče zbrati vseh podatkov oziroma so bili ti nepopolni (težave so povzročali predvsem t.i. »multiple uplinks«). Evropska komisija je poudarila, da naj bi bilo stanje kljub zamudi posnetek stanja na 19. december 2009, ko se je kriterij določanja pristojnosti spremenil, kar pomeni, da je to

izhodišče, na podlagi katerega bodo države članice med seboj urejale odprte oz. sporne primere, ne bo pa se ob vsakem problemu osveževalo stanja na ravni celotne Evropske unije. Do sedaj arbitraža Evropske komisije ni bila potrebna, dokazovanje pa bo padlo na tisto državo, ki ima satelitske kapacitete, saj mora ta država dokazati, da za program ni odgovorna. Do takrat pa bo program sodil pod njeno pristojnost.

Zaradi pogostih in hitrih sprememb lokacij zemeljskih oddajnih postaj, ki jih uporabljajo televizijski programi iz tretjih držav, ter številnih še odprtih primerov, ki se jih še preiskuje, so dobri odnosi in sodelovanje med regulatorji iz različnih držav članic še posebej pomembni, komunikacija med njimi pa mora potekati redno in ažurno.

3.2.9.2 Nadzor radiofrekvenčnega spektra

Za zagotovitev nemotene uporabe radiofrekvenčnega spektra vsem uporabnikom radijskih storitev, skladno z odločbami o dodelitvi radijskih frekvenc (ODRF), ima agencija v soglasju z zakonskimi zadolžitvami svojo radijsko nadzorno službo. Ta opravlja nadzor radiofrekvenčnega spektra, bodisi sistematično na podlagi svojih letnih načrtov bodisi na podlagi internih naročil za posebne meritve spektra ali pa v okviru raziskav prijavljenih radijskih motenj.

Pooblaščen osebe agencije pri opravljanju nadzora radiofrekvenčnega spektra smiselno uporabljajo določbe Zakona o inšpekcijskem nadzoru (ZIN), lahko ukrepajo kot prekrškovni organ, če v postopku nadzora presodijo, da teža prekrška narekuje ukrepanje po Zakonu o prekrških (ZP-1) ter kot strokovnjaki z nasveti lastnikom radijskih

postaj pomagajo pri reševanju raznih tehničnih težav. Radijska nadzorna služba opravlja za potrebe področja za radiokomunikacije agencije tudi naročene meritve, ki jih te upoštevajo pri izdajanju ODRF.

Za opravljanje svojih nalog v okviru nadzora radiofrekvenčnega spektra agencija gradi Radijski nadzorno-merilni sistem RS (RNMS). Za delo radijska nadzorna služba (RNS) potrebuje posebno merilno opremo in mora imeti dostop do fiksnih daljinskih oziroma mobilnih radijskih nadzornih postaj (RNP). V Sloveniji je trenutno 11 delujočih fiksnih RNP, od teh sta dve obljudeni nadzorno merilni postaji (RNMP), tri specializirana merilna vozila pa delujejo kot mobilne RNP. Vsa ta fiksna in mobilna oprema je povezana v omrežje RNMS, v okviru katerega je delavcem RNS omogočen nadzor radijskega spektra na daljavo preko spleta, kjer pa za to ni pogojev pa preko javnega fiksnega in mobilnega telefonskega omrežja.

Projekt izgradnje RNMS se je nadaljeval tudi v letu 2010, po potrebi pa se bo dopolnjeval tudi v bodoče. Agencija je nadgradila RNP-je Jeruzalem, Dravograd, Brežice in Sevnica, na RNP Rašica pa je bil zgrajen nov antenski stolp. Redno se izvajajo vzdrževalna dela na objektih in dobave dopolnilne merilne opreme, prilagojene za nadzor RF spektra sodobnih elektronskih komunikacij.

Investicijski program za tekoče leto v letu 2010 ni bil v celoti realiziran. Nerealizirana je bila izgradnja nove RNP, ki bo pokrivala področje Maribora in nabava opreme zanjo, saj smo šele v tem letu našli ustrezno lokacijo na Žavcarjevem vrhu in zanjo pridobili gradbeno dovoljenje. Tako bo RNP Maribor predvidoma zgrajena v letu 2011, s tem pa bo tudi zaključena izgradnja radijsko nadzorno-merilnega sistema RS.

V letu 2010 je obratovalo devet daljinskih RNP. Agencija je intenzivno uporabljala obe obljudeni nadzorni postaji RNMP-Jeruzalem in RNMP-Ste-gne, z merilnimi vozili pa je izvajala meritve radio-frekvenčnega spektra lokalno oziroma mobilno.

Agencija lahko meritve in nadzor opravlja le s po-močjo specialne profesionalne opreme. Na vseh daljinskih RNP, v treh merilnih vozilih in v obeh obljudenih RNMP lahko opravljamo meritve do 3 GHz. Pooblaščenim osebam agencije je dostop do te merilne opreme omogočen iz katere koli točke omrežja.

Agencija je tudi v letu 2010 zagotavljala nemoteno uporabo radiofrekvenčnega spektra. Dela radijske nadzorno merilne službe so obsegala naslednje aktivnosti:

- raziskala je 42 prijav škodljivega radijskega motenja. Pri tem je odkrila, da so vzroki za radijske motnje tudi kršitve določb iz ODRF. Večina prijav škodljivega radijskega motenja je posledica motenj italijanskih radijskih in televizijskih postaj, ki ne delu-jejo v skladu z mednarodnimi dogovori;
- v okviru sistematičnega nadzora radiofre-kvenčnega spektra oziroma pri raziskavah radijskih motenj je opravila 74 nadzornih pregledov. Obravnavala je kršitve zako-na (oddajanje brez ODRF, kršenje določb ODRF in drugo). Pooblašcene osebe agen-cije so ukrepale po ZIN-u, in po ZP-1;
- izvedla je 79 snemanj radiofrekvenčnega in televizijskega spektra na različnih lo-kacijah na območju Slovenije. Rezultati so bili osnova za mednarodno koordiniranje radiodifuznih postaj in izdajanje ODRF;
- opravila je več meritev v mikrovalovnem področju zaradi prijav motenj na mikrova-

lovnih radijskih zvezah in zaradi nadzora. Ker postaja mikrovalovno področje vedno bolj zanimivo za ponudnike raznih radij-skih storitev, se povečuje tudi obseg nad-zora v tem frekvenčnem področju. Agen-cija se temu prilagaja s šolanjem kadrov za nove tehnologije in z nakupi posebne merilne opreme;

- nadaljevala je s sistematičnimi dnevnimi meritvami radiodifuznega spektra, kjer se izmerjeni podatki z vseh RNP arhivirajo v numerični obliki, z izvajanjem sistema-tičnih mesečnih meritev spektra, kjer se podatki arhivirajo tudi v grafični obliki, ter sistematičnimi polletnimi meritvami spektra, kjer se poleg spektralnih karak-teristik arhivirajo tudi identifikacijski po-datki vsakega radiodifuznega oddajnika;
- aktivno je bila vključena v proces prehoda na digitalno televizijo. Spremljala je pokri-tost z digitalnim signalom 1. multipleksa, ter sodelovala pri testiranju t.i. »*set-top boxov*«;
- opravljala je meritve pokrivanja z GSM in UMTS signalom, zaradi preverjanja izpol-njevanja obvez operaterjev;
- intenzivno je spremljala uvajanje novih tehnologij in ukrepala v primerih, ko je prišlo do nepravilnosti pri njihovi uporabi (npr. MMDS).

4 TRG POŠTNIH STORITEV V LETU 2010

4.1 ZAKONODAJNE AKTIVNOSTI

V Sloveniji od 2. avgusta 2009 velja nov Zakon o poštних storitvah (ZPSto-2), ki je popolnoma usklajen s Poštnimi direktivami. Agencija je na podlagi omenjenega zakona pripravila več obveznih podzakonskih aktov, s katerimi je podrobneje uredila zahteve v zakonu:

- Splošni akt o izjemah pri izvajanju univerzalne poštne storitve (Ur. l. RS, št. 22/2010);
- Splošni akt o nalepkah za prepoved dostavljanja v predalčnik (Ur. l. RS, št. 22/2010);
- Splošni akt o ločenih računovodskih evidencah in prepovedi subvencioniranja (Ur. l. RS, št. 29/2010);
- Splošni akt o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve (Ur. l. RS, št. 47/2010);
- Splošni akt o računovodskih informacijah in izračunu neto stroška obveznosti univerzalne poštne storitve (Ur. l. RS, št. 47/2010);
- Splošni akt o posredovalnem postopku med udeleženci v poštni dejavnosti (Ur. l. RS, št. 55/2010).

Konec leta 2010 je agencija pripravila predlog Splošnega akta o plačilih za izvajanje poštних storitev (Tarifa 2011).

Agencija je v procesu presojanja skozi upravni postopek prilagodila ugotovitvene sklepe izvajalcev poštних storitev oziroma jih v vseh primerih razveljavila. Temu je bila zavezana zaradi določil ZPSto-2. Ob uporabni pravil konkurenčnega prava je morala ugotoviti, ali izvajalci izvajajo poštne sto-

ritve, ki so v zadostni meri zamenljive z univerzalno poštno storitvijo. Pri tem je morala upoštevati značilnosti storitev, vključno z značilnostmi dodane vrednosti, ter njihove predvidene rabe in določanja cen. Pri tem je pridobila tudi predhodno mnenje Urada za varstvo konkurence RS.

Od 4. oktobra 2010 je objavljena tudi sprememba Zakona o poštних storitvah (Ur. l. RS, št. 77/2010), ki je izrisala določila iz 23. člena ZPSto-2, ki so se nanašala na način izračuna prispevka v kompenzacijski sklad z uporabo uteži.

V letu 2010 so se v okviru EU nadaljevale zakonodajne aktivnosti, povezane z implementacijo nove Poštne direktive 2008/6/ES, katere sprejem je predstavljal zadnji zakonodajni korak na poti k popolni liberalizaciji trga poštних storitev, s čimer na bi bil vzpostavljen enotni evropski trg. Določeno nevarnost pri vzpostavitvi slednjega predstavlja ne-enotna implementacija v državah članicah, zaradi široko dopuščenega načela subsidiarnosti in kompromisne rešitve dveh datumov popolne liberalizacije.

Trg poštних storitev je s 1. januarjem 2011 liberaliziran v skoraj vseh državah članicah EU, z izjemo Cipra, Republike Češke, Grčije, Latvije, Litve, Luksemburga, Madžarske, Malte, Poljske, Romunije in Slovaške, ki imajo podaljšan rok za dve leti. Slovenija je skupaj z Bolgarijo edina med novimi državami članicami, ki je popolnoma sprostila svoj trg poštних storitev in s tem odpravila še zadnji monopol, ki se je nanašal na izvajanje rezerviranih poštних storitev.

Ne glede na navedeno pa je potrebno poudariti,

da je temeljni cilj zakonodajnega okvira še vedno zagotavljanje univerzalne poštne storitve, pod strogo določenimi pogoji visoke kakovosti in dostopnosti za vse prebivalce enotnega trga poštних storitev.

4.2 RAZVOJ TRGA POŠTNIH STORITEV

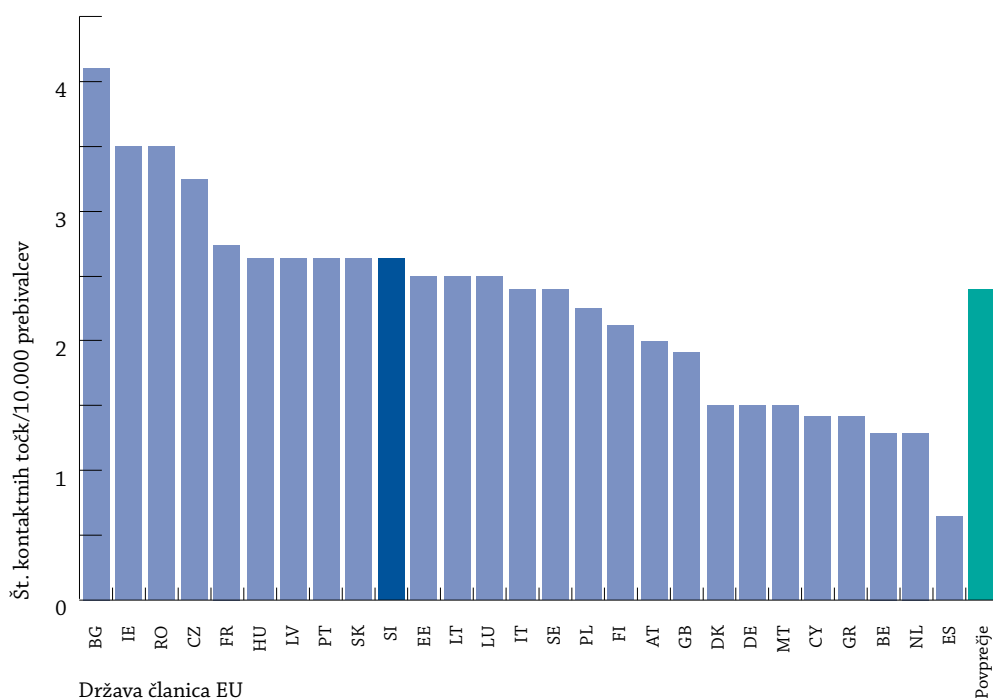
Na dan 31. december 2010 je bilo v uradni evidenci agencije vpisanih 12 izvajalcev poštних storitev. Med njimi je eden izvajalec univerzalne poštne storitve Pošta Slovenije d.o.o., en izvajalec zamenljivih poštних storitev Maksmail d.o.o. (prej: Pragmaticus d.o.o.), drugi pa so izvajalci ostalih poštних storitev (ACK d.d., Business Express d.o.o., City Express d.o.o., DHL Ekspres (Slovenija) d.o.o., DPD d.o.o., Ekspresna dostava d.o.o., General Logistics Systems d.o.o., SPEED IN,

Poštne in kurirske storitve d.o.o., TNT EXPRESS WORLDWIDE, distribucija d.o.o., UPS Adria (S) Ekspres, kurirske storitve d.o.o.

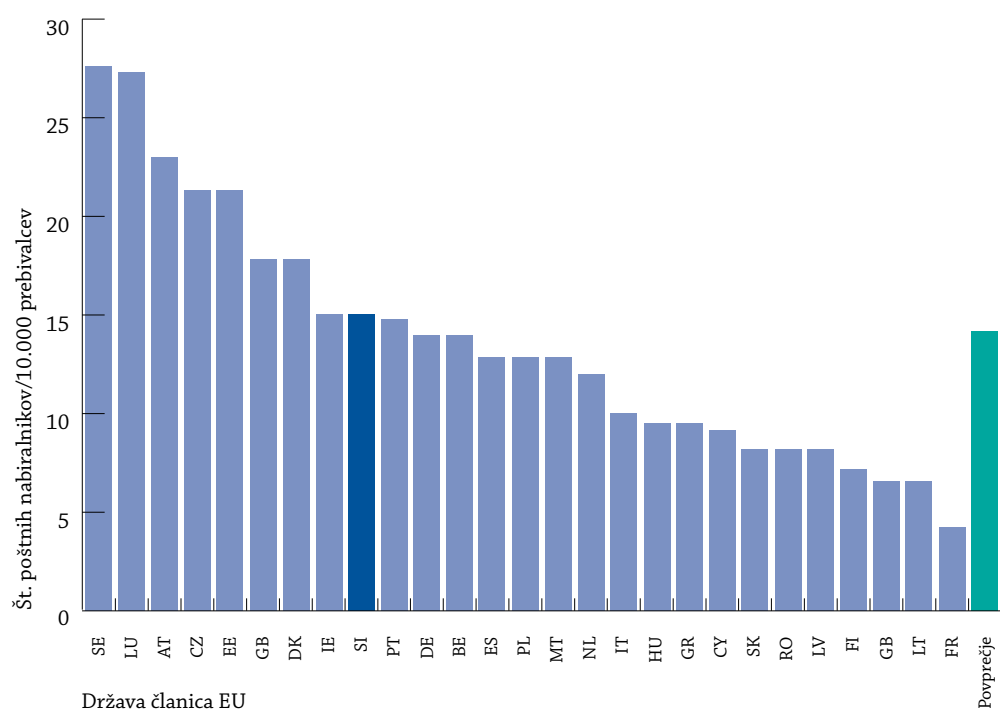
Izvajalec univerzalne poštne storitve je v Republiki Sloveniji Pošta Slovenije, ki v okviru svojega poštnega omrežja poseduje 560 kontaktnih točk (eno več kot leta 2009), poštne pošiljke pa sprejema preko 2.790-tih poštних nabiralnikov.

Število kontaktnih točk in poštних nabiralnikov glede na število prebivalcev predstavlja merilo dostopnosti do poštних storitev. Spodnji sliki prikazujeta število kontaktnih točk oziroma poštних nabiralnikov glede na 10.000 prebivalcev. Slovenija v obeh elementih presega povprečje držav članic EU.

Graf 33: Število kontaktnih točk glede na 10.000 prebivalcev v državah članicah EU v letu 2009

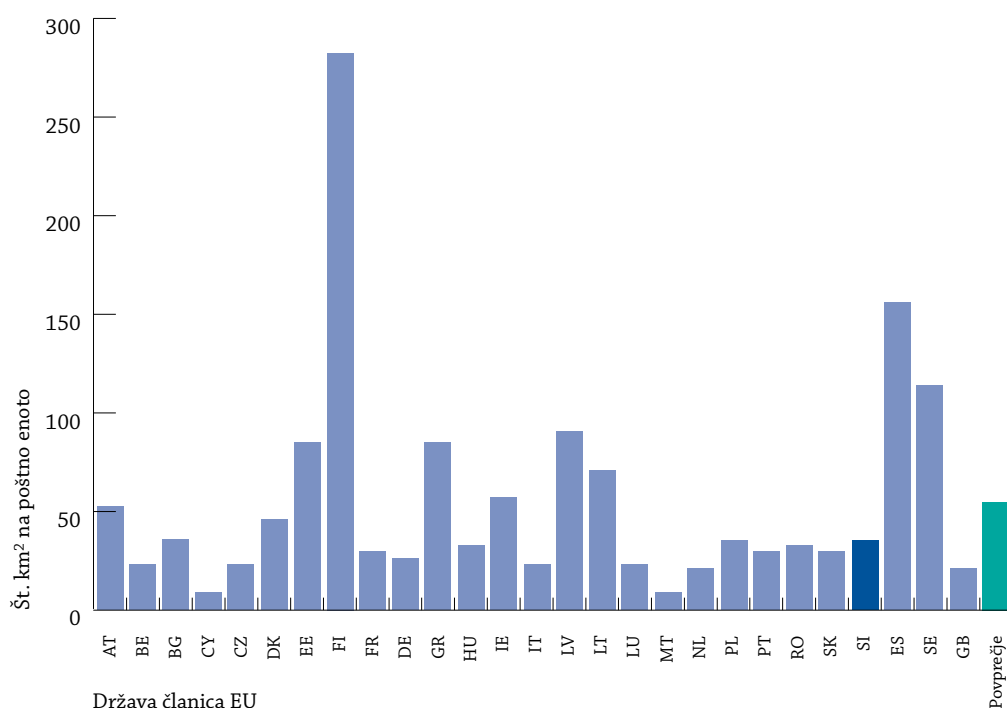
Vir: APEK

Graf 34: Število poštnih nabiralnikov glede na 10.000 prebivalcev v državah članicah EU v letu 2009

Vir: APEK

Tudi gostota poštnega omrežja, ki se meri s številom km² na posamezno pošto enoto in pove, kolikšen del teritorija posamezne države povprečno pokriva ena poštna enota, je v primerjavi z ostalimi državami članicami EU v Republiki Sloveniji

nad povprečjem. Iz pridobljenih podatkov je razvidno, da je v državah članicah EU to območje povprečno veliko dobrih 55 km², v Republiki Sloveniji pa 36,30 km².

Graf 35: Število km² na poštno enoto v državah članicah v letu 2009

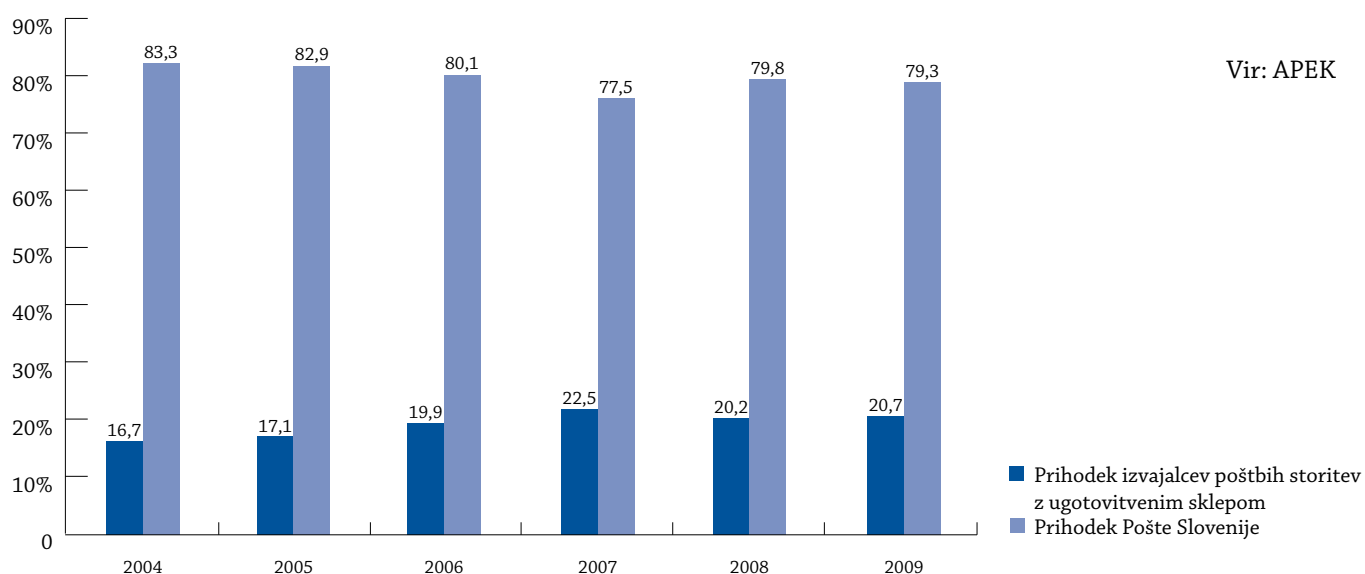
Vir: APEK

4.3 ANALIZA TRGA POŠTNIH STORITEV V LETU 2009

Agencija je v letu 2010 izvedla analizo trga poštних storitev za leto 2009 in pridobljene podatke primerjala z rezultati raziskave v letih 2005, 2006, 2007 in 2008. Analiza je bila izvedena na podlagi javno dostopnih podatkov in podatkov, ki jih je agencija na podlagi vprašalnikov pridobi-

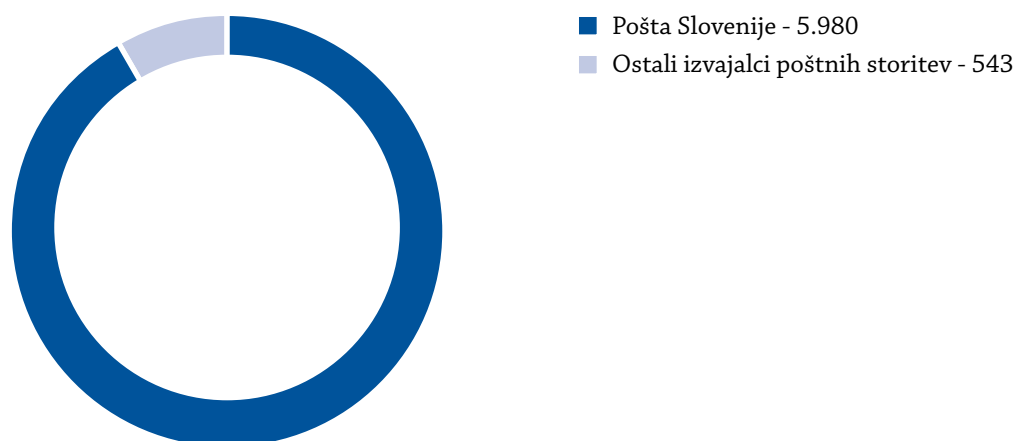
la od izvajalcev poštних storitev, ki so bili v letu 2009 vpisani v uradni evidenci agencije.

Izvajalci poštних storitev so v letu 2009 ustvarili za približno 4 % manj prihodkov kot leta 2008 in skoraj 14 % manj kot v letu 2007. Padec prihodkov v letu 2009 je posledica nižjih prihodkov Pošte Slovenije, saj so ostali izvajalci poštних storitev svoje prihodke celo nekoliko povečali.

Graf 36: Delež prihodkov Pošte Slovenije in ostalih izvajalcev poštne storitve (2004 – 2009)

V Republiki Sloveniji je poštne sektor, na dan 31.12.2009, za izvajanje poštne storitve zaposloval približno 1,3 % vseh zaposlenih v državi, kar približno enako kot leto prej. Skupno število vseh

zaposlenih v Republiki Sloveniji se je v primerjavi z letom 2008 zmanjšalo za približno 3 %, v poštne dejavnosti pa za približno 1 %.

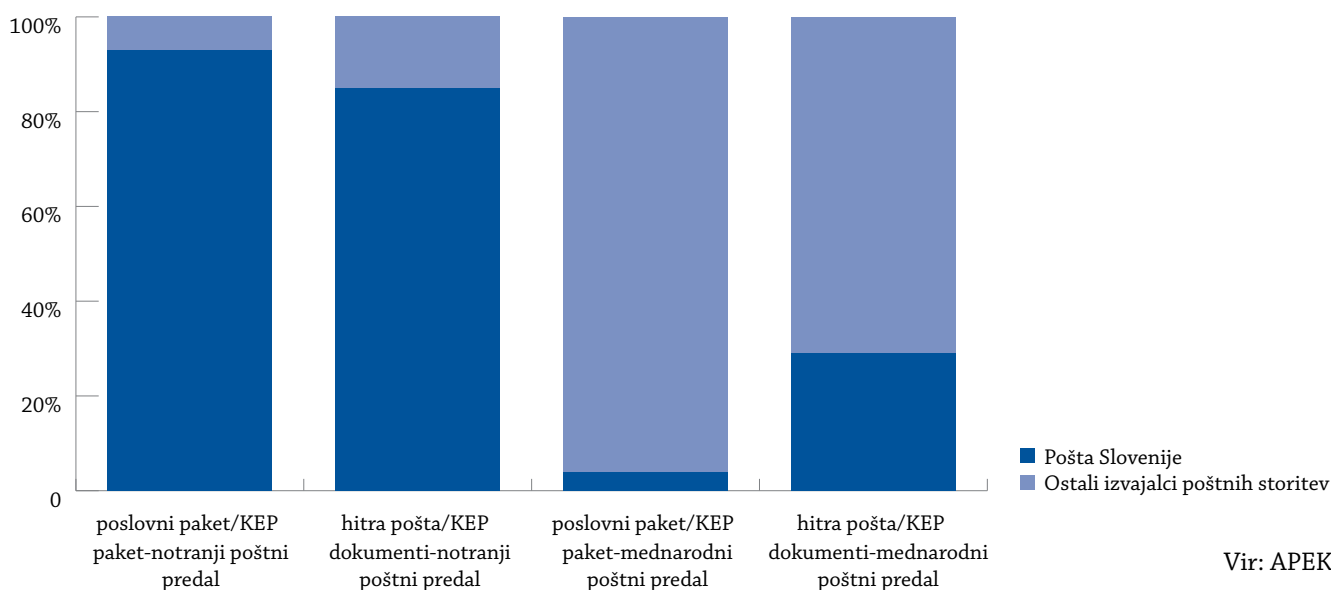
Graf 37: Število zaposlenih za izvajanje poštne storitve v letu 2009

Vir: APEK

Tako kot delovna sredstva, je tudi obseg poštних storitev pri Pošti Slovenije drugačen kot pri ostalih izvajalcih poštних storitev. Edina primerjava je mogoča pri storitvah »poslovni paket« in »hitra

pošta« Pošte Slovenije in KEP storitvami²⁰ prenoša paketov in dokumentov izvajalcev poštних storitev z ugotovitvenim sklepom.

Graf 38: Primerjava med različnimi storitvami Pošte Slovenije in ostalih izvajalcev poštних storitev v notranjem in mednarodnem poštnem prometu v letu 2009

Primerjava rezultatov analize poslovanja izvajalcev poštних storitev v letu 2009 z letom 2008, kaže naslednje ugotovitve:

- rahel padec zaposlovanja v poštni dejavnosti;
- rahel padec v številu premičnih delovnih sredstev Pošte Slovenije;
- enako število kontaktnih točk Pošte Slovenije, pri čemer je opazen trend preobli-

kovanja pošt v premične pošte;

- zmanjšanje števila nameščenih poštних nabiralnikov Pošte Slovenije;
- zmanjšanje števila nameščenih izpostavljenih predalčnikov Pošte Slovenije;
- zmanjšanje števila poslovalnic drugih izvajalcev poštних storitev;
- drastično zmanjšanje števila lastnih vozil drugih izvajalcev poštних storitev, pri čemer se je tudi močno povečalo razmerje

²⁰ KEP storitve vključujejo kurirske, ekspresne in paketne storitve. Poštna pošiljka mora biti zavarovana za primer izgube, izropanja, kraje ali poškodbe, uporabnik poštних storitev pa prejme dokazilo o poslani oziroma vročeni poštni pošiljki.

- med najetimi in lastnimi vozili;
- prihodki iz naslova izvajanja poštних storitev so se prvič po letu 2005 zmanjšali, kar je posledica nižjih prihodkov Pošte Slovenije, so se pa prihodki drugih izvajalcev poštних storitev celo nekoliko povečali;
- dokajšen padec števila prenesenih pošilk v okviru izvajanja univerzalne poštne storitve v notranjem in mednarodnem poštne prometu;
- rahel padec števila prenesenih pošilk direktne pošte Pošte Slovenije;
- drastično zmanjšanje števila vseh prenesenih pošilk drugih izvajalcev poštних storitev v notranjem in mednarodnem poštne prometu;
- povečanje števila prenesenih publikacij enega izmed izvajalcev poštних storitev;
- dokajšnje povečanje deleža storitev »poslovni paket« in »hitra pošta« Pošte Slovenije v primerjavi s KEP storitvijo prenosa paketov in dokumentov drugih izvajalcev poštних storitev v notranjem poštne prometu;
- rahlo znižanje deleža storitev »poslovni paket« in »hitra pošta« Pošte Slovenije v primerjavi s KEP storitvijo prenosa paketov in dokumentov drugih izvajalcev poštних storitev v mednarodnem poštne prometu;
- ustaljen tok prenosa poštних pošilk;
- drastično znižanje števila pritožb zoper izvajanje univerzalne poštne storitve Pošte Slovenije ter zvišanje števila pritožb iz naslova prenosa paketov v notranjem poštne prometu Pošte Slovenije;
- ustaljen nivo vloženih in upravičenih pri-

tožb zoper druge izvajalce poštних storitev,

- ustaljen nivo kakovosti izvajanja poštних storitev;
- izboljšanje rokov prenosa poštних pošilk korespondence v notranjem poštne prometu Pošte Slovenije.

Podatke, pridobljene v okviru Analize trga poštних storitev, je agencija uporabila tudi pri zbiranju poštних statističnih podatkov za potrebe Evropske Komisije na podlagi vprašalnika, ki ji ga je posredoval EUROSTAT.

4.4 KAKOVOST POŠTNIH STORITEV

Kakovost izvajanja univerzalne poštne storitve je v Republiki Sloveniji podrobneje urejena s Splošnim aktom o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve²¹, kjer je predpisano izvajanje univerzalne storitve in s tem povezana gostota poštnega omrežja, kot tudi kakovost prenosa, kamor uvrščamo čas prenosa poštних pošilk korespondence ter poštних paketov, obravnavanje reklamacij in ugovorov ter objava podatkov.

Kakovost univerzalne poštne storitve zato zajema zagotavljanje:

- najmanj pet delovnih dni tedensko najmanj en sprejem in eno dostavo poštних pošilk dnevno na dom ali v prostore vsake fizične ali pravne osebe,
- ustreznega števila in delovnega časa kontaktnih točk za neposredno delo z uporabniki poštних storitev,
- ustreznega števila poštних nabiralnikov,

²¹ Izdala Agencija in velja od 1. avgusta 2010.

- ustreznih rokov prenosa poštnih pošilk in
- ustreznih postopkov reševanja reklamacij in ugovorov²².

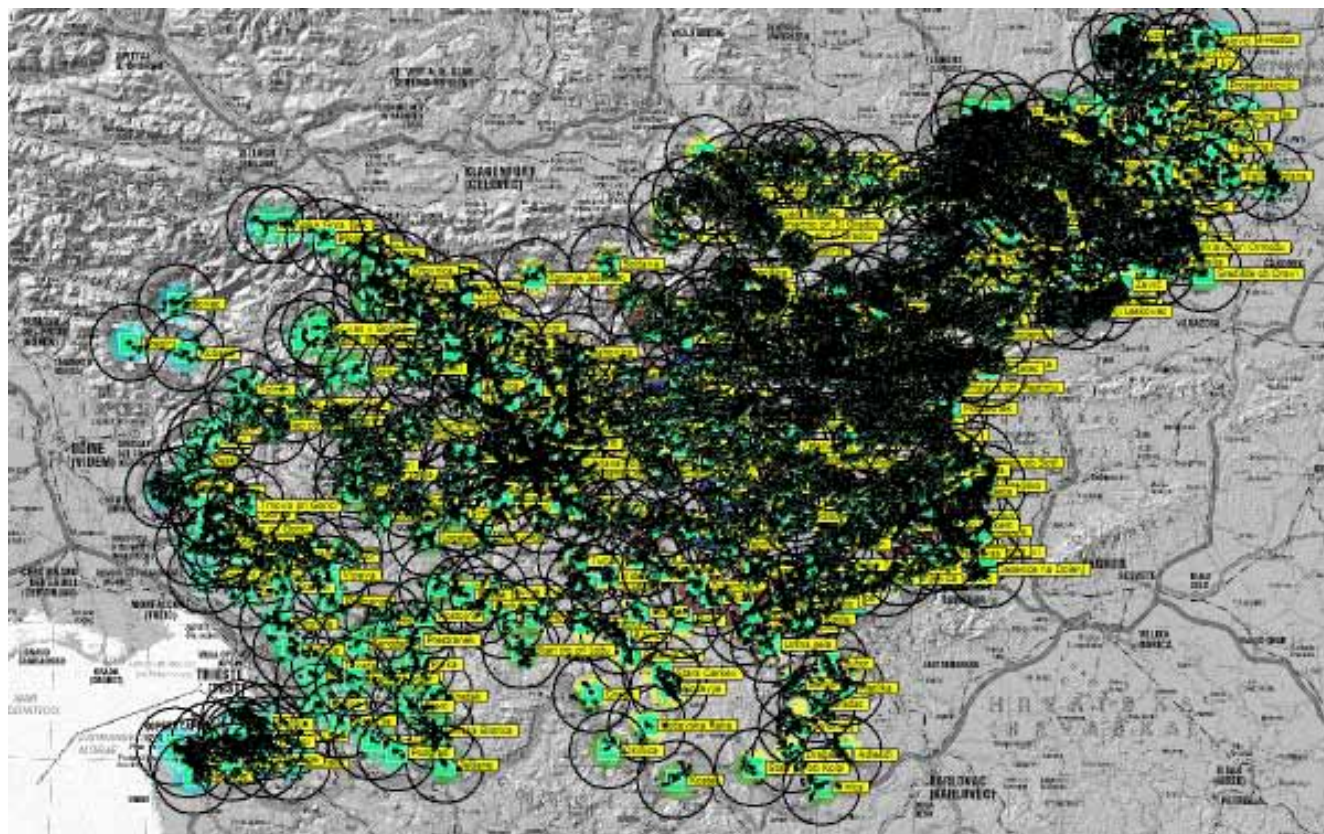
4.4.1 Kontaktne točke

Gostota poštnega omrežja je urejena v Splošnem aktu o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve. Po njem mora Pošta Slovenije zagotoviti najmanj eno kontaktno točko, organizirano kot pošta ali pogodbeni pošta v vsaki občini na ozemlju Republike Slovenije tako, da za 95 % prebi-

valcev Republike Slovenije zračna razdalja do najbližje kontaktne točke ne presega 4,5 kilometra²³. Glede na ta kriterij je agencija izvedla izračun, ki je pokazal, da je pokritost prebivalcev Republike Slovenije s kontaktnimi točkami višja. Zračna razdalja do pošte namreč ni daljša od 4,5 km kar za 96,74 % prebivalcev Slovenije.

Namen, ki ga je agencija pri določanju kriterijev zasledovala, je bil omogočiti vsem prebivalcem Republike Slovenije, da so pod enakimi pogoji, trajno, redno in nemoteno deležni univerzalne poštne storitve. To pa je mogoče le z ustreznim razvejanim poštnim omrežjem.

Slika 1: Zemljevid pokritosti prebivalcev Republike Slovenije s kontaktnimi točkami in njihovim pokritjem razdalje 4,5 km

²² 3. člen Splošnega akta o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve

²³ 4. odstavek 4. člena Splošnega akta o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve

Agencija je v zadnjih letih veliko pozornosti namenila preoblikovanju stalnih pošt v premične pošte zato je v letu 2010 svoje ugotovitve uporabila pri kreiranju določil o preoblikovanju in zaprtju kontaktnih točk v Splošnem aktu o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve.

Agencija si je prizadevala delovni čas kontaktnih točk približati potrebam uporabnikov, zato je v Splošnem aktu o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve zapisala, da morajo biti kontaktne točke za neposredno delo z uporabniki poštne storitev odprte vsaj dve zaporedni uri vsak delovni dan, od tega vsaj enkrat na teden v popoldanskem času po 15.00 uri.

4.4.2 Kakovost prenosa poštne pošiljke

V Splošnem aktu o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve je zapisano, da mora biti v notranjem poštnem prometu vsaj 95 % poštne

pošiljke korespondence prenesenih v enem delovnem dnevu (D+1), vsaj 99,5 % poštne pošiljke korespondence v dveh delovnih dneh (D+2) in 100 % poštne pošiljke korespondence v treh delovnih dneh (D+3).

Neodvisni izvajalec merjenja rokov prenosa poštne pošiljke je v letu 2009 izvedel četrto uradno merjenje kakovosti prenosa, junija 2010 pa sta agencija in podjetje SIQ d.o.o. izvedla presojo rezultatov merjenja in uporabljene metodologije za leto 2009. Revidirani rezultati merjenja rokov prenosa posamičnih poštne pošiljke korespondence v Republiki Sloveniji so v letu 2009 bili:

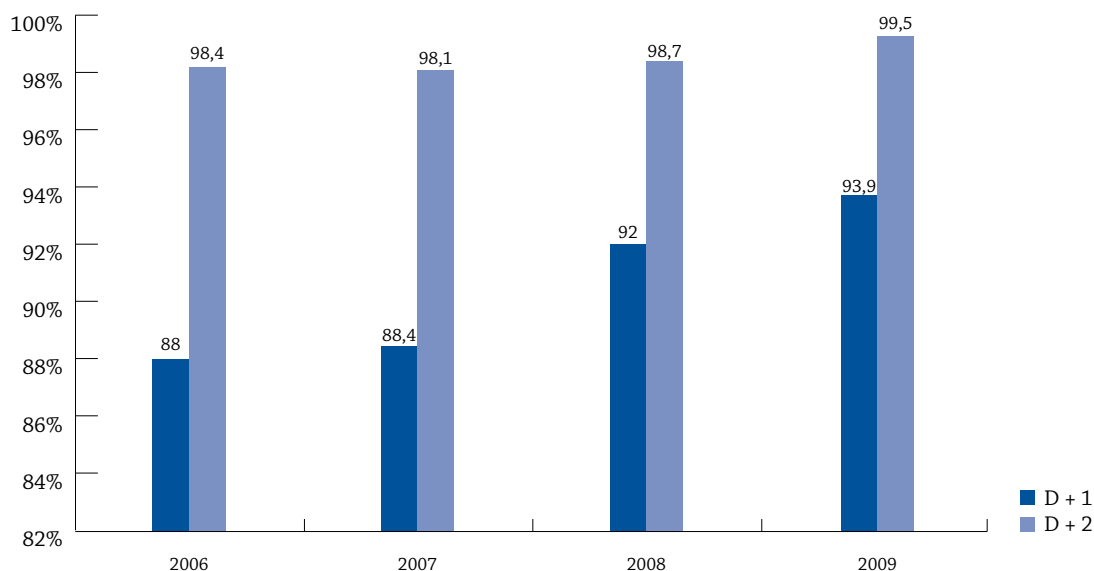
D + 1 = 93,9 %

D + 2 = 99,5 %

D + 3 = 99,9 %

Kakovost prenosa poštne pošiljke korespondence v roku D+2 je v letu 2009 dosegla predpisano vrednost, prav tako pa je tudi v primeru prenosa D+1 opazna rast kakovosti za 1,9 %.

Graf 39: Kakovost prenosa poštne pošiljke korespondence v roku D+1 in D+2 (2006 – 2009)

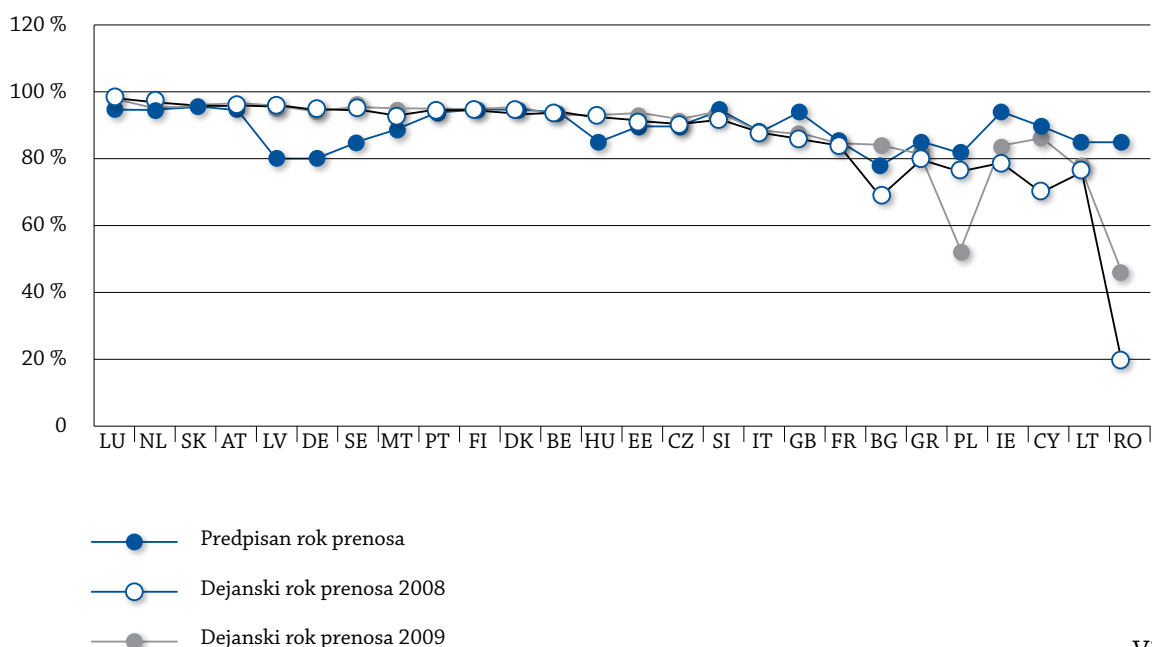
Vir: APEK

Splošni akt o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve podaja tudi predpisano kakovost prenosa poštnih paketov. Pošta Slovenije mora v notranjem poštnem prometu v enem letu prenesti vsaj 80 % poštnih paketov v dveh delovnih dneh (D+2) in vsaj 95 % paketov v treh delovnih dneh (D+3).

Pošta Slovenije je avgusta 2010 prvič izvedla merjenje kakovosti prenosa poštnih paketov, do konca leta pa pri tem dosegala rezultate, ki presegajo predpisane vrednosti.

Agencija je v letu 2010 spremljala kakovost prenosa poštnih pošiljk korespondence v notranjem poštnem prometu držav članic EU za leto 2009. Ugotovljeno je bilo, da se je Republika Slovenija med 26. državami članicami²⁴ v letu 2009 uvrstila na 12. mesto, kar je za dve mesti bolje kot leto prej in za štiri mesta bolje v primerjavi z letom 2007.

Graf 40: Predpisani in dejanski roki prenosa poštnih pošiljk korespondence v roku D+1 v 26. državah članicah EU (2008-2009)

Vir: APEK

Poleg merjenja prenosa v notranjem poštnem prometu je agencija spremljala tudi kakovost prenosa poštnih pošiljk korespondence v mednarodnem

poštnem prometu v okviru projekta UNEX, kjer so bili rezultati konec leta 2010 na robu predpisanih vrednosti.

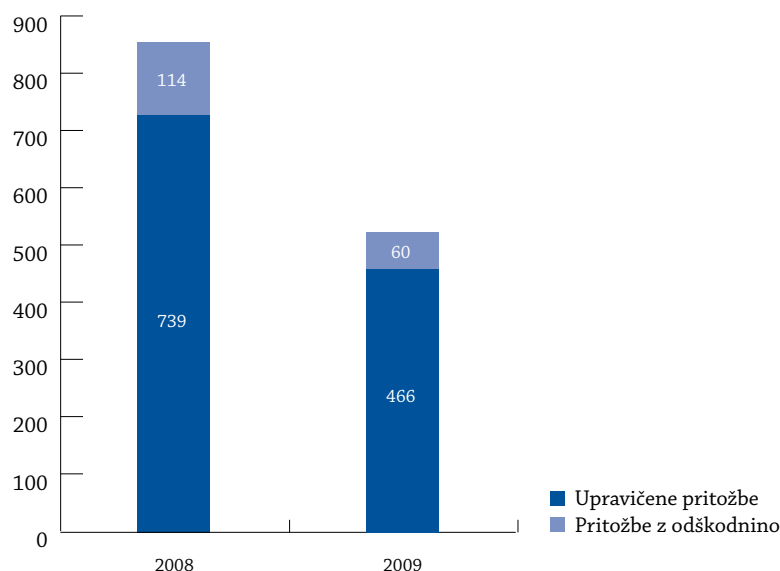
²⁴ V Španiji ne merijo prenosa v roku D+1.

4.4.3 Obravnavanje reklamacij in ugovorov

Splošni akt o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve nalaga Pošti Slovenije vodenje postopkov reševanja reklamacij in ugovorov v skladu z zakonom in ob upoštevanju veljavnega slovenskega standarda, ki ureja to področje. Zato je agencija v okviru nadzora nad kakovostjo univerzalne storitve spremljala obravnavanje pritožb in ugovorov glede na zahteve standarda EN 14012²⁵,

ob tem pa tudi odgovarjala na pritožbe uporabnikov, ter pri tem vodila in rešila 23 sporov, ki so jih sprožili nezadovoljni uporabniki poštne storitve. Število pritožb, ki jih je prejela Pošta Slovenije glede izvajanja univerzalne poštne storitve, se je v primerjavi z letom 2008 v letu 2009 zmanjšalo za skoraj 22 %. Razmerje med upravičenimi pritožbami in pritožbami z odškodnino v letih 2008 in 2009 pa je razvidno iz naslednjega grafa.

Graf 41: Razmerje med upravičenimi in pritožbami z odškodnino v letih 2008 in 2009

Vir: APEK

4.4.4 Izjeme pri izvajanju univerzalne poštne storitve

Agencija si že vrsto let prizadeva, da bi Pošta Slovenije zmanjšala število nameščenih izpostavljenih predalčnikov tam, kjer dostava ni nevarna za dostavljavca.

Leta 2010 je agencija problematiko dostavljanja preko izpostavljenih predalčnikov uredila v Splošnem aktu o izjemah pri izvajanju univerzalne poštne storitve²⁶, saj jo je k temu zavezoval Zakon o poštne storitvah. Pomemben del tega dokumenta je določitev vrste izjem, ki so lahko trajne ali začasne.

²⁵ Obravnavanje pritožb in odškodninski postopki.

²⁶ Izdala Agencija, velja od 1. avgusta 2010.

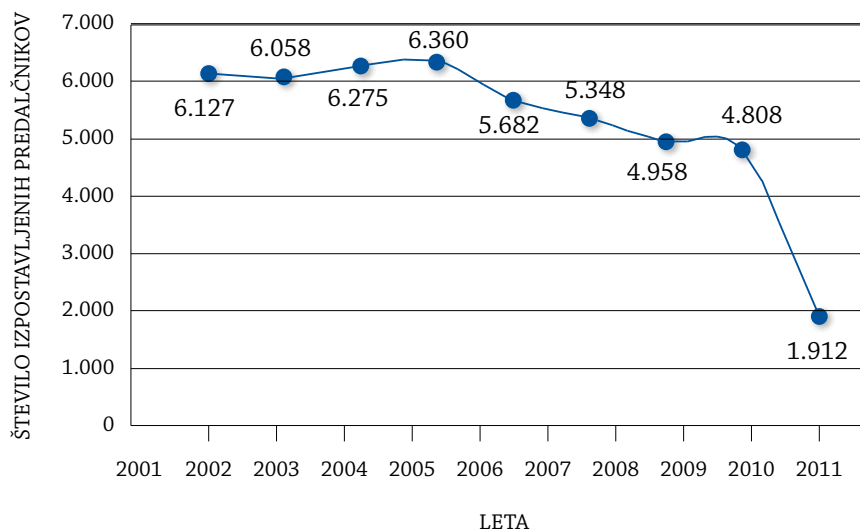
Glavna razloga sta:

- oteženega dostopa do naslovnika ali
- skrbi za zdravje in varnost dostavljavca poštnih pošilk.

Poštna pošiljke iz naslova izjem se praviloma dostavljajo v izpostavljene predalčnike, lahko pa se dostavljajo in vročajo tudi v prostorih kontaktnih točk. Glede na to, da je agencija v Splošnem aktu

o izjemah pri zagotavljanju univerzalne poštne storitve določila izjeme in s tem kriterije za dostavljanje preko izpostavljenih predalčnikov, je morala Pošta Slovenije v letu 2010 ukiniti skoraj 3.000 izpostavljenih predalčnikov. Tako je na dan 31.12.2010 znašal odstotek gospodinjstev, ki jim Pošta Slovenije pošilk ne dostavlja in vroča na dom, ampak preko izpostavljenih predalčnikov, le 0,27 %.

Graf 42: Število nameščenih izpostavljenih predalčnikov (2002 – 2010)

Vir: APEK

4.5 TEORETIČNA IN PRAKTIČNA ANALIZA CEN IN ROKOV PRENOSA IZVAJALCEV POŠTNIH STORITEV

Agencija je v sodelovanju z agencijo Ninamedia d.o.o. izvedla primerjalno analizo cen in kakovosti prenosa izvajalcev poštних storitev v Republiki Sloveniji na izbranih produktih v notranjem in mednarodnem poštnem prometu in dokument v začetku leta 2011 objavila na svoji spletni strani. Zbiranje podatkov je potekalo po dveh, vzporedno potekajočih metodologijah. Vsem izvajalcem poštних storitev so bili posredovani vprašalniki. Čas in rok prenosa pa se je preverilo tudi v praksi, saj se lahko le na ta način pokaže dejanska kakovost prenosa glede na ceno storitve posameznega izvajalca.

Teoretična raziskava je pokazala dokaj različne rezultate, predvsem glede najhitrejšega prenosa poštних pošilk, medtem ko je praktična raziskava razkrila nekaj posebnosti, ki so močno vplivale na kakovost prenosa pošilk.

4.6 ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV S POŠTNIMI STORITVAMI

V sodelovanju z agencijo Ninamedia d.o.o. je agencija v letu 2010 izvedla tretjo raziskavo o zadovoljstvu uporabnikov s poštnimi storitvami (splošna in poslovna javnost), pridobljene podatke pa primerjala z rezultati raziskav v letih 2007 in 2008. Primarni namen raziskave je bil ugotoviti obseg uporabe poštних storitev, zadovoljstvo s kakovostjo poštних storitev in osveščenost uporabnikov s ponudniki poštних storitev. V okviru raziskave se je ugotavljala tudi razširjenost nalepke APEK ter zamenjavo tradicionalnih poštних storitev z

uporabo elektronskih medijev. Rezultate raziskave je agencija objavila na svoji spletni strani.

V primeru splošne javnosti je raziskava pokazala, da največ anketiranih obišče poštno enoto dva do tri krat mesečno, dobra tretjina pa jih uporablja poštne nabiralnike manj kot enkrat mesečno. Pri tem se večini zdi oddaljenost do poštne enote in do najbližjega poštne nabiralnika ustrezna, rezultati so skoraj identični rezultatom iz prejšnjih raziskav.

Najpomembnejši dejavnik kakovosti poštних storitev in hkrati razlog za obisk izbrane poštne enote je lokacija, najbolj uporabljena storitev je plačilni promet. Tretjini anketiranih se zdi nujno, da je rok prenosa pisma en dan, cena za to storitev, ki jo pozna zgolj dober odstotek anketiranih, pa se jim zdi ustrezna.

Petina vprašanih je opazila, da je Pošta Slovenije ponekod ukinila poštne nabiralnike, s čimer se ne strinja skoraj tri četrt anketiranih. Tretjini anketiranih se zdi sobotna dostava smiselna, slaba polovica pa zatrjuje, da imajo takšen način dostave. Glede na rezultate prejšnjih raziskav delež tistih, ki imajo sobotno dostavo poštних pošilk na dom, vztrajno pada.

Prejemanje nenaslovljenih, oglaševalskih, marketinških in drugih reklamnih sporočil moti tretjino anketiranih, a jih zgolj slaba petina uporablja APEK nalepko, kar pa je več, kot so pokazali rezultati raziskav v letih 2007 in 2008.

Storitve drugega izvajalca poštних storitev razen Pošte Slovenije uporabljajo redko, največkrat v

²⁷ Dostopno na URL naslovu: http://www.apek.si/sl/cene_postnih_storitev

²⁸ Dostopno na URL naslovu: http://www.apek.si/sl/trg_postnih_storitev_slovenija

primeru potrebe po hitrem prenosu pošilk.

Pri poslovnih subjektih je raziskava pokazala, da dve tretjine pravnih oseb pošiljke oddaja v prostorih pošt, sprejem pošilk pa je približno enako razdeljen na sprejem preko poštne predalov in v poslovnih prostorih podjetij, kar predstavlja približno enake deleže kot v prejšnjih raziskavah.

Za razliko od fizičnih oseb se večini pravnih oseb sobotna dostava pošilk ne zdi smiselna, kar so pokazali že rezultati raziskav v letih 2007 in 2008. Pravnim osebam predstavlja najpomembnejši dejavnik kakovosti poštne storitve zanesljiv prenos, izredno pomemben se jim zdi rok prenosa, saj velika večina meni, da bi morala pošiljka vedno prispeti naslednji delovni dan od oddaje.

Večina zaupa Pošti Slovenije in je zadovoljna z njenimi storitvami, v primeru izbora drugega izvajalca pa bi imeli odločilni vlogi cena in kakovost. Če bi ponudnik poštne storitve ponudil višjo kakovost in s tem tudi višjo ceno, bi se za to odločila petina anketiranih.

Zamenjava tradicionalnih poštne storitve z uporabo interneta in elektronske pošte je dokaj opazna. Dobra tretjina anketiranih na ta način opravi skoraj polovico svojih storitev.

4.7 CENOVNA REGULACIJA

Agencija je v letu 2010 prejela od Pošte Slovenije dva zahtevka za dvig cen iz nabora rezerviranih poštne storitve. Prvi zahtevek je aprila 2010 zavrgla, ker vloga ni bila popolna. Pošta Slovenije je zoper sklep o zavrženju vložila tožbo na upravno sodišče in cene dvignila. Drugi zahtevek je agencija

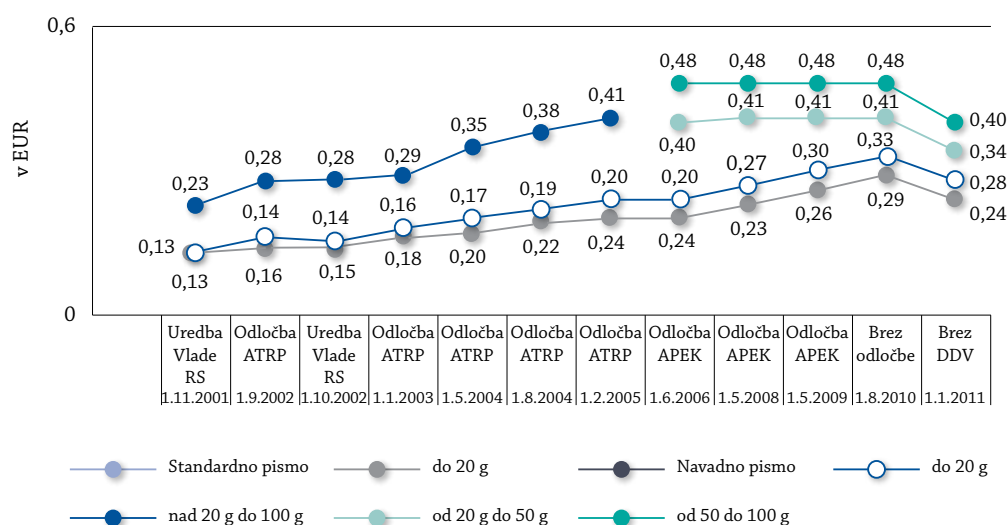
oktobra 2010 delno zavrnila, ker je vloga temeljila na podlagi ocen in predvidevanj brez dejanskih stroškov. Pri tem je ugotovila, da so predlagane cene v nasprotju z načeli preglednosti, nediskriminacije in zagotavljanja konkurence. Istočasno je agencija odobrila spremembo cen vseh produktov iz nabora univerzalne poštne storitve zaradi zaokrožitve cen iz štirih na dve decimalni števili, ki je posledica spremenjene davčne zakonodaje.

S 1. januarjem 2011 je stopil v veljavo nov Zakon o davku na dodano vrednost, ki kot novost uvaja oprostitev plačila DDV za izvajanje univerzalne poštne storitve v celoti ali delno ter dobavo blaga, ki je z njo neposredno povezana. Oprostitev plačila DDV tako velja tudi za dobavo poštne znamke po nominalni vrednosti, ki se v Republiki Sloveniji uporabljajo kot plačilo za izvajanje univerzalne poštne storitve.

Oprostitev plačila DDV se ne nanaša na storitve in z njimi povezane dobave blaga v primeru, ko:

- je njihova izvedba posledica individualnega dogovora in/ali;
- je njihova izvedba dogovorjena na podlagi splošnih pogojev ob hkrati dogovorjenih drugačnih pogojih prenosa ali po nižjih cenah kot so dostopne drugim uporabnikom.

Graf 43: Gibanje cen poštних storitev Pošte Slovenije (2001 – 2010)²⁹

Vir: APEK

4.8 NADZOR TRGA POŠTNIH STORITEV

V letu 2010 je pooblaščen oseba agencije po uradni dolžnosti ter na podlagi ZPSto-2 in Zakona o inšpekcijskem nadzoru izvedla nadzor nad cenami za dostop do poštne omrežja Pošte Slovenije. Nadzor se je nanašal na pošiljke korespondence mase do 50 g za vse nivoje dostopa. Razlog

za izvedbo nadzora so bili na spletni strani Pošte Slovenije³⁰ objavljeni Splošni pogoji za dostop do poštne omrežja in cene, ki po mnenju agencije niso bile stroškovne in nediskriminatorne. Agencija je zato izdala odločbo, s katero je Pošti Slovenije naložila spremembo cen v objavljenem ceniku dostopa do omrežja.

²⁹ Od 1.11.2001 do 31.12.2010 cene vključujejo DDV, od 1.1.2011 pa so cene navedene brez DDV.

³⁰ Dostopno na URL naslovu: <http://www.posta.si/opis-storitve/495/Zakon-in-splosni-pogoji>

5 REŠEVANJE SPOROV IN PRITOŽB

Agencija je na podlagi določb Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom) in Zakona o poštini storitvah (ZPSto-2) pristojna za reševanje sporov na področju elektronskih komunikacij in poštini storitev v Republiki Sloveniji.

5.1 SPORI NA PODROČJU ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJ

V skladu s 129. členom ZEKom agencija rešuje spore med subjekti na trgu elektronskih komunikacij v Republiki Sloveniji, kot so spori med fizičnimi in pravnimi osebami, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja oziroma storitve (t. i. medoperaterski spori), ter spori med fizičnimi in pravnimi osebami, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja oziroma storitve, in uporabniki njihovih storitev (t. i. uporabniški spori). Pri reševanju sporov je agencija vezana na določila ZEKom ter na njegovi podlagi izdanih predpisov in splošnih aktov.

Po prejemu predloga za rešitev spora si agencija v skladu s 130. členom ZEKom prizadeva spor rešiti najprej z uvedbo posredovalnega postopka, katerega namen je, da se stranki medsebojno poravnata s sporazumom. V posredovalnem postopku, ki je zaupne narave, ima agencija vlogo posrednika. Če do sporazuma ne pride, agencija odloči o sporu z odločbo, ki jo izda ob uporabi določb Zakona o splošnem upravnem postopku.

Reševanje spora pred agencijo v skladu s 129. členom ZEKom ne pomeni posega v morebitno sodno pristojnost, kar pomeni, da lahko stranke v zvezi s spornim razmerjem vedno vložijo tožbo pred pristojnim sodiščem. Če katerakoli stranka med

postopkom reševanja spora pred agencijo o isti zadevi začne pravdo pred pristojnim sodiščem, se postopek reševanja spora pred agencijo ustavi.

5.1.1 Medoperaterski spori

Agencija je v letu 2010 prejela 5 predlogov za rešitev medoperaterskih sporov. Predlogi so bili vloženi v zvezi z različnimi obveznostmi, ki izhajajo iz ZEKom, na njegovi podlagi izdanih predpisov in regulatornih odločb agencije.

Predlogi za rešitev spora so se nanašali na:

- neupravičene posege v optično omrežje;
- ceno zaključevanja klicev v mobilnem omrežju;
- pogoje operaterskega dostopa do mobilnega omrežja in posredovanje klicev za ponudnike storitev/preprodajalce;
- dostop do univerzalne imeniške službe;
- ceno zaključevanja klicev v fiksni omrežju.

Postopek v zvezi z neupravičenimi posegi v optično omrežje je agencija v skladu s petim odstavkom 129. člena ZEKom ustavila, saj je ena izmed strank o isti zadevi začela pravdo pred pristojnim sodiščem. V postopku v zvezi s ceno zaključevanja klicev v mobilnem omrežju pa je ugotovila, da je predmet spora neplačilo izdanih računov, ki jih je predlagatelj izstavil nasprotni stranki za opravljene storitve zaključevanja klicev v svojem omrežju. ZEKom za spore med operaterji v zvezi z neplačilom izdanih računov ne določa pristojnosti agencije, ampak sodijo tovrstni spori v sodno pristojnost, zato je agencija na podlagi prvega odstavka 129. člena ZEKom s sklepom zavrgla pre-

dlog za rešitev spora. V postopku v zvezi s pogoji operatorskega dostopa do mobilnega omrežja in posredovanjem klicev za ponudnike storitev/preprodajalce je agencija v skladu s 130. členom ZEKom uvedla posredovalni postopek, v katerem v skladu z načeli mediacije skuša med operaterjema doseči sporazum o spornih pogojih operatorskega dostopa. Postopek ob koncu leta 2010 še ni bil zaključen. Prav tako še ni zaključen posredovalni postopek, ki ga je agencija uvedla v zvezi s sporom za dostop do univerzalne imeniške službe. Predlog za rešitev spora v zvezi s ceno zaključevanja klicev v fiksnem omrežju je agencija s sklepom zavrгла. V postopku je ugotovila, da se predlog za rešitev spora nanaša na pogodbeno dogovorjeno ceno za zaključevanja klicev sicer še nereguliranega operaterja. Agencija pa v postopku po petem odstavku 9. člena ZEKom nima pristojnosti za spreminjanje pogojev medomrežnega povezovanja, glede katerih je bilo med strankama doseženo soglasje, prav tako pa v postopku reševanja spora po 129. členu ZEKom ne more ene izmed strank spora določiti za operaterja s pomembno tržno močjo in mu naložiti ustreznih cenovnih obveznosti.

5.1.2 Uporabniški spori

Agencija je v letu 2010 prejela 930 vlog, pri čemer je 587 vlagateljev zahtevalo uvedbo postopka reševanja spora na podlagi 92. člena ZEKom, v 343 primerih pa so se končni uporabniki na agencijo obrnili s prošnjo za pojasnilo.

Skladno s 129. členom ZEKom si je agencija nastali spor med končnim uporabnikom in operaterjem najprej prizadevala rešiti v neformalnem posredovalnem postopku, katerega cilj je, da stranki

nastalo situacijo rešita s sklenitvijo poravnave. S pomočjo agencije sta se stranki poravnali v kar 282 primerih. V preostalih zadevah je bil uveden upravni postopek, ki se končna z odločbo agencije. Sporov, ki bi kakorkoli izstopali (po vsebini, znesku), v letu 2010 ni bilo.

V letu 2010 velja izpostaviti dve spremembi ZEKom, zaradi katerih se je na področju reševanja sporov bistveno povečalo tako število prejetih vlog, kot tudi število klicev na brezplačno številko, namenjeno svetovanju končnim uporabnikom.

Na podlagi spremembe 91. člena ZEKom so operaterji od 28.01.2010 dalje dolžni pri razčlenjenem računu prikriti zadnja tri števila. S tem je onemogočeno preverjanje odhodnih klicev z naročniških števil, kar so končni uporabniki sprejeli z nestrižanjem. Omeniti velja tudi spremembo 92. člena ZEKom, na podlagi katere morajo operaterji končne uporabnike v odgovoru na ugovor seznaniti z možnostjo nadaljevanja postopka reševanja spora pred agencijo. Obvezna sestavina odgovora na ugovor je tako postal pravni pouk, kar prej ni bilo predpisano. Zaradi takšne osveščenosti končnih uporabnikov se je, kot rečeno, na področju reševanja sporov bistveno povečal obseg zadev v primerjavi z letom 2009.

V poročilu za leto 2009 je agencija izpostavila dva tematska sklopa sporov, ki jih je reševala v tem letu. Spori so nastali v zvezi z visokimi stroški zaradi uporabe 090 števil in zaračunano terminalske opreme zaradi predčasnega odstopa končnih uporabnikov od sklenjenih pogodb. V obeh primerih je agencija zahtevam končnih uporabnikov ugodila. Zoper odločbe agencije so operaterji

sprožili upravne spore, pri čemer je sodišče v obeh primerih odločilo, da agencija teh sporov ne bi smela reševati, ker da zanje ni stvarno pristojna. V ponovljenih postopkih je zato agencija zahteve končnih uporabnikov zavrgla.

Na dodatno varstvo končnih uporabnikov je vplivala Uredba (ES) št. 544/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 717/2007 o gostovanju v javnih mobilnih telefonskih omrežjih znotraj Skupnosti in Direktive 2002/21/ES o skupnem regulatornem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve. Od 1. julija 2010 dalje je namreč domači operater dolžan končnega uporabnika, ki gostuje v omrežju operaterja iz države članice Evropske Unije, seznaniti s porabo, kolikor hitro ta doseže 80 % dogovorjene finančne oz. količinske vsote. V kolikor ni posebnega dogovora, je ta vsota 50 EUR brez DDV. Ta obveznost operaterjev je pripomogla k temu, da je bilo število sporov, ki bi nastali zaradi nenadzorovane porabe v tujini (države članice EU), v letu 2010 manjše v primerjavi s prejšnjimi leti.

5.2 SPORI NA PODROČJU POŠTNIH STORITEV

Agencija v skladu z določbo 62. člena ZPSto-2 rešuje spore med udeleženci v poštni dejavnosti, kot so spori med izvajalci poštних storitev ter spori med izvajalci poštних storitev in uporabniki poštних storitev, če se spori nanašajo na pravice in obveznosti, ki jih ta zakon določa. Agencija si prizadeva rešiti spor najprej z uvedbo posredovalnega postopka iz 63. člena ZPSto-2. V posredovalnem postopku, ki je zaupne narave, ima agencija vlogo posrednika, celoten postopek pa vodi tako, da upošteva načela ne-

pristranskosti, enakosti, pravičnosti in zaupnosti, ter cilje, ki jim sledi skladno s 57. členom ZPSto-2. Če med strankama spora do sporazumne rešitve ne pride, agencija o sporu odloči z odločbo ob uporabi določb Zakona o splošnem upravnem postopku.

5.2.1 Spori med izvajalci poštних storitev

Agencija je v letu 2010 prejela en predlog za rešitev spora med izvajalci poštних storitev in sicer v zvezi z dostopom izvajalca zamenljivih storitev do poštne infrastrukture ali storitev iz nabora univerzalne storitve. Zakon o poštних storitvah (ZPSto-2) v 32. členu namreč določa, da mora izvajalec univerzalne storitve skleniti z izvajalcem zamenljivih storitev na njegovo zahtevo pogodbo o dostopu do poštne infrastrukture oz. storitev. Če v štirih mesecih od zahteve izvajalca zamenljivih storitev ni sklenjena pogodba o dostopu, lahko izvajalec zamenljivih storitev od agencije zahteva, da odloči o dostopu. Ker se izvajalec zamenljivih storitev in izvajalec univerzalne storitve v zakonsko določenem roku nista uspela dogovoriti o pogojih dostopa oz. nista uspela skleniti pogodbe o dostopu, je agencija v skladu s 63. členom ZPSto-2 najprej uvedla posredovalni postopek. Ker ta ni bil uspešen, je nato o ceni in nekaterih drugih spornih pogojih dostopa za pošiljke nad 50g odločila z odločbo.

5.2.2 Uporabniški spori

Agencija je v letu 2010 prejela 27 vlog uporabnikov poštних storitev, kjer so vsebinsko prevladovali spori v zvezi s poškodovanjem pošilk. V primerjavi s predhodnimi leti se je še povečalo število sporov v zvezi s pošilkami v mednarodnem prometu.

6 ZAŠČITA KONČNIH UPORABNIKOV

6.1 Izvajanje Uredbe o gostovanju

Na podlagi spremembe Uredbe o mednarodnem gostovanju v javnih mobilnih telefonskih omrežjih znotraj EU, ki je začela veljati sredi leta 2009 in še dodatno znižuje cene, ki jih lahko mobilni operaterji zaračunajo uporabnikom za zagotavljanje storitev mednarodnega gostovanja v EU za govorne klice, SMS sporočila in podatkovne storitve, se je s 1. julijem 2010 najvišja cena za odhodne klice iz 0,43 EUR na minuto brez DDV znižala na 0,39 EUR, sredi leta 2011 pa je predvideno znižanje na 0,35 EUR. Najvišja cena za dohodne klice se je s 1. julijem 2010 iz 0,19 EUR na minuto brez DDV znižala na 0,15 EUR, za drugo polovico leta 2011 pa je predvideno znižanje na 0,11 EUR. Sprememba Uredbe je uvedla zaračunavanje klicev na podlagi sekundnega intervala, pri čemer je lahko za odhodne klice uporabljeno začetno najkrajše obdobje zaračunavanja, ki ne presega 30 sekund. Cena za poslano SMS sporočilo ostaja omejena na največ 0,11 EUR brez DDV, medtem ko se sprejeto sporočilo ne zaračuna. Od 1. julija 2010 dalje pa se ne sme zaračunati niti za sprejem SMS obvestila o prejetem glasovnem sporočilu.

Dodatno sprememba Uredbe omejuje tudi največjo veleprodajno ceno podatkovnih storitev, ki se je s 1. julijem 2010 iz 1 EUR na megabajt prenesenih podatkov brez DDV znižala na 0,80 EUR, za drugo polovico leta 2011 pa je predvideno znižanje na 0,50 EUR. Pričakuje se, da bo omejitev veleprodajne cene podatkovnih storitev vplivala na znižanje maloprodajnih cen, ki jih operaterji zaračunajo uporabnikom. Za zaščito končnih uporabnikov pred previsokimi zneski zaradi uporabe podatkovnih storitev so bili operaterji obvezani do 1. mar-

ca 2010 ponuditi možnost uporabe brezplačnega zaščitnega mehanizma s privzeto finančno mejo, ki ne presega 50 EUR neporavnanih mesečnih obveznosti brez DDV, oz. ustrezno količinsko mejo, s 1. julijem 2010 pa privzeto mejo vključiti vsem uporabnikom, ki se niso odločili za drugo mejo operaterja. Hkrati morajo biti uporabniki ustrezno obveščeni, ko poraba podatkovnih storitev doseže 80% vnaprej dogovorjene finančne oz. količinske meje. Sprememba Uredbe se predvidoma izteče v začetku druge polovice leta 2012.

6.2 Enotna evropska številka za klice v sili 112

6.2.1 Evropski dan enotne evropske telefonske številke za klice v sili "112"

Slovenija in EU sta 11. februar 2010 drugič zapored obeležila kot evropski dan enotne evropske telefonske številke za klice v sili »112«. Evropska komisija je skupaj z Evropskim parlamentom in Svetom Evropske unije 11. februar, ki simbolično predstavlja številko 112, razglasila za evropski dan enotne evropske telefonske številke za klice v sili »112«. Glavni namen je izboljšati njeno prepoznavnost. Pri reševanju življenj sta ustrezna obveščenost in večja ozaveščenost vseh državljanov o enotni evropski telefonski številki za klice v sili »112« izjemnega pomena. Zato v državah članicah EU ves čas potekajo številne promocije za njeno boljšo prepoznavnost. Številka »112« je enotna evropska številka za klic v sili, kar pomeni, da se lahko v kateri koli članici EU v primeru nesreče ali drugih dogodkov brezplačno pokliče na to številko. Agencija ima na svojih spletnih straneh objavljene povezave na spletne strani Evropske komisije in Uprave Republike Slovenije za zaščito in

reševanje, ki so namenjene tej številki. Prav tako se agencija pridružuje vsem njunim pobudam za izboljšanje prepoznavnosti številke za klice v sili »112«.

6.2.2 Sprememba Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom)

V letu 2010 je stopila v veljavo novela Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom), v katero so med drugim vključene tudi spremembe, ki se nanašajo na številke za klice v sili. Tako mora po novem vsak operater javnega telefonskega omrežja oziroma izvajalec javno dostopnih telefonskih storitev uporabnikom-invalidom omogočiti klice v sili z uporabo govornih in znakovnih jezikov ter drugih oblik negovorjenih jezikov na način in v obsegu, kot je to tehnično mogoče. Prav tako mora obveščati svoje uporabnike o obstoju in pomenu enotne evropske telefonske številke za klic v sili »112« preko objave na svojih spletnih straneh ter v imeniku in to na vidnem mestu. Gostujoče uporabnike pa mora ob vstopu v njegovo omrežje še dodatno obvestiti s SMS sporočilom. Novost v zakonu je tudi prepoved zlorabe klica v sili.

Konec meseca junija 2010 je agencija zaključila letno Poročilo o kakovosti storitve za klice na enotno evropsko telefonsko številko za klice v sili »112« za leto 2009. Zakonsko dolžnost poročanja imajo vsi operaterji javnih telefonskih omrežij oziroma javno dostopnih telefonskih storitev (neodvisno od tehnologije zagotavljanja javnih telefonskih omrežij oziroma izvajanja javno dostopnih telefonskih storitev), ki zagotavljajo enotno evropsko telefonsko številko za klice v sili »112«. Agencija je celotno poročilo posredovala na Ministrstvo za

visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Direktorat za informacijsko družbo in Ministrstvo za obrambo, Upravo RS za zaščito in reševanje.

K poročanju zavezane operaterje je agencija pozvala tudi k dostavi poročila o implementaciji enotne evropske telefonske številke za klice v sili »112« za leto 2010. Vprašalnik o implementaciji enotne evropske telefonske številke za klice v sili »112« za leto 2010 (četrty po vrsti) je pripravila Evropska Komisija, Odbor za komunikacije (European Commission, Communications Committee).

6.2.3 Zagotovitev dostopnosti enotne evropske telefonske številke za klic v sili "112" in drugih pomembnih števil

V letu 2010 je bil predstavnik agencije vključen v delovno skupino za pripravo predloga, po katerem naj bi invalidom z okvaro sluha zagotovili dostopnost do enotne evropske telefonske številke za klic v sili "112", telefonske številke policije "113" in še nekaterih drugih splošno uporabljenih števil javnih služb. Delovno skupino je sicer avgusta 2008 imenovalo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Direktorat za invalide.

6.3 ŠTEVILKE ZA STORITVE Z DRUŽBENO VREDNOSTJO »116 XXX«

V letu 2010 je agencija v Uradnem listu RS in na svoji spletni strani objavila, da namerava dodeliti štiri proste nacionalne šestmestne številke skrajšanega izbiranja iz območja 116QRT. Tako zdaj seznam števil, ki so rezervirane za usklajene storitve z družbeno vrednostjo, vsebuje sledeče številke:

- 116 000 – dežurni telefon za pogrešane otroke;
- 116 006 – telefon za pomoč žrtvam kaznivih dejanj;
- 116 111 – telefon za otroke v stiski;
- 116 117 – zdravstvena klicna služba za primere, ki niso smrtno nevarni;
- 116 123 – telefon za pomoč v duševni stiski (ta številka je bila že dodeljena v letu 2008).

V okviru javnega razpisa je agencija prejela vloge dveh interesentov. Ena vloga je prišla za številko, ki je namenjena za storitve »dežurni telefon za pogrešane otroke«, druga pa za številko, ki je namenjena za storitve »zdravstvena klicna služba za primere, ki niso smrtno nevarni«. Agencija še čaka na ustrezno dopolnitev vloge za prvo številko, medtem ko se je drugi interesent premislil in vlogo umaknil iz postopka.

6.4 PORTAL www.komuniciraj.eu

Agencija je v letu 2010 začela s prenovo portala www.komuniciraj.eu, ki ga je na podlagi priporočil in najboljših praks EU za zagotavljanje transparentnosti dela operaterjev nasproti končnim uporabnikom vzpostavila decembra 2007. Glavni namen prenove je izboljšanje vizualne podobe portala ter njegove uporabnosti za potrošnike.

Portal je eden izmed načinov, s pomočjo katerega agencija skrbi za končne uporabnike in konkurenčnost trga elektronskih komunikacij. Z uporabo portala lahko končni uporabniki neodvisno spremljajo in primerjajo ponudbe elektronskih komunikacijskih storitev različnih operaterjev

ter se lažje in kvalitetnejše odločajo. Namenjen je tudi operaterjem, saj ga lahko uporabijo pri oblikovanju lastne cenovne politike, kar še pomaga pri nižjih cenah in boljših ponudbah ter posledično višji stopnji konkurenčnosti. Portal je v letu 2008 pridobil nove funkcionalnosti in vizualno podobo. Prav tako je agencija na podlagi vprašanj in mnenj uporabnikov ter lastnih načrtov portal še naprej dopolnjevala in vzdrževala v smeri, da bo postal čimbolj prijazen in uporaben pripomoček pri odločanju tako končnih uporabnikov kot tudi operaterjev.

Agencija je v letu 2010 pripravila in v Uradnem listu RS objavila Splošni akt o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o preglednosti in objavi informacij. Skladno s Splošnim aktom o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o preglednosti in objavi informacij so operaterji dolžni agencijo obvestiti ob vsaki spremembi v tem aktu predpisanih informacij preko spletnega portala za zagotavljanje transparentnosti (www.komuniciraj.eu). Tako so s spremembami transparentno seznanjeni tudi končni uporabniki.

6.5 PORTAL <http://dvb-t.apek.si>

Agencija je v letu 2010 nadaljevala z urejanjem in dopolnjevanjem spletnega portala namenjenega digitalni prizemni televiziji DVB-T. Spletni portal se nahaja na naslovu <http://dvb-t.apek.si/>. Na portalu so zbrane informacije o prehodu na digitalno televizijsko oddajanje, napotki za nakup digitalnih sprejemnikov, informacije o stanju digitalnih multipleksov in o oddajnikih ter forum, kjer lahko zainteresirani dobijo oziroma nudijo pomoč pri sprejemu digitalnih signalov.

Spletni portal se je izkazal kot pomemben vir informacij in medij za podporo projekta prehoda na digitalno televizijsko oddajanje. Na podlagi zastavljenih vprašanj prek foruma in neposredno prek obrazca na portalu je agencija poskrbela za

dodatne informacije in pojasnila, ki so televizijskim gledalcem pomagala pri prehodu. Prek 40 000 obiskov mesečno potrjuje, da je spletni portal dosegel svoj namen.

Slika 2: Portal <http://dvb-t.apek.si>

6.6 KLICNI CENTER BODI DIGI!

Ob prehodu na digitalno televizijsko oddajanje, ki se je zgodil 1. decembra 2010, je bil v okviru kampanje Bodi DIGI! vzpostavljen tudi začasni klicni

center oziroma brezplačna telefonska številka 080 2222, namenjena vprašanjem v zvezi s prehodom na digitalno televizijsko oddajanje. Sprva so ob rednem delu na telefonske klice prebivalcev Slovenije odgovarjali zaposleni Direktorata za infor-

macijsko družbo (Did) na Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (Mvzt), ki je sicer vodilo kampanjo obveščanja javnosti. Sredi avgusta 2010 pa se je ministrstvo odločilo, da klicni center prestavi na agencijo.

Klicni center Bodi DIGI! je na agenciji začel delovati 1. oktobra 2010. Vzpostavljen je bil sicer že mesec dni prej, 1. septembra 2010. Do tedaj je agencija pripravila prostore, tehnično in programsko opremo ter izobrazila prvo skupino študentov za informiranje javnosti o digitalizaciji, vendar se je prevezava brezplačne številke 080 2222 zavlekla vse do oktobra.

V času delovanja klicnega centra na agenciji je bilo skupaj začasno zaposlenih 34 študentov. Njihovo število se je povečevalo skladno s povečevanjem števila klicev. Prvega oktobra je delalo le 6 študentov, do sredine novembra pa že 34. Večina študentov, ki jih je najela agencija, dela v klicnem centru Urada vlade za komuniciranje, zato so bili o etiki odgovarjanj na vprašanja preko telefona dobro usposobljeni. Agencija je nato pripravila še teoretična in praktična izobraževanja ter ustrezno tehnično in programsko opremo. Sprva so študenti odgovarjali na vprašanja le med delovniki od 11. do 21. ure, z novembrom pa se je delovni čas podaljšal. Od tedaj je klicni center delal vsak dan, vključno z vikendi in prazniki, med 9. in 21. uro. Ko ni delal (pred deveto zjutraj in po deveti zvečer), se je na morebitne klice oglašal odzivnik in klicatelj obveščal o delovnem času klicnega centra. Poseben odzivnik pa je bil posnet tudi za tiste, ki so ob večji obremenjenosti klicnega centra morali čakati na prostega operaterja. Na odzivniku so bili posneti glavni poudarki prehoda oziroma osnovne informacije v zvezi s prehodom.

Marsikdo je tako že med čakanjem na operaterja dobil odgovor na svoje vprašanje.

Od 1. oktobra do vključno 9. januarja 2011 je bilo sprejetih in odgovorjenih 35.375 klicev. V povprečju je bilo tako v 90 dnevih delovanja klicnega centra na agenciji odgovorjenih skoraj 400 klicev dnevno. Število vprašanj se je močno povečalo na dan poskusnega izklopa analognih oddajnikov (15. november), ko je bilo kljub kratkemu izpadu sistema odgovorjenih skoraj 1300 vprašanj. Na dan dokončnega izklopa analognih oddajnikov pa so študentje odgovorili na 3345 vprašanj, kar je bilo tudi največje število odgovorjenih klicev v enem dnevu.

V celotnem obdobju delovanja klicnega centra je bilo v povprečju največ klicev ob delavnikih dopoldne. Izjema je bil le 15. november, ko se je na treh največjih televizijah med večernimi osrednjimi informativnimi oddajami zgodil usklajen poskusni izklop analognih oddajnikov, ki je gledalce opozoril na bližajoč se prehod. To je bil edini dan, ko je bilo število prejetih klicev višje zvečer kot dopoldne.

Zaradi znatnega padca klicev je agencija konec decembra 2010 predlagala postopno zaprtje začasnega klicnega centra. Slab mesec dni po prehodu je število klicev upadlo na le nekaj 10 na dan. Skupina študentov je na vprašanja klicateljev odgovarjala do ponedeljka 10. januarja 2011. Po tem datumu pa se bo vse do konca junija 2011 na morebitne klice oglašal odzivnik, ki bo klicateljem sporočal, kam se lahko obrnejo v primeru težav in jim tako tudi sporočil, da se klicni center zapira.

7 MEDNARODNE AKTIVNOSTI V LETU 2010

7.1 EVROPSKA KOMISIJA

Predstavniki agencije so z Evropsko komisijo med drugim sodelovali kot člani v odborih COCOM (Odbor za komunikacije), RSPG (Odbor za politiko radijskega spektra), RSCOM (Odbor za radijske komunikacije), TCAM (Telecommunications Conformity Assessment and Market Surveillance Committee) in PDC (Odbor za poštno direktivo). Udeleževali so se tudi zasedanj Odbora za stike o Direktivi o čezmejni televiziji.

Agencija Evropski komisiji redno posreduje podatke o razvoju trga elektronskih komunikacij, ki jih komisija vsako leto objavi v Implementacijskem poročilu. V njem podrobno predstavi stanje regulacije v posamezni državi članici in primerja razvoj trga elektronskih komunikacij med državami. Predstavniki agencije se redno udeležujejo vseh sestankov v zvezi z zbiranjem in validacijo podatkov ter spremembami metodologije in uvajanjem novih indikatorjev.

7.1.1 COCOM

Predstavniki agencije je tudi v letu 2010 deloval kot eden od predstavnikov Republike Slovenije v Odboru Evropske komisije za komunikacije (COCOM). Agencija je spremljala delovanje odbora in se skupaj z državo aktivno vključila v razpravo o nekaterih pomembnih vprašanjih, zlasti glede sprememb, ki jih prinaša spremenjeni regulatorni okvir in digitalna agenda.

Podskupina odbora zbira tudi podatke o širokopsovnem dostopu, ki jih agencija redno posreduje. Predstavniki agencije se udeležujejo sestankov pod-

skupine, ki je bila ustanovljena za zbiranje podatkov in razvoj metodologije.

7.1.2 RSPG

Odbor za politiko radijskega spektra (Radio Spectrum Policy Group ali RSPG) je skupina, ki pomaga in svetuje Evropski Komisiji pri vprašanjih politike radijskega spektra, pri koordinaciji političnih pristopov, pripravi večletnih programov politike radijskega spektra in - kjer je primerno - usklajevanju pogojev glede razpoložljivosti in učinkovitosti uporabe radijskega spektra, ki je potrebno za vzpostavitev in delovanje notranjega trga. Agencija se je v letu 2010 udeležila štirih sestankov, ki so bili posvečeni vprašanju digitalne dividende, brezžičnega dostopa do interneta, koordinaciji evropskih stališč pri politiki spektra na nivoju Mednarodne telekomunikacijske zveze (ITU), učinkovitejšega upravljanja z radijskim spektrom in posledično pripravi programa za harmonizacijo spektralne politike v državah članicah. Sodelovanje agencije je še bilo posebej pomembno zaradi problematičnih razmer na meji z republiko Italijo.

7.1.3 PDC

Agencija se je udeležila dveh sestankov Odbora za Poštno Direktivo ter delavnic v povezavi s kreiranjem dveh študij, pri katerih je tudi aktivno sodelovala. Gre za naslednji študiji:

- Main developments in the postal sector (2008-2010),
- Study on the external dimension of the EU postal acquis.

7.1.4 Odbor za stike o Direktivi o čezmejni televiziji

Agencija se je tudi v letu 2010 udeleževala zasedanj odbora za stike pri Evropski komisiji, ki se ukvarja z Direktivo o čezmejni televiziji in Direktivo o AVMS, ki to direktivo spreminja. Ker se je čas za prenos direktive o AVMS v nacionalne zakonodaje konec leta 2009 že iztekel, so se države članice na zasedanjih ukvarjale predvsem s problematičnimi področji in vprašanji, ob katera so trčile ob prenosu. Evropska komisija pa je poročala o stanju prenosa in postopkih za ugotavljanje kršitev (infringement procedures), ki tečejo ali bodo sproženi zoper države članice, ki niso pravočasno prenesle direktive v svoj pravi red. Na podlagi obvestila o prenosu direktive o AVMS, ki ga je Evropska komisija prejela od večine članic, so začeli podroben pregled prejetih predpisov. Kot najbolj problematičnaso se pokazala naslednja področja: jurisdikcija, sodelovanje med regulatornimi organi, promocijsko prikazovanje, promocija evropskih del v AVMS na zahtevo, koregulacija in samoregulacija na področju oglaševanja škodljive hrane in pijače ter na področju dostopnosti storitev za invalidne in starejše.

V zvezi z deleži evropskih in neodvisnih del v programih z zelo majhnimi deleži gledalcev je Nemčija v sodelovanju z Evropsko komisijo in Evropskim avdiovizualnim observatorijem pripravila analizo trga in preučila možnosti za izločitev programov, ki imajo zelo majhne deleže gledalcev, iz zahtev, ki izhajajo iz direktive. Postavili so dva možna praga (0,3-odstoten in 0,5-odstoten delež gledalcev), kar pa se je izkazalo za problematično na zelo razdrobljenih trgih, kjer bi ob uveljavitvi takega praga iz

regulacije izpadlo zelo veliko programov. Države članice so predstavile tudi pravila, ki se v nacionalnih zakonodajah nanašajo na evropska dela in neodvisno produkcijo, saj so v državah uveljavljeni različni sistemi zbiranja podatkov o evropskih delih in različne metode nadzora nad prejetimi podatki.

Digitalna agenda za EU, ki je bila sprejeta oktobra 2009, vzpostavlja enotno evropsko tržišče na področju kreativnih vsebin, pri čemer postaja posebej pomembno urejanje področja avtorskih pravic. Spletne vsebine so tudi pomemben del strategije Evropa 2020, pomembno mesto pa zavzema oblikovanje enotnega digitalnega trga in področje avtorskih pravic in kolektivnih organizacij.

7.1.5 Sestanek predstavnikov Evropske komisije, zadolženih za področje avdiovizualne politike, z nacionalnimi regulatorji

Agencija se je septembra 2010 udeležila sestanka predstavnikov Evropske komisije, zadolženih za področje avdiovizualne politike, z nacionalnimi regulatorji. Dnevni red sestanka je bil obsežen, saj so se obravnavale vse teme, povezane z elektronskimi mediji, ki so v zadnjem letu na delovni agendi Evropske komisije. Prvi del sestanka je bil namenjen predstavitvi digitalne agende, ki jo je sprejela Evropska komisija in ki se v določenih delih nanaša tudi na avdiovizualni sektor. Prvi steber, ki se nanaša na oblikovanje enotnega trga, je z vidika avdiovizualnih medijskih storitev (AVMS) pomemben, ker ureja področje avtorskih pravic in kolektivnih organizacij. V okviru 7. stebra gre predvsem za izkoriščanje potenciala IKT v korist družbe. Predstavniki držav članic so na srečanju

izrazili pomisleke glede skupne promocije evropskih AV-del, saj v državah veljajo različno strogi standardi. Poudarili so tudi, da je AVMS-sektorju v digitalni agendi dan premajhen poudarek, zane-marjene so nove storitve na področju televizije in razvoj digitalnega radia, čeprav bi temu področju skupna evropska politika zelo koristila. Sledila je razprava o promociji evropskih AV-del v AVMS na zahtevo, pri čemer so države članice poudarile, da je pri regulaciji AVMS na zahtevo in postavljanju zahtev potrebna previdnost, saj je to trg, ki se še razvija, kar pomeni, da ga ne smemo uničiti z nemogočimi pogoji. Poudarili so tudi, da bodo zahteve smiselne le, če bodo usklajene na ravni EU. Harmonizirana pravila so nujna tudi zato, da ponudniki ne bodo izmikali natančnejšim in strožjim pravilom v svoji državi z licenciranjem v državah, ki imajo blažje zahteve. Pri postopku ugotavljanja jurisdikcije nad satelitskimi programi, ki je potekal v treh fazah, zadnja pa naj bi bila zaključena že 19. decembra 2009, je prišlo do zamude, ker ni bilo mogoče zbrati vseh podatkov oziroma so bili ti nepopolni (težave so povzročali predvsem »multiple uplinks«). Udeleženci so razpravljali tudi o regulaciji promocijskega prikazovanja in potrebi po posodobitvi razlage Evropske komisije glede televizijskega oglaševanja iz leta 2004 zaradi novih tehnik oglaševanja in opustitve nekaterih pravil v direktivi o AVMS. Predstavljen je bil kratek pregled študije o neodvisnosti regulatorjev v 43 državah (članice EU, članice EFTA, kandidatke in potencialne kandidatke za vstop v EU), v zvezi s poročanjem Evropske komisije o uporabi direktive v državah članicah (prvo poročanje decembra 2011) pa je bilo napovedano, da bodo države članice prejele obsežne vprašalnike, s katerimi želijo narediti pregled tudi nad ukrepi, ki

niso notificirani pri Evropski komisiji (samoregulacija, etični kodeksi ipd). Posebni poudarki bodo dani oglaševanju, ki je namenjeno otrokom (morebitna strožja pravila), oglaševanju HFSS-hrane in sprejemanju etičnih kodeksov s tega področja, koregulaciji in samoregulaciji ter dostopnosti vsebin osebam z okvarami vida in sluha.

7.2. SKUPINE EVROPSKIH REGULATORJEV

Agencija je aktivna članica Skupine evropskih regulatorjev (European Regulators Group ali ERG), ki se je v letu 2010 prelevila v nov organ za elektronske komunikacije BEREK (Body of European Regulators for Electronic Communications), združenja evropskih regulatornih ustanov s področja radiodifuzije EPRA (European Platform of Regulatory Authorities) in novoustanovljene Skupine evropskih regulatorjev poštnih storitev ERGP (European Regulators Group for Postal Services).

7.2.1 ERG / BEREK

Agencija je bila polnopravna in aktivna članica Skupine neodvisnih regulatorjev IRG (Independent Regulators Group) in Skupine evropskih regulatorjev ERG (European Regulators Group). Skupino evropskih regulatorjev (ERG) je v letu 2010 nadomestil oziroma prevzel njeno delo nov organ za elektronske komunikacije BEREK (Body of European Regulators for Electronic Communications). Poleg udeležbe na plenarnih zasedanjih in v kontaktnih skupinah so predstavniki agencije spremljali delo projektnih skupin za pripravo regulatornih dokumentov in poročil. BEREK omogoča medsebojno pomoč regulatorjev preko *ad-hoc* vprašalnikov, ki se nanašajo na specifične

nacionalne situacije, pri čemer agencija svoje regulatorne prakse deli z ostalimi članicami.

Agencija je sodelovala tudi pri pisanju in pripravi dokumentov, ki odražajo skupna stališča BEREC-a v več projektnih skupinah. Še posebej aktivno je delovala v projektnih skupinah na področju konvergence storitev in omrežij, dostopovnih omrežij naslednje generacije, določanja pomembne tržne moči, regulatornega računovodstva, zbiranju podatkov za primerjalne analize in zagotavljanja transparentnosti končnim uporabnikom.

Agencija je v letu 2010 nadaljevala z zbiranjem podrobnih podatkov o uporabi storitev mednarodnega gostovanja, reševanjem pritožb v zvezi z nenamernim gostovanjem, ponudbi nereguliranih maloprodajnih tarif v območju EU, izvajanjem zahtevanih ukrepov za potrebe nadzora nad izvrševanjem Uredbe o mednarodnem gostovanju ter izvajanjem nadaljnjih regulatornih ukrepov. Izsledki analize bodo objavljeni v poročilu BEREC-a.

7.2.2 EPRA

Agencija se je v letu 2010 kot članica združenja evropskih regulatornih ustanov s področja radiodifuzije EPRA udeležila dveh rednih letnih srečanj in tam tudi aktivno sodelovala. Na majskem srečanju v Barceloni je bil poudarek na regulaciji promocijskega prikazovanja, »community radio«, pogledu industrije na spreminjajoče se oglaševanje in njegov vpliv na regulacijo, zaščiti otrok in mladoletnikov na storitvah na zahtevo ter pritožbenih postopkih in izrekanju sankcij. Kot panelistka na okrogli mizi o pritožbah in sankcijah je

predstavnica agencije orisala slovenski sistem ter poudarila, da zaenkrat nima možnosti izrekanja finančnih sankcij, da pa se s spremembo zakonodaje pričakuje, da ji bodo podeljene tudi te pristojnosti. Agencija poskuša te omejitve preseči z osveščanjem izdajateljev o pomembnosti upoštevanja pravil (npr. z organiziranjem delavnic, povezanih z aktualnimi problemi regulacije).

Jesensko srečanje je potekalo v Beogradu. Obravnavane teme na tem srečanju pa so bile prihodnost regulacije oglaševanja, promocijsko prikazovanje, »connected TV« in njen vpliv na regulacijo, javni RTV servisi, predstavitev raziskave o neodvisnosti regulatorjev, ki jo pripravlja Evropska komisija, ter modeli regulacije in licenciranja digitalne prizemne radiodifuzije, ki jih je s svojimi izkušnjami osvetlil tudi predstavnik agencije. Ta je skupaj s švedsko predstavnico pripravil obsežno gradivo na podlagi ankete, izvedene med članicami EPRA. Povzeli so izkušnje ob prehodu na digitalno televizijo, težave, s katerimi se srečujejo posamezne države, ter načrte v zvezi z digitalno dividendo. Spraševali so se tudi, ali je smiselno digitalno prizemno televizijo regulirati drugače kot ostale platforme in kakšni so razlogi za takšno odločitev, saj se je za drugačno regulacijo digitalne prizemne televizije odločila večina držav članic EPRA. Ob tem so orisali tudi različne pristope k licenciranju, poslovne modele ob uvajanju plačljive televizije na DTT-platformi, z vidika gledalcev in potrošnikov pa predvsem raznoliko in kakovostno ponudbo, ki lahko konkurira drugim platformam ter zagotavlja tudi lokalne in regionalne programe, za katere je prehod na digitalno oddajanje veliko finančno breme.

Agencija redno sodeluje tudi v korespondenci med članicami združenja EPRA, odgovarja na njihova vprašanja s področja regulacije radiodifuzije in spremlja odgovore drugih članic.

7.2.3 ERGP

Agencija se je udeležila sestankov, ki so se nanašali na ustanovitev nove Skupine evropskih regulatorjev poštne storitve (European Regulators Group for Postal Services ali ERGP).

V uradnem listu Evropske unije³¹ je bila 10. avgusta 2010 objavljena odločitev³² Evropske komisije o ustanovitvi skupine evropskih regulatorjev poštne storitve. Pravna podlaga za ustanovitev tega telesa je v Poštni Direktivi 97/67/ES, kjer je podana zahteva, da morajo države članice imenovati enega ali več neodvisnih regulatornih organov s poštne področja. Ti morajo delovati v smeri razvoja enotnega evropskega poštne trga, za kar pa je potrebno medsebojno sodelovanje in posledično organiziranje skupnega delovnega telesa, v okviru katerega bodo organizirane delovne skupine, sestavljene iz ekspertov nacionalnih regulatornih organov s poštne področja držav članic EU. Osnovne naloge ekspertov bodo svetovati in nuditi potrebno strokovno pomoč Evropski komisiji pri:

- konsolidaciji skupnega evropskega poštne trga;
- vzpodbujanju konkurence na trgu poštne storitve;
- pomoči državam članicam pri kreiranju ustreznega zakonodajnega okvira.

7.3 MEDNARODNA TELEKOMUNIKACIJSKA ZVEZA (ITU)

Agencija na globalnem nivoju sodeluje z Mednarodno telekomunikacijsko zvezo (International Telecommunication Union ali ITU), kateri redno posreduje podatke o razvoju trga elektronskih komunikacij za potrebe primerjave indikatorjev med državami članicami.

V minulem letu je v mehiški Guadalajari med 4. in 22. oktobrom potekala svetovna konferenca pooblaščenih predstavnikov Mednarodne telekomunikacijske zveze. Konferenca, ki jo skličejo vsaka štiri leta, je najvišji organ, ki določa politiko zveze. Na njej določijo splošne usmeritve, štiriletni strateški in finančni načrt ter izvolijo vodstvo. Slovensko delegacijo na konferenci je vodil državni sekretar na Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (MVZT) dr. József Györkös, člana delegacije pa sta bila še predstavnik ministrstva Jože Unk in predstavnik agencije Igor Funa.

V letu 2010 so se začele tudi priprave na Svetovno radijsko konferenco WRC'12, ki bo v začetku leta 2012.

7.4 SVETOVNA POŠTNA ZVEZA (UPU)

Agencija se je udeležila plenarnega zasedanja administrativnega sveta Svetovne poštne zveze ter strateške konference, ki je organizirana vsaka štiri leta.

³¹ Official Journal of the European Union (2010/C217/07)

³² The Decision of the European Commission

7.5 NATO

Predstavniki agencije sodelujejo v delovni skupini, ki ureja in usklajuje rabo radijskih frekvenc za civilne in vojaške namene pri zvezi NATO.

7.6 ORGANIZACIJA ZA GOSPODARSKO SODELOVANJE IN RAZVOJ (OECD)

Agencija je organizaciji OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) posredovala podatke in odgovore na vprašalnik o razvoju in regulaciji trga elektronskih komunikacij OECD Communications Outlook.

7.7 EVROPSKA KONFERENCA POŠTNIH IN TELEKOMUNIKACIJSKIH ADMINISTRACIJ (CEPT)

Agencija sodeluje v delovnih skupinah CEPT (European Conference of Postal and Telecommunications Administrations), v katerih se pripravljajo skupni dokumenti na področju fiksni zvez (SE19), mobilnih komunikacij (FM38) in pomorskih zadev (FM46). Spremlja tudi delo skupin, ki se ukvarjajo z napravami kratkega dosega ter skupnim podatkovnim sistemom, v katerem so informacije o načrtovani rabi radijskih frekvenc posameznih držav članic CEPT.

V okviru konference deluje tudi Odbor za poštno regulacijo (European Committee for Postal Regulation ali CERP). Agencija se je udeležila spomladanskega in jesenskega plenarnega zasedanja CERP-a ter sestankov delovnih skupin »Universal Service« in »Consumer Issues«, »Policy« in »Supervision / Market Data«. Aktivno je sodelovala

pri kreiranju in objavi raziskav, izdelanih v okviru omenjenih delovnih skupin.

7.8 EVROPSKI ODBOR ZA STANDARDIZACIJO (CEN)

Agencija je v letu 2010 koordinirala delovno telo CEN (European Committee for Standardization), ki se ukvarja s kreiranjem standardov na področju poštne storitve. Udeležila se je tudi dveh plenarnih zasedanj, sodelovala je v telefonskih konferencah ter se udeležila štirih sestankov delovne skupine WG1, ki deluje na področju kakovosti poštne storitve.

7.9 DRUGO MEDNARODNO SODELOVANJE

7.9.1 Dvostranska srečanja s tujimi regulatorji

V letu 2010 je agencija gostila več tujih regulatorjev. Na prošnjo makedonskega regulatorja Agency for Electronic Communication (AEC) je organizirala enodnevni sestanek na temo spletnega portala transparentnosti (www.komuniciraj.eu) s poudarkom na razvoju in implementaciji »kalkulatorja« kot njegove dodatne funkcionalnosti za izračunavanje cen ponudb operaterjev. Štiridnevni seminar z regulatorjem iz Bosne in Hercegovine The Communication Regulatory Agency (CRA) pa je pokrival teme, ki se nanašajo na regulacijo slovenskega trga elektronskih komunikacij in dosedanjih izkušenj agencije na tem področju. Oba regulatorja sta izrazila veliko zadovoljstvo z obiskom v Sloveniji in po vedenju agencije že prenašata slovenske izkušnje v domačo prakso.

Na svojem sedežu je agencija gostila nacionalnega regulatorja trga poštne storitve iz Srbije (RA-

PUS), ter predstavnice ministrstva Republike Hrvaške, pristojnega za trg poštних storitev. Z obema delegacijama je delila dobre prakse ter predstavila delovanje trga poštних storitev, s poudarkom na zakonskih rešitvah v Sloveniji.

Agencija se je v letu 2010 udeležila treh ekspertnih misij v okviru projektov TAIEX, in sicer v Armeniji, na Hrvaškem ter v Makedoniji.

7.9.2 In hope regionalna konferenca o varnejšem internetu v Sloveniji, 25. in 26. marec 2010, Bled, Slovenija

Marca 2010 so se predstavniki agencije udeležili mednarodne konference o boju proti nelegalnim in otrokom škodljivim vsebinam na svetovnem spletu. Ta je bila namenjena razpravi med eksperti iz več kot 10 držav v širši regiji o tem, kako narediti internet varnejši za otroke.

Na konferenci so bili predstavljeni izsledki različnih raziskav, ki so med drugim ugotavljale, koliko otrok pride v stik s pornografijo na spletu, po drugi strani pa tudi, koliko otrok je zlorabljenih za nastanek pornografskih vsebin, ki so v večini držav prepovedane. V ta okvir sodijo vsakršne oblike upodobitve ali predstavljanja spolnega izkoriščanja otrok (slikovni, pisni ali videomaterial), ki so osredotočene na otokove spolne in druge organe, z namenom seksualnega vzbujenja, ter na otrokovo spolno vedenje. Pri tem ni pomembno, ali gre za resnično ali simulirano seksualno eksplicitno vedenje. Velik delež mladih se pri uporabi interneta vede tvegano in nekritično objavlja svoje osebne podatke in fotografije, ter se spušča v odkrito komunikacijo s tujci. Strokovnjaki to

pojasnjujejo z značilnostmi mladostniškega vedenja, ki je tudi sicer nagnjeno k večjemu tveganju in preskušanju mej. Zato poudarjajo, da morajo pristopi k varstvu mladih pred škodljivimi vsebinami temeljiti na boljšem poznavanju vedenja mladih pri uporabi interneta, usposabljanju mladih, da se o pojavih, ki jih na spletu zaznavajo, pogovarjajo s starši, učitelji in vrstniki ter primere spornih praks prijavijo. Pomembno vlogo pri tem imajo tudi regulatorji, predvsem pa sama industrija, ki bi morala prevzeti svoj del odgovornosti in nameniti nadzoru vsebin na internetu večjo skrb, po potrebi pa tudi omejevati ali celo onemogočati razširjanje spornih vsebin.

7.9.3 Izklon analognih oddajnikov v Slavoniji, 25.-26.5.2010, Ilok, Hrvaška

Predstavnika agencije sta se maja 2010 na povabilo hrvaškega urada e-Hrvatska, ki je koordinator aktivnosti ob prehodu Hrvaške na digitalno radiodifuzijo, udeležila dogodka z mednarodno udeležbo ob izklopu analognih oddajnikov v Slavoniji. Predstavnica agencije je na okrogli mizi predstavila slovenske izkušnje ob prehodu, ki naj bi se končal istočasno kot hrvaški.

7.9.4 Mednarodna konferenca o prehodu na digitalno radiodifuzijo, 10.-12.6.2010, Lucca, Italija

Na povabilo italijanske ustanove *Comunicare Digitale* se je predstavnica agencije udeležila mednarodne konference, na kateri je predavala o stanju na področju televizije v Sloveniji in o izkušnjah s preходом na digitalno radiodifuzijo.

7.9.5 Weekend Media Festival 2010, Rovinj, Hrvaška

Septembra 2010 so se Weekend Media Festivala, ki je že tretje leto potekal v Rovinju, prvič udeležili tudi predstavniki agencije. Na festivalu se vsako leto zberejo predstavniki medijev, marketinga, oglaševalcev in države, predvsem iz držav Balkana in Italije. Teme, obravnavane na festivalu, so bile bogate in zelo raznolike: kriza novinarstva, posebnosti in značilnosti jutranjega radijskega programa, radijske mreže, športna televizijska produkcija, neodvisna televizijska produkcija, vpliv tehničnega razvoja in aplikacij na uporabo medijev, prihodnost medijev in mediji prihodnosti, televizijska prodaja in razvoj avtorskih pravic.

Tudi na Hrvaškem se je pojavila težnja po povezovanju manjših radijskih programov v širše, regionalne ali nacionalne radijske mreže, katerih prednost je med drugim večji doseg poslušalcev, s tem pa posledično večja konkurenčnost na trgu oglaševanja. V želji po čim večji poslušanosti nekatere radijske mreže spreminjajo programsko zasnovo v smeri ponujanja servisnih informacij, popularne glasbe in hitov iz različnih glasbenih obdobj, druge pa ostajajo zveste utečeni programski zasnovi, kjer je poudarek na programskih vsebinah, namenjenih lokalnemu okolju posameznih radijskih programov. Glede neodvisne produkcije so predavatelji prikazali bistveno zaostalost jadranske regije na relaciji neodvisni producenti – država – mediji. Stanje v Sloveniji je na tem področju ni najbolj urejeno. Zakonodaja se sicer spreminja in umešča neodvisne producente v medijski prostor, vendar težava nastane pri dejanskem uresničevanju kvot neodvisne produkcije v medijih, prav

tako pa tudi pri nadziranju izvajanja zakonsko določenih kvot. Podobno je tudi na Hrvaškem in v Srbiji. Tehnični razvoj je na medijskem področju uvedel nove medijske kanale, prek katerih lahko distribuiramo vsebine. Če je še pred nekaj leti za aktualnega veljal razmislek, ki je obljubljal propad nekega medijskega kanala na račun drugega (npr. propad televizije zaradi vseмогоčnega svetovnega spleta), sedaj medijski strokovnjaki in uporabniki različnih medijskih kanalov razmišljajo predvsem o sinergijskih učinkih, ki jih lahko prinesejo različni pristopi.

7.9.6 The Media Literacy Conference 2010, 19. in 20. november 2010, London, Velika Britanija

Novembra 2010 sta se predstavniki agencije udeležili konference o medijski pismenosti »The Media Literacy Conference 2010«, ki je potekala v Londonu. Konferenca se je pričela s plenarnim zasedanjem, na katerem so se strokovnjaki spraševali, ali je pri medijskem opismenjevanju pomembnejša vzgoja ali regulacija ter kakšen je dandanes odnos otrok in mladostnikov do medijev.

Na številnih predavanjih in delavnicah so predstavniki različnih držav predstavili strategije za medijsko opismenjevanje v družbah, ki jih zaznamuje zelo velika poraba medijev. Ker ljudje danes pred računalniškimi zasloni preživijo vse več časa, so nove informacijske in komunikacijske tehnologije izjemnega pomena in od ljudi zahtevajo razvoj posebnih komunikacijskih veščin, za katere jih niso usposobili ne mediji, ne izobraževalni sistem, ne civilna družba. The EU Kids Online II Network, ki ga financira The Safer Internet Pro-

gramme Evropske komisije, je v 25 državah članicah EU izvedel obsežno raziskavo, v kateri so otroke, stare od 9 do 16 let, spraševali o njihovih izkušnjah z internetom, digitalno pismenostjo in nevarnostmi na spletu. Pokazalo se je, da otroci, ki več uporabljajo internet, tudi razvijejo več veščin, hkrati pa so raziskovalci poudarili, da medijska pismenost zajema več kot zgolj znanje in veščine za uporabo interneta in medijev. Predstavljena je bila tudi primerjalna študija dokumentov EU in njihovo razumevanje medijske pismenosti. Medijska pismenost je bila dolga leta v domeni izobraževalnega sistema, sčasoma pa so njen pomen začeli priznavati tudi oblikovalci politik. Omenjata jo tako UNESCO, kot tudi Svet Evrope, v zadnjih letih pa je postala tudi pomemben del politik EU, ki si prizadeva sprejeti vseevropski pristop k medij-

skemu opismenjevanju. Predstavnika britanskih regulatorjev sta poudarila, da imajo ljudje danes večjo izbiro in nadzor nad mediji, ki jih uporabljajo, kot so jo imeli nekoč. V tem kontekstu sta se spraševala, kakšna je vloga regulacije, kako se regulacija razvija in odziva na nove možnosti, ki so jih odprle tehnološke inovacije in konvergenca, kako naj se regulatorji in javnost soočajo z izzivi, ki jih prinaša razvoj, in kako bo regulacija urejena v prihodnje.

Konferenca se je zaključila z okroglo mizo o politični pismenosti v obdobju novih medijev, na kateri so se udeleženci spraševali, ali lahko novi mediji med mladimi povečajo zanimanje za politiko in posledično prispevajo k njihovi večji politični aktivnosti.

8 RAČUNOVODSKO POROČILO

8.1 PODLAGA ZA SESTAVO RAČUNOVODSKEGA POROČILA

Agencija je kot pravna oseba javnega prava zavezana določilom o sestavi in predlaganju letnih poročil določenih uporabnikov enotnega kontnega načrta (EKN). Pripravo tega računovodskega poročila določajo in urejajo naslednji predpisi:

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02, 109/08, 49/09),
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS 23/99, 30/02, 114/06),
- Navodilo o pripravi zaključnega računa in metodologiji za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih (Uradni list RS 12/01, 10/06 in 8/07),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list 115/02, 21/03, 134/03 in 126/04, 120/07, 124/08),
- Slovenski računovodski standardi (Uradni list RS, št. 118/05, 119/08)
- Sklep o ustanovitvi Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (Uradni list RS 30/01, 52/02 in 80/04).

Predpisi se uporabljajo po naslednjem vrstnem redu; zakon o računovodstvu, podzakonski predpisi, ki jih je izdal minister za finance in slovenski računovodski standardi. Računovodski izkazi agencije so sestavljeni v skladu z navedenimi veljavnimi predpisi. Svet za elektronske komunikacije se bo z računovodskimi izkazi seznanil predvidoma dne 17.02.2011.

Poslovodstvo agencije mora pri sestavi računovodskih izkazov v skladu s SRS podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane velikosti sredstev, obveznosti, prihodkov in odhodkov.

8.1.1 Podlaga za merjenje

Računovodski izkazi so pripravljani ob upoštevanju izvirne vrednosti. Sestavljeni so v EUR, zaokroženi so na celo število.

8.1.2 Računovodske usmeritve

8.1.2.1 Nepremičnine, naprave, oprema

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazane po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za popravek vrednosti. Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Stroški zamenjave/nadgradnje nekega dela opredmetenega osnovnega sredstva se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi povezane z delom tega sredstva pritekale v družbo, ter če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti.

8.1.2.2 Amortizacija

Amortizacija se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS št. 112/2009 in 58/2010).

8.1.2.3 Neopredmetena sredstva

Neopredmetena osnovna sredstva, ki jih je pridobila agencija, so izkazana po nabavni vrednosti zmanjšani za popravek vrednosti. Vsi ostali stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, torej ko do njih pride.

8.1.2.4 Obveznosti

Kratkoročne obveznosti so ovrednotene v znesku iz ustreznih listin o nastanku poslovnega dogodka. Obveze za kratkoročne zaslužke zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.

8.1.2.5 Terjatve

Terjatve se prevrednotujejo zaradi oslabitve in odprave oslabitve. Terjatve se oslabijo, če obstaja utemeljen dvom v njihovo plačilo. Oblikujejo se skupinsko na koncu leta. Izračunajo se tako, da se prevrednotijo vse zapadle nezavarovane terjatve, ki so na dan 31.12. starejše od leta dni. Popravki vrednosti zmanjšujejo knjigovodsko vrednost terjatve in povečujejo prevrednotovalne poslovne odhodke.

8.1.2.6 Rezervacije

Agencija oblikuje rezervacije za sedanje obveze, ki izhajajo iz obvezujočih preteklih dogodkov in se bodo po predvidevanjih poravnale v obdobju, ki ni z gotovostjo določeno, ter katerih velikost je mogoče zanesljivo oceniti. Agencija oblikuje rezervacije, v kolikor je verjetnost uspeha tožni-

ka zagotova, sicer rezervacije ne oblikuje. Na dan 31.12.2010 agencija nima oblikovanih rezervacij.

8.1.2.7 Prihodki

Prihodki se pripoznajo na podlagi zneskov navedenih na odločbah za posamezno plačilo (frekvence, obvestila, pošta, številke), ki veljajo za obračunsko obdobje 2010.

8.1.2.8 Finančni odhodki, finančni prihodki

Obsegajo prihodke in odhodke od obresti vezanih denarnih sredstev in sredstev na podračunu pri MJU. Prihodki se pripoznajo v obračunskem obdobju, na katerega se nanašajo.

8.1.2.9 Popravki napak

Bistvene napake, ki izvirajo iz preteklih obdobj, se popravi za nazaj, in sicer v prvih računovodskih izkazih, odobrenih za objavo, po odkritju napak (to je tudi tekoče obdobje na dan 02.01.). Napake se popravljajo tako, da se preračuna primerjalne zneske v izkazih predstavljenega preteklega obdobja, kot da te napake v preteklih obdobjih ne bi nastale.

8.2 VSEBINA RAČUNOVODSKEGA POROČILA

Računovodsko poročilo sestoji iz bilance stanja s prilogami:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev;
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil;
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov s prilogami;
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti;
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka;
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov;
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov;
- Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ.

Vsi navedeni izkazi in izjava so sestavni del tega poročila in so posredovani v prilogi.

8.2.1 Pomembnejša razkritja računovodskih informacij– bilanca stanja

8.2.1.1 Osnovna sredstva- skupina kontov 00 do 05

Tabela 10: Osnovna sredstva - skupina kontov 00 do 05

ČLENITVE SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	OZNAKA ZA AOP	ZNESEK		
			2010	POPRAVLJENO 2009	2009
1	2	3	4	5	
	SREDSTVA				
	A) DOLGOROČNA	001	5.672.141	6.288.780	6.319.443
	SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (002+003+004+005+006+007+008+009+010+011)				
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	1.010.340	704.312	704.312
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	335.769	282.694	260.191
02	NEPREMIČNINE	004	4.825.518	5.503.216	5.503.216

03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	749.723	800.375	800.375
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	4.436.844	5.239.333	5.247.493
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	3.515.069	4.075.012	4.075.012
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008		0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009		0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010		0	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011		0	0

Vir za vlaganje v neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva predstavlja obveznost za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v obliki presežka prihodkov nad odhodki.

V letu 2010 je bilo evidentirano za 327.944 € novih nabav premoženjskih pravic. Pravice vključujejo pridobitve novih programskih paketov za digitalni sistem za zajem, predvajanje in analizo avdiovizualnih medijskih vsebin, pravice za uporabo poslovno informacijskega sistema agencije, (pogodba je datirana v leto 2007) ter posodobitve že obstoječih programov.

Med neopredmetenimi sredstvi v izdelavi je izkazano 172.507 €, ki predstavljajo še ne aktivirani moduli poslovno informacijskega sistema agencije.

Agencija je v letu 2010 namenila 7.038 € za nakup kmetijskega zemljišča za uporabo radijske nadzorne postaje, ki je stala ob/na zemljišču na nadzorno merilni postaji Jeruzalem.

Nakup poslovnih stavb predstavlja nove nabave v letu 2010, predvsem novega prostora za arhiv, ter izdatek za preureditev glavne pisarne ter dodatne nove pisarne na obstoječi lokaciji. Na podlagi zapisnika o prevzemu del po pogodbi je agencija aktivirala zgradbe, ki se pridobivajo; radijsko nadzorno merilno postajo Šentjungert ter na podlagi uporabnega dovoljenja radijsko nadzorno merilno postajo Poljane, v skupni vrednosti 223.844 €. Med zgradbami, ki se pridobivajo je evidentirana še izdelava antenskega stolpa na Rašici v višini 45.388 €, kar predstavlja izgradnjo stolpa, preseleitev anten, nabava novih anten, ureditev okolice. Predvidena zaključitev del je v letu 2011.

Med nabavami opreme je bilo največ strojne računalniške opreme ter merilne opreme v skupni vrednosti 113.190 €.

Odpravo napake v letu 2009 predstavlja obračun amortizacije programske opreme modul e-partner, ki bi moral biti aktiviran že v letu 2007. Amortizacija za obdobje 2007-2009, bi morala biti obračunana v višini 22.503 €. Zaradi navedenega je bila knjigovodska vrednost neopredmetnih sredstev in obveznosti previsoko izkazana. Odpravo napake 2009 zajema tudi pripoznano študijo o izvedljivosti projekta iz leta 2008 v višini 8.160 €, ki bi se morala pripoznati med stroški poslovnega leta 2008, agencija pa jih je vodila na investicijah v teku.

Agencija je na osnovi izrednega popisa izvedla odpis osnovnih sredstev iz uporabe v vrednosti 27.626 €. Agencija je odpisala tista osnovna sredstva, ki niso več uporabna zaradi tehnične zastarelosti, tista osnovna sredstva, ki jih zaradi prehoda na nov sistem telefonije (IP) ni možno več uporabljati, uničena osnovna sredstva ter manjkajoča osnovna sredstva. Manjko osnovnih sredstev in drobnega inventarja po preostali vrednosti predstavlja na dan 01.09.2010 11.517 €. Predlogi za odpis so bili v večini primerov podani že v preteklih letih, niso pa bili zaključeni s sklepom direktorja, tako da se osnovna sredstva niso razknjiži-

la. Redni letni popis je agencija opravila po stanju na dan 31.12.2010, upoštevajoč predpise ter interni pravilnik. Popisala je sredstva na lokacijah, ki jih ima agencija v upravljanju ter jih dejansko uporablja. Pri tem je popisna komisija ugotovila, da imata bivša zaposlena osnovna sredstva agencije (na reverzu) za katera je zahtevala razdolžitev.

Na podlagi dogovora o prenosu osnovnih sredstev agencije, (ki jih ne uporablja) so se poslovni prostori Kotnikova ulica 19, na dan 01.01.2010, prenesli na Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologije. Podlaga je podpisan dogovor med agencijo in MVZT v povezavi z sklepom Vlade RS št 47803-719/2007/4. Skupna neodpisana vrednost predstavlja 652.375 €, kar predstavlja poslovne prostore in stavbno zemljišče na Kotnikovi. Ostala osnovna sredstva (pisarniško pohištvo ipd), ki so prav tako locirana na Kotnikovi 19 a, so prav tako prenesena, njihova neodpisana vrednost pa je 0 €.

Agencija RS oziroma Republika Slovenija na nepremičnini v stavbi S7 še ni vpisana v zemljiško knjigo. Pogoji za vpis etažne lastnine v zemljiško knjigo bodo vzpostavljeni, ko bo sklenjen sporazum o ustanovitvi etažne lastnine in pogodba o urejanju medsebojnih odnosov med lastniki stavbe S7. Vsi postopki so v teku.

8.2.1.2 Kratkoročna sredstva

Tabela 11: Kratkoročna sredstva skupina kontov 10-19

ČLENITVE SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	OZNAKA ZA AOP	ZNESEK		
			2010	POPRAVLJENO 2009	2009
1	2	3		4	5
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (013+014+015+016+017+018 +019+020+021+022)	012	1.724.819	1.368.070	1.463.692
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTI	013	-	0	0
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	485.222	66.153	66.153
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	250.631	191.000	286.622
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	4.475	1.879	1.879
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA	017	949.144	1.068.217	1.068.217
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018		0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019		0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	7.570	18.998	18.998
18	NEPLAČANI ODHODKI	021		0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	27.777	21.823	21.823

Odpravo napak v letu 2009 vključuje oslabitev kratkoročnih terjatev starejših od enega leta v višini 95.622 €.

Agencija ima na Upravi za javna plačila odprt podračun enotnega zakladniškega računa, preko katerega se izvaja plačilni promet na elektronski princip, v skladu s predpisi, ki urejajo to področje. Agencija na dan 31.12.2010 izkazuje stanje denarnih sredstev na računu v višini 25.221 € ter 460.000 € kratkoročno vezanih sredstev do tri mesece.

Na dan 31.12.2010 ima agencija v bilanci stanja izkazano za 250.631 € kratkoročnih terjatev do zavezancev ter 949.144 € terjatev do uporabnikov EKN- skupina kontov 14.

Agencija vezana prosta denarna sredstva izkazuje v skupini kontov 14. Terjatev iz naslova depozitov pri EZR znaša 880.000 €, terjatev iz naslova obresti od depozitov pa 3.086 €.

Kratkoročne terjatve do zavezancev, v skladu z ZEKom in Pravilnikom o načinu izračuna plačil na podlagi obvestila, za uporabo radijskih frekvenc in uporabo števil (Ur.l. RS št 118/04, 90/05, 22/07) zavezanci vplačujejo na račun agencije. Tako je agencija v letu 2010 izkazovala terjatve do zavezancev na podlagi odločb o odmeri plačil za obvestila, radijske frekvence, številke in pošto na kotnih skupine 120 in prihodke iz navedenih odločb na kontih skupine 76, ločeno za posamezno vrsto plačila.

Druge kratkoročne terjatve predstavljajo terjatve do ZZSZ za nego in boleznine nad 30 dni.

Aktivne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno odložene stroške, predvsem iz naslova telefonskih naročin, članarin in zavarovanj.

Agencija je na podlagi sklepa o izdaji soglasja odpisala terjatve do zavezancev v višini 6.945 € na podlagi sodne odločbe ali pravnomočnega sklepa o izbrisu poslovnega subjekta iz sodnega registra zavezancev, oziroma katerih saldo terjatev ne presega zneska 10 € saj so stroški postopka izterjav v nesorazmerju z višino skupnih terjatev. Dodatno je agencija zaradi zastaranja odpisala za 16.305 € terjatev in 3.341 € za terjatve iz naslova obresti (agencija nima evidence teh obresti, nanaša se na leto 2005), ki so bile knjižene kot kratkoročno odloženi prihodki. Odpis terjatev se je pokrila iz oblikovanega popravka.

Prevrednotenje kratkoročnih terjatev se opravlja. Popravek vrednosti terjatev je oblikovan v višini 84.409 €, kar predstavlja skupen znesek popravkov terjatev, ki so starejše od enega leta (pred 01.01.2010).

Agencija je popravek vrednosti terjatev v višini 95.622 € za leto 2009 prikazala kot prevrednotovalni poslovni odhodek, ki znižuje poslovni izid leta 2009 in se dejansko nanaša na leto 2009. V letu 2010 je agencija začela z izterjavo vseh zapadlih terjatev. Iz tega naslova je odpravila oslabitve že oblikovanih popravkov kar je evidentirala med prihodke, ter odpisala zaradi zastaranja za 16.305 € terjatev. V letu 2010 tako prevrednotovalni popravek vrednosti kratkoročnih terjatev znaša 84.409 prevrednotovalni odhodek pa 28.833 €.

V postopku izvršbe so terjatve v višini 75.417 €.

Preostale zapadle terjatve so v postopku priprave za izvršbo. Na podlagi Zekom izvršbo denarnih obveznosti opravi davčni organ po postopku predpisanem za izvršbo davčnih obveznosti.

Vseh kratkoročnih terjatev do zavezancev pred-

stavlja 410.011 €, od tega je še ne zapadlih 161.622 €, zapadlih pa 248.388 €. Izmed zapadlih terjatev je 84.409 € starejših od enega leta. Izkazane so v zneskih, ki ustrezajo iz listin ob začetnem pripoznanju. Agencija nima terjatev iz finančnih naložb.

8.2.1.3 Kratkoročne obveznosti

Tabela 12: Kratkoročne obveznosti skupina kontov 20-29

ČLENITVE SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	OZNAKA ZA AOP	ZNESEK		
			2010	POPRAVLJENO 2009	2009
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV				
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (035+036+037+038+039+ 040+041+042+043)	034	346.410	351.942	351.942
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035		43	43
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	214.210	217.628	217.628
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	81.171	84.547	84.547
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	41.909	45.272	45.272
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA	039		1.111	1.111
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040		0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041		0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042		0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	9.120	3.341	3.341

Agencija izkazuje kratkoročne poslovne obveznosti. Kratkoročne obveznosti so obveznosti iz naslova obračuna plač in nadomestil plač za december 2010 zaposlenim v znesku 116.238 €, obveznosti za prispevke iz plač in nadomestil plač v višini 43.920 € ter obveznosti za davke iz plač v višini 34.811 €, kratkoročne obveznosti za dajatve v višini 34.120 € ter druge kratkoročne obveznosti.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev znašajo 81.171 €. Obveznosti agencija poravnava v 30 dnevnem roku, v krajšem plačilnem roku pa samo v primerih poslovnega interesa agencije in razpoložljivih finančnih sredstev.

Vse navedene obveznosti v Bilanci stanja na dan 31.12.2010 zapadejo v plačilo v letu 2011.

8.2.1.4 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Tabela 13: Lastni viri in dolgoročne obveznosti razred kontov 90-98

ČLENITVE SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	OZNAKA ZA AOP	ZNESEK	
			POPRAVLJENO 2009	2009
1	2	3	2010	2009
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (045+046+047+048+049+ 050+051+052+053+054+ 055+056+057+058+059)	044	7.050.550	7.304.908
90	SPLOŠNI SKLAD	045		0
91	REZERVNI SKLAD	046		0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047		0
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048		0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	048		631.368
9410	SKLAD PREMOŽENJA, V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEO- PREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050		0

9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051		0	
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052		0	
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053		0	
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054		0	
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055		0	
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	5.672.141	6.288.780	6.799.825
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057		0	
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	059	1.378.409	1.016.128	
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059		0	

Agencija izkazuje obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje, ki jih sestavljajo obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva. Stanje obveznosti se na dan 31.12.2010 ujema s stanjem sredstev v upravljanju.

Odprava napake leta 2009 vključuje presežek leta 2009 iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov v višini 800.870 € (kar vključuje odpravo rezervacije v prihodke v višini 471.209 €, evidentiranje stroška poslovnega dogodka 2009 v višini 47.520 €, zmanjšanje stroška za obračunano amortizacijo v letu 2009 v višini 312.644 €, odpra-

va dela rezervacije in posledično zmanjšanje stroška v višini 160.159 € ter pripoznanje prevrednotovalnih poslovnih odhodkov v višini 95.622 €), ter dodatno zmanjšanje obveznosti za obračunano amortizacijo v obdobju 2005-2008, ki je bremenila izkaz prihodkov in odhodkov v preteklih letih v višini 564.921 €, povečanje obveznosti za premalo obračunano amortizacijo v višini 22.503 € ter povečanje obveznosti za 8.160 €, za študijo, ki bi se morala prepoznati med stroški poslovnega leta 2008. Hkrati z navedenimi popravki je agencija uskladila stanje konta 98* obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnov-

na sredstva s stanjem dolgoročnih sredstev in sredstev v upravljanju. Presežek leta 2009, ki je posledica odprave napak leta 2009 in vseh pre-

teklih let ter hkrati posledica uskladitve kontov, tako predstavlja 1.016.128 €.

8.2.2 Izvenbilančna sredstva in obveznosti

Agencija je v preteklosti na kontih zabilance vodila terjatve, za katere ni imela pravice do poplačila, zato jih je v letu 2009 izločila iz evidenc. Na dan 31.12.2010 agencija ne izkazuje sredstev /obveznosti v zabilanci.

8.2.3 Pomembnejša razkritja računovodskih informacij– izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

8.2.3.1 Prihodki

Agencija ustvarja prihodke iz naslova opravljanja dejavnosti, ki ni pridobitna. Agencija je realizirala prihodke po načelu nastanka poslovnega dogodka v višini 5.408.939 €.

Tabela 14: Prihodki po načelu nastanka poslovnega dogodka

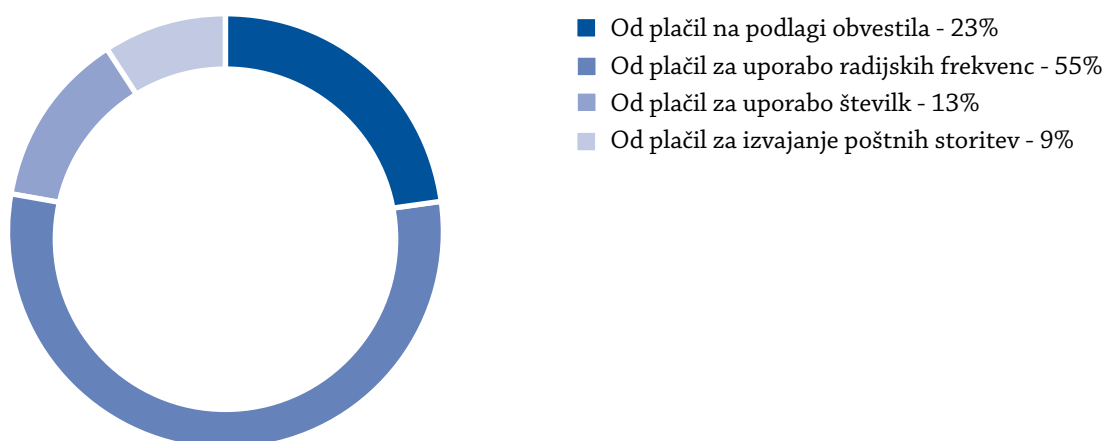
VRSTA PRIHODKA	V EUR	%
PRIHODKI OD PLAČIL	5.349.480	98,90
od plačil na podlagi obvtila	1.232.498	
od plačil za uporabo radijskih frekvenc	2.941.438	
od plačil za uporabo števil	670.641	
od plačil za izvajanje poštnih storitev	504.904	
OSTALI PRIHODKI	22.682	0,42
FINANČNI PRIHODKI	22.497	0,42
IZREDNI PRIHODKI	14.279	0,26
SKUPAJ VSI PRIHODKI	5.409.939	100,00

Vir: APEK

Prihodki so izkazani po načelu nastanka poslovnega dogodka in znašajo 5.408.939 €. Prihodki od prodaje poštnih nalepk predstavljajo pokritje stroškov agencije za izdajo poštnih nalepk v skla-

du z ZPSto-1. Agencija je realizirala finančne prihodke z nalaganjem presežkov denarnih sredstev v zakladnico RS.

Graf št. 44 : Prihodki po vrstah plačil v letu 2010

Vir: APEK

Iz strukture prihodkov po vrstah plačil je razvidno, da znašajo prihodki od plačil za uporabo radijskih frekvenc 55%, sledijo prihodki od plačil na podlagi obvestila v višini 23%, prihodki od plačil za uporabo števil 13% in od plačil za izvajanje poštnih storitev v višini 9%.

cev za katere smo v letu 2009 oblikovali popravek vrednosti terjatev, le te pa so bile poplačane v letu 2010.

Celotni prihodki leta 2010 so glede na leto 2009 nižji za 5%.

Agencija je evidentirala tudi finančne prihodke v višini 22.497 €, kar predvsem predstavljajo prihodki od obresti vezanih depozitov, prihodki iz prejšnjih obračunskih obdobj in povrnitev stroškov za potne stroške.

8.2.3.2 Odhodki - skupina kontov 46

Na kontih skupine 46 se izkazujejo stroški in odhodki določenih uporabnikov enotnega kontnega načrta. Na kontih te skupine se ločeno izkazujejo stroški in odhodki po posameznih vrstah:

Med izrednimi prihodki so evidentirani predvsem prihodki iz naslova vračil pravnih stroškov v višini 10.596 €. Prevrednotovalni poslovni prihodki znašajo 16.796 € in predstavljajo plačila zavezan-

Tabela 15: Odhodki skupina kontov 46

ČLENITVE SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	OZNAKA ZA AOP	ZNESEK	
			2010	POPRAVLJENO 2009
1	2	3	4	5
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	1.335.780	1.549.113
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	-	0
460	STROŠKI MATERIALA	873	101.579	96.054
461	STROŠKI STORITEV	874	1.234.201	1.453.059

- konti podskupine 460; stroški materiala, energije, materiala za vzdrževanje, pisarniški material, strokovna literatura. Agencija je izkazala 101.579 € stroškov;
- odprava napake v letu 2009 vključuje evidentiranje stroškov poslovnega obdobja v višini 47.520 €, ker je bil strošek napačno evidentiran v poslovno leto 2010;
- konti podskupine 461; stroški storitev, čiščenja, računovodske in revizorske storitve, tekoče vzdrževanje, stroški službenih potovanj, stroški telefonskih storitev, reprezentanca, sejnine svetov, storitve raziskav, študij in analiz ter podobno. Agencija je izkazala za 1.234.202 € stroškov storitev;

Tabela 16: Odhodki skupina kontov 46

ČLENITVE SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	OZNAKA ZA AOP	ZNESEK	
			2010	POPRAVLJENO 2009
1	2	3	4	5
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	3.034.818	3.227.939
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	2.380.583	2.532.346
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	425.034	511.655
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	229.201	183.938

- konti podskupine 464: strošek dela vključuje plače, ki pripadajo zaposlenim v bruto znesku, nadomestila plač skladno z zakonom in kolektivno pogodbo, odpravnine, ki pripadajo zaposlenim, regres, povračila za prevoz na delo in prehrano, jubilejne nagrade do višine določene z

uredbo, pokojninsko dodatno zavarovanje za javne uslužbence. Strošek dela je znašal 3.034.818 €. Ta vsota obsega vse že omenjene stroške vključno s stroški iz naslova izplačila nadomestila plače na podlagi sodne odločbe v skupni višini 37.450 € za dva zaposlenca agencije;

Tabela 17: Odhodki skupina kontov 467- 468

ČLENITVE SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	OZNAKA ZA AOP	ZNESEK		
			2010	POPRAVLJENO 2009	2009
1	2	3		4	5
467	K) FINANČNI ODHODKI	883	1.459	2.629	2.629
468	L) DRUGI ODHODKI	884	350	450	450

- konti podskupine 467; finančni odhodki predstavljajo 1.459€;

Tabela 18: Odhodki skupina kontov 469

ČLENITVE SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	OZNAKA ZA AOP	ZNESEK		
			2010	POPRAVLJENO 2009	2009
1	2	3		4	5
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (886+887)	885	28.833	95.622	0
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	886	-	0	
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	887	28.833	95.622	0

- konti podskupine 469 prevrednotovalni poslovni odhodki predstavljajo odhodke zaradi oslabitve terjatev iz poslovanja. Agencija je na dan 31.12.2010 oblikovala za 28.833 € prevrednotovalnega odhodka iz naslova popravka terjatev, ki so bile na dan izdelave izkaza poslovnega izida starejše od enega leta, ter niso že bremenile odhodkov leta 2009. Osnova za oblikovanje popravka vrednosti terjatev je sklep direktorja;
- Odpravo napak v letu 2009 vključuje oslabitev kratkoročnih terjatev starejših od enega leta v višini 95.622 €, kar predstavlja prevrednotovalne poslovne odhodke. Agencija je povzela le posamezne konte podskupine 46, kjer se beležijo stroški, ki pomembneje vplivajo na celotne odhodke. Odhodki so izkazani po načelu nastanka poslovnega dogodka. V izkazu so zajeti vsi stroški, ki so nastali v letu 2010 ne glede na datum plačila.

Tabela 19: Odhodki skupaj

ČLENITVE SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	OZNAKA ZA AOP	ZNESEK	
			POPRAVLJENO	2009
			2010	2009
1	2	3	4	5
	N) CELOTNI ODHODKI	888	4.402.162	4.876.336
	(871+875+879+880+881+882+ 883+884+885)			5.205.997

Celotni odhodki za leto 2010 tako znašajo 4.402.162 €

Odprava napak v letu 2009 vključuje zmanjšanje stroška obračunane amortizacije za leto 2009 v višini 312.644 €, zmanjšanje stroška za odpravo rezervacije v višini 160.159 €, evidentiranje stroška poslovnega dogodka leta 2009 v višini 47.520 € ter evidentiranje prevrednotovalnih poslovnih odhodkov v višini 95.622 €.

8.2.3.3 Presežek prihodkov nad odhodki

Rezultat poslovanja je razlika med v obračunskem obdobju doseženimi prihodki in odhodki ter presežka preteklih let. V pravilniku o razčlenjevanju prihodkov in odhodkov je določeno, da se ugotovljeni presežek določenega uporabnika najprej porabi za kritje morebitnega presežka odhodkov na prihodki iz preteklih let in šele preostanek se lahko razporedi za namene v skladu s področnimi predpisi. Agencija v letu 2009 po popravkih izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini 800.870 €.

Presežek prihodkov nad odhodki leta 2010 znaša 1.006.777 €.

Tabela 20: Presežek

ČLENITVE SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	OZNAKA ZA AOP	ZNESEK	
			POPRAVLJENO 2009	2009
1	2	3	4	5
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	889	1.006.777	800.870
	(870-888)			0

8.2.4 Pomembnejša razkritja računovodskih informacij – izkaz prihodkov in odhodkov po denarnem toku

V nadaljevanju agencija predstavlja planirane prihodke in odhodke (finančni načrt) z dejanskimi prihodki in odhodki po načelu denarnega toka za 2010.

Tabela 21: Prihodki denarni tok

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	OZNAKA ZA AOP	REALIZACIJA GLEDE NA PLAN	ZNESEK		
				TEKOČE LETO	PLAN 2010	2009
1	2	3		4		5
	I. SKUPAJ PRIHODKI	401	101,47	5.282.792	5.206.500	5.113.472
	(403+420)					
	1. PRIHODKI ZA IZVA-	402		5.282.792	5.206.500	5.113.472
	JANJE JAVNE SLUŽBE					
	(403+420)					
	B) DRUGI PRIHODKI ZA	420	101,47	5.282.792	5.206.500	5.113.472
	IZVAJANJE DEJAVNOSTI					
	JAVNE SLUŽBE					
	(421+422+423+424+425+					
	426+427+428+429+430)					
del 7130	Prihodki od prodaje blaga	421	100,98	5.235.852	5.185.000	5.082.494
	in storitev iz naslova					
	izvajanja					

713003	Prihodki iz naslova izvajanja poštних storitev		507.013	515.000	509.855
713004	Prihodki iz naslova odmere plačila števil		630.689	690.000	690.437
713005	Prihodki iz naslova obvestil		1.223.786	1.180.000	1.184.289
713006	Prihodki iz naslova frekvenc		2.869.622	2.800.000	2.692.687
713007	Prihodki od prodaje blaga in storitev - poštne nalepke		4.742	0	5.226
713010	Prihodki od posredovanja informacij javnega značaja		0	0	
del 7102	Prejete obresti	422	12.359	15.000	13.570
del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423		0	
del 7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	29.611	6.500	4.800
72	Kapitalski prihodki	425		0	8.823
730	Prejete donacije iz domačih virov	426		0	
731	Prejete donacije iz tujine	427		0	
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428		0	
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	4.970	0	3.785
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	430		0	
2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU		431			

Iz prihodkov po denarnem toku je razvidno, da le ti ne odstopajo bistveno od načrtovanih. Dejansko plačanih je 1,47% več kot je planiranih.

Tabela 22: Odhodki denarni tok

ČLENITEV KONTOV	NAZIV KONTA	OZNAKA ZA AOP	REALIZACIJA GLEDE NA PLAN	ZNESEK		
				TEKOČE LETO	PLAN 2010	2009
1	2	3		4		5
	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	437	95,97	4.996.661	5.206.500	5.427.583
	1. ODHODKI ZA IZVA- JANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+ 466+467+468+469+470)	438	95,97	4.996.661	5.206.500	5.427.583
	A. PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM (440+441+442+443+444+ 445+446)	439		2.613.616	2.840.370	2.842.051
del 4000	Plače in dodatki	440		2.369.750	2.563.055	2.519.515
del 4001	Regres za letni dopust	441		50.775	52.500	56.112
del 4002	Povračila in nadomestila	442		155.114	148.152	171.042
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443		24.202	65.313	56.824
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444		0	0	0
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445			0	
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446		13.775	11.350	38.558
	B. PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST (448+449+450+451+452)	447	92,24	414.450	449.324	447.572
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448		213.077	232.611	230.659
	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449		170.703	186.351	184.318
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450		1.443	1.577	1.562
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451		2.409	2.628	2.603
del 4015	Premije kolektivnega dod. pokojninskega zavarovanja	452		26.818	26.157	28.430
	C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (454+455+456+457+458+ 459+460+461+462+463)	453	86,03	1.331.814	1.548.016	1.553.252
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454		397.106	731.058	798.203
del 4021	Posebni material in storitve	455		30.160	37.200	27.433
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456		107.932	95.280	104.914
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457		36.021	51.547	53.918
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458		213.946	192.346	174.765

del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	230.275	217.922	212.284
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	34.417	19.700	35.270
del 4027	Kazni in odškodnine	461	1.283	0	350
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki - prispevek za zaposlovanje in	463		9.500	
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	280.674	193.463	146.115
403	D. PLAČILA DOMAČIH OBRESTI	464		0	967
404	E. PLAČILA TUJIH OBRESTI	465		0	
410	F. SUBVENCIJE	466		0	
411	G. TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	467		0	
412	H. TRANSFERI NEPROFITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM	468		0	
413	I. DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERJI	469		0	
	J. INVESTICIJSKI ODHODKI (471+472+473+474+475+476+477+478+479+480)	470	636.781	368.790	583.741
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	97.610	60.000	152.876
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	3.396	0	19.955
4202	Nakup opreme	473	201.889	82.790	238.268
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	0	0	0
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	35.364	50.000	80.025
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0	0
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	7.038	5.000	
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	276.554	171.000	51.186
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija	479	14.930	0	41.431
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0	
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	485	286.131	0	
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	486		0	-314.111

Kot je razvidno iz prejšnje tabele so dejansko ustvarjeni odhodki so za 4,03% nižji od načrtovanih. Iz strukture odhodkov je razvidno, da so plače in drugi izdatki zaposlenim nižji za 7,76%, posledično so nižji tudi prispevki za socialno varnost.

Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe so za 13,97% nižji od načrtovanih, medtem ko je realiziranih investicijskih odhodkov za 72,67% več. Znotraj posameznih skupin odhodkov je razvidna spremenjena struktura pri izdatkih za blago in storitve za izvajanje javne službe.

8.3 PRIHODKI PRIPOZNANJE

Pravne podlage za izdajo odločb o odmeri plačila v letu 2010 so:

- Zakon o elektronskih komunikacijah
- Pravilnik o načinu izračuna plačil na podlagi obvestila, za uporabo radijskih frekvenc in za uporabo števil
- Zakon o poštnih storitvah
- Pravilnik o načinu izračunavanja in plačevanja pristojbin za izvajanje poštnih storitev
- Tarifa o vrednosti točke za plačilo na podlagi obvestila, za plačilo za uporabo radijskih frekvenc in za plačilo za uporabo števil za leto 2010
- Tarifa o plačilih za izvajanje poštnih storitev za leto 2010

Vrednost točke je primerjalno z letom 2009 ostala nespremenjena.

8.3.1 Plačila za uporabo radijskih frekvenc

Plačila za uporabo radijskih frekvenc so vezana na odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc, ki jih agencija izdaja na zahtevo vlagatelja. Zahteve po uporabi frekvenčnega prostora precej nihajo, ker sta način in izkoriščenost spektra odvisna od tehnološkega razvoja, možnosti investiranja posameznih vlagateljev in tržnega povpraševanja. Na navedene parametre agencija nima vpliva. Vrednost točke je v letu 2010 znašala 1,09 EUR.

8.3.2 Plačila za uporabo števil

Vrednost točke je znašala 1,13 EUR.

8.3.3 Plačila za pošto

Višina plačila posameznega izvajalca poštnih storitev je zmnožek števila točk, ki so določene v skladu s 3. členom pravilnika in vrednosti točke ob izdaji sklepa. Vrednost točke za leto 2010 je bila določena v višini 10,09 EUR.

8.4 DOGODKI PO DNEVU BILANCE STANJA

V letu 2011 ni bilo dogodkov po Bilanci Stanja, ki bi vplivali na računovodske izkaze za leto 2010.

8.5 REVIZORJEVO POROČILO

Poročilo neodvisnega revizorja

Vladi Republike Slovenije, ustanoviteljici Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije

Revidirali smo priložene računovodske izkaze Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije, Ljubljana, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2010, izkaz prihodkov in odhodkov za tedaj končano leto ter priloge k računovodskim izkazom in druge pojasnjevalne informacije.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo teh računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/1999 in 30/2002) in z njim povezanimi podzakonskimi predpisi ter za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi naše revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembne napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim računovodskim izkazom organizacije, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства, kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije za leto, končano 31. decembra 2010, v vseh pomembnih pogledih pripravljeni v skladu z Zakonom o računovodstvu in z njim povezanimi podzakonskimi predpisi.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zadevah

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije je izdelala letno poročilo za poslovno leto 2010 v skladu z zahtevami Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02–ZJU, 110/02–ZDT-B, 127/06–ZJZP, 14/07–ZSPDPO, 109/08, 49/09 in 38/10–ZUKN), Zakona o računovodstvu in Sklepa o ustanovitvi Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 60/01, 52/02 in 80/04). Poslovno poročilo je skladno s priloženimi računovodskimi izkazi.

Druga zadeva

Računovodske izkaze Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije za leto, končano 31. decembra 2009 je revidiral drug revizor, ki zaradi omejitve obsega revizije ni mogel pridobiti zadostnih in ustreznih revizijskih dokazov kot osnove za revizijsko mnenje, zato ni izrazil mnenja o teh računovodskih izkazih.

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Marjan Mahnič, univ. dipl. ekon.

pooblaščen revizor

partner

KPMG Slovenija, d.o.o.

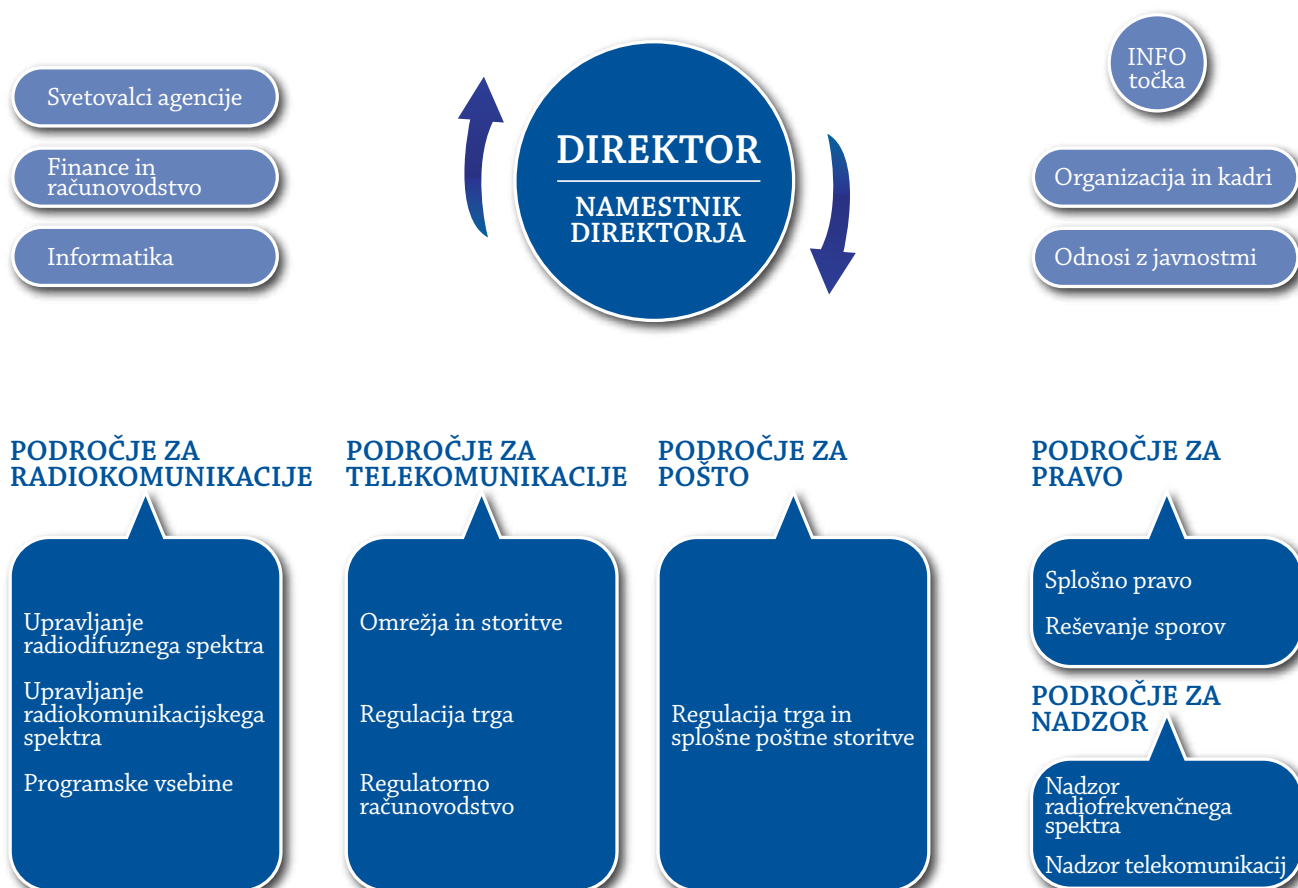
Ljubljana, 15. februar 2011

9 KADROVSKO POROČILO

9.1 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA AGENCIJE

Delo v Agenciji za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije je organizirano v 5 področjih in 4 organizacijskih enotah, ki so neposredno odgovorne direktorju.

Slika 3: Organizacijska struktura Agencije za pošto in elektronske komunikacije RS

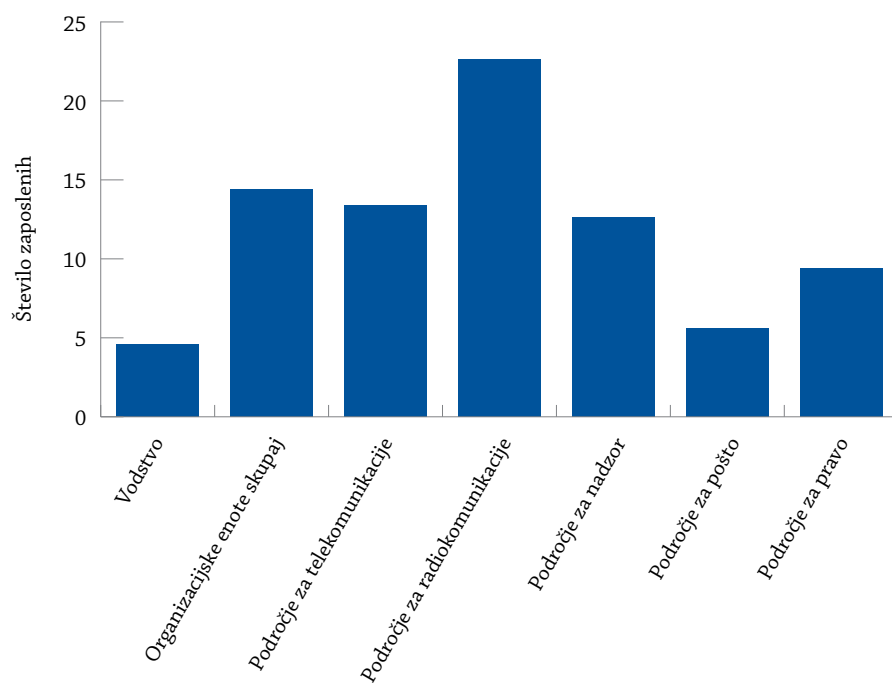

9.2 KADRI

V agenciji je bilo na dan 01.01.2010 zaposlenih 78 javnih uslužbencev, na dan 31.12.2010 pa 72 javnih uslužbencev. Spodnja slika prikazuje število

javnih uslužbencev po organizacijskih enotah in področjih v agenciji.

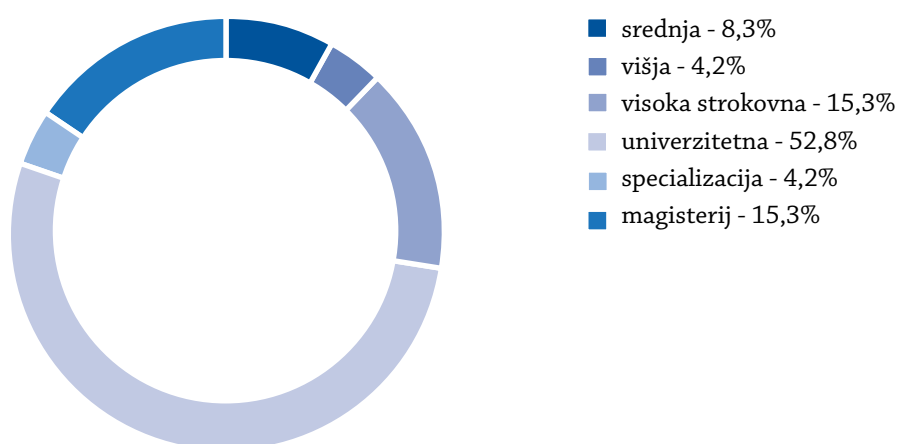
Slika 4: Število javnih uslužbencev po organizacijskih enotah in področjih

Vir: APEK

V agenciji beležimo visoko izobrazbeno strukturo zaposlenih, kar prikazuje spodnja slika.

Slika 5: Stopnja izobrazbe zaposlenih na Agenciji

Vir: APEK

Izdajatelj: APEK, Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije, Stegne 7, 1000 Ljubljana, Slovenija

Naklada: 100 izvodov

Oblikovanje: Leticia Slapnik Yebuah, Petra Dular Muhič

Fotografije: Istockphoto

Tisk: Grafex d.o.o., Izlake

